Schrank D.

90
3
270

90
3
270

Dieser Atlas ist vor 1772 (Polen) resp. 1768 (Corsika) erschienen.

Wilh: von Bardeleben
Fähnr:

~~Carl Adelbert Sigesmund~~
~~Steinwehr~~

~~Den 14ten Mai~~ 1816.

Carl von Steinwehr 1817

Iacob Christoph Weyerman inv: et delin: — Cum Privileg: S.R.I. Vicariat, in part: Rheni, Franc: et Suev: juris. — Martin Gottfrid Crophius, sculps.

INTRODUCTIO
in Geographiæ Studium, utile non minus quam jucundum.

§. 1.

Geographia est Scientia, quæ non solum figuram, magnitudinem & reliquas telluris nostræ affectiones, sed etiam divisionem superficiei ejusdem, docet.

§. 2.

Figuram, magnitudinem & reliquas telluris affectiones explicare, Mathematicorum est, unde etiam Geographia Mathematica sive universalis appellatur; ut altera, qua superficies tantum terræ consideratur, historicæ seu particularis nomine venit.

§. 3.

Nos jam de historica tantum Geographiæ parte soliciti, ex Mathematica puncta, lineas & circulos quosdam, quibus carere non possumus, explicabimus.

§. 4.

Præter hæc vocabula nonnulla occurrunt, quæ prævia opus habere videntur explicatione: *Oceani* nomine comprehenduntur aquæ universam terram continuo tractu ambientes, quæ pro diversitate plagæ diversas accepere denominationes. *Sinus*, Italis *Golfo*, est pars maris in regionem quandam altius penetrans, ac sese quasi insinuans. *Fretum* est pars Oceani inter duas terras angusto tractu decurrens, & duo maria connectens. *Isthmus*, regio inter duo maria coarctata, & duas terras connectens. *Archipelagus* mare vocatur, multis insulis consitum. *Insula* terra est, quam aquæ undique circumfluunt; *Peninsula*, quam non undique, maximam tamen partem, aquæ ambiunt. *Promontorium*, jugum montis, sive, Regionis pars erectior, in mare protensa.

De Planiglobio.

Figuram telluris esse sphæroidalem, nemo hodie dubitat. Quare globi illi, quibus superficies ejus, secundum eandem proportionem, artificiose repræsentatur, ob insignem eorum cum tellure similitudinem, Geographiæ addiscendæ potissimum inservire putantur. Cum vero non nisi magnis sumtibus comparari, nec ubivis commode usui esse possint, mappis plerumque utimur, quæ, ut mos invaluit, ita delineantur, ut, quæ ad Septentrionem spectant, in parte superiori; in inferiori, quæ ad Meridiem; ad dextram, quæ ad Orientem; & ad sinistram, quæ ad Occidentem vergunt, ponantur.

Hac in mappa universus telluris nostræ orbis duobus circulis inclusus ostenditur. In utriusque peripheria duo observantur puncta, in quibus lineæ quædam circulares concurrunt, quorum superius *Polus Arcticus*, inferius, *Polus Antarcticus* dicitur. Linea, quam ab uno ad alterum Polum describi posse cogitamus, *Axis mundi* est. Circa hunc motus terræ diurnus 24. horarum spatio perficitur. Ab utroque Polo æqualiter distat linea recta utrumque hæmisphæriorum transiens, ea *Æquator* dicitur, sive *Linea Æquinoctialis*. Hæc in 360. gradus dividitur, quorum usus mox patebit. Duobus punctis linea circularis Æquatorem secat, in uno hæmisphærio supra, in altero infra Æquatorem ducta, quæ *Ecliptica* audit, & motum solis proprium sive annuum denotat. Eadem, ut Æquator, ratione, 360. gradibus constat; hi vero inter duodecim cœli signa ita distribuuntur, ut unumquodque triginta accipiat gradus. Eclipticam tangunt duo circuli Æquatori paralleli, quorum qui inter Æquatorem & Polum Arcticum describitur, *Tropicus Cancri*; qui vero inter Æquatorem & Polum Antarcticum, *Tropicus Capricorni* vocatur. Distat uterque ab Æquatore $23\frac{1}{2}$ gradus. A Polis totidem gradibus absunt circuli duo, inter quos *Circulus Polaris Arcticus* est, qui eidem Polo proximior, alter *Polaris Antarcticus*.

Eosdem Polos & primum gradum Cancri & Capricorni transit circulus, *Colurus solstitiorum* dictus: locum indicat, quo sol, post diem longissimum, sive solstitium æstivum, retrogredi incipit. Per eosdem Polos & primum gradum Arietis & Libræ descriptus est *Colurus Æquinoctiorum*, quoniam sol in hisce punctis existens diem nocti æqualem facit in omnibus locis. Posterior per Æquatorem & Colurum Solstitiorum in 4. partes æquales, quas Quadrantes vocant, dispescitur, quibus singulis 90. conveniunt gradus. In istis gradibus numeratur distantia loci ab Æquatore versus Polos, quæ vocatur *Latitudo loci*. Quod ut minori perficiatur opera, per decimum quemque gradum circulus Æquatori parallelus ductus est. In ipso vero Æquatore numerantur gradus Longitudinis ab Occidente versus Orientem, qua de re hic quoque circuli per Polos & decimum quemque Æquatoris gradum ducti adparent. Qui primum Æquatoris gradum secat, *Primus Meridianus*, reliqui simpliciter *Meridiani* nominantur. *Longitudo* itaque *loci* est ejus distantia a primo Æquatoris gradu, sive Primo Meridiano, ab Occidente versus Orientem.

Porro in Planiglobio deprehendimus terram & aquam Terra plerumque in 4. partes majores dividitur, *Europam* nempe, *Asiam*, *Africam* & *Americam*. Postrema anno Christi 1492. à Christophoro Columbo Italo inventa, novi vulgo orbis nomine venit. Aquarum seu Oceani Europam, Asiam & Africam circumfluentis, habita ad plagas mundi cardinales ratione, partes numerantur quatuor: qui oram Europæ & Asiæ borealem adluit, *Oceanus Septentrionalis* sive *Mare glaciale* vocatur; qui Europæ & Africæ littus occidentale stringit, *Oceanus Occidentalis* s. *Atlanticus*, qui infra Afri-

cam,

cam, *Oceanus Meridionalis* f. *Æthiopicus*, & qui Asiam versus Orientem circumfluit, *Oceanus Orientalis* f. *Indicus*. Post Americæ inventionem Hispani aquas, quæ Europam inter, Africam & Americam interjacent, *Mare Septentrio- le* (*Mar del Nort*) quæ inter Asiam & Americam, *Mare Pacificum* f. *Meridionale* (*Mar del Zur*) & quæ infra Americam, *Mare Magellanicum* nominavere. Divisionum specialiorum infra fiet mentio.

EUROPA.

Europa, majorum telluris partium minima, Septentrionem versus sita est. In finibus Moscoviæ orientalibus cum Asia cohæret, a qua Obius & Wolga fluvii eam sejungunt, reliquam aquæ circumfluunt. Ad Orientem est Mare nigrum & Archipelagus; ad Meridiem Mare Mediterraneum; versus Occidentem Mare Atlanticum; versus Septentrionem Mare glaciale.

Complectitur Europa XVI. Regna & provincias, quæ sunt: I. Portugallia f. Lusitania II. Hispania. III. Gallia. IV. Italia. V. Anglia, Scotia & Hibernia VI. Belgium. VII. Helvetia. VIII. Germania. IX. Dania. X. Norvegia. XI. Suecia. XII. Russia f. Moscovia. XIII. Polonia. XIV. Borussia. XV. Hungaria. XVI. Turcia Europæa.

PORTUGALLIA f. LUSITANIA.

Portugallia, extremum Europæ regnum, Orientem versus & Septentrionem conterminam habet Hispaniam, littus meridionale & occidentale adluit Mare Atlanticum.

Notabiliora ejus flumina sunt: I. *Anas* (*Guadiana*) in parte infima. II. *Tagus*, in medio. III. *Munda* (*Mondego*) supra Tagum. IV. *Durius* (*Douro*) V. *Minius* (*Minho*) in finibus septentrionalibus.

Portugallia constat VI. provinciis, quarum infima &

I. *Algarbia*, olim regni nomine superbiens. Urbes ejus sunt: *Tavila* (*Tavira*) caput provinciæ, & *Pharus* (*Faro*) portus habent. *Silvæ* (*Silves*) præcipua olim urbs. *Promontorium S. Vincentii* (*Capo S. Vincent*) extremum Europæ promontorium cum portu: *Sagræ* (*Sagrez*)

II. *Transtagana* (*Alentejo*) Tagum inter & Anatem; in hac sunt: *Ebora*, metropolis, post Lisbonam optima totius regni putatur. *Pax Julia* (*Beja*) urbs magna & bene munita. *Elvæ* (*Elvas*) *Oliventia*, *Villa viciosa* & *Portus alacris* (*Portalegre*) loca munita in finibus Hispaniæ.

III. *Extremadura*, ad utrumque Tagi litus: *Lisbona* f. *Olysippo*, caput regni & sedes Regis, magnitudine & portu admodum commodo celebris. *Leiria*, Episcopum habet. *Setubal* (*S. Hubes*) portu & salinis nota est.

IV. *Beira*, in qua notantur: *Conimbrica* (*Coimbra*) Academia floret longe celeberrima. *Salva terra* & *Castellum album* (*Castelbranco*) urbes munitæ in finibus Hispaniæ.

V. *Interamnensis* (*Entre Minho e Douro*) inter Minium & Durium, *Portus Cale* (*Porto* f. *Port a Port*) emporium & portus famigeratissimus. *Bracara* (*Braga*) cujus Archiepiscopus Primas regni est. *Viana* urbs portu instructa.

VI. *Transmontana* (*Tralosmontes*) hic sunt: *Brigantia* (*Braganza*) ex qua originem ducit domus regia nunc imperans. *Miranda Durii*, Hispanis vicina & bene munita. *Aqua Flavia* (*Chiaves* f. *Chaves*) præcipua hujus provinciæ urbs.

Nimius hujus regni æstus Zephyris temperatur. Multis abundat fructibus: agri cultura montium jugis & navigationibus Indicis impeditur. Universum Portugalliæ regnum magno fervore Romano - Catholicam profitetur Religionem. Regis imperium nullos quidem agnoscit limites; attamen in quibusdam casibus legibus fundamentalibus circumscribitur. In reliquis telluris partibus Lusitani amplissimas tenent provincias. E commerciis ingentes redeunt divitiæ.

HISPANIA.

Fines Hispaniæ occidentales sunt Portugallia & mare Atlanticum, septentrionales mare Cantabricum, orientales Gallia, vel potius montes Pyrenæi, & meridionales mare Mediterraneum.

Præter Anatem, Tagum & Durium fluvios, quorum supra jam facta est mentio, hic porro notantur: I. *Iberus* (*Ebro*) a Septentrione versus Meridiem in mare Mediterraneum defluens. II. *Bætis* (*Guadalquivir*) committitur mari Atlantico.

Provinciæ hujus regni sunt XIV. quarum tres spectant Septentrionem I. *Gallæcia*, supra Lusitaniam, in hac notantur: *Compostella* (*Santjago*) urbs magnitudine & peregrinationibus religiosis ad sepulchrum Apostoli Iacobi admodum celebris. *Bajona* & *Vigum* (*Vigos*) portus sunt ad mare Atlanticum. *Promontorium Artabrum* (*Capo de Finis terre*) *Coronium* (*Corunna*) & *Ferolium* (*Ferrol*) portus ad mare Cantabricum. *Tuda* (*Tuy*) in finibus Lusitaniæ.

II. *Asturia*; *Ovietum* (*Oviedo*) primaria hujus provinciæ urbs. *Fanum S. Andreæ* (*S. Andero*) Portus non incelebris. Maximus natu Regis Hispaniæ filius ab hac provincia Princeps Asturiæ cognominatur.

III. *Biscaja*, in hac sunt: *Bellum vadum* (*Bilbao*) emporium amplissimum. *Sebastianopolis*, *Portus Passagius* (*Passage*) & *Fons rapidus* (*Fuentarabia*) urbes Gallis vicinæ, portubus & munitionibus suis notæ. *Vidassus* (*Bidassoa*) fluvius, quem terminum Hispaniam inter ac Galliam esse constat. In hoc est *insula Phasianorum*, ubi anno 1659. pax inita est Pyrenæa.

Versus Orientem sitæ sunt tres:

I. *Navarra* f. Navarra superior, cujus urbes notatu dignæ sunt: *Pompejopolis* (*Pampelona*) metropolis. *Tudela* præstare Pompejopolim fertur. *Rocida vallis* (*Ronceval* f. *Roncevaux*) summa montium Pyrenæorum juga, in cujus faucibus ad vicum Burguet dictum famosus fabulis Rolandus interiisse dicitur.

II. *Arragonia*: *Cæsaraugusta* (*Saragossa*) splendida provinciæ metropolis. *Osca* (*Huesca*) *Tarasona*, *Barbastrum* (*Balbastro*) & *Jacca*, Episcoporum sedes.

III. *Cata-*

III. *Catalonia: Barcino* (*Barcellona*) caput provinciæ munitionibus & mercatura longe celeberrimum. *Tarraco* (*Tarragona*) Romanorum temporibus totius Hispaniæ metropolis. *Dertosa* (*Tortosa*) & *Ilerda* (*Lerida*) urbes munitæ. *Gerunda* (*Girona*) emporium munitionibus celebre. *Rhoda* (*Roses*) castellum portu instructum. *Promontorium Crucis. s. Aphrodisium* (*Capo de Creux*) ab hoc ducta per Pyrenæos montes recta linea terminum constituit Hispaniam inter & Galliam. Versus Orientem itidem tres jacent:

I. *Valentia*, cujus metropolis ejusdem nominis mercatura floret. *Alone* (*Alicante*) urbs cum castello & portu commodo. *Gandia & Segorbia* huc quoque pertinent.

II. *Murcia*: urbs caput idem habet nomen. *Carthagena*, hujus portus inter optimos refertur.

III. *Granada: Granada* metropolis, totius Hispaniæ maxima perhibetur, & regum olim Maurorum sedes fuit. *Mallacca* (*Malaga*) & *Almeria*, urbes maritimæ non incelebres. Occidentem vergunt itidem tres:

I. *Andalusia s. Vandalitia*, in hac præ reliquis notantur: *Hispalis* (*Sevilla*) magnitudine, divitiis ac pulchritudine nulli Hispaniæ secunda. *Fanum S. Luciferi* (*S. Lucar de Barrameda*) portu gaudet. *Aymontium* (*Ayamonte*) ad ostium Anatis, locus bene munitus. *Corduba* (*Cordoua*) unde corii quoddam genus, quod ibi primum adaptatum fuit, nomen accepit. *Portus Gaditanus* (*Cadix*) in insula situs, portus Hispaniæ omnium celeberrimus, ubi classes Americanæ, quæ aurum inde adportant, appelluntur. *Gibraltaria* (*Gibraltar*) ad fretum Gaditanum, urbs munitionibus & portu insignis, ab Anglis & Batavis anno 1704. expugnata, in pace Trajectina Anglis cessit. Hic notari meretur fretum Europam inter & Africam, quo mare Atlanticum cum Mediterraneo connectitur.

II. *Extrematura: Pax augusta* (*Badajoz*) munitissimum in finibus Portugalliæ caput. *Alcantara*, ordini equestri, qui nomen inde gerit, subjecta. *Placentia*, munitionibus instructa. Haud procul ab hac urbe situm est monasterium *S. Justi*, in quo Carolus V. post regni abdicationem vixit & obiit.

III. *Legio* (*Leon*) cujus metropolis ejusdem nominis magnis annumeranda. *Asturiga* (*Astorga*) *Zamora & Ledesma* loca sunt munita. *Salamantica & Palentia* Academiis florent. *Civitas Roderici* (*Cividad Rodrigo*) ad fines tuendos munita.

In medio sitæ sunt duæ provinciæ: I. *Castella vetus*: metropolis ejus *Burgi* (*Burgos*) Archiepiscopi sedes est. *Valdoletum* (*Valladolid*) pulchritudine ac amplitudine præ reliquis conspicua. *Segovia* castellum habet, in quo nonnunquam proceres, quos Regis ira premit, asservantur.

II. *Castella nova*, in ista occurrunt: *Mantua Carpetanorum*, *Madritum*, regni caput & sedes regis ædificiis splendidis superbit. *Buen-Retiro*, *el Pardo & Aranjuez* loca sunt animi recreandi causa exstructa. *Scoriacum* (*Escurial*) monasterium divo Laurentio sacrum, a Philippo II. maximis sumtibus ædificatum. *Toletum* (*Toledo*) Archiepiscopum habet, qui Regni Primas audit. *Complutum* (*Alcala de Henares*) Academiæ celeberrimæ famam debet. *Calatrava*, ordini equestri, cujus primaria sedes est, nomen dedit: a quibusdam inter Estrematuræ urbes refertur.

Regis Hispaniæ imperium agnoscunt quoque insulæ quædam haud procul in mari Mediterraneo sitæ, hæ sunt I. *Insulæ Baleares*, *Majorca* cum metropoli ejusdem nominis, & *Minorca*, ubi notatur: *Portus Mago* (*Port Maon*) cum fortalitio munitissimo. Posterior insula Anglis paret *Pityusæ*, *Yvica* cujus urbs idem habet nomen. *Formentera* non incolitur.

In Asia & Africa pauca quædam loca possident Hispani; Americæ vero, unde non ipsis magis, quam aliis nationibus ingentes quotannis advehuntur thesauri, majorem tenent partem. Aer ob nimium solis æstum non adeo saluber est. Agricolæ nobilitatem affectantes aratrum fastidiunt, ideo ingens frumenti penuria. Quanto Religionis Romano-Catholicæ fervore flagrent Hispani, testis est truculentum Inquisitionis judicium. Regis imperium ad Galliæ normam accommodatum. Maximi reditus petuntur ex America.

GALLIA.

Galliæ limites sunt versus Meridiem Hispania & mare Mediterraneum, versus Occidentem mare Atlanticum, versus Septentrionem Mare Britannicum & Belgium, versus Orientem Germania, Helvetia & Italia.

Flumina Galliæ celebriora sunt: I. *Sequana*, (*Seine*) supra. II. *Ligeris* (*Loire*) in medio. III. *Garumna* (*Garonne*) infra. Hi tres in mare Aquitanicum defluunt. IV. *Rhodanus* (*Rhone*) mari Mediterraneo committitur.

Dividitur Gallia in XII. Præfecturas generales (Gouvernemens) quibus accedunt provinciæ quædam bello expugnatæ.

Præfecturarum generalium tres sitæ sunt in medio:

I. *Insula Franciæ*. (*Isle de France*) II. *Præfectura Aurelianensis* (*Orleans*) III. *Præfectura Lugdunensis* (*Lion*)

Urbes & loca notatu digniora in iis sunt:

I. *In Insula Franciæ: Lutetia Parisiorum* (*Paris*) maxima & splendida Galliæ metropolis. *Versalia* (*Versailles*) locus amœnissimus a Ludovico XIV. regiis sumtibus exstructus, ubi jam plerumque commoratur aula regia. *Marlia*, (*Marly*) aquæ ductus hic est spectatu dignissimus. *Fanum S. Germani* (*S. Germain en Laye*) *Fanum S. Clodoaldi* (*S. Cloud*) *Meodunum* (*Meudon*) *Fons Bellaqueus* (*Fontainebleau*) loca, quo reges animum recreaturi nonnunquam secedunt. *Fanum S. Dionysii* (*S. Denis*) Abbatia, ubi terræ mandantur reges Galliæ. *Noviodunum* (*Noyon*) patria Calvini. *Laudunum* (*Laon*) *Suessio* (*Soissons*) *Silvanectum* (*Senlis*) urbes sunt Episcopales. *Clermontium* (*Clermont*) & *Nemosium* (*Nemours*) in Genealogia occurrunt. *Bellovacum* (*Beauvais*) oppidum munitum. *Melodunum* (*Melun*) pulchrum oppidum. *Compendium* (*Compiegne*) ex historia innotuit.

II. *Præfectura Aurelianensis* in regiones sequentes subdividitur: I. *Belsia* (*Beausse*) in qua sunt: *Carnutum* (*Chartres*) primaria urbs. *Vindocinum* (*Vendome*) urbs non incelebris. 2. *Ager Aurelianensis* (*Orleanois*) in hoc: *Aurelia* (*Orleans*) inter optimas Galliæ urbes numeranda. 3. *Regio Perticensis* (*Perche*) *Nanigantum Rotrudum* (*Noyen le Retrou*) parva regionis

gionis metropolis. 4. *Ager Cenomanensis* (*Le Maine*) in quo: *Cenomanum* (*Mans*) urbs Episcopalis. *Meduana* (*Mayenne*) oppidum non adeo amplum. 5. *Tractus Andegavensis* (*Anjou*) *Andegavum* (*Angers*) urbs admodum pulchra cum Academia celebri. *Salmurium* (*Saumur*) celeberrima quondam Gallorum Reformatorum, quos Hugenottas vocabant, Academia. 6. *Tractus Turonensis* (*Touraine*) in hoc: *Cæsarodunum* (*Tours*) amplissima urbs & sedes Archiepiscopalis. *Ambasia* (*Amboise*) urbs admodum nota cum arce regia. 7. *Ager Blesensis* (*Blaisois*) in hoc: *Blesæ* (*Blois*) aëris salubritate ac fœcunditate terræ celebres. 8. *Tractus Nivernensis* (*Nivernois*) *Nivernum* (*Nevers*) magnitudine & munitionibus insigne. 9. *Regio Bituricensis* (*Berry*) in hac: *Biturix* (*Bourges*) amplitudine paucis postponenda, Academia floret admodum celebri. 10. *Pictavia* (*Poitou*) in hac: *Pictavium* (*Poitiers*) post Lutetiam maxima Galliæ urbs. *Richelium* (*Richelieu*) a Purpurato hujus nominis exstructum & munitum. 11. *Tractus Alnetensis* (*Le Pais d' Aunis*) in quo: *Rupella* (*Rochelle*) portus quondam Hugenottarum celeberrimus & munitissimus. 12. *Provincia Engolismensis* (*Angoumois*) in hac: *Engolisma* (*Angouleme*) primaria provinciæ urbs.

III. *Præfectura generalis Lugdunensis* sex habet partes: harum I. *Marchia Gallica* (*Marche*) 2. *Provincia Burbonnensis* (*Bourbonnois*) in hac: *Molinum* (*Moulins*) urbs amplitudine & ædificiis conspicua. *Burbonium Arcimbaldi* (*Bourbon l' Archambaud*) a qua stirps regia nunc imperans nomen accepit. 3. *Arvernia* (*Auvergne*) in hac: *Claromontium*, metropolis provinciæ. 4. *Regio Forensis* (*Forez*) 5. *Regio Lugdunensis* (*Lionnois*) in hac: *Lugdunum* (*Lion*) metropolis Præfecturæ totius magnitudine & mercatura celeberrima. 6. *Regio Bellojoviensis* (*Beaujeu*) *Bellojovium Beaujeu*) urbs olim insignis.

Tres sitæ sunt ad mare Britannicum:

I. *Britannia minor* (*Bretagne*) in hac præ reliquis notatu dignæ sunt: *Nannetum* (*Nantes*) ad Ligerim, ob Edictum Nannetense celebris urbs. *Venetiæ* (*Vannes*) Britanniæ inferioris metropolis. *Redonum* (*Rennes*) totius Præfecturæ caput. *Portus Ludovici & Orientis* duo portus notissimi. *Brivates* portus, (*Brest*) tutissimus, optimus ac munitissimus Galliæ portus ad mare Aquitanicum, ubi, quæ ad naves fabricandas & instruendas inserviunt, asservantur. *Fanum Briocense* (*S. Brieux*) emporium & portus. *Fanum S. Machlovii* (*S. Malo*) in insula situm cum portu admodum celebri. *Calonesus* (*Bellisle*) & *Uxantes* (*Ouessant*) duæ insulæ, cum septem minoribus, gallice Les sept Isles dictis.

II. *Normandia*, in qua: *Abrinca* (*Auranches*) & *Flavia Constantina* (*Coutances*) urbes non incelebres. *Cæsaris burgus* (*Cherbourg*) portus monitus. *Bajocæ* (*Bajeux*) urbs Episcopalis. *Cadomum* (*Caen*) Normandiæ inferioris metropolis, mercatura floret. *Rothomagus* (*Rouen*) totius Præfecturæ caput & emporium celeberrimum. *Portus gratiæ* (*Havre de Grace*) & *Depa* (*Dieppe*) portus sunt munitissimi. *Yvetotum* (*Yvetot*) vicus, regni nomine olim celebris. *Cæsarea* (*Jersey*) & *Garnseja* (*Garnsey*) duæ insulæ Anglis subjectæ.

III. *Piccardia*, in hac: *Ambianum* (*Amiens*) metropolis ampla & bene munita. *Abbatis villa*, (*Abbeville*) *Bononia* (*Boulogne*) portum habet opportunum. *Caletum* (*Calais*) urbs munitissima cum portu optimo. *Fanum S. Quintini* (*S. Quintin*) clade Gallorum inclaruit. *Vervinium* (*Vervins*) parva urbs, ubi Galliæ ac Hispaniæ Reges anno 1598. pacem iniere.

Orientem versus spectant itidem tres:

I. *Campania*, in qua notamus: *Remi* (*Reims*) urbs vetustate ac magnitudine conspicua, cujus Archiepiscopus Regem coronat. *Meldæ* (*Meaux*) urbs Episcopalis. *Catalaunum ad Matronam* (*Chalons sur Marne*) urbs magna, in cujus campis cum Attila pugnatum fuit. *Senones* (*Sens*) emporium vetustate notum. *Trecæ* (*Troyes*) urbs amplitudine non minus quam pulchritudine conspicua. *Lingones* (*Langres*) Episcopum habet. *Rupes regia* (*Rocroy*) urbs munita. *Sedanum*, metropolis Principatus Sedanensis bene munita.

II. *Burgundia*, in hac: *Antissiodorum* (*Auxerre*) urbs Episcopalis. *Divio* (*Dijon*) caput Præfecturæ. *Augustodunum* (*Autun*) antiquitate imprimis notabile. *Cistercium* (*Citeaux*) prima & celeberrima Ordinis Cisterciensis Abbatia. *Cluniacum* (*Cluguy*) præcipua hujus Ordinis Abbatia. *Cabillonum ad Ararim*, (*Chalons sur Saone*) urbs bene munita. *Burgus* (*Bourg*) Bressiæ metropolis, quam Sabaudiæ Duces olim tenuere. *Trevoltium* (*Trevoux*) *Principatus Dombarum* (*Dombes*) metropolis.

III. *Delphinatus*, in hac: *Vienna Allobrogum* (*Vienne*) urbs Episcopalis antiquitate insignis. *Gratianopolis* (*Grenoble*) Præfecturæ caput munitum. *Domus majoris Cartusiæ* (*la grande Chartreuse*) antiquissimum & primarium monachorum Cartusianorum monasterium. *Valentia* (*Valence*) & *Vapincum* (*Gap*) urbes sunt episcopales. *Ebredunum* (*Embrun*) in rupe situm, sedes est Archiepiscopi. Maximus natu Regis Galliæ filius hinc cognominatur Delphinus (*Dauphin*)

Meridiem versus sitæ sunt itidem tres:

I. *Provincia*, in qua occurrunt: *Arausio* (*Orange*) metropolis Principatus Arausionensis, unde Principes Arausini, quibus olim paruerat, nomen accepere. *Avenio*, (*Avignon*) metropolis Comitatus Vindascini, qui Pontificem Romanum Dominum veneratur. Huc quoque pertinent: *Vasio* (*Vaison*) & *Carpentoracte*. (*Carpentras*) *Arelate* (*Arles*) caput olim Regni Arelatensis. *Massilia* (*Marseille*) antiquitate, mercatura & portu celeberrima. *Telo Martius* (*Toulon*) optimus ac munitissimus Gallorum ad mare Mediterraneum portus. *Antipolis* (*Antibes*) portum habet bene munitum. *Forum Julii* (*Frejus*) *Vincium* (*Vence*) *Dinia* (*Digne*) *Segustero* (*Sisteron*) *Apta Jutia*, (*Apt*) urbes non plane omittendæ.

II. *Languedocia*, in superiorem & inferiorem distinguitur.

In Inferiori notamus: *Vivario* (*Viviers*) *Anicium* (*le Puy*) & *Mimates* (*Mende*) sedes Episcoporum. *Nemausus* (*Nimes*) emporium celebre. *Mons Pessulanus* (*Montpellier*) urbs magna & munita, Academiam fovet celeberrimam. *Narbo* (*Narbonne*) Languedociæ inferioris metropolis, amplitudine, incolarum copia ac munitionibus celebris.

In superiori: *Tolosa* (*Toulouse*) totius Præfecturæ caput. *Fanum S. Papuli* (*S. Papoul*) & *Carcassum* (*Carcassone*) urbes episcopales. *Apamiæ*

(*Pa-*

(*Pamiers*) præcipuus *Comitatus Foxiensis* (*Foix*) locus. *Perpinianum*, (*Perpignan*) metropolis *Comitatus Ruscinonensis* (*Rouissilon*) Hispanis olim subjecti. *Elyberis* (*Coliure*) portus notissimus. *Mons Ludovici* (*Montlouis*) urbs a Ludovico XIV. condita & munita.

III. *Aquitania* (*Guienne*) duas habet partes, septentrionalis *Guienna* dicitur in specie, meridionalis *Vasconia* (*Gascogne*) *Guienne* sequentes continet provincias minores ac urbes: 1. *Provincia Rutenensis* (*Rovergne*) in qua: *Ruteni s. Segedunum* (*Rodes*) & *Vabræ* (*Vabres*) urbes episcopales. 2. *Regio Cadurcorum* (*Quercy*) cujus primaria urbs *Cadurcum* (*Cahors*) amplitudine & Academia conspicua est. *Mons Albanus* (*Montauban*) munitissimum quondam Hugenottarum oppidum. 3. *Regio Lemovicensis* (*Limosin*) in hac: *Lemovicum* (*Limoges*) & *Tutela* (*Tulle*) Episcopos habent. 4. *Regio Petricoriensis* (*Perigord*) *Petrocorium* (*Perigueux*) inter antiquas referenda. 5. *Regio Aginnensis* (*Agenois*) in hac: *Aginnum* (*Agen*) urbs magna, cuius agri admodum fertiles sunt. 6. *Ager Burdegalensis* (*Bourdelois*) in quo: *Burdegala* (*Bourdeaux*) totius Præfecturæ caput, magnitudine, mercatura, portu & Academia sua insigne. *Blavia* (*Blaye*) Castellum munitissimum ad Garumnam. 7. *Santonia*, in hac: *Mediolanum Santonum* (*Saintes*) urbs episcopalis. *Rupes fortis* (*Rochefort*) portus recens exstructus. Huc quoque refertur insula *Ularius* (*Isle d' Oleron*)

Vasconia pari ratione in regiones suas minores distinguitur, quæ sunt: 1. *Ducatus Albretanus* (*Albret*) ex historia notus: 2. *Tractus Landarum* (*Les Landes*) in quo: *Aquæ Tarbellicæ* (*Dax s. Acqs*) urbs bene munita. 3. *Tractus Lapurdensis* (*Labour*) in quo: *Bajona* (*Bayonne*) Vasconiæ metropolis ampla & munita. *Fanum S. Johannis Luxensis* (*S. Jean de Lux*) vicus in finibus Hispaniæ, qui nuptiis regiis a. 1660. inclaruit. 4. *Navarra inferior*, in qua: *Fanum S. Palladii* (*S. Palais*) parva urbs: 5. *Subola* (*Soule*) 6. *Bearnia* (*Bearn*) *Palum* (*Pau*) *Lascarum* (*Lescars*) & *Olerona* (*Oleron*) urbes in ea sunt episcopales. 7. *Comitatus Bigerrensis* (*Bigorre*) 8. *Comitatus Convenensis* (*Comminges*) in quo: *Fanum S. Bertrandi* (*S. Bertrand*) Episcopi sedes. 9. *Comitatus Astaracensis* (*Estarrac.*) 10. *Ager Armeniacensis* (*Armagnac*) in quo: *Augusta Ausciorum* (*Aux*) urbs Archiepiscopalis antiquissima. 11. *Ager Condomensis* (*Condomois*) in quo: *Condomum* (*Condom*) & *Vasates* (*Bazas*) episcoporum sedes.

Provinciarum, quas Galliæ reges sub potestatem redegerunt, duæ huc referuntur *I. Comitatus Burgundiæ. II. Ducatus Lotharingiæ.*

I. *Comitatus Burgundiæ* (*Franche Comté*) Hispanis vi ereptus est a Ludovico XIV. Fines ejus sunt, versus Occidentem & Meridiem Ducatus s. Præfectura Burgundiæ, versus Septentrionem Campania & Lotharingia, versus Orientem Sundgovia, Comitatus Montisbelligardus & Helvetia. Urbes præ reliquis memoratu dignæ sunt: *Vesuntio*, (*Besancon*) metropolis, Archiepiscopatu & Academia ornata. *Dola* (*Dole*) olim munita.

II. *Ducatus Lotharingiæ* Germaniam inter ac Galliam media fines habet occidentales Campaniam; septentrionales Ducatum Luxenburgicum & Archiepiscopatum Trevirensem; orientales Alsatiam, a qua montes Vogesi sejungunt; meridionales Comitatum Burgundiæ. Fluvii notabiliores sunt: I. *Mosa* ad sinistram. II. *Mosella* in medio. III. *Saravus* (*Saar*) ad dextram.

Tribus consistit partibus. Harum I. *Ducatus Lotharingiæ* proprie dictus. II. *Ducatus Barrensis.* III. *Episcopatus tres, Metensis, Tullensis, & Verodunensis.* I. *In Ducatu Lotharingico* speciatim sic dicto notantur: *Lunæ villa* (*Luneville*) non adeo quidem magna, urbs tamen munita, ubi Duces postremum commorati sunt. *Nancejum* (*Nancy*) metropolis. *Mediovicus* (*Moyenvic*) & *Marsalum* (*Marsal*) munitæ quondam urbes. *Castellum Ludovici ad Saravum* (*Saarlouis*) urbs priori demum seculo munita. II. *In Ducatu Barrensi: Barro ducum* (*Barleduc*) primaria urbs & *Commeriacum* (*Commercy*) haud ita amplæ sunt. *Longovicum* (*Longvvyck*) in confiniis Luxenburgicis munitissimus locus. III. *In Episcopatibus: Metæ s. Mediomatrices* (*Metz*) amplissima urbs, munitionibus ornata validissimis. *Tullum* (*Tull*) & *Verodunum* (*Verdun*) suas habent munitiones.

In transactione Viennensi anni 1735. convenit, ut Duces Lotharingiæ, post mortem Magni Hetruriæ Ducis Cosmi III. in Magno isto Ducatu succederent; Lotharingiam vero Stanislaus Poloniæ Rex, eoque defuncto, Rex Galliæ obtineret.

In Asia & Africa parum admodum, in America novam Franciam & insulas quasdam possident Galli. Aer Galliæ ob temperiem saluberrimus, solum vini, frumenti aliorumque fructuum fertilissimum, equorum tamen ac metalli fodinarum inopia laborare dicitur. Post edicti Nannetensis abolitionem præter Romano-Catholicam non alia toleratur Religio; latet tamen hinc inde magna Reformatorum multitudo. Regimen ad Monarchiæ regulas compositum non nisi Regis arbitrium agnoscit normam. Pecuniæ ingens quotannis redit summa.

ITALIA.

Italia contermina est versus Occidentem Galliæ, versus Septentrionem Helvetiæ ac Germaniæ. Reliqua aquæ circumfluunt. Orientem versus est Mare Adriaticum, versus Meridiem Mediterraneum. Germaniam inter, Helvetiam, Galliam & Italiam Alpes eminent, montium altissimi.

Flumina Italiæ memoratu digniora sunt: I. *Padus* (*Po*) in parte superiori.

II. *Arnus* in Magno Ducatu Hetruriæ.

III. *Tiberis* in Statu Ecclesiastico.

In partes plerumque tres distinguitur Italia, superiorem scilicet, mediam & inferiorem, quibus accedunt insulæ circumjacentes. Pars superior alias quoque *Lombardiæ* nomine venit. Efficiunt autem Lombardiam Principatus quidam & Respublicæ. Principatus sunt:

I. *Sabaudia Ducatus*, in quo: *Camberium* (*Chambery*) metropolis. *Annecium* (*Annecy*) *Montmelianum* in rupe situm, validissimum quondam munimentum. *Tunonium* (*Thonon*) ad lacum Lemanum. *Monasterium* *in*

in Tarentasia (*Montiers en Tarentaise*) *Fanum S. Johannis in Mauriana* (*S. Jean de Maurienne*) unde Sabaudiæ Duces olim Comites dicti fuere.

II. *Pedemontium* (*Piemont*) in quo: *Augusta Salossiorum s. Prætoria* (*Aosta*) *Masseranum Principatus. Vercellæ* (*Vercelli*) munimentum quondam validissimum a Gallis dirutum. *Eporoda* (*Jurea*) castellum habet munitum. *Segusium* (*Suse*) in finibus Galliæ, munitissimus locus. *Augusta Taurinorum* (*Turin*) sedes Sabaudiæ Ducis amplissima & pulcherrima, munitionibus circumsepta validissimis. *Chierium* (*Chieri*) *Mons Calerius* (*Moncalier*) & *Carincanum* (*Carignano*) urbes sunt non omittendæ. *Pignarolium* (*Pignerol*) omnium quondam validissimum munimentum, jam vero plane dejectum. *Valles Waldensium, Pragelana* scilicet, *Lucernensis, S. Martini, Perusiana &c. Salutia* (*Saluzzo*) urbs episcopalis munita. *Nicea ad Varum* (*Nizza*) in Comitatu Niciensi & *Portus Herculis* (*Villa franca*) portus sunt ad mare Ligusticum. *Tenda*, magna urbs in Comitatu ejusdem nominis. *Cuneum* (*Coni s. Cuneo*) munimentum validissimum, anno 1744. a Gallis & Hispanis frustra oppugnatum. *Clarascum e Chierascoe* ob pacem anno 1631. ibi initam inclytum. *Asta Pompeja* (*Asti*) urbs magna & bene munita. *Castrum Delphini* (*Chateau Dauphin*) castellum in monte situm. *Onelia Ducatus* in territorio Genuensi cum urbe ejusdem nominis ad mare sita. *Portus Herculis Monœci* (*Monaco*) ad mare Mediterraneum suos habet Principes & præsidium Gallicum.

III. *Mons Ferratus* (*Montferrat*) Ducatus, in quo: *Casale* (*Casal*) metropolis quondam munitissima ad Padum. *Alba* (*Alby*) & *Aquæ Statellie* (*Acqui*) urbes non plane omittendæ.

Tres isti Ducatus Sabaudiæ Ducem suum venerantur Dominum, qui ex insula Sardiniæ Regis habet nomen.

IV. *Ducatus Mediolanensis*, in hoc notantur: *Alexandria a Palea* (*Alessandria della Paglia*) locus admodum munitus. *Valentia* (*Valenza*) & *Mortaria* (*Mortara*) celebres ac munitæ urbes. Hæc tria loca anno 1707. ab Imperatore Duci Sabaudiæ tradita sunt. *Novaria* munita est. *Angleria* (*Anghiera*) *Viglebanum* (*Vigevano*) & *Dertona* (*Tortona*) *Comum* (*Como*) emporium magnum ad lacum Comensem. *Modoetia* (*Monza*) ubi Germanorum quondam Imperatores diademate ornabantur Lombardico. *Mediolanum* amplissimum ac splendidissimum Ducatus caput. *Papia s. Ticinum* (*Pavia*) urbs magna. *Laus Pompeja* (*Lodi*) *Cremona* magnitudine ac munitionibus celebris. Ducatus Mediolanensis est Feudum Imperii & nunc domui Austriacæ paret. Præter loca tamen supra memorata magnam ejus partem Dux Sabaudiæ obtinuit.

V. *Ducatus Parmensis*: *Placentia* (*Piacenza*) urbs magna; Duci Sabaudiæ relicta fuit. *Parma* metropolis magna satis ac munita. *Florentiola, Burgus S. Domnini* (*Borgo di S. Donino*) & *Burgus vallis Tari* (*Borgo di Val di Tara*) parvæ sunt urbes.

VI. *Ducatus Mantuanus*, in quo: *Mantua* metropolis in lacu seu palude potius sita, adeoque munita. *Luceria* (*Luzzara*) prælio anni 1702. innotuit. *Bozulum* (*Bozzolo*) *Sabulonetta* (*Sabioneta*) *Guardistallum* (*Guastalla*) & *Castilio* (*Castiglione*) Principatus sunt peculiares. Ducatus Mantuanus & Parmensis itidem sub potestate sunt domus Austriacæ.

VII. *Ducatus Mutinensis*, in quo: *Mutina* (*Modena*) metropolis & sedes Ducis munita. *Regium Lepidi* (*Reggio*) magna urbs & munitionibus instructa. *Brixellum* (*Bersello*) parvum quidem, munitum tamen oppidum. *Novellaria*, peculiaris Principatus. Duci Mutinensi, e domo Estensi oriundo, Imperator dedit *Ducatum Mirandolanum*, in quo sunt: *Mirandola*, quæ munita est, & *Concordia*. *Massa* & *Carraria* Principatus, ad mare Ligusticum, Genuensem inter & Luccensem Respublicas, cujus metropolis *Massa Carrariensis* (*Massa di Carrara.*)

Respublicæ in superiori Italiæ parte tres sunt:

I. *Respublica Veneta*, cujus amplissimum territorium V. consistit provinciis: 1. *Lombardia Veneta*, in qua: *Crema* munitus in finibus Mediolanensium locus. *Bergomum* (*Bergamo*) magna & munita urbs Episcopalis. *Brixia* (*Brescia*) amplitudine ac incolarum frequentia celebris. *Clarium* (*Chiari*) ubi anno 1701. terga vertere Galli. *Pescaria* (*Peschiera*) in insula lacus Benaci (*Lago di Garda*) sita & bene munita. *Veruca* (*la Chiusa*) claustrum in finibus Tyrolensibus. *Verona*, amplissima, munita ac spectatu dignissima, Amphitheatro antiquioris ævi ornata. *Vicentia* (*Vicenza*) Episcopum habet. *Patavium* (*Padua*) antiquitate & Academia notabile. 2. *Ducatus Venetus* (*il Dogado*) in quo: *Venetiæ* sedes & caput Reipublicæ potentissimum & opulentissimum. 3. *Marchia Tarvisina*, in qua: *Tarvisium* (*Trevigo*) metropolis munita. *Feltria* (*Feltri*) & *Bellunum* (*Belluno*) non plane negligendæ. 4. *Forojuliense Territorium* (*il Friuli, Friaul*) in hoc: *Udina* sedes Patriarchæ Aquileensis. *Palma nova* locus ad regulas recentiorum validissime munitus. 5. *Istria*, in qua: *Justinopolis* (*Capo d' Istria*) metropolis. *Æmonia nova* (*Citta nova*) & *Parentium* (*Parenzo*) portus habent. *Tergestum* (*Trieste*) emporium & portus munitus, nec non *Fanum S. Viti ad Flumen* (*Fiume s. S. Veit am Flaum*) domus Austriacæ sunt.

II. *Respublica Genuensis* in litore maris Ligustici. Optima ejus loca sunt: *Genua* caput Reipublicæ, magnitudine, ædificiorum splendore ac munitionibus suis celeberrimum. *Savo* (*Savona*) optimum post Genuam oppidum. *Finarium* (*Finale*) Marchionatus & portus a Genuensibus anno 1713. emtione acquisitus. *Spedia* (*Spezza*) portus non incognitus. *Sergianum* (*Sarzana*) oppidum bene munitum.

III. *Respublica Luccensis* itidem in litore maris Ligustici inter magnum Hetruriæ & Mutinensem Ducatum. *Lucca* caput & unica fere Reipublicæ urbs non adeo quidem ampla, munita tamen, & incolis, a quorum industria plerumque cognominatur, frequentissima.

Mediam Italiæ partem efficiunt I. *Magnus Hetruriæ Ducatus* (*la Toscana*) II. *Status Ecclesiasticus* s. Ditio Pontificis Romani.

I. *Magnus Hetruriæ Ducatus* tres habet partes, quarum 1. *Dominium Florentinum*, in quo: *Florentia* (*Fiorenza*) sedes Magni Ducis ad Arnum, ob magnitudinem & imprimis pulchritudinem inter præcipuas Italiæ referenda. *Aretium* (*Arezzo*) Episcopatu insigne. 2. *Territorium Pisanum*, in hoc: *Pisæ*, libera quondam Respublica, jam ampla urbs, quæ incolarum laborat penuria. *Liburnus portus* (*Livorno*) celeberrimus Italiæ por-

portus, qui omnium nationum navibus patet. 3. *Territorium Senense*, in hoc: *Senæ* (*Siena*) splendore ac magnitudine celebres. Hispani cum territorium istud Magno Hetruriæ Duci venderent, ut e regno Neapolitano in Mediolanensem Ducatum iter ipsis pateret, loca quædam in litore maris sita retinuerunt, hæc sunt: *Telamone, Orbitellum, Portus Herculis, & Portus S. Stephani*; dicuntur vulgo *Status Præsidii* (*lo Stato delli Presidii*) & jam Regem Neapolitanum agnoscunt dominum. Territorium inter Pisanum & Senense in litore maris est *Principatus Plumbinus* (*Piombino*) ad quem *Ilva* insula, ex adverso sita, pertinet, excepto *Portu Ferreo* (*Porto Ferrajo*) qui Magni Hetruriæ Ducis, & *Portu Longo* (*Porto Longone*) qui Regis Neapolitani est. Magni Hetruriæ Duces e domo Medicea fuere. In transactione Viennensi anni 1735. Lotharingiæ Dux, ut supra dictum, terram a majoribus acceptam cum Magno illo Ducatu permutare jussus, defuncto paulo post sine prole Cosmo III. per legatum in ditionem eum recepit.

II. *Status Ecclesiasticus* sequentibus constat provinciis: 1. *Ducatus Ferrariensis*, in quo: *Ferraria* magna urbs, plures habere domus quam cives dicitur. *Comaclum* (*Comacchio*) locus parvus in palude situs adeoque munitus. 2. *Territorium Bononiense*, in quo: *Bononia* (*Bologna*) optima post Romam ditionis pontificiæ urbs. 3. *Romandiola* (*la Romagna*) *Ravenna* ejus metropolis Exarchorum quondam sedes: *Ariminum* (*Rimini*) parvum jam oppidum, olim celebre. 4. *Ducatus Urbinus*, in quo: *Urbinum* metropolis Archiepiscopi sedes. *Pisaurum* (*Pesaro*) splendida & magna urbs in litore maris Adriatici. *Senogallia* (*Sinigaglia*) portus bene munitus nundinas habet per Italiam celeberrimas. *Fanum S. Marini* (*S. Marino*) Respublica admodum parva. 5. *Marchia Anconitana, Ancona* metropolis in litore maris portum habet. *Lauretum* (*Loretto*) oppidum parvum, quo Religioni Catholicæ addicti ad ædes & imaginem divæ Mariæ religiose peregrinantur. *Macera* (*Macerata*,) sedes Legati pontificii. 6. *Ducatus Spoletanus s. Umbria*, cujus primarius locus *Perusia* (*Perugia*) ad Tiberim. *Spoletum* terræ motibus pene dirutum. 7. *Regio Sabina: Manliana* (*Magliano*) præcipua ejus urbs. 8. *Ducatus Castrensis: Castrum* Pontificis jussu deletum. *Mons altus* (*Montalto*) metropolis. 9. *Patrimonium S. Petri*, in quo: *Urbs vetus* (*Orvieto*) in rupe sita adeoque munita. *Viterbium* emporium celeberrimum. *Centumcellæ* (*Civita vecchia*) portus notissimus. *Roncilio* (*Ronciglione*) Comitatus cum parva urbe. 10. *Campania Romana*, in hac: *Roma* caput potentissimæ quondam Reipublicæ Romanæ, jam sedes Pontificis Romani magnitudine ac splendore paucis postponenda, multis adhuc superbit priscæ ætatis monumentis. *Tibur* (*Tivoli*) & *Tusculum* (*Frascati*) parva sed amœnissima oppida. *Ostia* ad Tiberis ostium. *Castrum Gandolfi* locus amœnus, ubi Pontifex Romanus nonnunquam commoratur.

Inferior Italiæ pars est *Regnum Neapolitanum*. Has illud habet provincias: 1. *Aprutium ulterius*, in quo: *Aquila* metropolis magna & munita. 2. *Aprutium citerius: Theate* (*Chieti*) & *Anxanum* (*Lanciano*) sedes sunt Archiepiscoporum. 3. *Comitatus Molisinus* (*Molese*) præter metropolin ejusdem nominis nil memoratu dignum continet. 4. *Terra laboris* (*Terra di Lavoro*) in hac: *Cajeta* (*Gaeta*) portus bene munitus. *Capua* parva urbs e ruinis veteris Capuæ enata. *Neapolis* caput regni Regisque sedes, quæ magnitudine ac splendore paucis Europæ urbibus cedit. Haud procul distat *Vesuvius* mons ignivomus. E regione urbis est *Ænania* (*Ischia*) insula, in qua thermæ saluberrimæ inveniuntur. 5. *Principatus citerior*, in quo: *Amalphis* portus & Archiepiscopatus. *Salernum* urbs magna & incolis frequens. 6. *Principatus ulterior: Beneventum*, sedes Archiepiscopalis amplitudine celebris, Pontifici Romano paret. *Compsa* (*Conza*) parva urbs. 7. *Ditio Capitanata: Nuceria* (*Luceria*) metropolis non adeo magna, Episcopum habet. *Manfredonia*, portus. 8. *Terra Bariana*, in qua: *Barulum* (*Barletta*) ampla urbs cum portu admodum commodo. 9. *Regio Hydruntina* (*Otranto*) in qua: *Brundusium* (*Brindisi*) portus olim celeberrimus, jam vero non item. *Tarentum* (*Taranto*) oppidum parvum & munitum. *Aletium* (*Lecce*) optimus regionis locus. *Hydruntum*) *Otranto*) situ munitum. 10. *Regio Basilicata*, in qua: *Archerontia* (*Cirenza*) urbs parvi momenti. 11. *Calabria citerior*, in qua: *Roscianum* (*Rossano*) urbs parva in rupe sita. *Consentia* (*Cosenza*) metropolis. 12. *Calabria ulterior*, in hac: *Catacium* (*Catanzaro*) inter optimas Calabriæ habetur. *Reggium Reggio*) ad fretum Siculum, amplitudine & incolarum multitudine conspicuum. Regnum istud Philippi V. Hispaniæ Regis e conjuge superstite filius natu maximus anno 1735. adeptus est

Ad Italiam quoque pertinent insulæ maris Mediterranei sequentes:

I. SICILIA. Maxima earum in tres dividitur provincias, quæ sunt: 1. *Vallis Demonæ* (*Val di Demona*) in quo: *Messana* (*Messina*) caput insulæ magnum & pulcherrimum cum portu amplissimo. *Mylæ* (*Milazzo*) portus munitissimus. *Catana* (*Catanea*) terræ motibus pene diruta. *Ætna* (*Monte Gibello*) famosissimus ille mons ignes evomens: 2. *Vallis Netinæ* (*Val di Noto*) ad dextram infra, in hac: *Netum* (*Noto*) in rupe situm, magnum quondam & munitum. *Syracusæ*, sedes antiquorum Siciliæ Regum celeberrima, jam tempore & terræ motibus pene vastata. 3. *Vallis Mazaræ* (*Val di Mazara*) in hac: *Panormus* (*Palermo*) emporium amplissimum & munitissimum, cum portu & Archiepiscopatu.

MELITA. Infra Siciliam sita est (*Maltha*) quam Carolus V. Imperator anno 1529. Equitibus divi Joannis Rhodo a Turcis expulsis dedit. Metropolis ejus est *Valletta*, munitissimum oppidum, ubi magnus Ordinis Magister commoratur.

II. SARDINIA versus dextram: *Calaris* (*Cagliari*) metropolis satis ampla portum habet. *Arborea* (*Oristagni*) in litore occidentali. Hæc insula sub potestate Ducis Sabaudiæ est, qui regio nomine & honoribus inde fruitur.

III. CORSICA supra Sardiniam, itidem Regnum, in hoc: *Bastia* metropolis benemunita & portu instructa. *Ajacium* (*Ajazzo*) & *Bonifacium* itidem portus sunt. Corsicam adhuc tenuere Genuenses. Incolæ quidem pluribus abhinc annis jugum Genuensium, ut ipsis videbatur, durissimum excutere armis connisi sunt; jam vero, reconciliatis utrinque animis, ad officium rediisse dicuntur.

Italia ob fertilitatem insignem Paradisus Europæ vulgo audit. Attamen terræ motibus haud raro misere affligitur, & æstus solis nimis intensus extraneis vix tolerandus. Universa Religionem profitetur Romano-Catholicam. Regimen, si Respublicas excipias, ad Monarchiæ regulas compositum.

INSULÆ BRITANNICÆ.

Insularum Britannicarum duæ sunt: *Britannia magna & Hibernia.* Magna Britannia duobus constat regnis Anglia, quæ est pars insulæ meridionalis, & Scotia, quæ est pars septentrionalis.

ANGLIA.

Cohæret versus Septentrionem Scotiæ, versus Orientem alluit Mare Germanicum, versus Meridiem Mare Britannicum, versus Occidentem Mare Hibernum.

Maximi Angliæ fluvii sunt: I. *Thamesis* (*Thames*) ab Occidente versus Orientem defluit in mare Germanicum. II. *Sabrina* (*Severne*) ad sinistram a Septentrione versus Occidentem in mare Hibernum. III. *Trenta* in parte superiori ad dextram.

Distinguitur in Angliam in specie sic dictam, & Ducatum Walliæ (*Walles*)

Angliæ in specie sic dictæ septem sunt provinciæ 1. *Cantium* (*Kent*) 2. *Saxonia Australis* (*Sussex*) 3. *Saxonia occidentalis.* (*Westsex*) 4. *Saxonia orientalis* (*Essex*) 5. *Anglia Orientalis* (*Eastangeln*) 6. *Mercia* 7. *Northumbria* (*Northumberland*) Plurimæ harum provinciarum in *Comitatus* (*Shyres*) subdistinguuntur, iidemque ab urbibus plerumque primariis denominantur. Loca præcipua sunt.

I. *In Cantio* (*Kent*): *Dubris* (*Dover*) *&* *Sandovicum s. Rhutupiæ* (*Sandvvich*) portus sunt admodum celebres in litore maris Brittannici. *Cantuaria* (*Canterbury*) urbs antiqua & splendida, cujus Archiepiscopus Angliæ Primas est. *Roffa* (*Rochester*) urbs Episcopalis. *Gravesanda*, portus & emporium ad Thamesin.

II. *In Saxonia Australi: Cicestria* (*Chichester*) oppidum pulchrum cum Episcopatu. *Oppidum regium* (*Kingstone*) ad Thamesin locus amœnus, quo domus regia non nunquam divertit.

III. *In Saxonia occidentali: Portus magnus* (*Portsmouth*) *&* *Spitheat*, urbes & portus admodum celebres. *Vectis* (*Wicht*) parva insula, in qua: *Novus portus* (*Nevvport*) *S. Helena*, *Hantonia australis* (*Southampton*) portus sunt notissimi. *Vintonia* (*Winchester*) *&* *Salisburia* (*Salisbury*) urbes Episcopales. *Windlesora* (*Windsor*) oppidum cum arce regia. *Bathonia* (*Bathe*) ob thermas suas celebris. *Bristolia* (*Bristol*) magnitudine, pulchritudine, mercatura & portu celeberrima. *Vindelis* (*Portland*) peninsula. *Vimutium* (*Weymouth*) *&* *Plimuthum* (*Plymouth*) portus sunt notatu dignissimi. *Exonia* (*Excester*) urbs episcopalis magna. Occidentem versus sunt insulæ *Silures*, quarum maxima est S. Mariæ.

IV. *In Saxonia orientali: Londinum* caput regni amplitudine, incolarum copia & mercatura nulli Europæ secunda. *Kensingtonia & Hamptoni curia* (*Hamptoncourt*) arces regiæ animi recreandi causa exstructæ. *Colcestria* (*Cholchester*) episcopum habet.

V. *In Anglia orientali: Cantabrigia* (*Cambridge*) urbs speciosa, quæ Academia imprimis floret antiquissima & celeberrima. *Gippevicum* (*Ipsvvich*) portus. *Nordovicum* (*Nordvvich*) incolarum lanæ texturam exercentium copia celebris urbs.

VI. *In Mercia: Lincolnia* (*Lincoln*) urbs episcopalis ampla. *Hundignonia* (*Hundington*) *Bedfordia, Harfordia, Buckinghamia, Oxonium* (*Oxford*) Academiam habet celeberrimam. Haud procul hinc distat vicus *Wudstochium*, ubi Marlborugius Dux in memoriam victoriæ Hochstadiensis s. Bleinhemensis arcem sumtuosam *Pleinheimhouse* exstruxit. *Glocestria, Monumethia* (*Monmouth*) *Herefordia, Salopia* (*Schrevvsbury*) *Cestria* (*Chester*) urbs episcopalis, ubi in Scotiam profecturi navem ascendunt. *Darbia* (*Darby*) *Nottinghamum. Legecestria* (*Leicester*) *Uppinhamam. Northantonia. Varvicum* (*Warvvick*) *Vigornia* (*Worcester*) *Staffordia.*

VII. *In Northumbria: Eboracum* (*Yorck*) magna admodum & splendida urbs, alterum Angliæ habet Archiepiscopum: *Hullum* portus in litore æstuarii Abus. *Dunelmum* (*Durham*) Episcopi sedes. Novum Castrum (*Nevvcastle*) emporium cum arce munita. *Barvicum* (*Bervvick*) in finibus Scotiæ, validissimum Angliæ munimentum. *Carleolum* (*Carlile*) urbs episcopalis. *Lancastria* urbs magna satis & munita.

Ducatus Walliæ in australem & borealem subdividitut In australi sunt: *Landava* (*Landaf*) oppidum cum Episcopatu. *Brechenia* (*Brecknock*) *Maridunum* (*Cærmarden*) *Penbrocum* (*Pembrock*) cum portu amplissimo Milfordiensi. *Menavia* (*S. David*) Episcopum habet. *Ceretica* (*Cardigan*) *Radnoria.* In boreali: *Mongomerium* (*Montgomery*) *Arvonia* (*Carnarvan*) *Denbighia. Flintum.* Insulæ *Mona* (*Anglesey*) *&* *Menavia* (*Man*) supra Walliam huc quoque referuntur.

SCOTIA.

Septentrionalis Magnæ Britanniæ pars conterminam habet versus Austrum Angliam; versus Orientem est mare Germanicum, versus Septentrionem mare Deucaledonium, versus Occidentem mare Hibernum. Præcipua ejus flumina sunt: 1. *Tavus* (*Tay*) 2. *Bodotria* (*Forth*) 3. *Glotta* (*Clyd*) Tavus Scotiam sejungit in australem & borealem.

In australi hæ sunt provinciæ & urbes: versus Orientem: *Lodonejum* (*Lothian*) in quo: *Edenburgum* caput regni amplissimum cum castello munitissimo. *Letha* (*Lyth*) portus est Edenburgi. Versus Austrum: 1. *Marchia* (*Merche s. Mers*) 2. *Vallis ad Fesium fluvium* (*Tivedal*) 3. *Lidalia* (*Lidisdal*) 4. *Escia* (*Essdal*) 5. *Annandia* (*Annandale*) cujus metropolis idem habet nomen & mercatura potissimum floret. 6. *Nithia* (*Nithisdale*) 7. *Gallovidia* (*Gallovvay*)

Ver-

Versus Occidentem: 1. *Carricta* (*Carrick*) 2. *Coila* (*Kyle*) 3. *Cuninghamia.* 4. *Renfroana* (*Renfrovv.*)

Versus Septentrionem: 1. *Argathelia* (*Argyle*) 2. *Levinia* (*Lennox*) 3. *Menthitia* (*Mentheit*) in qua: *Dumblanum* (*Dumblain*) urbs notabilis. 4. *Straternia* (*Strathern*) in qua: *Abernethum* (*Abernethey*) sedes quondam regum Pictorum. Hæ duæ postremæ a nonnullis ad Scotiam borealem referuntur. 5. *Fifa* (*Fyfe*) in hac: *Andreapolis* (*S. Andrevvs*) urbs Archiepiscopalis ampla & munita, portu & Academia ornata.

In medio: 1. *Comitatus Sterlinensis* (*Sterling*) 2. *Clotiana* (*Clydsdale*) in qua: *Glascovium Glascovv*) optimum Scotiæ australis emporium cum Academia. 3. *Tvvedia* (*Tvvedale.*)

In Scotia boreali, versus Austrum: 1. *Angusia* (*Angus*) in qua: *Taodunum* (*Dundee*) & *Celurca* (*Montross*) portus habent. *Brechinium* (*Brechin*) metropolis. 2. *Perthia* (*Perth*)

Versus Occidentem: 1. *Lochabria* (*Loquaber* 2. *Rossia* (*Rossè*) in qua: *Cromerus* (*Cromerty*) portus amplissimus ac tutissimus.

Versus Septentrionem: 1. *Vallis ad Navernam* (*Strathavern*) 2. *Cathanesia*, (*Caithnes*) in qua: *Promontorium Veruvium* (*Dyngisby*) extremum Scotiæ versus hanc plagam. 3. *Souderlandia* (*Southerland*) in hac: *Dornocum* (*Dornock*) emporium & portus. 4. *Moravia* (*Muray*) in qua: *Innernium* (*Innerness*) locus munitus. 5. *Bansia* (*Banf*)

Versus Orientem: 1. *Buchania* (*Buchan*) 2. *Marnia* (*Marr*) in qua: *Aberdonia vetus* (*Alt-Aberdeen*) urbs exigui momenti. *Aberdonia nova* (*Neu-Aberdeen*) optimum & amplissimum Scotiæ borealis emporium.

Versus Septentrionem & Occidentem magnus circa Scotiam insularum est numerus. Septentrionales Scotiæ proximæ dicuntur: *Orcades;* quæ longius distant *Schettlandicæ:* Occidentales vero *Ebudes* item *Hebrides* nominantur.

HIBERNIA Insula est. Ab Anglia separat mare Hibernum. Fluvii ejus primarii sunt: 1. *Senus* (*Shannon*) ad sinistram, II. *Birgus* (*Barrovv*) ad dextram.

Hibernia in quatuor distinguitur provincias: I. *Lagenia* versus Orientem. II. *Connatia* versus Occidentem. III. *Ultonia* versus Boream. IV. *Momonia* versus Austrum. Harum quælibet in Comitatus suos subdistinguitur.

I. *In Langenia* (*Leynster*) sunt: 1. *Comitatus Ludensis* (*Louth*) in quo: *Drogeda* & *Carlingfordia* portus sunt & emporia. 2. *Comitatus Midiæ* (*East-Meath*) 3. *Comitatus Dublinensis* (*Dublin*) in quo: *Dublinium* (*Dublin*) caput regni amplissimum, Academiam habet & Archiepiscopum. 4. *Comitatus Vicloensis* (*Wicklovv*) 5. *Comitatus Weisfordiæ* (*Wexfort*) *Wisfordia* (*Wexfort*) metropolis portum habet commodum. 6. *Comitatus Catarlagensis* (*Catherlagh*) 7. *Comitatus Kilchennensis* (*Kilkenny*) *Kilchennium* (*Kilkenny*) metropolis magna & munita episcopi sedes est. 8. *Comitatus Reginæ* (*Queens*) 9. *Comitatus Kildariensis* (*Kildare*) 10. *Comitatus Regius* (*Kings*) 11. *Comitatus Midiæ Occidentalis* (*West-Meath*) 12. *Comitatus Longfordiensis* (*Longford.*)

II. *In Connatia* (*Connaught*) 1. *Comitatus Letrimensis* (*Letrim*) 2. *Comitatus Sligensis* (*Slego*) 3. *Comitatus Mageonensis* (*Mayo*) 4. *Comitatus Roscomensis* (*Roscomen*) in hoc: *Athlona* urbs episcopalis cum arce munita. 5. *Comitatus Galvejensis* (*Gallvvay*) *Galveja* (*Gallvvay*) primaria hujus provinciæ urbs, emporium est bene munitum. 6. *Comitatus Clarensis* (*Clare*)

III. *In Ultonia* (*Ulster*) 1. *Comitatus Dunensis* (*Dovvne*) 2. *Comitatus Antrimensis* (*Antrim*) in quo: *Rupes Fergusii* (*Knockfergus* metropolis cum portu munito. 3. *Comitatus Colranensis* (*Colrane*) in hoc: *Londinoderia* (*Londondery*) metropolis portum habet & Episcopum. 4. *Comitatus Tungallensis* (*Dunghall*) 5. *Comitatus Tyronensis* (*Tyrone*) 6. *Comitatus Fermanaghensis* (*Farmanagh*) 7. *Comitatus Cavanensis* (*Cavan*) 8. *Comitatus Monaghanus* (*Monaghan*) 9. *Comitatus Armachanus* (*Armagh*) *Armacha* urbs quondam celebris, jam vero minus, Archiepiscopum habet, qui Primas regni est.

IV. *In Momonia* (*Mounster*) 1. *Comitatus Waterfordiensis* (*Waterford*) urbs ejusdem nominis emporium est amplissimum portuque gaudet optimo. 2. *Comitatus Corcagiensis* (*Corck*) in hoc: *Corcagia* (*Cork*) & *Kinsalia* (*Kingsale*) emporia sunt. 3. *Comitatus Kerriensis* (*Kerry*) 4. *Comitatus Limericensis* (*Limrick*) in quo: *Limericum* (*Limerick*) metropolis provinciæ magna & munitissima. 5. *Comitatus Tiperariensis* (*Tipperary*)

Tria hæc regna eundem venerantur Regem. In Asia & Africa castella quædam; in America magnas Angli tenent provincias. Multarum rerum fertilissima est Anglia; præsertim ovium lana, stannum aliaque magni æstimantur. Religio ibi dominatur Reformata: attamen Pontificiorum, Judæorum, Quakerorum aliarumque sectarum ingens deprehenditur numerus. Regis potestas auctoritate summorum Regni dicasteriorum, quæ Parlementa vocant, coercetur. Navigationibus & mercatura per universum orbem terrarum dissipatis ingentes comparantur opes.

BELGIUM.

Fines Belgii versus Orientem sunt Germania, versus Austrum Gallia, versus Occidentem & Septentrionem mare Germanicum, cujus ingens Sinus in continentem penetrans Sinus Austrinus vocatur.

Flumina Belgii præ reliquis memoratu digna sunt: I. *Rhenus.* II. *Mosa.* III. *Scaldis,*

Provinciæ Belgii sunt XVII. I. *Comitatus Artesiæ* (*Artois*) supra Piccardiam. II. *Comitatus Hanoniæ*, ad dextram Artesiæ. III. *Comitatus Namurcensis* (*Namur*) ad dextram Hanoniæ. IV. *Ducatus Lucemburgicus* (*Luxemburg*) ad dextram, in finibus Germaniæ. V. *Ducatus Limburgicus* (*Limburg*) supra Lucemburgicum Ducatum. VI. *Ducatus Brabantinus* (*Brabant*) supra Namurcensem & Hanoniæ Comitatum. VII. *Marchionatus Antverpiensis*, in Ducatu Brabantino. VIII. *Machlinia Dominium* (*Mecheln*) itidem in Ducatu Brabantino. IX. *Comitatus Flandriæ*, Brabantinum inter Ducatum & mare Germanicum. X. *Comitatus Zelandiæ* supra Flandriam. XI. *Comitatus Hollandiæ* supra Zelandiam. XII. *Episcopatus*

C *Ultra-*

Ultrajectinus (*Utrecht*) ad dextram Hollandiæ infra Sinum Austrinum. XIII. *Ducatus Geldriæ* ad dextram in finibus Germaniæ. XIV. *Comitatus Zutphaniæ*, ad dextram in finibus Cliviæ & Monasteriensis Episcopatus. XV. *Transisalania Dominium* supra Zutphaniam. XVI. *Frisia occidentalis Dominium* supra ad sinistram. XVII. *Groeningia Dominium* supra ad dextram.

Universum Belgium sub potestate quondam erat Regis Hispaniæ. Anno MDLXXIX. provinciæ quædam, Hispanorum sævitia fere oppressæ, arma capere vimque vi repellere sustinuerunt, resque ducibus Arausinis Principibus adeo prospere gesserunt, ut libertate post bellum diuturnum ac cruentum ferro vindicata, pace Westphalica a Rege Hispaniæ libera declaratæ fuerint Respublica. Inde duplex enatum est Belgium, Hispanicum & Fœderatum. Hispanicum Austriacæ domui tribuit pax Ultrajectina, ideoque Austriacum hodie vulgo cognominatur. Interim & Rex Galliæ Ludovicus XIV. successu temporis, & Hollandiæ Respublica ante initam cum Hispanis pacem, non exiguam partem abripuere.

Antverpiensi Marchionatu & Machliniæ Dominio cum Brabantino Ducatu conjunctis Belgii Austriaci VIII. sunt provinciæ, in quibus, quæ sequuntur, memoratu digna sunt loca:

I. *In Comitatu Artesiæ*: *Atrebatum* (*Arras*) metropolis ampla & munitissima. *Fanum S. Audomari* (*S. Omer*) *Aria* (*Aire*) *Bethunium* (*Bethune*) *Bapalma* (*Bapaume*) loca sunt bene munita. Hæc tota provincia regis Galliæ est.

II. *In Comitatu Hannoniæ* Galliæ subjacent: *Ditio Cameracensis* (*le Cambresis*) cujus metropolis *Cameracum* (*Cambray*) amplitudine ac munitionibus celebratur, & Archiepiscopatu ornata est. *Valentiana* (*Valenciennes*) amplissimum ac validissimum munimentum. *Buchanium* (*Bouchain*) *Condatum* (*Condet*) *Quercetum* (*Quesnoy*) parva at munita oppida. *Malobodium* (*Maubeuge*) & *Landrecejum* (*Landrecy*) æque munita. *Philippopolis* (*Philippeville*) in finibus Leodiensibus. *Tainiere*, *Malplaquet* & *Blaugies* pagi sunt propè *Bavacum* (*Bavay*) ubi anno MDCCIX. ad internecionem pugnatum est. Austriæ parent: *Montes* (*Mons f. Bergen*) metropolis Hannoniæ magna & munita. *Athum* (*Ath*) parvum quidem, attamen munitum. *Steenkerna* pagus prælio anni MDCXCII. innotuit.

III. *In Comitatu Namurcensi* Austria tenet: *Caroloregium* (*Charleroy*) urbem novam & munitam. *Namurcum* (*Namur*) metropolin magnitudine ac munitionibus insignem. Gallia: *Carolomontium* (*Charlemont*) & *Givetum* (*Givet*) munita oppida.

IV. *In Ducatu Lucemburgico* Austria possidet: *Luceburgum* primariam Ducatus urbem munitionibus circumseptam validissimis. *Chiniacum* (*Chiny*) urbem & Comitatum. Galli *Mommedium* (*Montmedy*) & *Theodonis villam* (*Thionville*) oppida munita.

V. *In Ducatu Limburgico* ad Austriacos pertinet: *Limburgum* metropolis. Ad Batavos: *Mons Falconis* (*Fauquemont*) & *Dalemium* (*Dalem*)

VI. Ducatus Geldriæ major quidem pars inter Belgii Fœderati provincias occurret, huc tamen referenda *Geldria superior*, in qua Austriæ est: *Ruremunda*. Regis Borussiæ: *Geldria* metropolis munitissima; Batavorum: *Venloa* (*Venlo.*)

VII. *In Ducatu Brabantino* sub potestate Austriæ sunt: *Bruxellæ* (*Brüssel*) metropolis amplissima & sedes prætoris. *Lovanium* (*Lövven*) Academiam habet celeberrimam. *Mechlinium* (*Mecheln*) splendore & Archiepiscopatu celebre. *Antverpia* emporium amplitudine insigne. Sub Batavorum potestate sunt. *Bergæ ad Zomam* (*Bergen op Zoom*) *Breda*, *Sylva Ducis* (*Bois le Duc f. Herzogenbusch*) oppida magna & munitissima. *Gravia* (*Grave*) urbs parva & munita. *Trajectum ad Mosam* (*Mastricht*) inter Ducatum Limburgicum & Episcopatum Leodiensem, validissimum munimentum. *Ravensteinium* Dynastia & urbs ad Mosam prope Graviam Electoris Palatini est.

VIII. *In Comitatu Flandriæ* Regem Galliæ venerantur Dominum: *Dunquerca* (*Dünkerken*) portus in litore maris Germanici celeberrimus, cujus munitiones quondam dirutæ jam restitutæ sunt. *Gravelina* (*Grevelingen*) munitum oppidum in finibus Piccardiæ. *Insulæ* (*Lille f. Rüssel*) munimentum Gallorum in Belgio validissimum cum castello æque munitissimo. *Duacum* (*Douay*) urbs magna & munita. Austriæ subdita sunt: *Gandavum* (*Gent*) metropolis Flandriæ insignis magnitudinis, castellum habet munitum. *Bruga* (*Brugge*) emporium quondam Belgii maximum ac celeberrimum. *Ostenda* portus Austriacorum in his terris nobilissimus. *Ipera* (*Ypern*) *Menina* (*Menin*) *Aldenarda* (*Oudenarde*) *Tornacum* (*Tournay*) urbes munitissimæ. *Damum* (*Damme*) oppidum æque munitum. Belgii Fœderati sunt *Slusa* (*Sluis*) *Ardenburgum* (*Ardenburg*) *Isendicum* (*Isendyck*) *Bierfletum* (*Bierfliet*) *Agger Gandaviensis* (*Sas van Gent*) *Axella* (*Axel*) & *Hulstium* (*Hulst*) parva attamen munita oppida.

Belgii Fœderati VII. sunt, quæ sequuntur, provinciæ:

I. *Comitatus Zelandiæ* consistit insulis quibusdam: 1. *Valachria* (*Walchern*) in qua: *Middelburgum* (*Middelburg*) metropolis & emporium celebre. *Flissinga* portus maximi momenti. 2. *Scaldia* (*Schovven*) in qua: *Ciriczæa* (*Zirickfee*) portus & emporium. 3. *Tola* (*Tolen*) cum urbe ejusdem nominis. 4. *Bevelandia australis* (*Süd-Beveland*) in hac: *Goesa* (*Goes*) urbs primaria. 5. *Bevelandia* borealis (*Nord-Beveland.*) 7. *Duvelandia* (*Duveland*)

II. *Comitatus Hollandiæ* in australem & borealem, f. in Hollandiam & Frisiam occidentalem distinguitur. In Hollandia australi sunt: *Briela* (*Briel*) in insula *Vorna* (*Vorn*) & *Helvoetsluis* portus sunt notissimi ad ostium Mosæ. *Dordracum* (*Dordrecht*) emporium amplissimum e Synodo Dordracena notum. *Roterodamum* (*Roterdam*) optimum ac ditissimum Belgii fœderati post Amstelodamum emporium. *Delphi* (*Delfft*) urbs admodum celebris. *Risvicum* (*Rysvvick*) arx ubi anno MDCXCVII. cum rege Galliæ pacem fecit Respublica fœderati Belgii ejusque focii. *Haga Comitum* (*Graven-Haag*) vicus splendissimus, ubi Ordinum fœderati Belgii & Principum exterorum legati commorantur. *Lugdunum Batavorum* (*Leyden*) Academiam habet celeberrimam. *Harlemum* (*Harlem*) inventione gloriatur typographiæ. *Amstelodamum* (*Amsterdam*) metropolis Hollandiæ & empo-

emporium hodie facile celeberrimum. *Narda* (*Nærden*) munitum oppidum. *Gouda*, *Gorichemium*, (*Gorcum*) *Viana* &c. urbes haud ignobiles. *Lævvensteinium* ubi Mosa & Vahalis confluunt, castellum munitum. In Hollandia boreali: *Alcmaria* (*Alckmar*) urbs magna & munita. *Medenblica*, *Enckhusa*, *Horna*, *Edamum*, *Monachodamum* (*Monikedam*) urbes & portus in litore Sinus austrini. *Texela*, *Flevolandia*, (*Vlieland*) *Schellenga*, insulæ sunt supra Hollandiam.

III. *In Episcopatu Ultrajectino* notantur: *Trajectum ad Rhenum* (*Utrecht*) metropolis amplissima cum Academia celeberrima. Anno MDCCXIII. pax ibi cum Rege Galliæ inita est. *Amersfurtum* (*Amersfort*) & *Montfortium* (*Montfort*) urbes non adeo magnæ at munitæ.

IV. *Ducatus Geldriæ*, quantum ad Belgium fœderatum pertinet, III. partes sunt: 1. *Betavia* (*Betau*) in hac: *Noviomagus* (*Niemægen*) metropolis Geldriæ ob pacem anno MDCLXXIX. ibi factam nota. *Comitatus Buranus & Culenburgicus* cum urbibus ejusdem nominis. *Castrum Schenkianum* (*Schenckenschanz*) in finibus Ducatus Cliviæ locus munitissimus.

2. *Comitatus Zutphaniensis*, in quo: *Zutphania*, urbs pulchra. *Grola* (*Groll*) & *Dæsburgum*, oppida haud ignobilia. *Comitatus Bergensis*. *Baronia Bronchorstana*. *Dynastia Anholtensis*. *Borkeloa*, (*Borkelo*) de qua cum Episcopo Monasteriensi multum fuit disceptatum.

3. *Velavia* (*Velau*) in qua: *Arnheimium* (*Arnheim*) urbs magna & munita. *Hardervicum* ad Sinum Austrinum, Academiam habet. *Leo* arx amœna Principis Arausionensis.

V. *Transisalania Dominium* tribus consistit partibus, quarum

1. *Salandia* (*Salland*) in qua: *Daventria* (*Deventer*) metropolis splendida & munita. *Campa* (*Campen*) ad Sinum Austrinum, & *Zuollæ* (*Zvvoll*) emporium magnum, munitæ sunt. *Hasseletum* (*Hasselt*) oppidum haud ignobile.

2. *Tubantia* (*Tvvente*) nihil quod memoratu dignum esset, habet.

3. *Drentia* (*Drente*) in hac: *Covordia Cævorden*) munitissimus locus in finibus Westphaliæ.

VI. *Frisia occidentalis Dominium*, in quo: *Leoardia* (*Leuvvarden*) Frisiæ metropolis magna ac munitissima, sedes item Prætoris hæreditarii. *Franekera* Academiam fovet celeberrimam. Harlinga in litore sinus Austrini, emporium. *Stavora* (*Stavern*) sedes quondam regum Frisiorum.

VII. *Græningia Dominium* duas habet partes 1. *Græningia*, cujus metropolis *Græninga* amplissima ac munitissima, Academiam habet. *Castrum Burtanga* (*Burtangerfort*) in finibus Frisiæ Orientalis. 2. *Umelandia* (*Omeland*) in qua: *Delffsyla* (*Delffsiel*) portus ad ostium Amasi (*Ems*)

Præter hæc in Africa, America & imprimis Asia amplissimas Batavi cepere regiones & insulas. Belgium fœderatum, si pascua excipias, nihil fere proferre, constat, cuncta tamen large suppeditant navigationes & mercatura. Religio ibi præpollet Reformata, omnium tamen Religionum & sectarum tolerantur asseclæ, dummodo pacis profanæ sint studiosi. Regimen ad Aristocratiæ normam compositum. Navigationes & mercatura, quibus gens ista videtur nata, societatis præsertim, ut vocatur, Indiæ Orientalis aromatum aliarumque mercium monopolia, opes & potentiam multo magis auxere, quam pro terræ, quam incolunt, exiguo spatio credere quis possit.

HELVETIA.

Helvetiæ limites sunt versus Septentrionem Suevia, versus Orientem Comitatus Tirolensis, versus Austrum Italia, & versus Occidentem Gallia.

Fluvii primarii sunt I. *Rhenus* II. *Arola*. III. *Rhodanus*. Duo præter hos notantur lacus I. *Lacus Bodamicus*, olim Acronius in finibus Sueviæ. II. *Lacus Lemanus* in finibus Sabaudiæ.

In Helvetia consideranda occurrunt. I. *Respublica Helvetiorum*. II. *Subditi Helvetiorum*. III. *Confœderati Helvetiorum*.

Respublica Helvetiorum XIII. constat provinciis, quas illi pagos s. civitates (*Cantons*) vocant. Hi pagi secundum ordinem, quem observant, sunt sequentes: I. *Pagus Tigurinus* (*Zürch*) ad dextram inter Rhenum & lacum Tigurinum. II. *Pagus Bernensis* (*Bern*) infra ad sinistram circa Arolam. III. Pagus *Lucernensis* (*Lucern*) in medio, ad dextram pagi Bernensis. IV. Pagus *Uraniensis* (*Ury*) infra itidem ad dextram pagi Bernensis. V. Pagus *Suitiensis* (*Schvveitz*) inter pagum Tigurinum & Uraniensem. VI. Pagus *Silvaniensis* (*Untervvalden*) inter Bernensem, Lucernensem, Suitiensem & Uraniensem pagum. VII. Pagus *Tugiensis* (*Zug*) inter Tigurinum, Suitiensem & Lucernensem pagum. VIII. Pagus *Glaronensis* (*Glaris*) ad dextram pagi Suitiensis & Uraniensis. IX. Pagus *Basileensis* (*Basel*) supra ad sinistram. X. Pagus *Friburgensis* (*Freyburg*) infra ad sinistram a Bernensi inclusus. XI. Pagus *Salodorensis* (*Solothurn*) inter Bernensem & Basileensem. XII. Pagus *Scaphusiensis* (*Schafhausen*) inter Rhenum ad sinistram Lacus Bodamici. XIII. Pagus *Abbatis Cellensis* (*Appenzell*) ad dextram infra hunc lacum. Horum pagorum cum postremi bello maximam partem confecto ad fœdus Helvetiorum accesserint; VII. priores pagi veteres dicuntur.

In hisce pagis loca sequentia notari merentur:

I. *In pago Tigurino*: *Tigurum* (*Zürch*) metropolis maxima & munita, vix parem in Helvetia habet. *Kyburgum* castellum & quondam Comitatus nobilissimus. *Eglisovia* (*Eglisau*) ad Rhenum. *Regensperga* oppidum cum castello.

II. *Pagi Bernensis* duæ sunt partes, Germanica, circa Arolam, & Italica s. *Pagus Antuatius* (*le Pais de Vaud*) supra lacum Lemanum. In Germanica parte sunt: *Berna* (*Bern*) metropolis amplissima & pulcherrima *Thunum* (*Thun*) ad Arolam. *Arovium* (*Arau*) ubi pagi Reformati conventus suos habent. *Pons Arolæ* (*Bruck*) oppidum. *Habspurgum* castellum & sedes quondam Comitum Habspurgicorum. *Campus Regis* (*Kænigsfeld*) monasterium in eo loco exstructum, ubi Imperator Albertus I. occisus est. In parte Italica: *Lusunum* (*Lausanne*) prope lacum Lemanum Academiam habet celeberrimam. *Aventicum* (*Wifflisburg*) primaria quondam Helvetiæ urbs, nunc parvum oppidum.

III. *In pago Lucernensi*: *Lucerna* (*Lucern*) metropolis magna, Nuntii

C 2 Pon-

Pontificii sedes. *Sempacum* (*Sempach*) oppidum, prope quod Leopoldus Austriæ Dux anno MCCCLXXXVI. in prælio cecidit.

IV. *In pago Uraniensi: Altorfium* (*Altorf*) primarius vicus.

V. *In pago Suitiensi: Suitia* (*Schvveiz*) itidem vicus. *Abbatia Einsidelensis*, (*Einsideln*) monasterium Ordinis S. Benedicti.

VI. *In pago Silvaniensi: Stantium* (*Stanz*) & *Sarna* (*Sarnen*) vici sunt.

VII. *In pago Tugiensi: Tugium* (*Zug*) oppidum haud ignobile.

VIII. *In pago Glaronensi: Clarona* (*Glaris*) vicus primarius.

IX. *In pago Basileensi: Basilea* (*Basel*) ad Rhenum metropolis amplissima & munita, Academiam habet. *Lichstallum* (*Lichtstall*) oppidum. *Augusta Rauracorum* (*Augst*) urbs quondam nobilissima, jam pagus.

X. *In pago Friburgensi: Friburgum* (*Freyburg*) metropolis, in rupe sita est.

XI. *In pago Salodorensi: Salodorum* (*Solothurn*) urbs munita, ubi Regis Galliæ Legatus ad Helvetiorum Remp. commorari solet.

XII. *In pago Scaphusiensi:* (*Schafhausen*) urbs pulchra & munita.

XIII. *In pago Abbatis Cellensis: Abbatis cella* (*Appenzell*) vicus est.

Subditi Helvetiorum hoc ordine notari possunt:

Regio Sarunetum (*Sargans*) inter pagum Glaronensem & Remp. Grisonum VII. veteribus & Glaronensi pago paret. In ea sunt: *Thermæ Favariæ* (*Pfæffers*)

Castra Rhætica (*Gaster*) supra Sarunetum ad sinistram, in quibus: *Utzenacum* (*Utznach*) primarius locus Suitiensi ac Glaronensi subjacet pagis.

Ruperti villa (*Rappersvveil*) infra lacum Tigurinum, Tigurini ac Bernensis pagi est.

Vallis Rhenana, (*Rheinthal*) angustus terræ tractus Rhenum inter & Abbatis cellensem pagum VII. veteres, item Glaronensem & Abbatiscellensem pagos agnoscit Dominos.

Episcopicella (*Bischoffszell*) oppidum Thurgoviam inter & Abbatiam Sangallensem, in Ecclesiasticis Religionis Reformatæ Tigurinos sequitur.

Thurgovia (*Thurgau*) regio lacum inter Bodamicum & pagum Tigurinum, VII. veteribus & Glaronensi pago subdita est. *Frauenfelda* primarius ejus locus est.

Stenium s. *Ganodurum* (*Stein*) ad Rhenum sub protectione est Tigurinorum.

Diesenhofa (*Diesenhofen*) ad Rhenum a pagis Tigurino & Scaphusiensi protegitur.

Vitodurum (*Winterthur*) in pago Tigurino, cui etiam paret.

Comitatus Badensis (*Baden*) pagos inter Tigurinum & Bernensem, sub quorum & Glaronensis potestate est. In eo sunt: *Forum Tiberii* (*Zurzach*) vicus ob nundinas celebris. *Thermæ Helveticæ* (*Baden*) urbs antiqua, thermas habet. Anno MDCCXIV. pax ibi sancita est.

Præfecturæ liberæ infra Comitatum Badensem. Harum pars superior s. australis VII. Veteres & Glaronensem pagum habet Dominos. In ea: *Vilmerga* pagus, ubi MDCCXII. Helvetii Reformati Pontificios gravi prælio vicere. Pars inferior s. borealis. Tigurino, Bernensi & Glaronensi paret pagis. In hac: *Mellinga & Bremgarta*, oppida. Versus Occidentem IV. sunt urbes cum præfecturis suis, quas Bernensis & Friburgensis pagus alternis vicibus per prætores gubernant. Hæ sunt: *Muratum* (*Murten*) ad lacum ejusdem nominis, ob victoriam Helvetiorum MCCCCLXXV. adversus Burgundiæ Ducem Carolum celebre. *Gransonium* (*Granson*) in litore Occidentali lacus. Neoburgici, ejusdem Ducis clade anni MCCCCLXXVI. notabile. *Urba* (*Orbe*) *Schvvarzenburgum.*

Præfecturæ Italicæ s. Transalpinæ: *Luganum* (*Lugano*) *Locarnum* (*Locarno*) *Mendrisia* (*Mendrisio*) & *Vallis Madia* (*Val Maggio*) universæ Reip. subjacent, excepto Abbatiscellensi pago. Sitæ sunt in finibus Italiæ. Supra has ad dextram aliæ III. sunt præfecturæ: *Bilitionum* (*Bellenz*) *Riviera & Vallis Brunia* (*Val Brenna*) hæ sub potestate sunt pagorum Uraniensis, Suitiensis & Silvaniensis.

Confœderati Helvetiorum sunt:

I. *Respublica Rhætorum* s. *Grisonum.* Fines ejus sunt versus Orientem Comitatus Tirolensis, versus Occidentem Pagus Uraniensis, versus Austrum Italia, versus Septentrionem Pagus Glaronensis, Sarunetum & Pagus Suitiensis.

Consistit vero Respublica ista tribus partibus, quas illi Fœdera vocant, horum 1. *Fœdus X. Jurisdictionum*, supra, in quo: *Vicus Antuatius* (*Davos*) & *Majævilla* (*Meyenfeld*) optimi vici. 2. *Fœdus domus Dei*, infra ad dextram, in hoc: *Curia Rhætorum* (*Chur*) primaria urbs Reipublicæ Episcopum habet, qui Princeps Imperii Germanici est. 3. *Fœdus canum* ad sinistram, in quo: *Ilantium* (*Ilanz*) vicus præcipuus. *Disentinum* (*Disentis*) Monasterium.

Rhœti quoque suos habent subditos in finibus Italiæ, hi sunt: I. *Comitatus Clavennensis*, in quo: *Clavena* (*Cleven*) metropolis. *Plursium* (*Plurs*) vicus erat pulcherrimus, anno MDCXVIII. vero a monte corruente obrutus est. 2. *Vallis Tellina* (*Veltlin*) magna terræ fertilitate nota, in qua: *Morbonium* (*Morbegno*) locus primarius. 3. *Comitatus Bormiensis* (*Bormio s. Worms*) cujus metropolis idem habet nomen.

II. *Abbas monasterii S. Galli* Ordinis S. Benedicti in oppido S. Galli (St. Gallen) supra pagum Glaronensem. Abbas iste inter Principes Imperii locum habet. Præter alia ditionis ejus est *Comitatus Toggenburgicus.* Sedes est *Weyla* (*Wyl.*)

III. *Oppidum S. Galli* (*St. Gallen*) Religionis Reformatæ, mercatura floret.

IV. *Regio Biennensis* (*Biel*) inter Episcopatum Basileensem & pagos Salodorensem & Bernensem. *Bienna* (*Biel*) oppidum ad lacum Biennensem sita est.

V. *Principatus Neocomensis* infra Biennam ad lacum Neocomensem, Regem Borussiæ quidem veneratur Dominum, suis tamen fruitur privilegiis & immunitatibus. *Neocomum* (*Neufchatel* s. *Neuburg*) metropolis est.

VI. *Geneva* (*Geneve* s. *Genf*) libera quondam civitas Imperialis, jam vero Respublica libera in litore lacus Lemani, magnitudine, munitionibus & mercatura illustris, Academiam fovet longe celeberrimam.

VII. *Valle-*

VII. *Vallesia* (*Walliser Land*) infra Pagum Bernensem, a fontibus Rhodani ad lacum usque Lemanum. *Sedunum* (*Sitten* s. *Sion*) metropolis Episcopi sedes est, cujus auctoritas plurimum valet.

VIII. *Mühlhausa* in Sundgovia, civitas quondam imperialis.

Helvetia summum Europæ jugum plerumque habetur. Montes ibi altissimi. Hinc pascua pecorum optima; frumenti vero, pro hominum multitudine, non satis. Præter Romano-Catholicam & Reformatam Religionem nulla alia toleratur. Quilibet pagus est Respublica. De negotiis publicis in Comitiis consulitur.

GERMANIA.

Germaniæ fines occidentales sunt Gallia & Belgium, australes Helvetia, Italia, orientales Hungaria & Polonia, boreales mare Balthicum, Dania & mare Germanicum.

Fluvii primarii VI. plerumque putantur:

I. *Danubius*, e Principatu Fürstenbergico, ubi fontes ejus, ab Occidente versus Orientem per Germaniam & Hungariam in mare nigrum defluit.

II. *Rhenus* in terra Grisonum exoriens, in finibus fere Germaniæ occidentalibus versus Belgium decurrens, in varios diffunditur alveos.

III. *Moenus* e monte pinifero promanans per Franconiam defluit, & immiscetur apud Moguntiam Rheno.

IV. *Visurgis* nomen accipit a confluentibus fluviis Fulda & Werra prope Mundam in Electoratu Hanoverano, & effundit aquas suas in mare Germanicum.

V. *Albis* in montibus Sudetis Bohemiam inter ac Silesiam originem habet, & per Bohemiam, Saxoniam superiorem & inferiorem committitur mari Germanico.

VI. *Viadrus* a finibus Moraviæ per Silesiam, Marchiam Brandenburgicam & Pomeraniæ Ducatum decurrens, conjungitur mari Balthico.

In divisione Germaniæ vel fluminum, vel provinciarum, vel denique circulorum habetur ratio. Nobis postrema præ reliquis videtur idonea. Constitit Germania quondam X. circulis, Burgundico autem abrepto, IX. qui supersunt, hoc pertractabuntur Ordine I. *Circulus Austriacus.* II. *Bavaricus.* III. *Suevicus.* IV. *Franconicus.* V. *Rhenanus superior.* VI. *Rhenanus inferior.* VII. *Westphalicus.* VIII. *Saxonicus inferior.* IX. *Saxonicus superior.* His accedit *Regnum Bohemia* cum provinciis eidem conjunctis *Moravia*, *Silesia* & *Lusatia*.

I. CIRCULUS AUSTRIACUS sita est infra ad dextram in finibus Hungariæ. Provinciæ ejus sunt sequentes:

I. *Archiducatus Austriæ.* Distinguitur in superiorem & inferiorem, s. in Austriam supra Anasum & infra Anasum (Ens) *In Austria superiori* sunt: *Lintium* (*Lintz*) metropolis pulchra ad Danubium. *Amisia* (*Ens*) *Styra* (*Steyr*) *Gemunda* (*Gmünd*) *Welsium* s. *Quilabis* (*Wels*) *Eferdinga* (*Efferdingen*) oppida. *In inferiori*: *Melicium* (*Melk*) oppidum & monasterium Ordinis S. Benedicti. *Fanum S. Hippolyti* (*S. Poelten*) urbs & Collegium Canonicorum regularium D. Augustini. *Gotvicum* (*Gottwich* s. *Kettwein*) monasterium Ordinis S. Benedicti. *Cremesia* (*Krems*) oppidum ad Danubium. *Korneuburgum* (*Korn-Neuburg*) urbs munita. *Claustrum Neoburgicum* (*Kloster-Neuburg*) Episcopum habet. *Vienna* s. *Vindobona* (*Wien*) metropolis Austriæ amplissima & munitissima, & sedes Imperatorum Austriacorum, Archiepiscopum habet & Academiam. *Fons pulcher* (*Schoenbrunn*) *Laxenburgum* & *Ebersdorffium*, arces amoenæ prope Viennam. *Thermæ Austriacæ* (*Baden*) *Novostadium* (*Neustadt*) Vindobonense cognominatum in finibus Hungariæ.

II. *Ducatus Stiriæ*, itidem in superiorem & inferiorem distinguitur. *In superiori* notantur: *Cella Mariana* (*Marienzell*) ob peregrinationes religiosas celebris. *Seccovium* (*Seckau*) Episcopum habet. *In inferiori*: *Græcium* (*Grætz*) metropolis Stiriæ pulchra & munita, arcem habet in monte sitam. *Racospurgum* (*Rackelspurg*) oppidum munitum in finibus Hungariæ. *Cileja* (*Cilley*) Comitatus cum urbe ejusdem nominis.

III. *Ducatus Carinthiæ* infra Stiriam. In hoc: *Clangenfurtum* metropolis non adeo magna. *Fanum S. Andreæ* s. *Lavantum* (*S. Andreæ it. Lavant*) & *Gurcum* (*Gurck*) urbes episcopales. *Villacum* (*Villach*) *Feldkircka & Wolfsberga* Episcopi sunt Bambergensis.

IV. *Ducatus Carniolæ* quatuor sunt partes: *Carniola superior*, in qua: *Labacum* (*Laybach*) metropolis Carniolæ, & *Crainburgum*. *Carniola inferior*, in qua: *Rudolphwerta* (*Rudolphswerth*) a Rudolpho IV. Duce Austriæ condita. *Carniola media*, s. *Marchia Windorum* (*Windische Marck*) in qua: *Metlinga*, & celebris ille *lacus Circoniensis* (*Czircknizer See*) *Carniola interior*, in hac: *Comitatus Goeritiensis* (*Goertz*) & *Comitatus Gradiscensis* (*Gradisca*) principali dignitate ornati sunt. Tergesti (Trieste) & Fani S. Viti ad flumen (St. Veit am Flaum) supra facta est mentio.

V. *Comitatus Tirolensis* (*Tyrol*) principali dignitate prædita, Italiæ proxima est.

In eo notantur: (*Kuffsteinium* (*Kuffstein*) munitissimum oppidum in finibus Bavariæ, arcem habet æque munitam. *Scarbia* (*Scharniz*) locus munitus. *Rothenburga* & *Sebatum* (*Schwatz*) metalli fodinas habent. *Halæ ad Oenum* (*Hall*) salinis suis celebres. *Merania* (*Meran*) sedes quondam dominorum hujus Comitatus. Haud procul hinc est *Tirolis* (*Tyrol*) arx in monte, quæ regioni nomen dedit. *Oenipons* (*Inspruck*) metropolis magna, arcem habet & Academiam. *Ombras* s. *Ambras* arx magnifice exstructa in monte. *Brixinum* (*Brixen*) urbs & Episcopatus. *Bocenum* (*Botzen*) emporium admodum celebre. *Tridentum* (*Trient*) ob Concilium ibi habitum insigne. *Ebrenberga* in finibus Sueviæ. Universus iste Circulus sub potestate Domus Austriacæ, & Religionem profitetur Romano-Catholicam.

II. CIRCULUS BAVARICUS cohæret cum Circulis Austriaco, Suevico, Franconico & regno Bohemiæ. Provinciæ ejus sunt sequentes:

I. *Archiepiscopatus Salisburgensis* infra in finibus Austriæ, in hoc: *Salisburgum* s. *Juvavia* (*Saltzburg*) metropolis magna, splendida ac munita.

II. *Præpositura Berchtolgadensis* cujus primarius locus *Berchtolsgadum* vicus est amplus. Præpositus est Princeps Imperii.

III. *Ducatus Bavariæ* in superiorem & inferiorem distinguitur. *Superior* in finibus Sueviæ, Comitatus Tirolensis & Archiepiscopatus Salisburgensis est. *Inferior* complectitur, quæ circa Danubium ad regnum usque Bohemiæ jacent. *In superiore* sunt: *Monachium* (*Munchen*) metropolis pulcherrima ac munita ad Isaram cum arce Electoris, nunc Imperatoris, splendidissima. *Nymphenburgum* & *Schleishemium* arces amœnæ prope Monachium itidem splendidissimæ. *Ingolstadium* ad Danubium munimentum validissimum, Academiam habet. *Donaverda* (*Donauvverth*) civitas quondam imperialis Sueviæ. Prope hanc est mons ille notissimus Schellenberg dictus. *Landsberga*, *Friedeberga*, *Wasserburgum* &c. oppida sunt non adeo magna. *Oettinga vetus* (*Alt-Oettingen*) ob peregrinationes ad imaginem B. Virginis Mariæ miraculosam celebris. *Burckhusium*, (*Burckhausen*) urbs pulchra & magna, ubi secundum Ducatus regimen. *Brundunum* (*Braunau*) munitum oppidum. *Schardinga* ad Oenum in finibus Austriæ æque munita. *In Bavaria inferiori*: *Landshutum* (*Landshut*) urbs pulcherrima cum arce Electorali. Tertium hic est Ducatus regimen. *Straubinga* (*Straubingen*) ad Danubium, ubi quartum Ducatus regimen. *Cambum* (*Cham*) urbs & Comitatus in finibus Palatinatus superioris.

IV. *Episcopatus Frisingensis* ad Isaram in Ducatu Bavariæ: *Frisinga* (*Freisingen*) in colle sita admodum pulchra est. Ad hunc Episcopatum pertinet *Comitatus Werdenfelsensis* in finibus Tirolensibus.

V. *Ducatus Palatino-Neoburgicus*. Is situs est partim versus Occidentem ad Danubium, partim versus septentrionem, in eo sunt: *Neuburgum* (*Neuburg*) ad Danubium cum arce. *Hochstadium* (*Hoechstætt*) ubi MDCCIV. Galli cum sociis suis victi terga vertere. Ducatus iste Electoris est Palatini.

VI. *Palatinatus superior* Bohemiam inter & Franconiam. Imperatorem, ut Electorem Bavariæ, veneratur Dominum. In hoc: *Amberga* metropolis & *Neoforum* (*Neumarck*) *Rothenberga* arx munitissima in territorio Norimbergensi.

VII. *Ducatus Palatino-Solisbacensis* in Palatinatu superiori. *Solisbacum* (*Sultzbach*) est metropolis. Exstinctam Electorum Palatinorum lineam Neoburgicam excepit jam linea Solisbacensis, adeoque Ducatus iste Electori Palatino paret.

VIII. *Landgraviatus Leuchtenbergicus* in Palatino superiori Bavariæ Ducibus subjacet. *Leichtenberga* & *Pfreimbta* sunt loca ejus præcipua.

IX. *Principalis Comitatus Sternsteinensis* itidem in Palatinatu superiori Principum Lobkovviziorum est. *Neostadium* (*Neustættle*) oppidum arcem habet.

X. *Baronatus Sulzburgensis & Pierbaumensis* erat Comitum Imperii Wolffsteinensium, qui jam exstincti sunt.

X. *Episcopatus Ratisbonensis* ad Danubium, circa urbem hujus nominis, nihil urbium possidet.

XII. *Ratisbona* (*Regenspurg*) civitas Imperii magna ad Danubium Religionis Evangelicæ. Ab anno MDCLXIII. ad annum usque MDCCXLI. Comitia Imperii in hac urbe congregata fuere.

XIII. *Comitatus Ortenburgicus* prope Passavium, Danubium inter & Oenum. Comites Religionem sequuntur Evangelicam.

XIV. *Episcopatus Passaviensis* ad Danubium & Oenum in finibus Austriæ. *Passavium* (*Passau*) metropolis magna tribus consistit urbibus.

III. CIRCULUS SUEVICUS fines habet orientales Bavariam, australes Comitatum Tirolensem & Helvetiam, occidentales Rhenum, boreales Palatinatum Rheni & Franconiam. Partes ejus sunt:

I. *Episcopatus Constantiensis* circa lacum Bodamicum, in hoc: *Mersburgum* (*Mersburg*) ad eundem lacum, sedes Episcopi. *Augia dives* (*Reichenau*) Abbatia Ordinis S. Benedicti in insula lacus Bodamici.

II. *Episcopatus Augustanus* ad Lycum: *Dillinga* (*Dillingen*) ad Danubium sedes Episcopi, Academiam habet.

III. *Abbatia Campidonensis* (*Kempten*) Ordinis S. Benedicti, circa urbem hujus nominis. Ipsa Abbatia est proxime ad Campodunum (Kempten.)

IV. *Præpositura Elvvangensis* (*Elvvangen*) Canonicorum regularium S. Augustini cum urbe ejusdem nominis.

V. *Ducatus Würtenbergicus* circa Nicrum, in hoc: *Stutgardia* (*Stutgard*) metropolis & sedes Ducum. *Ludoviciburgus* (*Ludvvigsburg*) urbs nova cum arce Ducali sumtuosissime exstructa. *Tubinga* (*Tübingen*) ad Nicrum Academiam habet celeberrimam. *Schorndorffium* (*Schorndorf*) urbs munita. *Tecka* (*Teck*) castellum montanum dirutum, sedes quondam erat Ducum hujus nominis. *Gœpinga* (*Gœppingen*) acidulas habet saluberrimas. *Weiblinga* (*Waibling*) unde Gibellini dicti fuere perhibentur. *Neostadium ad Cocharum* (*Neustadt ad Kocher*) sedes lineæ collateralis Ducum Würtenbergicorum jam exstinctæ. *Canstadium s. Caji Antonii statio* (*Canstadt*) *Calba* (*Calvv*) *Leonberga* (*Leonberg*) *Uracum* (*Aurach*) *Freudenstadium* (*Freudenstatt*) *Heidenheimium* (*Heidenheim*) oppida non ignobilia.

VI. *Marchionatus Badensis* Rhenum inter & Ducatum Würtenbergicum in superiorem & inferiorem distinguitur. *In superiori sunt*: *Badena* (*Baden*) metropolis & sedes quondam Margraviorum lineæ Catholicæ, thermas habet. *Rastadium* (*Rastadt*) urbs recens condita cum arce splendidissima, ubi jam Margravii commorari solent. *Kehlium* (*Kehl*) munimentum Imperii in insula Rheni exstructum. *In inferiori*: *Durlacum* (*Durlach*) metropolis & Margraviorum hujus lineæ quondam sedes. *Carlsruh* urbs haud ita pridem exstrui cœpta, ubi Margravius proxime defunctus commorari solebat. *Pfortzheimium* parvum oppidum. Ad hanc porro lineam Margraviorum Badensium pertinent: *Dynastia Lahrana* (*Lohr*) *Marchionatus Hochbergicus*, (*Hochberg*) *Dynastiæ Badenvveilerana* (*Badenvveiler*) *Sausenbergensis* (*Sausenberg*) & *Roetelensis* (*Roeteln*) ad Rhenum.

VII. *Principatus Hohenzolleranus* (*Hohenzollern*) infra Ducatum Würtenbergicum, Danubium inter & Nicrum. In hoc sunt: *Hechinga* (*Hechingen*)

gen) *Haigerlocha* (*Haigerloch*) *Sigmaringa* (*Sigmaringen*) ad Danubium, & *Veringa* (*Veringen*.

VIII. *Principatus Fürstenbergicus*, in hoc: *Furstenberga* (*Fürstenberg*) arx montana, unde nomen regionis. *Heiligenberga* (*Heiligenberg*) *Stülinga* (*Stulingen*) & *Moeskircha* (*Moeskirchen*) sedes Principis regnantis.

IX. *Principatus Oettinganus* (*Oettingen*) supra ad dextram prope Præposituram Elvvangensem. *Oettinga* (*Oettingen*) metropolis. Linea Principum Evangelica, quæ dignitate principali gaudebat, exstincta est.

X. Quæ Domus Austriaca in hoc Circulo tenet, ad Circulum Austriacum proprie referuntur. Sunt vero: *Marchionatus Burgaviæ* (*Burgau*) inter Augustam & Ulmam. *Burgavia* (*Burgau*) & *Guntzburgum* (*Güntzburg*) sunt loca præcipua. *Præfectura provincialis Sueviæ* (*Landvogtey Schvvaben*) ad lacum Bodamicum. *Comitatus Brigantinus* (*Bregenz*) ad eundem lacum. *Comitatus Montfortensis* (*Montfort*) in valle Rhenata. *Comitatus Feldkirchensis* s. *Campus S. Petri* (*Feldkirch*) infra Comitatum Montfortensem. *Landgraviatus Nellenburgicus* (*Nellenburg*) inter pagum Scaphusiensem & Principatum Fürstenbergicum. *Constantia* (*Costniz* s. *Costanz*) ad lacum Bodamicum versus occidentem, urbs quondam Imperii libera. *Comitatus Hohenbergicus* (*Hohenberg*) supra Principatum Fürstenbergicum, in superiorem & inferiorem distinguitur. In inferiori est *Rotenburga* (*Rotenburg*) urbs primaria. *Villinga* (*Villingen*) claustrum in angustiis sylvæ nigræ s. Martianæ. *Quatuor urbes sylvestres*: *Waldshutum* (*Waldshut*) *Lauffenburgum* (*Lauffenburg*) *Seckinga* (*Seckingen*) & *Rheinfelda* (*Rheinfelden*) quæ maxima & munitissima earum. *Brisgovia* (*Brisgau*) Rhenum inter & sylvam nigram, in hac: *Brisacum* (*Breisach*. s. *Alt-Breisach*) validissimum quondam munimentum in ripa Rheni, jam vero munitiones dirutæ sunt. *Friburgum* (*Freyburg*) urbs munitissima cum duobus castellis & Academia. *Heitersheimium* (*Heitersheim*) castellum & vicus, ubi sedes est magni Magistri Ordinis S. Johannis in terris Germanicis. *Ortenavia* (*Ortenau*) supra Brisgoviam. *Dynastiæ Schelklingensis* & *Ehingensis* prope Ulmam.

XI. *Abbatiæ Imperii* dignitatis principalis sunt XXII. nempe XVI. sexus masculini, & VI. sexus sequioris. Prioris generis sunt: *Abbatia Elchingensis* (*Elchingen*) prope Ulmam ad Danubium, Ordinis S. Benedicti. *Gengenbachiensis* (*Gengenbach*) ejusdem Ordinis, in civitate imperiali hujus nominis. *Marchthalensis* (*Marchthal*) Ordinis Præmonstratensium, ad Danubium in Dynastia Gundelfingensi. *Ochsenhusana* (*Ochsenhausen*) Ordinis S. Benedicti, infra Biberacum ad dextram. *Monachorotensis* (*Munchrot*) Ordinis Præmonstratensium infra Ochsenhusanam. *Petershusiana* (*Petershausen*) Ordinis S. Benedicti in suburbio Constantiæ. *Roggenburgensis* (*Roggenburg*) Ordinis Præmonstratensium, in Comitatu Weisenhornensi. *Salmansvilensis* (*Salmansvveiler*) Ordinis Cisterciensium, prope Uberlingam. *Schüssenriedensis* (*Schussenried*) Ordinis Præmonstratensium, ad lacum plumarium (Feder-See) *Urspergensis* (*Ursperg*) ejusdem ordinis, prope Thanhusam. *Weingartensis* (*Weingarten*) Ordinis S. Benedicti, supra Ravenspurgum. *Augiæ albæ* s. *minoris* (*Weissenau*) Ordinis Præmonstratensium infra Ravenspurgum. *Wettenhusana* (*Wettenhausen*) Ordinis Canonicorum regularium S. Augustini, infra Burgoviam. *Irsingensis* (*Irsee*) Ordinis S. Benedicti, prope Kaufbyram. *S. Udalrici & Afræ*, ejusdem Ordinis, in civitate imperii Augusta *S. Georgii* in civitate imperii Isna. Posterioris generis: *Abbatia Buchaviensis* (*Buchau*) ad lacum plumarium. *Lindaviensis* in civitate imperii hujus nominis. *Baindtensis* (*Baindt*) supra Weingartensem. *Bonæ Cellæ* s. *Cellæ Dei* (*Guttenzell*) prope Ochsenhusanam. *Hegenbacensis* (*Heggenbach*) supra Ochsenhusanam. *Monasterii rubri* (*Rotenmunster*) prope Rothvilam.

XII. *Comitatus & Dynastiæ Imperii*, hi sunt: *Comitatus Hohenemsianus* (*Hohenems*) in valle Rhenana, suos habet Comites. *Dynastia Egloffensis* (*Eglof*) in præfectura provinciali Sueviæ, est Comitum de Traun. *Comitatus Tettnangiensis* (*Tettnang*) ad lacum Bodamicum, est Comitum Montfortensium. *Dynastia Zeilensis*, *Comitatus Wolfeggensis*, uterque ad dextram præfecturæ provincialis, & *Dynastia Scherensis* ad Danubium in Principatu Furstenbergico, dominos habent Comites ac Truchsessios Waldburgenses. *Comitatus Koenigseccianus* (*Koenigseck*) inter Principatum Furstenbergicum & Comitatum Wolfeggensem, & *Dynastia Rotenfelsensis* (*Rotenfels*) infra Campodunum (Kempten) suos habent Comites. *Dynastia Justingensis* ad Danubium prope Ulmam sub ditione est Baronum Freybergensium. *Comitatus Rechbergicus* (*Rechberg*) partim inter Ducatum Würtenbergicum & Territorium Ulmense, partim infra Ulmam ad Ilarum suos veneratur Comites. *Dynastia Mindelheimensis* (*Mindelheim*) supra Abbatiam Campidonensem, & *Dynastia Wiesensteigensis* (*Wiesensteig*) Imperatori subditæ sunt, ut Electori Bavariæ. *Comitatus Kirchbergensis* & *Weisenhornensis*, inter Danubium, Ilarum & Lycum sunt Comitum Fuggerorum. *Comitatus Grafeneccensis* (*Grafeneck*) inter Ducatum Palatino-Neoburgicum & Principatum Oettinganum suos habet Comites. *Comitatus Pappenheimensis* ad dextram Principatus Oettingani, suos itidem habet Comites. *Clettgovia* (*Klettgau*) Landgraviatus principalis ad Rhenum inter Scaphusam & Waldshutum est sub poteſtate Principum Schvvarzenbergicorum. *Principalis Comitatus Thengensis* (*Thengen*) prope Clettgoviam, tenetur a Principe Auerspergico. *Comitatus Bondorfiensis* in sylva nigra, est Abbatiæ S. Blasii Ordinis S. Benedicti. *Comitatus Ebersteinensis* (*Eberstein*) post exstinctam Comitum hujus nominis stirpem, inter multos divisus est.

XIII. *Civitates imperiales*, quarum sunt XXXI. *Augusta Vindelicorum* (*Augspurg*) ad Lycum in finibus Bavariæ, maxima earum. *Ulma* (*Ulm*) ad Danubium, munita est. *Gienga* (*Giengen*) *Ala* (*Alen*) *Bopfinga* (*Bopfingen*) *Noerdlinga* (*Noerdlingen*) *Dunckelsbühla* (*Dünckelsbühl*) *Hala Suevorum* (*Schvvæbisch-Hall*) *Gemunda Suevorum* (*Schvvæbisch-Gemünd*) in parte boreali Sueviæ versus fines Franconiæ. *Wimpfena* (*Wimpffen*) *Hailbronna* (*Hailbronn*) *Eslinga* (*Eslingen*) *Reutlinga* (*Reutlingen*) & *Wila* (*Weil*) in Ducatu Würtenbergico. *Rothvila* (*Rothvveil*) in Comitatu Hohenbergico. *Offenburgum* (*Offenburg*) *Gengenbacum* (*Gengenbach*) & *Cella ad Hammersbacum* (*Zell am Hammerspach*) in Ortenavia. *Uberlinga* (*Uberlingen*) *Buchornia* (*Buchorn*) & *Lindavia* (*Lindau*) ad lacum Bodamicum. *Pfulendorfium* (*Pfulendorff*) *Buchavia* (*Buchau*) *Biberacum* (*Biberach*)

Memminga (*Memmingen*) *Kaufbyra* (*Kaufbeuren*) *Campodunum* (*Kempten*) *Leutkircha* (*Leutkirch*) *Isna* (*Isny*) *Wangena* (*Wangen*) *Ravensburgum* (*Ravenspurg*) in parte australi Sueviæ.

CIRCULUS FRANCONICUS inter Bavaricum, Suevicum, Rhenanum inferiorem & superiorem, Saxonicum superiorem & regnum Bohemiæ, adeoque in medio sita est Germaniæ. In eo sunt.

I. *Episcopatus Bambergensis* (*Bamberg*) in hoc: *Bamberga* (*Bamberg*) sedes Episcopi magna quidem & pulchra, sed sine muris. *Forcheimia* (*Forcheim*) oppidum munitum. *Cronacum* (*Cronach*) arcem habet munitam.

II. *Episcopatus Herbipolensis* (*Würzburg*) in quo: *Herbipolis* (*Würzburg*) sedes splendida Episcopi cum Academia ad Mœnum, in cujus ulteriori ripa in monte sita est arx munita *Marienberga* (*Marienberg*) *Kitzinga* (*Kitzingen*) & *Ochsenfurtum* (*Ochsenfurt*) oppida. *Koenigshofia* (*Koenigshofen*) oppidum munitum.

III. *Episcopatus Eichstadiensis* (*Eichstætt*) in hoc: *Eichstadium* (*Eichstædt*) metropolis & sedes Episcopi in valle sita.

IV. *Ditio Magni Magistri Ordinis Teutonici* inter Episcopatum Herbipolensem, Comitatum Hohenloicum & Archiepiscopatum Moguntinum, ad Tubarim, in hac: *Mergentheimium* (*Mergentheim*) urbs primaria & sedes Magni Magistri.

V. *Marchionatus Culmbacensis* (*Culmbach*) in finibus Varisciæ, Bohemiæ ac Bavariæ, in quo: *Byruthum* (*Bareuth*) sedes Margravii. *Culmbachium* castellum habet munitum in monte situm, *Blassenberga* dictum. *Erlanga* (*Erlangen*) prope Norimbergam, in parte urbis recentiori, quæ vulgo Erlanga nova seu a conditore, Christiani Erlanga dicitur, multi concessere Galli. Anno MDCCXLIII. Academia ibi fundata est. *Curia* (*Hof*) & *Wonsidelia* (*Wonsidel*) Varisciæ quondam urbes fuere. *Marchionatus* (*Onoldinus* (*Anspach* s. *Onolzbach*) in finibus Sueviæ, in hoc: *Onoldinum Onolzbach* s. *Anspach*) sedes Margravii. *Schvvobacum* (*Schvvobach*) oppidum, in quo Gallorum colonia habitatum concessit. *Wilsburgum* locus munitus, in monte situs, prope Weissenburgum.

VI. *Principatus Coburgicus* (*Coburg*) ad dextram Principatus Hennebergici, Principem habet e Ducibus Saxo-Gothanis lineæ Salfeldensis. In eo sunt: *Coburgum* (*Coburg*) metropolis cum castello montano & Gymnasio illustri. *Hildburghusa* (*Hildburghausen* sedes Ducis Saxoniæ e linea Gothana.

VII. *Principatus Hennebergicus* (*Henneberg*) suos quondam habuit Principes, quibus exstinctis; hac ratione discerptus est: Landgravio Hasso-Cassellano obtigit: *Smalkaldia* (*Schmalkalden*) urbs in historia Reformationis magnæ famæ. Electori Saxoniæ: *Schleusinga* (*Schleusingen*) sedes quondam Principum Hennebergicorum, Gymnasio exornata admodum celebri. *Sula*, oppidum. Duci Saxo-Vinariensi: *Ilmenavia* (*Ilmenau*) oppidum metalli fodinis celebre. Duci Saxo-Isenacensi: *Northeimium frigidum* (*Kalten-Northeim*) quod defuncto nuper ultimo hujus lineæ duce, ad partem Vinariensem accessit. *Mainunga* (*Meinungen*) sedes est Ducis Saxoniæ e linea Gothana.

VIII. *Principatus Schvvarzenbergicus* inter Episcopatus Bambergensem & Herbipolensem, ad quem præterea pertinet *Dynastia Seinsheimensis* (*Seinsheim*) propriis Ducatus iste utitur Principibus.

IX. *Comitatus quidam Imperii*: *Loevvensteinius* (*Loevvenstein*) in finibus Sueviæ, parvus admodum, suos habet Comites, quibus etiam Comitatus Wertheimensis ad Moenum situs, subjacet. Linea Catholica ad dignitatem evecta est principalem. *Comitatus Hohenloicus*, (*Hohenloh*) in finibus Sueviæ, reliquis amplior. Comites Hohenloici in multas lineas dispersi sunt. *Comitatus Limburgicus* (*Limburg*) itidem in finibus Sueviæ prope Halam Suevorum, Comitibus ineunte hoc seculo exstinctis, feuda Imperii Elector Brandenburgicus obtinuit, reliqua heredibus permansere sexus sequioris. Huc quoque pertinet *Dynastia Speckfeldensis* in Episcopatu Herbipolensi. *Comitatus Castellanus* (*Castell*) inter Episcopatum Bambergensem & Principatum Schvvarzenbergicum superstites habet Comites. *Comitatus Reineccensis* (*Reineck*) in parte boreali ad dextram, Comites Nosticios veneratur Dominos. *Comitatus Erbacensis*) *Erbach*) ad sinistram inter terras Moguntinas & Hasso-Darmstadienses suos habet Comites. *Dynastia Reigelsbergensis* (*Reigelsberg*) in Episcopatu Herbipolensi infra Ochsenfurtum Comitibus paret Schoenborniis.

X. *Civitates Imperii*, hæ sunt: *Norimberga* (*Nürnberg*) urbs amplissima & pulcherrima cum territorio magno, in quo: *Altorfium* (*Altorf*) oppidum & Academia celeberrima. *Suevofurtum* (*Schvveinfurt*) ad Mœnum in Episcopatu Herbipolensi. *Rotenburgum ad Tubarim* (*Rotenburg an der Tauber*) *Windshemium* (*Windsheim*) prope Rotenburgum. *Weissenburgum Nordgovia* (*Weissenburg am Nordgau*) in finibus Onoldinis & Eichstadiensibus.

V. CIRCULUS RHENANUS SUPERIOR. Hujus fines, quod provinciæ ejus dispersæ nimis sunt, denotari non possunt. Sunt vero partes ejus:

I. *Episcopatus Basileensis* juxta pagum hujus nominis: *Brundisia* (*Brundrut*) est sedes Episcopi.

II. *Comitatus principalis Monsbelligardensis* (*Mümpelgard*) prope priorem ad dextram, in quo: *Monsbellicardus* metropolis.

III. *Sundgovia* (*Sundgau*) supra Basileensem Episcopatum, in hac: *Ferreta* (*Pfirt*) metropolis: *Hunninga* (*Hünningen*) parvum at validissimum munimentum ad Rhenum prope Basileam.

IV. *Landgraviatus Alsatiæ* supra Sundgoviam, in litore occidentali Rheni, in superiorem & inferiorem distinguitur. *In superiori* sunt: *Brisacum novum* (*Neubreisach*) munitissimus locus, e regione Brisaci veteris. *Ensisheimium* (*Ensisheim*) ubi summum Alsatiæ Judicium, *Colmaria* (*Colmar*) *Cæsaris Mons* (*Kaysersheim*) *Turichenum* (*Türckheim*) & *Monasterium in valle Gregoria* (*Münster im Gregorienthal*) civitates quondam fuere imperiales. *Murbachia* (*Murbach*) ad montem Vogesum Abbatia imperialis, cui adjuncta est Abbatia *Ludera* (*Luders*) in Comitatu Burgundico. *Rapolti villa* (*Rappolsvveyler*) Comitatus, quem Comites Palatini Birckenfeldenses hereditatis jure possident.

In

In inferiori: *Argentoratum* (*Strasburg*) metropolis Alsatiæ amplissima & munitissima cum castello validissimo, Academiam habet celeberrimam. *Selestadium* (*Schlettstadt*) *Rosheimium* (*Rosheim*) *Ebenheimium* (*Oberehenheim*) *Hagenovia* (*Hagenau*) *Sebusium* (*Weissenburg*) & *Landavia* (*Landau*) urbs munitissima, civitates Imperii quondam fuere. *Andlovia* (*Andlau*) oppidum & Abbatia imperialis Ordinis S. Benedicti. *Tabernæ Alsaticæ* (*Elsas Zabern*) sedes Episcopi Argentoratensis. *Fortalitium S. Ludovici* (*Fortlouis*) in insula Rheni, munitissimus locus. *Comitatus Lichtenbergicus* (*Lichtenberg*) & *Dynastia Ochsensteinensis* (*Ochsenstein*) Comitum quondam fuere Hanoviensium. *Comitatus Dachsburgicus* (*Dachsburg*) Comites Leiningenses habet Dominos. Sundgovia & Alsatia sub potestate sunt Regis Galliæ.

V. *Episcopatus Spirensis* (*Speyer*) supra Alsatiam ad Rhenum: *Spira Nemetum* (*Speyer*) civitas Imperii antiquissima, in qua multi veterum Imperatorum quiescunt. *Bruchsalia* (*Bruchsal*) oppidum ubi Episcopi nonnunquam commorari solent. *Philippoburgum* (*Philippsburg*) munimentum Imperii in litore Rheni citeriore. *Tabernæ Rhenanæ* (*Rheinzabern*) sedes ordinaria Episcoporum Spirensium.

VI. *Episcopatus Wormatiensis* (*Worms*) supra Spirensem, in hoc: *Wormatia* (*Worms*) civitas Imperii antiquitate celeberrima. *Ladenburgum* (*Ladenburg*) sedes Episcoporum.

VII. *Ducatus Bipontinus* (*Zweybrücken*) inter Lotharingiam & Palatinatum Rheni: *Bipontum* metropolis & sedes Ducum. *Tabernæ montanæ* (*Bergzabern*) oppidum cum arce. Ducatus iste post diuturnas cum Electore Palatino lites Principi Birckenfeldensi obtigit.

VIII. *Ducatus Veldentinus*, huc pertinet: Veldentium (Veldenz) ad Mosellam. *Lauterecca* (*Lautreck*) in Ducatu Bipontino. Hujus possessor est Elector Palatinus.

IX. *Principatus Birckenfeldensis* est pars Comitatus Spanheimensis, in hoc: *Bircofelda* (*Birckenfeld*) oppidum ad Navam. *Trarbacum*, (*Trarbach*) cum castello munito, in communione possident Princeps Birckenfeldensis & Marchio Badensis e linea Badensi seu Baden-Baden. Regio ista vulgo dicitur *Hunnorum tractus* (*Hundsrück.*)

X. *Landgraviatus Hassiæ* cingitur a Circulis Westphalico, Saxonico superiori & inferiori, Abbatia itidem Fuldensi & Wetteravia. Dividitur in Hassiam superiorem & inferiorem. Præterea Landgravii tenent *Comitatum Catimelibocensem* (*Catzenelnbogen*) superiorem & inferiorem, ille infra Mœnum, ubi Rheno conjungitur, hic trans Rhenum juxta Archiepiscopatum Trevirensem. Landgravii Hassiæ in duas abeunt lineas primarias Hasso-Cassellanam & Darmstadiensem. Cassellana secundariam habet Rhenofeldensem; Darmstadiensis Homburgensem. *Lineæ Cassellanæ* sunt: *Casellæ* (*Cassel*) metropolis & sedes Landgraviorum. *Dynastia Plessensis* (*Plesse*) in finibus Brunsuicensibus. *Ziegenheina* (*Ziegenhayn*) Comitatus & urbs munitissima. *Hirsfeldia* (*Hirschfeld*) ante pacem Westphalicam Abbatia Imperii, jam vero Principatus. *Cruciberga* (*Creutzberg*) cum arce, *Vallis Philippi* (*Philippsthal*) ubi Landgravius lineæ collateralis commorari solet. *Homburgum*, Hassiæ cognominatum, *Schwalbacum longum* (*Langen-Schwalbach*) vicus in Comitatu Catimelibocensi inferiori, acidulas habet saluberrimas. *Fritzlaria* (*Fritzlar*) & *Amoeneburgum* (*Amoeneburg*) sunt Electoris Moguntini. *Trefurtum* (*Trefurt*) tres habet Dominos, Electores Moguntinum & Saxonem & Landgravium Cassellanum. *Marpurgum* (*Marburg*) Hassiæ superioris metropolis. Academiam habet celeberrimam. *Lineæ Rhenofeldensis*: *Rotenburgum* ad Werram, *Wanfrieda* & *Eschenwega* (*Eschwege*) *Rhenofelda* (*Rheinfels*) castellum munitum in monte situm in Comitatu Catimelibocensi inferiori. *Fanum S. Goiri* (*S. Goar*) oppidum ad Rhenum. *Lineæ Darmstadiensis*: *Giesena* (*Giessen*) ad Loganam Academiam habet Evangelicam. *Butzbachium* (*Butzbach*) oppidum. *Comitatus Niddanus* (*Nidda*) ad dextram. *Comitatus Itteranus* (*Itter*) in finibus Waldeccensibus. *Darmstadium* (*Darmstadt*) in Comitatu Catimelibocensi superiori, sedes Landgravii. *Lineæ Homburgensis*: *Homburgum* (*Homburg von der Höhe*) oppidum.

XI. *Ditio Domus Nassoviensis* (*Nassau*) Terræ Nassovienses sitæ sunt partim in Austrasia, (*Westreich*) Lotharingiam inter & Palatinatum Rheni, partim in Wetteravia. Illæ sunt: *Saræpontum* (*Saarbrück*) Comitatus infra Ducatum Bipontanum, cum urbe ejusdem nominis, & *Ottonis villa* (*Ottweiler*) sedes sunt principales: hæ: *Siegena* (*Siegen*) *Dillenburgum* (*Dillenburg*) *Schaumburgum* (*Schaumburg*) *Ditium* (*Diez*) *Weilburgum* (*Weilburg*) *Idsteinium* (*Idstein*) & *Usinga* (*Usingen*) sedes quondam fuere diversarum linearum, quarum nunc quædam exstinctæ sunt. Maxima quidem pars ditionis Nassoviensis ad Circulum referenda fuerat Rhenanum inferiorem, hic vero universam, ne ordinem interrumpamus, complexi sumus.

XII. *Abbatia Fuldensis* (*Fulda*) Hassiam inter & Franconiam, in hac: *Fulda* metropolis & sedes Abbatis Ordinis S. Benedicti, qui Princeps Imperii & Imperatricis Archi-Cancellarius est.

XIII. *Comitatus quidam Imperii. In Austrasia*: *Salmensis* (*Salm*) cujus dimidia pars, quæ ad dignitatem Principatus evecta est, Principi subest Salmensi, altera Comitibus (Wild und Rheingrafen) *Finstringensis* (*Finstringen*) Principis est Salmensis. *Criechingensis* & *Dynastia Puttlingensis* (*Criechingen* und *Puttlingen.*) *In Palatinatu Rheni*: *Rheingrafensteinensis*, quem tenent Wild und Rheingrafen. *Falckensteinensis* inter Comites Manderscheidenses Keilensis lineæ & Löwenhauptios divisa est. *Leiningensis* suos habet Comites. *In Wetteravia*: *Comitatus Hanovio-Münzenbergicus* (*Hanau Münzenberg*) prope Francofurtum, in hoc: *Hanovium* (*Hanau*) urbs munita cum arce egregia & Gymnasio illustri. Post exstinctos Comites Hanovienses Landgravius Hasso-Cassellanus terram possidet. *Ysenburgico-Budingensis* superstites habet Comites, quorum sedes est *Offenbachium* ad Moenum prope Francofurtum. *Westerburgicus* terras inter Trevirenses & Nassovienses est lineæ Comitum Leiningensium. *Waldeccensis* (*Waldeck*) Hassiam inter & Westphaliam, jam dignitate principali insigni.

insignitus. *Corbachium* (*Corbach*) metropolis. *Arolsum* (*Arolsen*) sedes Principis regnantis.

XIV. *Civitates quædam imperiales: Francofurtum ad Moenum* (*Franckfurt am Mayn*) emporium opulentissimum & amplum, ubi Imperatores Germani eliguntur. *Wetzlaria* (*Wetzlar*) prope Giesenam, in qua Judicium Camerale sedem fixit. *Friedeberga* (*Friedberg*) Francofurtum inter & Giesenam. *Gelnhusa* (*Gelnhausen*) supra Hanovium ad dextram.

VI. CIRCULUS RHENANUS INFERIOR. s. *Electoralis* sequentes continet provincias:

I. *Electoratum Palatinum* s. *Palatinatum Rheni*. Hujus maxima pars sita est inter Rhenum & Mosellam, reliqua cis Rhenum circa Nicrum, ubi Rheno committitur. XIV. constat præfecturis, quarum cis Rhenum sunt: 1. Brettensis (Bretten) in finibus Ducatus Würtenbergici. 2. *Heidelbergensis* (*Heidelberg*) *Heidelberga* sedes quondam & metropolis egregia Palatinatus inferioris, Academiam habet reformatam. *Manhemium* (*Manheim*) in confluentibus Rheni ac Nicri, recens exstructa & munitionibus validissimis cincta, splendidissima sedes Electoris Palatini. *Francodalia* (*Franckenthal*) urbs quondam munita. 3. *Mosbacensis* ad dextram. 4. *Boxbergensis* (*Boxberg*) in Franconia. Trans Rhenum: 5. *Germersheimensis* (*Germersheim*) supra Alsatiam. 6. *Neostadiensis* (*Neustadt an der Hart*) ad sinistram Episcopatus Spirensis. 7. *Lutrensis* (*Lautern*) in qua: *Lutra Cæsarea* (*Kayserslautern*) civitas quondam Imperii. 8. *Alzejana* (*Alzey*) maxima præfectura. 9. *Oppenheimensis* (*Oppenheim*) ad Rhenum, Imperii ante hac civitas. 10. *Crocinacensis* (*Creutzenach*) ad Navam. 11. *Strombergensis* (*Stromberg*) 12. *Simmerensis* (*Simmern*) 13. *Bacheracensis* (*Bacherach*) ubi vinum gignitur nobilissimum. 14. *Kirchbergensis* (*Kirchberg.*)

II. *Archiepiscopatus Moguntinus* dividitur in superiorem & inferiorem. Superior versus Occidentem jacet circa Rhenum inter Palatinatum, terras Trevirenses & Darmstadienses; inferior versus Orientem circa Mœnum, inter Wetteraviam, Franconiam, Palatinatum & ditionem Darmstadiensem. *In superiori* sunt: *Moguntia* (*Maynz*) contra Mœni Rhenique confluentes posita, sedes Electoris amplissima & munitionibus tuta. *Binga* (*Bingen*) ad Rhenum, urbs antiqua. *Hoechst* parvum & amœnum oppidum Moguntiam inter & Francofurtum: *In inferiori: Seleginastadium* (*Seeligenstadt*) ad Mœnum. *Schaffnaburgum* (*Aschaffenburg*) cum arce Electorali magnifica. *Klingenberga*, vino, quod ibi nascitur, nobili, insignis. Præter hæc ad Electoratum Moguntinum pertinent: *Strata Montana* (*Bergstraſſe*) angustus terræ tractus ab Heidelberga Darmstadium usque sese extendens, in qua: *Weinheimium*, *Heppenheimium* & *Bensheimium*. Porro *Gernsheimium* & *Sobernheimium* oppida in Palatinatu Rheni. *Fritzlaria* & *Amœneburgum* in Hassia. *Erphordia* (*Erfurt*) metropolis Thuringiæ amplissima. *Eisfelda* (*Eichsfeld*) Thuringiam inter, Hassiam & Ducatum Brunsuicensem, in hac: *Heiligenstadium* & *Duderstadium*.

III. *Archiepiscopatus Trevirensis* ad Mosellam a Ducatu Lotharingiæ ad confluentes usque Mosellæ ac Rheni. Loca ejus nobiliora sunt: *Augusta Trevirorum*, *Treviris* (*Trier*) ad Mosellam, metropolis antiquissima & sedes Electoris. *Pruymium* (*Prüm*) Abbatia antiquitate celebris. *Vitalliacum* (*Witlich*) arcem habet. *Confluentia* (*Coblenz*) urbs munita, ubi Mosella conjungitur Rheno. E regione urbis in litore Rheni orientali est *Castrum Erinberti* (*Ehrenbreitstein*) in monte situm munitionibus insigne. *Vesalia superior* (*Ober-Wesel*) libera olim. *Mons Tabor* (*Montabour*) arcem habet munitam.

IV. *Archiepiscopatus Coloniensis* in litore Rheni Occidentali, Ducatus inter Juliacensem & Montensem. In hoc: *Resa* (*Rensee* s. *Rees*) prope Confluentes, oppidum in historia Germaniæ notissimum, ubi sella Imperatoria adhuc videtur. *Andernacum* (*Andernach*) *Bonna* (*Bonn*) sedes Archiepiscopi & Electoris munita. *Broel* oppidum cum arce, quam Elector nonnunquam incolit. *Novesium* (*Nuys* s. *Neus*) *Cæsaris insula* (*Kayserswverth*) & *Rheinberga* (*Rheinbergen*) munita olim fuere oppida.

Huc præterea pertinent: *Ducatus Westphaliæ* inter Wetteraviam & Comitatum Marchiæ (Marck) in quo: *Werla* (*Werle*) & *Stattberga* (*Stattbergen*). *Comitatus Arensbergensis*, ibidem situs, & *Recklingshusanus* inter Ducatum Cliviæ, Episcopatum Monasteriensem & Comitatum Marchiæ.

V. *Principatus Arenbergicus* (*Arenberg*) in Eifalia, inter Archiepiscopatus Trevirensem & Coloniensem, & Ducatum Juliacensem: *Arenberga* (*Arensberg*) est metropolis.

VI. *Comitatus Ysenburgicus inferior* prope Montabour. Comitibus exstinctis Comitatus totus fere Electori Trevirensi obtigit.

VII. CIRCULUS WESTPHALICUS cohæret cum Saxonico inferiori, Rhenano superiori ac inferiori, Belgio & mari Germanico. Provinciæ ejus hæ sunt:

I. *Episcopatus Monasteriensis* (*Münster*) in medio fere Westphaliæ a Lupia (*Lippe*) fluvio ad Frisiam usque Orientalem excurrit. Loca ejus celebriora sunt: *Monasterium* (*Münster*) metropolis amplitudine ac munitionibus insignis. *Coesfeldia* (*Coesfeld*) sedes Episcoporum ante subactum Monasterium. *Strombergum* (*Stromberg*) oppidum & Burgraviatus. *Meppena* (*Meppen*) & *Vechta* (*Vechte*) munita oppida.

II. *Episcopatus Osnabrugensis* (*Osnabrück*) continetur Episcopatu Monasteriensi, Comitatibus Lingensi, Tecklenburgico, Ravenspergico & Principatu Mindensi, in hoc: *Osnabruga* (*Osnabrück*) metropolis ob pacem anno MDCLVIII. ibi sancitam inclyta. *Iburgum* (*Iburg*) sedes quondam Episcoporum. Pace modo allegata cautum est, ut hujus Episcopatus Præsules Religionis Romano-Catholicæ ac Evangelicæ alternis vicibus eligerentur, & posterioris quidem e Ducibus Brunsuico-Luneburgicis. Jam huic, ut & antecedenti & subsequenti, præest Elector Coloniensis.

III. *Episcopatus Paderbornensis* limites sunt Hassia, Comitatus Waldeccensis, & Lippiensis, Ducatus Westphaliæ & Abbatia Corbejensis: *Paderborna* metropolis ad Lupiam. *Neuhusium* (*Nienhaus*) oppidum & arx, ubi Episcopi commorari solent.

IV. *Episcopatus Leodiensis* (*Lüttich*) in Belgio Austriaco situs, clauditur Ducatibus Limburgico, Lucemburgico ac Brabantino, & Comitatibus

Han-

Hannonienſi & Namurcenſi. In hoc notantur: *Leodium* ſ. *Auguſta Eburonum* (*Lüttich*) metropolis ac ſedes Epiſcopi ampliſſima cum caſtello munitiſſimo. *Hojum* (*Huy*) caſtellum habet munitum in monte ſitum. *Aquæ Spadanæ* (*Spa*) vicus ob acidulas ſaluberrimas celebris. *Stabulum* (*Stablo*) & *Malmudarium* (*Malmedy*) inter Epiſcopatum Leodienſem & Ducatum Limburgicum, Abbatiæ ita unitæ, ut idem ipſis præſit Abbas, qui Princeps eſt Imperii. *Haſeletum* (*Haſſelt*) oppidum elegans & incolis frequens. *Comitatus Hornanus* (*Horn*) in finibus Geldriæ.

V. *Abbatia Corbejenſis* (*Corvey*) ad Viſurgim inter Epiſcopatum Paderbornenſem & terras Brunſuicenſes: *Corbeja* (*Corvey*) monaſterium Ordinis S. Benedicti. *Huxaria* (*Hoexter*) oppidum ad Viſurgim. Abbas Corbejenſis eſt Princeps Imperii.

VI. *Ducatus Juliacenſis* (*Jülch*) inter Ducatum Geldriæ, Archiepiſcopatum Colonienſem Eifaliam & Ducatum Limburgicum. Loca celebriora ſunt: *Juliacum* (*Julich*) metropolis munita. *Durena* (*Düren*) elegans oppidum. *S. Cornelii Monaſterium*, *Cornelii-Münſter*) Abbatia Ordinis S. Benedicti, cujus Abbas inter Status Imperii locum obtinet. *Burſcheidanum* monaſterium (*Burſcheid*) Abbatia ſexus ſequioris.

VII. *Ducatus Montenſis* (*Bergen*) Rhenum inter & Comitatum Marchiæ, in hoc: *Düſſeldorfium* (*Düſſeldorf*) metropolis ad Rhenum, aliquandiu ſedes fuit Electorum Palatinorum, qui Ducatum hunc cum priori ex hereditate Juliacenſi ſortiti ſunt.

VIII. *Ducatus Cliviæ* (*Cleve*) ad confluentes Rheni ac Lupiæ, in quo: *Clivia* (*Cleve*) metropolis. *Veſalia* (*Weſel*) validiſſimum munimentum cum caſtello itidem munitiſſimo. *Emmerica* (*Emmerich*) urbs magna & pulchra. *Duysburgum* (*Duysburg*) Academiam habet. *Santena* (*Santen*) & *Orſavicum* (*Orſoy*) parva oppida. Huic Ducatui conterminus eſt *Principatus Moerſanus* (*Meurs*) cum oppido ejusdem nominis, quem ex hereditate Arauſionenſi poſſidet Elector Brandenburgicus, ut Cliviæ Ducatum e Juliacenſi.

IX. *Principatus Mindenſis* (*Minden*) inter Viſurgim & Epiſcopatum Oſnabrugenſem, ipſe quondam Epiſcopatus, pace Weſtphalica in Principatum ſæcularem transformatus & Electori Brandenburgico traditus eſt. *Minda* (*Minden*) metropolis munita eſt.

X. *Principatus Verdenſis*, Bremenſem inter Ducatum & Luneburgicum, eandem cum antecedenti ſortem nactus. Sueciæ regno ceſſit, cui armis ereptum poſſidet nunc Elector Brunſuico-Luneburgicus. *Verda* (*Verden*) metropolis. *Rotenburgum* (*Rotenburg*) oppidum, ſedes quondam Epiſcoporum.

XI. *Principatus Friſiæ Orientalis* inter mare Germanicum & Comitatum Oldenburgicum. In hoc ſunt: *Embda* (*Embden*) emporium amplum & munitum ad ſinum Dollartium, ob graviſſima cum Principe ſuo diſſidia præſidium recepit Hollandicum. *Auricum* (*Aurich*) ſedes Principis. *Nordena* (*Norden*) locus ampliſſimus in littore maris, at ſine muris. *Dynaſtia Jeverana* (*Jevern*) eſt Principis Anhaltino-Serveſtani. *Kniphuſa* (*Kniphauſen*) Comitis Altenburgici. Vacuefactum ultimi Principis obitu Principatum, MDCCXLIV. Rex Boruſſiæ occupavit.

XII. Ingens *Comitatuum* numerus. *In Eifalia: Manderſcheidenſis* ſuperior & inferior, cujus lineæ ſunt: Geroldſteinenſis, Keilenſis & Blanckenheimenſis. His accedit Baronatus Jankerat. *Virneburgicus* (*Virneburg*) qui Comitum eſt Loevvenſteinenſium. *Sleidanus* (*Schleyden*) Comites Marchiæ habet Dominos. *In Wetteravia: Widanus* (*Wied*) ſuos ſuperſtites habet Comites, quorum porro eſt *Roncalienſis* Comitatus (*Runckel*) *Sainenſis* (*Sayn*) ad Rhenum, & *Wittgenſteinenſis* (*Wittgenſtein*) ſupra Principatum Dillenburgicum, eidem parent Comiti. *In Weſtphalia: Comitatus Marchiæ* (*Marck*) inter Ducatus Weſtphaliæ, Montenſem & Epiſcopatum Monaſterienſem, in hoc: *Suſatum* (*Soeſt*) ampliſſima Weſtphaliæ urbs. *Hammona* (*Hamm*) primaria Comitatus hujus civitas. *Eſſena* (*Eſſen*) oppidum, in quo Abbatia Imperii libera virginum generoſarum. *Werda* (*Werden*) oppidum, Abbatiam habet Imperii liberam Ordinis S. Benedicti. *Ravensbergicus* (*Ravenſperg*) infra Principatum Mindenſem, in hoc: *Ravensberga* (*Ravenſperg*) caſtellum montanum. *Bilſelda* (*Bielefeld*) oppidum. *Herfordia* (*Hervorden*) civitas quondam Imperii, nunc Abbatiam habet principalem Religionis Evangelicæ: *Lingenſis* (*Lingen*) in Epiſcopatu Monaſterienſi. *Tecklenburgicus* (*Tecklenburg*) infra antecedentem; Quatuor iſti Weſtphaliæ Comitatus ſunt Regis Boruſſiæ. *Ritbergicus* (*Riedberg*) Comitum de Caunitz. *Lippienſis* (*Lippe*) ſuos habet Comites. *Pyrmontanum* (*Pyrmont*) ob acidulas ſaluberrimas celebrem, Princeps Waldeccenſis tenet. *Schaumburgicum* (*Schaumburg*) partim Landgravius Caſſelanus, partim Comites Lippienſes. In parte Caſſelana eſt: *Rintelium* (*Rinteln*) oppidum munitum cum Academia Reformata. *Spiegelbergicum* (*Spiegelberg*) poſſidet domus Naſſovio-Dietzenſis, ut feudum Brunſuicenſe. *Hojenſis* (*Hoya*) pars eſt Domus Brunſuico-Luneburgenſis, altera Landgravii Haſſo-Caſſelani. *Diepholtanus* (*Diepholt*) itidem Domus Brunſuico-Luneburgenſis. *Oldenburgicus* (*Oldenburg*) Regis Daniæ. *Bentheimenſis* (*Bentheim*) & *Steinfurtenſis* (*Steinfurt*) ambo eundem venerantur Comitem.

XIII. *Civitates Imperii* tres: *Aquisgranum* (*Achen*) in Ducatu Juliacenſi, civitas antiquiſſima & Carolo M. dilectiſſima. Ex præſcripto aureæ Bullæ Reges Germanorum hic inaugurandi ſunt. Thermas habet ſalubritate notiſſimas, *Colonia Agrippina* ſ. *Auguſta Ubiorum* (*Cöln*) civitatum Imperii maxima, Academiam habet. *Tremonia* (*Dortmund*) in Comitatu Marchiæ.

VIII. CIRCULUS SAXONICUS INFERIOR continetur mari Germanico ac Balthico, Ducatu Sleſvicenſi, Circulis Saxoniæ & Rhenano ſuperiori nec non Weſtphalico. Provinciæ & loca in iis celebriora ſunt:

I. *Ducatus Bremenſis* (*Bremen*) inter Weſtphaliam, mare Germanicum & Albim. Ducatus iſte quondam Archiepiſcopatus fuit, per pacificatio-

cationem vero Westphalicam Suecis cessit, quibus ineunte hoc Seculo expulsis, Electori Brunsuico - Luneburgensi traditus est. In hoc: *Stada* (*Stade*) munita urbs prope Albim. *Vorda Bremensis* (*Bremevoerde*) sedes olim Archiepiscoporum. *Haduloga* (*Hadeler - Land*) in litore maris Germanici, Ducum quondam fuit Lauenburgicorum, quibus exstinctis de successione multum fuit disceptatum.

II. *Ducatus Holsatiæ* (*Holstein*) Albim inter, mare item Germanicum & Balthicum, quatuor consistit partibus: 1. *Ditmarsia* (*Ditmarsen.*) 2. *Holsatia in specie* (*Holstein*) 3. *Wagria* (*Wagrien*) 4. *Stormaria* (*Stormarn*) hæ inter Regem Daniæ & Ducem Holsatiæ Gottorpiensem ita divisæ sunt: *in Ditmarsia* Regis est: *Meldorpium*; Ducis: *Heyde. In Holsatia* in specie, Regis: *Rendesburgum* (*Rendsburg*) urbs munita. *Izehoa* (*Itzeho*); Ducis: *Kilonium* (*Kiel*) urbs magna Academiam habet celeberrimam. *In Wagria*, Regis sunt: *Segeberga* (*Segeberg*) oppidum. *Ploenum* (*Ploen*) unde linea Ducum Holsatiæ denominatur. Ducis: *Oldenburgum* (*Oldenburg*) urbs quondam nobilis. *Eutinum* (*Eutin*) sedes Episcoporum Lubeccensium. *In Stormaria* Regis sunt: *Glückstadium* (*Glückstadt*) urbs recens exstructa & munita. *Crempa* (*Krempe*) *Pinneberga* (*Pinneberg*) Comitatus. *Altenavia* (*Altena*) amplus locus at fine muris. Ducis: Præfecturæ quædam notatu non adeo dignæ.

III. *Ducatus Saxoniæ Lauenburgicæ* (*Sachsen - Lauenburg*) ad Albim inter Ducatum Holsatiæ & Mecklenburgicum, in hoc: *Lauenburgum* (*Lauenburg*) metropolis ad Albim. *Ratzeburgum* (*Ratzeburg*) ante hac Episcopatus. Exstinctis Ducibus Lauenburgicis Elector Brunsuico - Luneburgicus terras has occupavit.

IV. *Ducatus Mecklenburgicus* (*Mecklenburg*) in litore maris Balthici. Provinciæ, quibus constat, sunt sequentes: 1. *Ducatus Mecklenburgicus in specie*, in quo: *Mecklenburgum* (*Mecklenburg*) metropolis quondam, jam pagus. *Wismaria* (*Wismar*) emporium celebre cum portu, quod per pacem Westphalicam Sueci tenent. *Præfectura Schoenbergensis* (*Schoenberg*) ex hac, templo item primario Ratzeburgico, & quæ ad illud pertinent, enatus est Principatus Ratzeburgicus. 2. *Comitatus Schwerinensis*, *Schwerinum* (*Schwerin*) urbs magna & munita cum castello itidem munito. *Boitzenburgum* (*Boitzenburg*) ad Albim urbs vectigalis. 3. *Principatus Schwerinensis*, in quo: *Buzovium* (*Buzow*) oppidum munitum. 4. *Principatus Venedorum* (*Wenden*) in hoc: *Gustrovia* (*Gustrow*) urbs inter optimas hujus Ducatus habenda. *Domitium* (*Doemitz*) ad Albim, oppidum & castellum munitissimum. 5. *Dominium Rostochiense* (*Rostock*) in litore maris Balthici, in hoc: *Rostochium* (*Rostock*) emporium amplum & nunc sedes Ducis, Academiam habet celeberrimam. 6. *Dominium Stargardiense* (*Stargard*) ad dextram Ducatus Venedorum, in quo: *Strelitium* oppidum & sedes Ducis minoris lineæ. *Mirovia* (*Mirow*) & *Nemeravia* (*Nemerow*) præfecturæ quondam Ordinis S. Johannis. Duo domus Mecklenburgicæ sunt Duces regentes, horum linea minor Dominium tenet Stargardiense & Principatum Ratzeburgicum, reliqua sunt lineæ majoris.

V. *Electoratus Brunsuico - Luneburgicus* (*Braunschweig - Lüneburg*) tribus constat Principatibus. Hi sunt:

1. *Principatus Zellensis* (*Zell*) infra Albim, in quo: *Luneburgum* (*Lüneburg*) urbs ampla cum castello, *Mons Calcarius* (*Kalckberg*) dicto. *Harburgum* (*Harburg*) ad Albim castellum habet munitum. *Bardovicum* (*Bardewick*) urbs quondam magna ab Henrico Leone deleta, jam pagus: *Danneberga* (*Danneberg*) ad Albim, urbs & Comitatus, *Ulzena* (*Ulzen*) & *Gifhornia* (*Giffhorn*) oppida haud ignobilia. *Cella* (*Zell*) metropolis & sedes quondam Ducum Zellensium.

2. *Principatus Calenbergicus* (*Calenberg*) ad sinistram, in hoc: *Hannovera* (*Hannover*) metropolis & sedes Electoris munita. *Herrnhusa* (*Herrnhausen*) locus amœnus prope Hannoveram. *Hamelia* (*Hameln*) urbs munitissima ad Visurgim. *Goettinga* (*Goettingen*) Academiam habet nuper fundatam. *Northeimium* (*Northeim*) prope antecedentem.

3. *Principatus Grubenhagensis* (*Grubenhagen*) versus Austrum, in hoc: *Eimbeckæ* (*Eimbeck*) metropolis. *Clausthalia* (*Clausthal*) *Andreæberga* (*Andreasberg*) & *Altenavia* (*Altenau*) urbes sylvæ Hercyniæ metalli fodinis celebres. Ejusdem generis sunt: *Cellerfelda* (*Cellerfeld*) *Wildemann*, & *Laudenthalia* (*Lautenthal*) quas vero Elector cum Ducibus Brunsuico - Guelpherbytanis in communione possidet.

VI. *Ducatus Brunsuico - Guelpherbytanus* (*Braunschweig - Wolffenbüttel*) inter Episcopatum Hildesiensem & Ducatum Magdeburgicum, in quo: *Guelpherbytum* (*Wolffenbüttel*) sedes Ducis Bibliotheca & munitionibus celebris. *Brunsuiga* (*Braunschweig*) emporium magnum & munitum. *Saltzdalia* (*Saltzdahl*) arx amœna. *Helmstadium* (*Helmstædt*) oppidum cujus Academia a fundatore Julia dicta, celebratur. *Gandersheimium* (*Gandersheim*) oppidum & Abbatia Imperii libera sexus sequioris, Religionis Evangelicæ. *Bevera* (*Bevern*) sedes lineæ minoris Ducum Guelpherbytanorum. *Blanckenburgum* (*Blanckenburg*) ad sylvam Hercyniam, oppidum & Comitatus.

VII. *Episcopatus Hildesiensis* (*Hildesheim*) terris Brunsuicensibus includitur, in hoc: *Hildesia* (*Hildesheim*) metropolis: *Castrum Poynum* (*Peyne*) castellum munitum.

VIII. *Principatus Halberstadiensis* (*Halberstadt*) Episcopatus quondam, per pacificationem Westphalicam Electori Brandenburgico traditus est, in hoc: *Halberstadium* (*Halberstadt*) metropolis. *Gruninga* (*Grüningen*) sedes Episcoporum fuit. *Ascania* (*Aschersleben*) in finibus Anhaltinis. *Rheinsteinium Rheinstein* castellum munitum & Comitatus Imperii.

IX. *Ducatus Magdeburgicus* (*Magdeburg*) ad dextram circa Albim, ante pacem Westphalicam Archiepiscopatus, eadem ratione, ut Halberstadiensis Episcopatus, Electori Brandenburgico cessit; hujus loca celebriora sunt: *Magdeburgum* (*Magdeburg*) metropolis & emporium amplissimum ac munitissimum. *Staffurdia* (*Stasfort*) & *Saltza* salinas habent. *Burgum* (*Burg*) oppidum quondam Principatus Querfurtani. *Hala Saxonum* s. *Venedorum* (*Hall*) ad Salam, in circulo Salano, Academia & salinis

nis celeberrima. *Wettinum* (*Wettin*) oppidum & quondam Comitatus celeberrimus.

X. *Civitates quædam Imperii: Hamburgum* (*Hamburg*) ad Albim in Ducatu Holsatiæ, maximum & opulentissimum Germaniæ emporium. *Lubeca* (*Lübeck*) itidem emporium amplum in Ducatu Holsatiæ. *Brema* (*Bremen*) ad Visurgin, mercatura nobilis. *Goslaria* (*Goslar*) in sylva Hercynia, urbs antiquissima. *Mühlhusia* (*Mühlhausen*) in Thuringia sitæ.

IX. CIRCULUS SAXONICUS SUPERIOR cohæret cum mari Balthico, Borussia, Polonia, Lusatia, Bohemia, circulis Franconico, Rhenano superiori & Saxonico inferiori. Provinciæ ejus sunt sequentes:

I. 1. *Electoratus Saxoniæ* in finibus Lusatiæ & Bohemiæ. Huc pertinet: *Circulus Electoralis* (*der Chur-Creis*) inter Principatum Anhaltinum & Lusatiam, in quo: *Vitemberga* (*Wittenberg*) ad Albim, Academia ibi floret celeberrima. *Pretscha* (*Pretsch*) oppidum cum arce.

2. *Marchionatus Misniæ*, circa Albim tribus consistit circulis a) Lipsiensi, in quo: *Lipsia* (*Leipzig*) emporium pulcherrimum ac opulentissimum, cujus Academia inter celeberrimas Europæ habenda. *Wurzena* (*Wurzen*) & *Ilenburgum* (*Eulenburg*) non ignota oppida. *Grimma* scholam habet provincialem. *Colditium* (*Colditz*) & *Rochlitium* (*Rochlitz*) parva oppida. b) *Misnico*, in hoc: *Misena* (*Meissen*) urbs antiquissima cum tribus castellis montanis. *Dresda* (*Dresden*) metropolis & sedes Electoris Saxoniæ pulcherrima. *Pirna* (*Pirn*) cum castello munito *Sonnensteinium* (*Sonnenstein*). *Koenigsteinium* (*Koenigstein*) castellum munitissimum in monte prærupto situm. *Freyberga* (*Freyberg*) metallifodinis & sepulchris Electorum celebris. *Torgavia* (*Torgau*) ad Albim oppidum haud ignobile. c) *Metallifero* (*Erzgebürgischen*) in hoc: *Cygnea* (*Zvvickau*) & *Chemnitium* (*Chemnitz*) literis & mercatura celebres. *Annæmontium* (*Annaberg*), *Schneberga* (*Schneeberg*), *Joh. Georgii Villa* (*Johann-Georgenstadt*) & *Altenberga* (*Altenberg*) metallifodinis inclaruere.

3. *Ditio Merseburgica* ad Salam, in hac: *Martisburgum*, s. *Merseburgum* (*Merseburg*) ad Salam metropolis. *Luzena* (*Lüzen*) oppidum, prope quod Rex Sueciæ Gustaphus Adolphus victor cecidit. *Ranstadium vetus* (*Alt-Ranstædt*) pagus, ubi MDCCVI. cum Rege Poloniæ Augusto pacem fecit Rex Sueciæ Carolus XII.

4. *Ditio Cizensis* (*Zeitz*) in hac: *Naumburgum* (*Naumburg*) ad Salam urbs magna. *Ciza* (*Zeitz*) sedes quondam Ducum Saxoniæ hujus lineæ.

5. *Variscia* (*Vogtland*) in finibus Bohemiæ & Franconiæ, in qua: *Plavia* (*Plauen*) urbs primaria. *Gera*, *Græcium* (*Græitz*), *Schlaiza* (*Schlaitz*) & *Lobensteinium* (*Lobenstein*) sedes sunt Comitum de Reus.

II. *Landgraviatus Thuringiæ* (*Thüringen*) ad sinistram Marchionatus Misniæ. Cujus partes sunt:

1. *Ditio Ducis Weissenfelsensis*, in qua: *Weissenfelsa* s. *Leucopetra* (*Weissenfels*) ad Salam sedes Ducis. *Comitatus Barbiensis* (*Barby*) ad Albim, inter Ducatum Magdeburgicum & Principatum Anhaltinum. *Principatus Querfurtanus* (*Querfurt*) quem constituunt: *Querfurtum* oppidum infra Comitatum Mansfeldicum, porro, *Thama* (*Dam*) & *Jüterbocum* (*Jüterbock*) oppida & præfecturæ inter Marchiam Brandenburgicam & Lusatiam, *præfecturæ Sachsenburgensis*, *Heldrungensis*, *Wendelsteinensis* & *Sittichenbacensis*. Hujus Ducis quoque sunt: *Eccardimons* (*Eckardsberg*) *Weissensea* (*Weissensee*) *Sangerhusia* (*Sangerhausen*) & *Longosalissa* (*Langensalza*) oppida cum præfecturis suis.

2. *Ditio Ducum Saxoniæ* lineæ Ernestinæ, harum, exstincta Isenacensi, tres sunt, inter quas divisa est, *Vinariensis*, *Gothana* & *Salfeldensis*; reliquarum terræ in Principatu Hennebergico & Coburgico reperiendæ.

Vinariensis est: *Vinaria* (*Weimar*) sedes Ducis. *Jena* ad Salam, famam debet Academiæ celeberrimæ. Haud procul inde distat: *Zvvezena* (*Zvvezen*) pagus cum arce, quæ sedes primaria est Balliviatus Saxoniæ. *Isenacum* (*Eisenach*) in finibus Hassiæ, prope quod situm est in monte *Wartburgum* (*Wartburg*). *Alstadium* (*Altstadt*) prope Querfurtum.

Gothanæ: *Gotha* ad Leinam pulchritudine ac munitionibus insignis. *Principatus Altenburgicus* (*Altenburg*) alias *Terra Orientalis* (*das Osterland*) dicitur, in quo: *Altenburgum* (*Altenburg*) metropolis.

Saalfeldensis: *Saalfeldia* (*Saalfeld*) ad Salam sedes Ducis.

3. *Principatus Schvvarzburgicus* (*Schvvarzburg*) partim infra, partim supra Erphordiam. Principes Schvvarzburgici in duas lineas distincti sunt, *Sondershusanam & Rudelstadiensem*. Prior tenet: *Sondershusam* (*Sondershausen*) metropolim & sedem Principis. *Arnstadium*. Posterior: *Rudelstadium* (*Rudelstadt*) ad Salam. *Schvvarzburgum* (*Schvvarzburg*) castellum in monte situm, antiquam Comitum sedem. *Franckenhusam* (*Franckenhausen*) quæ salinas habet.

4. *Comitatus* quidam: *Mansfeldicus* infra Principatum Anhaltinum, in hoc: *Islebia* (*Eisleben*) metropolis. Maximam Comitatus partem ab anno MDLXX. sequestri, ut vocant, possident Electores Saxo & Brandenburgicus. *Stolbergensis* (*Stolberg*) ad sylvam Hercyniam superstites habet Comites, quibus & Comitatus *Wernigerodanus* (*Wernigeroda*) paret. *Hohensteinensis* (*Hohenstein*) juxta Stolbergensem, Electorem Brandenburgicum, quoad maximam partem, veneratur dominum. *Beuchlingensis* (*Beuchlingen*) ad Unstrutam est Dominorum de Werthern.

III. *Principatus Anhaltinus* (*Anhalt*) inter Landgraviatum Thuringiæ, Principatum Halberstadiensem, Ducatum Magdeburgicum & Circulum electoralem.

Quatuor sunt Principum Anhaltinorum lineæ, *Dessaviensis*, *Bernburgica*, *Servestana* & *Kotenensis*.

Dessaviensis habet: *Dessaviam* (*Dessau*) metropolin, & *Oranienbaum* oppidum cum arce recens exstructa.

Bernburgica: *Bernburgum* (*Bernburg*) ad Salam & *Harzgerodam* (*Harzgeroda*) *Servestanæ* est: *Servesta* (*Zerbst*) optima & maxima Principatus urbs, quæ Gymnasium habet celeberrimum.

Kotenensis: *Kotena* (*Koethen*) & *Nienburgum* (*Nienburg*.)

IV. *Abba-*

IV. *Abbatia Quedlinburgensis* (*Quedlinburg*) inter Principatus Anhaltinum & Halberstadiensem, cujus Abbatissa inter Status Imperii immediatos, quos vocant, locum obtinet. *Quedlinburgum* oppidum arcem habet.

V. *Marchionatus Brandenburgicus* continetur Polonia, Silesia, Lusatia, Electoratu Saxoniæ, Ducatibus Magdeburgico, Brunsuico-Luneburgico, Mecklenburgico & Pomeraniæ.

Prignitia cum Marchia antiqua conjuncta, quatuor sunt Marchionatus Brandenburgici partes:

1. *Marchia vetus* ad sinistram, in hac: *Stendalia* (*Stendal*) metropolis. *Soldquella* (*Soltvvedel*) cujus Margravii ex historia constant. *Gardelebia* (*Gardeleben*) & *Tangermunda* (*Tangermünde*) urbes non minimi momenti. *Perleberga* (*Perleberg*) Prignitiæ metropolis. *Havelberga* (*Havelberg*) Episcopatus quondam. *Wittstockium* (*Wittstock*) Suecorum victoria celebre.

2. *Marchia media* supra Electoratum Saxoniæ & Lusatiam, in qua: *Berolinum* (*Berlin*) metropolis & sedes Regis Borussiæ & Electoris Brandenburgici amplitudine, pulchritudine, munitionibus & incolarum frequentia celeberrima. *Carolinæburgum* (*Charlottenburg*) arx amoena. *Brandenburgum* (*Brandenburg*) ad Havelam, Episcopatus quondam fuit. *Spandavia* (*Spandau*) oppidum parvum & munitissimum. *Posthemium* (*Potzdam*) urbs antiqua a Rege proxime defuncto egregie restaurata. *Rupinum novum* (*Neu-Rupin*) urbs magna. *Ratenavia* (*Ratenau*) ad Havelam. *Francofurtum ad Viadrum* (*Franckfurt an der Oder*) emporium magnum, cujus splendorem auget Academia celeberrima.

3. *Marchia Uckerana*, supra antecedentem, in hac: *Premislovia* (*Prenzlovv*) metropolis. *Suetum* (*Schvvet*) oppidum cum arce, quæ sedes est Marggravii Brandenburgici.

4. *Marchia nova* ad dextram, hujus metropolis *Custrinum* (*Cüstrin*) munitissimus locus juxta confluentes Viadri & Wartæ. *Driesena* (*Driesen*) munitum oppidum in finibus Poloniæ. *Sonneburgum* (*Sonneburg*) in tractu Sternbergensi, oppidum cum arce, quæ sedes est magni Magistri Ordinis Johannitici in his terris.

VI. *Ducatus Pomeraniæ* inter Marchionatum Brandenburgicum & mare Balthicum, distinguitur in citeriorem (Vor-Pommern) quæ est pars occidentalis; & ulteriorem (Hinter-Pommern) quæ est pars Orientalis.

In Pomerania citeriori Seciæ regnum tenet *Dynastiam Barthensem*, in qua: *Stralsundia* (*Stralsund*) metropolis magna & munitissima cum portu egregio. *Bardum* (*Barth*) *Damgarten* & *Tribbeses*. *Tractum Gutzkoviensem*, in quo: *Gryphisvvaldia* (*Greifsvvalde*) urbs munita cum Academia celeberrima. *Wolgastia* (*Wolgast*) oppidum & castellum munitum. *Insulam Rugiæ* (*Rügen*) cujus primaria urbs est, *Berga* (*Bergen*). Elector Brandenburgicus: insulas *Usedomiam* (*Usedom*) & *Julianam* (*Wollin*). *Stetinum* (*Stetin*) universi Ducatus metropolin munitissimam. *Anclamum* (*Anclam*) *Demminum* (*Demmin*) & *Gartiam* (*Gartz*.)

Pomerania ulterior tota est Electoris Brandenburgici, in hac: *Stargardia* (*Stargard*) urbs ampla. (*Caminium*) metropolis Episcopatus quondam hujus nominis. *Ducatus Cassubiæ*, (*Cassuben*) cujus metropolis *Colberga* (*Colberg*) in litore maris Balthici. *Ducatus Venedorum* (*Wenden*) in quo: *Rugenvvaldia*, (*Rügenvvalde* & *Stolpa* (*Stolpe*). Dynastiæ: *Butovia* (*Bütau*) & *Lauenburgum* (*Lauenburg*.)

BOHEMIÆ Regnum ab Occidente habet Franconiam & Palatinatum superiorem, a septentrione Misniam & Lusatiam, ab Oriente Silesiam & Moraviam, ab Austro Austriam & Bavariam.

Regnum istud XVII. constat circulis, quorum in finibus Saxoniæ sunt: 1. *Circulus Litomiriensis* (*Leutmeritzer-Creis*) in quo: *Litomericum* (*Leutmeritz*) urbs Episcopalis. *Teplicium* (*Teplitz*) ob thermas celebre. 2. *Circulus Satezensis* (*Satzer-Creis*) cujus metropolis *Satecium* (*Satz*) *Cadanum* (*Kadan*) e transactione Caroli V. Cæsaris cum Electore Saxoniæ innotuit. 3. *Circulus Cubitanus* (*Elnbogner-Creis*) in quo: *Cubitanum oppidum* s. *Elnboga* (*Elnbogen*) *Vallis Joachimica* (*Joachims-Thal*) ubi primum thaleri cusi sunt. *Schlackevverda* (*Schlackevverd*) est Margraviorum Badensium lineæ Catholicæ ex hereditate Lauenburgica. *Thermæ Carolinæ* (*Carlsbad*) oppidum ob thermas saluberrimas notum. 4. *Circulus Egranus* (*Egerisch-Creis*) in quo: *Egra* (*Eger*) urbs nobilis & munita, ex acidulis nota.

In finibus Bavariæ: 5. *Circulus Pilsnensis*, (*Pilsner-Creis*) in hoc: *Pilsena* (*Pilsen*) inter optimas regni habenda. *Nepomucum* (*Nepomuck*) divi Johannis Nepomuceni patria. 6. *Circulus Prachensis* (*Prachenser-Creis*) in quo: *Piseca* (*Piseck*) metropolis & *Crumlavia* (*Crumlau*).

In finibus Austriæ & Moraviæ. 7. *Circulus Bechinensis* (*Bechiner-Creis*) cujus metropolis *Bechinium* (*Bechin*) *Budovissa* (*Budvveis*) urbs munita ad Muldam. *Taborum* (*Tabor*) oppidum ab Hussitis in monte exstructum. *Tetina* (*Teyn*) castellum ad Muldam. 8. *Circulus Czaslaviensis* (*Czaslauer-Creis*) in hoc: *Czaslavia* (*Czaslau*) ubi Zisca quiescit. *Chotusicium* (*Chotusitz*) pagus, juxta quem MDCCXLII. Rex Borussiæ cum Austriacis conflixit. *Cutna* (*Kuttenberg*) urbs metallifodinis celebris. *Broda Teutonica* (*Teutsch-Brod*). 9. *Circulus Chrudimensis* (*Chrudimer-Creis*) in quo: *Chrudima* (*Chrudim*) metropolis & *Pardubyza* (*Pardubyz*) ad Albim.

In finibus Silesiæ: 10. *Comitatus Glacensis* (*Glatz*) in quo: *Glacium* (*Glatz*) metropolis cum castello munito in monte. Comitatus iste cum maxima parte Ducatus Silesiæ per pacificationem Vratislaviensem MDCCXLII. Regi Borussiæ cessit. 11. *Circulus Gradeciensis* (*Koeniggrætzer-Creis*) in hoc: *Reginægradecium* (*Koeningingrætz*) ad Albim urbs episcopalis. *Podiebradum* (*Podiebrad*) castellum. 12. *Circulus Boleslaviensis* (*Buntzler-Creis*) in quo: *Boleslavia nova* (*Neu-Buntzel*) & *Boleslavia antiqua* (*Alt-Buntzel*) oppida haud ignobilia. In medio: 13. *Circulus Caurzimensis* (*Caurzimer-Creis*) in hoc: *Praga* (*Prag*) caput regni amplissimum ad Muldam, tribus constat urbibus, antiqua, nova, & latere parvo, & duobus castellis, *Wischerad* & *Hradschin*. *Caurzima* (*Caurzim*) *Brandesium* (*Brandeis*) & *Broda Bohemica* (*Böhmisch-Brod*). 14. *Circulus Muldaviensis* (*Muldauer-Creis*) in quo nihil, quod commemorari meretur. 15. *Circulus*

culus Slanensis (*Slaner-Creis*) in quo: *Slana* (*Slan*). 16. *Circulus Raconicensis* (*Rackonitzer-Creis*) cujus primarius locus est *Raconicum* (*Rackonitz*). 17. *Circulus Podberdescensis* f. *Beraunensis* (*Podberterische* f. *Berauner, Creis*) in quo: *Berauna* (*Beraun*) *Carolosteinium* (*Carlstein*) castellum munitum, in quo insignia regni asservantur.

Marchionatus MORAVIÆ (Mæhren) cohæret cum Bohemia, Silesia, Hungaria & Austria. Loca ejus notabiliora sunt: *Olmucium* (*Olmütz*) metropolis magna, Episcopo splendet & Academia. *Brunna* (*Brünn*) oppidum munitissimum, prope quod est castellum itidem munitissimum *Spielberga* (*Spielberg*). *Iglavia* (*Iglau*) *Znoyma* (*Znaym*) & *Hradisca* (*Hradisch*) oppida non ignobilia.

Ducatus SILESIÆ circa Viadrum contermina est Moraviæ, Bohemiæ, Lusatiæ, Marchionatui Brandenburgico, Poloniæ ac Hungariæ. In superiorem ac inferiorem distincta XVII. continet Principatus & VI. Baronatus (freye Standes-Herrschafften).

Ad Silesiam superiorem pertinent: 1. *Principatus Teschinensis* (*Teschen*) cujus metropolis est *Teschena* (*Teschen*) *Jabeluncka* castellum in angustiis montium, per quod ex Hungaria itur in Silesiam. 2. *Ratiboriensis* (*Ratibor*) in quo: *Ratiboria* ad Viadrum. 3. *Troppaviensis* (*Troppau*) cujus metropolis *Troppavia*. *Freudenthalia* (*Freudenthal*) Ordini Equitum Teutonicorum paret. 4. *Carnoviensis* (*Jægerndorff*) cui metropolis est *Carnovia* ad Oppam. 5. *Oppoliensis* (*Oppeln*) Principatuum Silesiæ, amplissimus, in quo: *Oppolia* (*Oppeln*) magna urbs ad Viadrum. *Glogovia minor* (*Klein-Glogau*) oppidum cum arce egregia. 6. *Grotkoviensis* f. *Nissiensis* (*Grotkau* f. *Neisse*) Episcopum Vratislaviensem veneratur Dominum, in hoc: *Nissa* (*Neisse*) sedes Episcopi modo dicti. *Grotkovia* (*Grotkau*). 7. *Münsterbergensis* (*Münsterberg*) in quo: *Münsterberga* & *Francosteinium* (*Franckenstein*). *Baronatus* Silesiæ superioris sunt: 1. *Plessensis* (*Plesse*) qui Comitum est Promniciorum. 2. *Beuthenianus superior* (*Ober-Beuthen*) quem possidet Comes de Henckel.

Silesiæ inferioris Principatus sunt, qui sequuntur: 1. *Brigensis* (*Brieg*) in quo: *Brega* (*Brieg*) ad Viadrum metropolis munita. *Molvvicium* (*Molvvitz*) pagus prope Bregam, ubi MDCCXLI. a Rege Borussiæ victi sunt Austriaci. 2. *Suidnicensis* (*Schvveidnitz*) cujus metropolis *Suidnitium* ampla est & munita. *Stregovia* (*Striegau*) ob terram sigillatam, quæ ibi effoditur, incluta. *Landishutum* (*Landshut*). 3. *Vratislaviensis* (*Breslau*) in quo: *Vratislavia* f. *Budorgis* (*Breslau*) ad Viadrum, totius Silesiæ metropolis amplissima & pulcherrima, Episcopum habet, Academiam Romano-Catholicam & duo Gymnasia Evangelica. *Namslavia* (*Namslau*) castellum habet munitum. 4. *Olsnensis* (*Oels*) Principes suos habet e domo Würtenbergica, in hoc: *Oelsna* (*Oels*) metropolis *Juliiburgus* (*Juliusburg*) & *Bernstadium*, (*Bernstadt*) 5. *Wolaviensis* (*Wohlau*) & *Herrnstadium* (*Herrnstadt*) cum castello munito in finibus Poloniæ. 6. *Lignicensis* (*Liegnitz*) in quo: *Lignitium* (*Liegnitz*) metropolis pulcherrima, quæ Academia splendet equestri. *Goldberga*, (*Goldberg*) munitum oppidum. 7. *Jauraviensis* (*Jauer*) in hoc: *Jauravium* (*Jaur*) metropolis. *Hirschberga* (*Hirschberg*) & *Boleslavia* (*Buntzlau*). 8. *Glogoviensis* (*Glogau*) in quo: *Glogavia major* (*Gros-Glogau*) ad Viadrum metropolis munitissima. *Grünberga* (*Grünberg*) *Freystadium* (*Freystadt*). *Suibusium* (*Schvvibus*) in Principatu Crossensi oppidum cum circulo suo huc quoque pertinet. 9. *Saganensis* (*Sagan*) in quo: *Saganum* (*Sagan*) amplissimus locus. *Pribusum* (*Pribus*) 10. *Crossensis* (*Crossen*) qui complurimos annos Electorum est Brandenburgicorum, in hoc: *Crosna* (*Crossen*) metropolis & *Züllichovia* (*Züllichau*).

Baronatus sunt: 1. *Wartenbergicus* (*Wartenberg*) 2. *Militiensis* (*Militsch*) 3. *Trachenbergensis* (*Trachenberg* & 4. *Bythoniensis inferior* (*Nieder-Beuthen*).

Universum Silesiæ Ducatum, si Principatum Teschinensem, & quæ in finibus Moraviæ sita sunt, excipias, MDCCXLII. per pacificationem Vratislaviensem Rex Borussiæ accepit.

Marchionatus LUSATIÆ (Lausnitz) inter Electoratum Saxoniæ, Marchionatum Brandenburgicum, Silesiam & Bohemiam situs est. Dividitur in Lusatiam superiorem & inferiorem. Anno MDCXXXV. Marchionatus iste ab Imperatore Ferdinando II. Electori Saxoniæ ad resarciendas impensas belli Bohemici datus est.

In Lusatia superiori sunt: *Budissa* (*Budissen* f. *Bautzen*) metropolis. *Gorlizium* (*Goerlitz*) emporium celebre. *Zittavia* (*Zittau*) pulchra admodum. *Laubana* (*Lauban*) *Camentia* (*Camenz*) & *Loebavia* (*Loebau*) Hæ sex urbes conjunctim dicuntur vulgo: *Hexapolis* (*die Sechsstædte*) *Stella S. Mariæ* (*Marienstern*) & *Vallis S. Mariæ* (*Marienthal*) Monasteria sunt virginum nobilium.

In Lusatia inferiori: *Gubena* (*Guben*) urbs præcipua. *Spremberga* (*Spremberg*) *Lucca* (*Lucka*) *Lubbena* (*Lubben*) *Dobrilucca* (*Dobrilug*) *Finstervvalda* (*Finstervvald*) & *Forsta* (*Forst*) parva sunt oppida. *Cotbusium* (*Cotbus*) & *Peiza* (*Peitze*) sunt Electoris Brandenburgici. *Sonnevvalda* (*Sonnevvalde*) Comitum Solmensium. *Soravia* (*Sorau*) Comitum Promnitiorum.

Germania terræ fœcunditate & aeris salubritate nulli Europæ regno cedit. Post Reformationem Ecclesiæ & pacem Westphalicam Religiones vigent Romano-Catholica, Evangelica & Reformata. Judæi in quibusdam tantum provinciis tolerantur. Regimen e Monarchia & Aristocratia compositum videtur. Commoda, e soli fertilitate, mercatura, innumerisque artificum operibus capienda, maxima forent, ni luxus aliæque causæ essent impedimento.

DANIA.

Dania per Holsatiam versus Austrum cohæret cum Germania, reliqua circumfluunt aquæ. Ab Occidente habet mare Germanicum, a Septentrione Oceanum septentrionalem, ab Oriente mare Balthicum. Constat autem Dania e Peninsula Jutia (Jütland) quæ supra Holsatiam est, insulis dua-

duabus majoribus Seelandia (Seeland) & Finia (Fühnen) & quibusdam minoribus.

I. *Jutia*, antiquis *Cherſoneſus Cimbrica* dicta, dividitur in auſtralem, ſive, ut vulgo appellatur, *Ducatum Slesvicenſem* (*Schlesvvig*) & borealem, quæ alias in ſpecie Jutiæ nomine venit.

Jutia auſtralis ſ. *Ducatus* S*lesvicenſis* diviſa quondam fuit inter Regem Daniæ & Ducem Holſatiæ.

Ad partem regiam pertinent: *Chriſtiani caſtrum Chriſtianpreis*) prope Kilonium urbs munita ſeculo priori condita. *Flensburgum* (*Flensburg*) emporium magni momenti. *Luxburgum* (*Lüxburg* ſ. *Glücksburg*) unde linea Ducum Holſatiæ cognominatur. *Haderslebia* (*Hadersleben*) *Alſena* (*Alſen*) inſula in mari Balthico, in qua: *Sonderburgum* (*Sonderburg*) & *Norburgum* (*Norburg*) quæ ſedes ſunt totidem linearum Ducum Holſatiæ.

Ad partem Ducis pertinebant: *Slesvicum* (*Schlesvvig*) metropolis cum portu egregio. *Gottorpia* (*Gottorp*) arx in lacu magnifice exſtructa, quæ ſedes erat Ducum. *Friedericopolis* (*Friederichsſtadt*) urbs nova, omnium fere Religionum aſylum. *Toenninga* (*Toenningen*) oppidum cujus munitiones dirutæ ſunt. *Huſumum* (*Huſum*) portum habet. *Tondera* (*Tondern*) & *Appenroa* (*Appenrade*) oppida haud ignobilia. *Strandia ſeptentrionalis* (*Nordſtrand*) inſula maris Germanici. *Fimbria* (*Femern*) inſula maris Balthici Rex Daniæ univerſum Ducatum iſtum nunc tenet.

Jutia ſeptentrionalis tota ſub poteſtate Regis Daniæ eſt. In IV. Dioeceſes (Stiffter) diſtinguitur.

1. *Dioeceſis Rypenſis*, in qua: *Rypa* (*Rupen*) emporium & Epiſcopatus. *Coldinga* (*Coldingen*) urbs vectigalis. *Friederica* (*Friederichs-Oede*) urbs munitiſſima.

2. *Dioeceſis Arhuſienſis* (*Arhus*) in hac: *Arhuſium* (*Arhus*) portum habet & Epiſcopum.

3. *Dioeceſis Viburgenſis* (*Wiburg*) in qua: *Wiburgum* (*Wiburg*) metropolis Jutiæ ſeptentrionalis, & hoc Epiſcopo utitur.

4. *Dioeceſis Alburgenſis* (*Alborg*) in hac: *Alburgum* (*Alborg*) pulchrum admodum, Epiſcopi ſedes.

II. *Seelandia* ad dextram ſita eſt, in hac: *Hafnia* (*Coppenhagen*) in littore orientali, ſedes Regis amplitudine, munitionibus, portu, caſtello itidem munitiſſimo & Academia tandem celeberrima. *Amacum* (*Amack*) inſula e regione Hafniæ, in qua: *Portus Chriſtiani* (*Chriſtianshafen*) *Roſchilda* (*Rotſchild*) ob Regum Daniæ ſepulchra & pacem anno MDCLVIII ibi initam celebris. *Friedericoburgum* (*Friederichsburg*) arx maximis ſumtibus magnifice exſtructa. *Helſingora* (*Hoelſingoer*) cum caſtello munitiſſimo *Cronenburgum* (*Cronenburg*) dicto, in litore freti, quod Scaniam & Seelandiam interluit, & *Oreſundicum* (*der Sund*) appellatur. *Sora* in medio inſulæ, parvum at elegans oppidum. *Koga* (*Koege*) portus in ſinu Kogano inde dicto.

III. *Finia* (*Fuhnen*) Jutiam inter & Seelandiam, in hac: *Ottonia* (*Odenſee*) in medio inſulæ, metropolis Epiſcopum habet. *Neoburgum* (*Nyborg*) in litore orientali, munitum oppidum.

IV. *Inſulæ minores* ſunt: *Samſoa* (*Samſoe*) ſupra Finiam. *Langelandia* (*Langeland*) juxta Arroam. *Lalandia* (*Laland*) ad dextram, in qua: *Naſcovia* (*Naxkovv*). *Falſtria* (*Falſter*) *Mona* (*Mone*) infra Seelandiam. *Bornholmia* (*Bornholm.*)

In Aſia Rex Daniæ Trangebariam potiſſimum tenet, & in Africa caſtella quædam litoris Guineæ. Solum Daniæ frumenti & paſcuorum fertiliſſimum, aquæ circumfluentes innumeram piſcium multitudinem nutriunt. Univerſum regnum Religionem ſequitur Evangelicam. Regiminis forma ab anno MDCLX. eſt monarchica. Immenſa vectigalia & mercatura maximos dant reditus.

NORVAGIA.

Norvagiæ fines ab Oriente ſunt Suecia & Lapponia, a ſeptentrione mare Glaciale, ab Occidente & Auſtro mare Germanicum.

Geographi recentiores in quatuor Dioeceſes dividunt Norvagiam, hi ſunt:

I. *Dioeceſis Chriſtianſandenſis* (*Chriſtianſand*) infra ad ſiniſtram, in hac: *Stavangria* (*Stavanger*) ad mare Germanicum, portum habet. *Chriſtianſandia* (*Chriſtianſand*) locus munitus cum portu.

II. *Dioeceſis Bergenſis* (*Bergen*) ſupra antecedentem ad mare Germanicum, in qua: *Berga* (*Bergen*) metropolis regni, mercatura, quam exercet, & portu ampliſſimo celebris.

III. *Dioeceſis Aggerhuſienſis* (*Aggerhus*) infra in finibus Sueciæ, in hac: *Opsloa* (*Opslo*) nunc *Chriſtiania* portum habet. *Aggerhuſia*, (*Aggerhus*) caſtellum munitum. *Hala Friederici* (*Friederichshall*) in cujus oppugnatione Rex Sueciæ Carolus XII. cecidit. *Friedericoſtadium* (*Friederichsſtadt*) juxta antecedentem æque munitum.

IV. *Dioeceſis Nidroſiana* ſ. *Drontheimenſis*, (*Drontheim*) in hac: *Nidroſia* ſ. *Drontheimium* (*Drontheim*) ſedes quondam Regum Norvagiæ, Epiſcopo utitur & portu.

Huc quoque pertinet *Lapponiæ* pars ſeptentrionalis, in qua: *Wardhuſia* (*War dhus*) caſtellum: porro *Islandia* (*Island*) maris glacialis inſula ſupra Scotiam, in hac: *Balleſtadium* (*Balleſtædt* ſ. *Beſtede*) ſedes prætoris regii. *Sckalboltia* (*Sckalbolt*) ſedes Epiſcopi. *Hecla* mons ignivomus.

SUECIA.

Suecia ab Occidente habet Norvagiam, a ſeptentrione Lapponiam, ab Oriente Moſcoviam, ab Auſtro mare Balthicum, cujus duo ſinus verſus Boream alter, alter verſus Orientem ſeſe extendunt; borealis *Bothnicus*, Orientalis *Finnicus* appellatur. Provinciæ ejus ſunt:

I. *Gothia* (*Gothland*) verſus Auſtrum diſtinguitur in Orientalem, Ocdentalem & Auſtralem.

1. *Gothia Orientalis* (*Oſt-Gothland*) ſubdividitur: a *in Gothiam Orientalem in ſpecie* ſic dictam, in qua: *Norcopia* (*Nordkoeping*) emporium magni

magni momenti. *Vastenum* (*Wadstein*) & *Stegeburgum* (*Stegeburg*) b. *Smalandiam* (*Smaland*) in hac: *Calmaria* (*Calmar*) emporium munitum. *Junecopia* (*Jenkoeping*) *Bromsebroa* (*Broemsebroe*) ob pacem Suecos inter & Danos MDCXLV. sancitam incluta. *Oelandia* (*Oeland*) & *Gothlandia* (*Gothland*) insulæ maris Balthici, in posteriori est *Visbia* (*Wisby*) magnum quondam emporium, jam vero non item.

2. *Gothia occidentalis* (*West-Gothland*) ad sinistram. Hujus partes a. *Gothia occidentalis in specie*, in qua: *Gothoburgum* (*Gothenburg*) emporium amplissimum ac munitissimum cum portu. b. *Dalia* (*Dalien*) in qua: *Daleburgum* (*Daleburg*) c. *Wermelandia* (*Wermeland*) in hac: *Carolostadium* (*Carlstadt*) a Carolo IX. condita.

3. *Gothia australis* (*Süder-Gothland*) sequentes continet provincias: a. *Hallandia* (*Halland*) in qua: *Laholmia* (*Laholm*) urbs munita. *Helmostadium* (*Helmstædt*) mercatura celebre. *Wardburgum* (*Wardburg*) egregius portus. b. *Scania* (*Schonen*) ad fretum Oresundicum, in hac: *Lundis* (*Lund*) metropolis, Academia ornata est. *Helsinga* (*Helsingburg*) portus in litore freti. *Landskrona* (*Landskron*) *Malmohia* (*Malmoe*) emporium munitissimum. *Idstadium Ydstædt* c. *Bleckingia* (*Bleckingen*) in qua: *Caroli corona* (*Carlscron*) munitissimus Sueciæ portus. *Christianostadium*, (*Christianstadt*) & *Caroli portus* (*Carlshafen*) d. *Provincia Babusiana* (*das Babus-Lehn*) pars quondam Norvagiæ, at anno MDCLX. Suecis relicta, in hac: *Bebusium* (*Babus*) munitissimus locus, & *Marstrandia* (*Marstrand*) oppidum cum castello munito.

II. *Suecia in specie* supra Gothiam; hujus provinciæ sunt:

1. *Uplandia* (*Upland*) in qua: *Holmia* (*Stockholm*) caput regni & sedes Regis cum portu amplissimo. *Upsalia* (*Upsal*) Archiepiscopatu & Academia celebris. *Alandia* (*Aland*) insula sinus Bothnici. 2. *Sudermannia* (*Südermannland*) in qua: *Nicopia* (*Nieukoeping*) portum habet. 3. *Nericia*, juxta antecedentem ad sinistram, cujus metropolis est *Orebroa* (*Orebro*) 4. *Westmannia* (*Westmannland*) in hac: *Arosia* (*Westeras*) *Arboga* & *Koenigsora* (*Koenigsoer*) arx amœna. 5. *Dalekarliæ* in finibus Norvagiæ, *Fabluna* (*Fahlun*) in cujus regione est magna fodina cuprimontana.

III. *Nordlandia* supra Sueciam in specie sic dictam, hujus provinciæ sunt: 1. *Gestricia* (*Gestricien*) cujus metropolis est *Gevalia*. 2. *Helsingia* (*Helsingen*) in qua: *Hudvvichsvvaldia*. 3. *Meddelpadia*. 4. *Jemptia* (*Jemteland*) 5. *Angermannia* (*Angermannland*) in qua: *Hernosandia* (*Hernosand*) 6. *Bothnia*, in hac: *Torna* (*Torne*) in litore boreali sinus Bothnici. 7. *Lappia Suecica*.

IV. *Magnus Ducatus Finoniæ* (*Finnland*) ad dextram, inter sinum Bothnicum & Finnicum, cujus magna pars Russis cessit.

Ad Sueciæ regnum adhuc pertinet. 1. *Cajania* (*Cajanien*) versus Boream, in qua: *Cajaneburgum* (*Cajaneburg*) locus munitus. 2. *Finonia* in specie, in qua: *Aboa* (*Abo*) Ducatus metropolis, Episcopum habet & Academiam. *Nystadium* (*Nystadt*) ubi MDCCXXI. Sueciam inter & Moscoviæ regnum pax fuit inita. 3. *Nylandia* (*Nyland*) cujus metropolis est *Helsingfortia* (*Helsingfort*) 4. *Tavasthia* (*Tavast*) in qua: *Tavasthus*. 5. *Savolaxia*, lacubus ac paludibus distincta, nil præterea, quod nominari mereretur, continet.

Moscoviæ est: 1. *Carelia*, in qua: *Viburgum* (*Wiburg*) oppidum munitissimum. 2. *Kexholmia* (*Kexholm*) cum castello egregie munito ejusdem nominis.

Suecia, cui, ob frigus nimis intensum, sterile solum, magna frugum inopia laborat. Contra ea ferri cuprique insignes effodiuntur thesauri. Universum regnum Religionem sequitur Evangelicam. Potestas regia arbitrio Senatus regnique Statuum, qui ex ordine nobilium, cleri, civium & agricolarum constant, circumscribitur.

RUSSIA MAGNA.

Russiæ magnæ sive Moscoviæ fines occidentales sunt Suecia & Polonia, australes Tartaria minor, sive Europæa, orientales Tartaria magna sive Asiatica, boreales mare glacie, cujus ingens sinus in continentem penetrans mare Album vocatur.

Flumina Moscoviæ notatu digniora sunt:

I. *Tanais* (*Don*) infra, in medio, prope Tanaim oppidum s. Assovium aquas suas effundit in paludem Meotidem.

II. *Duina* (*Dvvina*) prope Fanum Archangeli committitur mari albo.

III. *Borysthenes* (*Dnieper*) infra ad sinistram, prope Oczakovium decurrit in mare nigrum.

IV. *Wolga* ad dextram immiscetur infra Astracamum mari Caspio.

V. *Obius* (*Oby*) conjungitur mari glaciali, & Europam ab Asia secernere vulgo existimatur.

Distinguitur Moscovia I. in septentrionalem, II. borealem, & III. in Tartariam Moscoviticam. Quibus accedunt provinciæ Suecis ereptæ: *Ingria* (*Ingermannland*) & *Livonia* (*Lifland*) A postremis exordimur.

1. *Ingria* sita est infra Finoniam inter Ladogæ lacum & sinum Finnicum, in hac notantur: *Petropolis* (*S. Petersburg*) emporium a Petro magno initio hujus Seculi conditum, qui & sedem postea fecit. Portum tuetur castellum Cronschlos dictum, in insula exstructum. *Noteburgum* (*Noteburg*) in litore lacus Ladogæ, e regione Petropolis. *Ivanogorodia* (*Ivanogorod*) castellum munitissimum in rupe situm.

2. *Livonia* infra sinum Finnicum dividitur a. in *Esthoniam* (*Esthen*) quæ est pars borealis, in hac: *Revalia* (*Reval*) in litore Sinus Finnici, emporium magnum & munitum. *Pernavia* (*Pernau*) oppidum Academia & portu ornatum. *Narva* urbs munita, victoria Regis Sueciæ Caroli XII. nota. *Dorpata* (*Doerpt*) urbs quondam celebris, jam vero pene diruta. *Dagoa* (*Dagho*) & *Oeselia* (*Oesel*) insulæ maris Balthici. b. in *Lettoniam* (*Letten*) quæ est pars australis, in hac: *Riga* Livoniæ metropolis & emporium amplissimum & munitissimum. *Dunamunda* (*Dünamünde*) munitionibus insignis. *Kokenbusa* (*Kockenhausen*) castellum habet munitum.

Russia borealis sequentes continet provincias:

1. *Lapponia Moscovitica*, in qua: *Kola* portus. 2. *Pleskovia* (*Pleskovv*)

G Livo-

Livoniæ contermina, in qua: *Plescovia* (*Plescovv*) emporium amplum. *Novogardia magna* (*Gros-Neugart*) cujus metropolis ejusdem nominis amplitudine & mercatura celebris est. 4. *Belozero*. 5. *Jeroslavia*. 6. *Vologda*. 7. *Ustiuga*. 8. *Onega* cum urbibus suis ejusdem nominis. 9. *Duina* (*Dvvina*) in qua: *Fanum S. Archangeli* s. *Archangelopolis* (*Archangel*) emporium celeberrimum.

II. Moscoviæ australis provinciæ sunt, quæ sequuntur:

1. *Rzeva*. 2. *Tueria* (*Tvver*) 3. *Rosthovia* (*Rosthov*) 4. *Susdalia* (*Susdal*) 5. *Biela*. 6. Regio *Smolenscensis* (*Smolensko*) cum metropoli ejusdem nominis munitissima. 7. *Moscovia* in qua: *Moscovia* (*Moscau*) caput regni & sedes quondam Principum amplissima. 8. *Wolodimaria* (*Wolodimer*) 9. *Czernichovia* (*Czernichovv*) 10. *Severia* (*Severien*) in qua: *Novogardia Severiæ* (*Novogardia Severski*) 11. Regio *Worotenensis* (*Worotin*) 12. Regio *Rezanensis* (*Rezan*) 13. *Ucrania Russica* a Cosaccis incolitur, in hac: *Baturinum* (*Baturin*) sedes Ducis Cosaccorum, quem Hettmann vocant. *Kiovia* (*Kiovv*) locus amplissimus & munitus. *Pultava* clade Suecorum MDCCIX. notissima.

III. Tartaria Russica in finibus Asiæ, cujus & magnam partem continet, huc referimus: 1. *Regnum Astracanum* supra mare Caspium, in quo: *Astracanum* (*Astracan*) emporium munitissimum. 2. *Regnum Bulgariæ* (*Bulgar*) 3. *Regnum Casaniæ* (*Casan*) 4. *Wiatka*. 5. *Permia* (*Permski*) 6. *Jugoria* (*Juhorsky*) 7. *Petzora*. 8. *Samojeda*. 9. *Siberia*, in qua: *Tobolium* (*Tobolsky*) metropolis. *Tomskoja* (*Tomskoy*).

Russia, quod ad fœcunditatem terræ, eandem fere cum Suecia nacta est sortem: attamen pellibus ferarum pretiosis aliisque rebus abundat. Religionem Russi profitentur Græcam. Imperantes primum Magni Duces, deinde Czaar, quod nomen Regem designare dicitur, jam vero Imperatores salutantur, quem honorem primus usurpavit Petrus Magnus. Imperatores isti absolutum in subditos omnium rerum habent imperium.

POLONIA.

Polonia ab Oriente habet Moscoviam, ab Austro Tartariam minorem, Imperium Turcicum & Hungariam, ab Occidente Germaniam, a Septentrione Borussiam, Curlandiam & Livoniam.

Fluvii præ reliquis notabiles sunt: I. *Vistula*, (*Weixel*) ad dextram, conjungitur prope Gedanum cum mari Balthico. II. *Duna* supra, prope Rigam effunditur in sinum Livonicum. III. *Borysthenes* (*Dnieper*) de quo supra. IV. *Tyras* (*Dnister*) committitur mari nigro.

Provinciæ regni Poloniæ sunt:

I. *Polonia* in specie in finibus Pomeraniæ & Silesiæ. Hujus duæ sunt partes:

1. *Polonia magna*, quæ sita est versus septentrionem, & in Palatinatus distincta est sequentes: a. *Palatinatus Posnaniensis* (*Woyvvodschafft Posen*) in quo: *Posnania* (*Posen*) metropolis cum Episcopatu. Palatinatus *Calisiensis* (*Kalisch*) cujus metropolis idem habet nomen. *Gnesna* (*Gnesen*) antiqua urbs, cujus Archiepiscopus Primas est Poloniæ. c. Palatinatus *Uladislaviensis* s. *Inoloczensis* (*Wladislau* s. *Inovvloz*) in quo: *Uladislavia* (*Wladislau*) sedes Episcopi Cujaviensis. d. Palatinatus *Brestensis* (*Brzest*) cum metropoli ejusdem nominis. e. Palatinatus *Ravensis* (*Rava*) in qua: *Rava* metropolis, & *Lovicium* (*Lovvicz*) sedes Archiepiscopi Gnesnensis. f. Palatinatus *Lenciciensis* (*Lenczicz*) hujus metropolis eodem utitur nomine. g. Palatinatus *Siradiensis* (*Siradien*) in qua: *Siradia* (*Sirad*) & *Petricovia* (*Petricovv*) ubi regni tribunal.

2. *Polonia minor* versus Austrum, hujus Palatinatus sunt: a. *Cracoviensis* in finibus Silesiæ, in qua: *Cracovia* (*Cracau*) Poloniæ metropolis amplissima, Episcopum habet & Academiam. *Czenstochia* (*Czenstochovv*) oppidum cum monasterio munito. b. *Sendomiriensis* (*Sendomir*) cujus metropolis *Sendomiria* ad Vistulam sita est. c. *Lublinensis*, in quo: *Lublinum* (*Lublin*) metropolis & emporium amplum, ubi tribunal regni.

II. *Masovia* (*Masovien*) inter Poloniam, Borussiam & Lithuaniam, cujus Palatinatus sunt: 1. *Masoviensis*, in quo: *Warsovia* (*Warschau*) metropolis & sedes Regum Poloniæ ad Vistulam. 2. *Podlachiæ s. Bielcensis* (*Podlachien s. Bielsk*) in qua: *Bielscum* (*Bielsk*) & *Drogizinum* (*Drogiczin*).

III. *Russia rubra* in finibus Hungariæ & Imperii Turcici, in hac sunt. 1. *Palatinatus Chelmensis* (*Chelm*) juxta Lublinensem. 2. *Belzensis* (*Belcz*) cum urbibus ejusdem nominis. 3. *Russiæ rubræ* proprie sic dictæ (*Reussen*) in quo: *Leopolis* (*Lemberg* s. *Luvvovv*) metropolis magna & munita, Archiepiscopum habet. *Premislavia* (*Premislavv*) urbs Episcopalis. *Halicia* (*Halicz*) 4. *Podoliæ* (*Podolien*) in quo: *Camenecia* (*Caminiec*) munimentum validissimum in finibus Imperii Turcici. 5. *Braclaviensis* (*Braclau*) in quo: *Braclavia* & *Winnicza*. 6. *Kioviensis*, in quo: *Techtimerova* (*Techtimerovv*) *Cyrassium* (*Czyrkassi*) & *Kudacum* (*Kudack*) munita Cosaccorum loca. 7. *Voliniæ* (*Volhynien*) cujus metropolis *Luccorium* (*Lucko*) Palatinatus tres postremi uno nomine alias vocantur *Ukrania* (*Ukraine*).

IV. *Lithuania* (*Lithauen*) supra Russiam rubram dividitur in Lithuaniam proprie sic dictam & Russiam albam.

Lithuaniæ Palatinatus sunt: 1. *Bressicensis* (*Bressici*) cum metropoli ejusdem nominis. 2. *Trocensis* (*Troki*) in quo: *Trocum* (*Troki*) urbs lignea. *Grodna* (*Grodno*) ubi Comitia regni nonnunquam habentur. 3. *Vilnensis*, in quo: *Vilna* (*Wilna*) metropolis Lithuaniæ amplissima, Tribunal ibi, Episcopus & Academia.

Russiæ albæ 1. *Palatinatus Polocensis* (*Polocz*). 2. *Vitepscensis* (*Witepsk*). 3. *Minscensis* (*Minski*). 4. *Mscislaviensis* (*Mcislavv*). 5. *Novogrodensis* (*Novogrodeck*) cum urbibus ejusdem nominis.

V. *Samogitia* inter Borussiam, Curlandiam & Livoniam, hujus præcipua loca sunt: *Rossenum* (*Rosienne*) & *Mednicum* (*Mednick*).

VI. *Curlandia* supra Samogitiam distinguitur in *Curlandiam* proprie dictam & *Semgalliam*. In Curlandia propria sunt: *Vindavia* (*Windau*) portus in litore maris Balthici & *Goldinga* (*Goldingen*). In Semgallia: *Mittavia* (*Mittau*) sedes quondam Ducum Curlandiæ.

Cu-

Curlandiæ Duces fuere e ſtirpe Kettleriana, quibus paucis abhinc annis exſtinctis, Curlandiæ Status primo Comitem Saxoniæ, deinde Comitem de Biron elegere Duces. At illi, quo minus Ducatum obtineret, impedimento fuere Poloni, hic in Siberiam exul ire juſſus. Quare, cum non vana perhibeantur Poloniæ jura in Ducatum iſtum, quæ eundem ſors maneat, exſpectandum eſt.

Poloniæ ſolum tantæ fertilitatis eſt, ut frumenti, pecoris, mellis rerumque aliarum magna vis quotannis ad exteros transmittatur. Religio viget Romano-Catholica. Proteſtantes & Judæi ſub Diſſidentium nomine tolerantur. Reges Poloniæ ſuffragiis nobilium eliguntur, quare etiam poteſtas regia legibus fundamentalibus & Comitiis regni mirum in modum coercetur.

BORUSSIA.

Boruſſia Pruſſia continetur Pomerania, Polonia & mari Balthico. Quæ ad utrumque Viſtulæ litus jacent, ſunt ſub poteſtate Poloniæ, ideoque Pruſſia Polonica dicuntur. Quæ vero verſus Orientem ſita ſunt, Margraviis Brandenburgicis parent, qui in ea ſummam exercent poteſtatem, eaque de cauſa regiam dignitatem ſibi initio hujus ſeculi vindicarunt, quare iſta pars Regnum Pruſſiæ nominatur.

In Pruſſia Polonica notantur: *Palatinatus Pomerelliæ* (*Pomerellien*) ad ſiniſtram, in quo: *Dantiſcum* ſ. *Gedanum* (*Danzig*) ad Viſtulam, emporium ampliſſimum & munitiſſimum. Ad oſtium Viſtulæ eſt *Weixelmunda* (*Weixelmünde*) *Oliva* monaſterium Ordinis Ciſtercienſis, ubi anno MDCLX. Poloni cum Suecis pacem fecerunt. 2. *Culmenſis*, in quo: *Culma* (*Culm*) ad Viſtulam, urbs Epiſcopalis. *Thorunium* (*Thorn*) civitas pulcherrima. 3. *Mariæburgicus*, cujus metropolis (*Marienburg*) ſedes quondam magni Magiſtri Ordinis Teutonici. *Elbinga* (*Elbingen*) emporium magnum. 4. *Epiſcopatus Varmienſis* (*Wermeland*) ad dextram, in hoc: *Heilsberga*, (*Heilsberg*) ſedes Epiſcopi. *Brunberga* (*Braunsberg*) ad ſinum aquæ dulcis.

In regno Pruſſiæ: 1. *Hockerlandia* (*Hockerland*) ad Viſtulam, in qua: *Marienvverder*, ſedes quondam Epiſcopi Pomeſanienſis. *Hollandia* (*Holland*) oppidum munitum. *Tanneberga* (*Tanneberg*) pagus, ubi anno MCCCCX. Rex Poloniæ cruento prælio Equites Teutonicos devicit. 2. *Natangia* (*Natangen*) circa lacum aquæ dulcis, in qua: *Brandenburgum* (*Brandenburg*) oppidum cum caſtello munito. *Bartenſteinium* (*Bartenſtein*) & *Johannisburgum*. 3. *Sambia* (*Samland*) circa lacum Curonium, in hac: *Regiusmons* (*Koenigsberg*) ad Pregelam metropolis regni ampliſſima, quatuor conſtat urbibus, Academia ornata eſt. *Pillavia* (*Pillau*) portus. *Fiſchhuſa* (*Fiſchhauſen*) in cujus regione ſuccinum ſeu Electrum copioſe colligitur. *Velavia* (*Welau*) ad Pregelam transactione anni MDCLVIII. innotuit. *Memelia* (*Memel*) munitus locus in oſtio lacus Curonii.

HUNGARIA.

Hungariæ contermina eſt ab Occidente Germania, a ſeptentrione Polonia, ab Oriente Imperium Turcicum, ab Auſtro mare Mediterraneum. E fluviis præ reliquis commemorari merentur: I. *Danubius*. II. *Dravus* (*Drau*). III. *Savus* (*Savv*) apud Belgradum in Danubium effunditur. IV. *Tibiſcus* (*Theis*) e montibus Carpaticis decurrit in Danubium.

Hungariæ partes ſunt ſequentes:

I. Hungaria circa Danubium in finibus Germaniæ & Poloniæ.

II. Sclavonia, Dravum inter & Savum.

III. Croatia, infra Sclavoniam ad ſiniſtram.

IV. Boſnia, juxta Croatiam ad dextram.

V. Servia, juxta Boſniam ad dextram.

VI. Dalmatia, in litore maris Adriatici.

VII. Tranſilvania, juxta Hungariam ad dextram.

I. *Hungaria in ſuperiorem & inferiorem* dividitur. *Superior* eſt pars borealis in finibus Poloniæ, in hac: *Poſonium* (*Presburg*) metropolis pulcherrima, ubi regni inſignia cuſtodiuntur. *Tyrnavia* (*Tyrnau*) *Leopoldinum* (*Leopoldſtadt*) *Vivarinum ſ. Neoſelium* (*Neuhæuſel*) *Comaromium* (*Comorra*) in inſula *Schutia* (*Schütt*) ſunt loca munitiſſima. *Parkanum* (*Parckan*) *Novigradum* (*Novigrad*) *Vacia* (*Waitzen*) æque munita. *Epereſſinum* (*Eperies*) & *Caſſovia* (*Caſchau*) urbes magni momenti in finibus Poloniæ. *Mongatium* (*Mongatſch*) in monte ſitum & munitum. *Schemnitium* (*Shemnitz*) *Kremnitium* (*Kremnitz*) civitates montanæ metallifodinis celebres. *Tockæum* (*Tockay*) in cujus vicinia vinum gignitur generoſius. *Zolnochium* (*Zolnock*) & *Segedinum* (*Segedin*) ad Tibiſcum. *Zentha* ad eundem fluvium, ubi anno MDCXCVII. Eugenius Princeps Sabaudiæ Turcas gravi prælio vicit. *Colocia* (*Colocza*) Archiepiſcopum habet. *Waradinum majus* (*Gros-Waradein*) munimentum validiſſimum in finibus Tranſilvaniæ. *Zatmarium* (*Zatmar*) *Julia* (*Giula*) loca munita. *Debrecinium* (*Debrezin*) ampliſſimus at patens locus. *Temeſium ſ. Temesvvarinum* (*Temesvvar*) urbs munitionibus validiſſimis tuta, cum tractu ſive banatu ſuo.

Hungaria inferior eſt infra Danubium, in hac: *Sempronium* ſive *Sopronium* (*Oedenburg*) in finibus Auſtriacis, inter optimas Hungariæ urbes habenda. *Jaurinum ſ. Arrabo* (*Raab*) munitionibus & Epiſcopatu celebris. *Strigonium* (*Gran*) ad Danubium, Archiepiſcopum habet, qui Primas Hungariæ eſt. *Buda* (*Ofen*) ad Danubium regni caput munitiſſimum. In altera Danubii ripa eſt *Peſtum* (*Peſt*) parvum oppidum. *Alba regalis* (*Stulvveiſſenburg*) in palude ſita, adeoque munita. *Caniſia* (*Caniſcha*) urbs munitiſſima ad paludem Volceam (Balaton) *Fanum S. Gotthardi* (*S. Gott-*

(*S. Gotthart*) oppidum cum castello, ubi anno MDCLXIV. Turcæ victi sunt. *Sigetum* (*Sigeth*) itidem in palude situm. *Mohacium* (*Mohatz*) ad Danubium, prope quod anno MDCLXXXVII. Christiani victores abiere.

II. *In Sclavonia*: *Posega & Gradisca* urbes munitæ. *Essecum* (*Esseck*) Sclavoniæ metropolis amplissima & munitissima. *Petrovaradinum* (*Petervvaradein*) munitissimus locus cum castello itidem munito. Anno MDCCXVI. hic Turcæ victi terga vertere. *Carolovitium* (*Carlovvitz*) ob pacem anno MDCXCIX. cum Turcis initam celebre. *Salankemum* (*Salankement*) victoria Christianorum anno MDCXCI. celebre. Hungaria & Sclavonia tota sceptro reguntur Austriaco.

III. *In Croatia* Austriacæ domus sunt: *Zagrabia* (*Agram*) metropolis munita. *Varadinum minus* (*Warasdein*) *Carolostadium* (*Carlstadt*) *& Sisacum* (*Sisseck*) loca sunt munita.

Turcarum: *Wibacium* (*Wibatz*) validissimum munimentum.

IV. *In Bosnia*, quæ tota Turcis paret, *Æmale* (*Jaicza*) *Banialuca*, sedes Præfecti Turcici. *Zvvornick*, loca munitissima. *Serajum* (*Serajo*) emporium amplissimum.

In Servia, quæ eundem cum Bosnia Dominum veneratur, *Alba græca s. Taurunum* (*Belgrad s. Griechisch Weissenburg*) in confluentibus Danubii & Savi, validissimum quondam munimentum Christianorum adversus irruptiones Turcarum, quibus vero, dirutis munitionibus, facta nuper pace tradita fuit. *Semendria* ad Danubium. *Passarovicium* (*Passarovvitz*) pace anno MDCCXVIII. cum Turcis sancita celebre. *Widinum* (*Widin*) *Naissus* (*Nissa*).

VI. *Dalmatia* inter Venetos & Turcas divisa est. Venetorum sunt: *Vegia* (*Veglia*) *Pharia s. Pharos* (*Lezina*) *Corcyra nigra* (*Curzola*) insulæ maris Adriatici. *Jadera* (*Zara*) metropolis munita.. *Sebenicum* (*Sebenico*) *Salona* sedes quondam Regum Illyriæ. *Clissa*. *Spalatrum*. *Narona* (*Narenza*) *Castellum novum* (*Castel nuovo*) *Catharum* (*Cattaro*) loca munita.

Turcarum: *Velsera* (*Bucariza*) *Sena* (*Zeng*) *& Stridon* (*Scardona*) *Libera Respublica Ragusina* (*Ragusa*) inter Naronam & Castellum novum, sub clientela est Turcarum Imperatoris. Huc quoque pertinet *Melita* (*Meleda*) insula.

VII. *Transilvania* Austriacis subjecta tribus incolitur nationibus, Germanis, Hungaris & Siculis (Zeckler) e quibus nationibus Provinciæ Status constituuntur. Urbes Germanorum s. Saxonum sunt: *Stephanopolis s. Corona* (*Cronstadt*) in finibus Moldaviæ. *Cibinium s. Villa Hermanni* (*Hermannstadt*) nationis metropolis ampla, Gymnasium habet Academicum. *Schæsburgum* (*Schæsburg*) *Mediæ Coloniæ* (*Medvvisch*) *Pirum* (*Birthælmen*) Pastoris primarii, qui Superintendens generalis vulgo audit, Germanorum sedes. *Bistricum* (*Noesen*) pulchrum oppidum. Hungarorum urbes: *Alba Julia* nunc *Caroliburgum* (*Weissenburg s. Carlburg*) metropolis Transilvaniæ & quondam sedes Principum, & nunc summi militiæ Præfecti Austriaci. *Claudiopolis* (*Clausenburg*) urbs amplitudine ac munitionibus insignis. *Porta ferrea*, arctissimæ montium fauces, per quas ex Transilvania in Hungariam iter est. Siculi locum notatu dignum non habent.

Hungaria copiosissimo rerum omnium proventu plurimis Europæ regnis utique anteponenda. Verum aquæ minus salubres, æstus præterea diurnus & frigus nocturnum exteris, præcipue Germanis, molestissima sunt. Religio nostro tempore dominatur Romano-Catholica; attamen ingens Protestantium, Græcorum aliarumque sectarum deprehenditur multitudo. Ad finem fere Seculi proxime elapsi Reges Hungariæ a Magnatibus fuerunt electi, iidemque fere regiæ potestatis termini, ut in Polonia. At Leopoldi Imperatoris victricibus adversus Turcas armis permoti sunt regni proceres, ut hæreditariam Austriacæ Domus Principum concederent successionem; quo facto magna libertatis ac immunitatum pars evanuit.

TURCIA EUROPÆA.

Turcia Europæa ab Occidente habet Hungariam, a septentrione Poloniam & Russiam magnam, ab Oriente mare nigrum & Archipelagum, ab Austro mare Mediterraneum. Provinciæ, quibus constat, sunt sequentes:

I. Moldavia, in finibus Poloniæ & Transilvaniæ.
II. Wallachia, inter Moldaviam, Danubium & Transilvaniam.
III. Bulgaria, infra Danubium.
IV. Romania, infra Bulgariam inter mare nigrum & Archipelagum.
V. Græcia, quæ alias Turcia meridionalis appellatur.
VI. Tartaria minor s. Europæa in litore maris nigri.

I. In *Moldavia* notantur: *Jassium* (*Jassy*) ad Hierasum (Pruth) fluvium, sedes Principis Moldaviæ, quem Hospodar vocant. *Chotimiæ* (*Chozim*) urbs munitionibus nota in finibus Poloniæ.

II. In *Wallachia*: *Bucerestum* (*Buckerest*) sedes Principis, qui Woyvvod vulgo audit. *Tarvisium* (*Tergovist*) & *Campus longus* (*Kempelunge s. Langenau*) Major incolarum Pars Colonia sunt Romana.

III. In *Bulgaria*: *Nicopolis* ad Danubium, clade Christianorum anno MCCCXCVI. insignis. *Dorostero* (*Silistria*) urbs munita. *Sardicum* (*Sophia*) metropolis & emporium amplum, at sine defensione. *Varna* in litore maris nigri, prope quam anno MCCCCXLIV. triginta fere Christianorum millia cæsa sunt.

In *Romania*: *Hadrianopolis* (*Adrianopel*) urbs amplissima, in quo Turcarum Imperatores nonnunquam commorantur. *Constantinopolis* (*Constantinopel*) in litore Bosphori Thraciæ, caput Imperii Turcici amplissimum, & ordinaria sedes Imperatorum hujus gentis, portum habet opportunissimum. *Gallipolis* (*Gallipoli*) in litore Hellesponti, portu instructa est. *Sestus* (*Sesto*) altera Dardanellarum, cui e regione in Asia jacet *Abydus* (*Abydo.*)

V. *Græcia* a plurimis Geographorum in 6. distinguitur provincias:

1. *Macedonia*, infra Bulgariam & Romaniam, in qua: *Thessalonica* (*Salonichi*) in litore sinus inde cognominati, emporium magni momenti, *Athos*

s. *Mons*

ſ. *Mons ſanctus* (*Monte ſanto*) mons altiſſimus, multis Græcorum monaſteriis diſtinctus.

2. *Albania*, ad ſiniſtram Macedoniæ, in hac: *Scodra* (*Scutari*) metropolis & ſedes Baſſæ. *Ulcinium* (*Dolcigno*) urbs portu & caſtello munito tuta, cujus incolæ piraticam exercent. *Antibarum* (*Antivari*) locus munitus. *Dyrrachium* (*Durazzo*) urbs & portus quondam celeberrimus. *Aulon* (*Valona*) portum habet.

3. *Epirus* infra Albaniam, in hac: *Arta* (*Larta*) emporium incolis frequens. *Buthrodum* (*Butrinto*) & *Preveſa* Venetorum ſunt.

Theſſalia, infra Macedoniam, in hac: *Janna*, urbs ampla. *Lariſſa*, metropolis quondam Theſſaliæ.

5. *Livadia*, olim Græcia proprie ſic dicta, infra Epirum & Theſſaliam, in qua: *Naupactus* (*Lepante*) in litore ſinus, cui inde nomen. *Athenæ* (*Setines*) Reſpublica olim valentiſſima, jam vero ne umbra quidem.

6. *Peloponeſus ſ. Morea* peninſula, in hac: *Corinthus* (*Corintho*) in Iſthmo, magni quondam nominis civitas, nunc quoque non exigui momenti. *Nauplia* (*Napoli di Romania*) primarius Moreæ locus munitionibus ac portu celebris. *Epidaurus* (*Napoli di Malvaſia*) urbs munitiſſima in parva inſula ſita. *Miſitra*, olim *Lacedæmon* ſive *Sparta*. *Methone* (*Modon*) & *Coronis* (*Coron*) urbes mercatura celebres: *Pylus* (*Navarino*) portum habet egregium. *Clarentia* (*Clarenza*) & *Patræ* (*Patraſſo*) munita ſunt loca.

IV. *Tartariæ minoris* ſive Europææ partes ſunt:

1. *Beſſarabia*, ad oſtia Danubii & Tyræ, hujus habitatores Tartari dicuntur Budziacenſes, qui in greges diverſas ſeparati, diverſa habent nomina. Oppida Turcarum tuentur præſidia, ea ſunt: *Bendera* (*Bender*) urbs munita, ubi Sueciæ Rex Carolus XII. ultra quinquennium hoſpes divertit. *Tyras* (*Bialogorod*) ad oſtium fluvii hujus nominis. *Axiace* (*Oczakovv*) locus munitus.

2. *Cremia* olim *Cherſoneſus Taurica* eſt peninſula maris nigri, in hac: *Precopia* (*Precop*. ſ. *Or*) in Iſthmo, locus munitus. *Bacieſaraja*, ſedes Chami ſive Principis hujus gentis. *Capha* ſ. *Cavum* (*Caffa*) portu inſignis. Huc quoque refertur: *Tanais* (*Aſſoph*) ad Oſtium fluvii hujus nominis, a Ruſſis bis expugnata, at bello compoſito dirutis munitionibus Turcis reddita.

Circa Græciam ingens inſularum eſt numerus, quarum majores ſunt *Candia* olim *Creta*, & *Euboea* (*Negropont*).

I. *Candia* olim *Creta regnum*, extrema Archipelagi verſus Auſtrum, Venetis, ſub quorum ditione fuit, a Turcis erepta eſt. Urbes ejus celebriores ſunt: *Candia* metropolis munitiſſima portum habet. *Rhitymum* (Retimo) & *Cydonia* (*Canea*) in litore occidentali ſita ſunt. *Setia* olim *Cythæum* in orientali.

II. *Euboea* ſupra partem Livadiæ orientalem, hujus metropolis *Chalcis* olim dicta, nunc *Negroponte*, validiſſimas habet munitiones. Et hæc inſula Turcarum ſubjecta eſt dominio.

Minores inſulæ partim in Jonico mari jacent, partim in Archipelago.

In mari Jonico: 1. *Corcyra* (*Corfu*) cujus metropolis munitiſſima idem habet nomen. 2. *Leucas* (*Maura*) cum urbe ejuſdem nominis. *Echinades* (*Curzolari*) harum ſunt quinque. 4. *Cephalonia*. 5. *Zazynthus* (*Zante*) Hæ Venetis parent.

In Archipelago, verſus Europam: 1. *Lemnus* (*Stalimene*) 2. *Sira* (*Sciro*) 3. *Andrus* (*Andro*) 4. *Tenus* (*Tyne*) 5. *Delus*. 6. *Naxus* (*Nixia*). 7. *Parus* (*Pario*). 8. *Melus* (*Mylo*). 9. *Cythera* (*Cerigo*) quæ poſtrema Venetorum eſt, reliquæ cum ſequentibus Turcarum. Verſus Aſiam: 1. *Lesbus* ſ. *Mitylene* (*Metelino*). 2. *Chius* (*Scio*). 3. *Samus* (*Samos*). 4. *Icaria* (*Nicaria*. 5. *Pathmus* (*Palmoſa*) Joannis Evangeliſtæ exilium. 6. *Aſtypalæa* (*Stampalia*). 7. *Carpathus* (*Scarpanto*).

Omnes iſtæ Turciæ Europææ provinciæ pro ſoli ſituſque diverſitate fertiliſſimæ ſunt: Religionem, ut conſtat, Turcæ habent peculiarem, a Muhamede impoſtore, quem divino afflatu locutum fuiſſe credunt, inſtitutam: Chriſtiani & Judæi ſoluto pretio tolerantur. Turcarum Imperator adeo abſolutum in ſubditos exercet dominium, ut nec legibus nec ulla alia re poteſtas ejus poſſit reprimi. Nihilo tamen ſecius vel bellum minus proſpere geſtum, vel alia quæcunque res plebem militeſque in tantum furorem haud raro agitavit, ut cum diademate libertate, quin & vita, privati fuerint Imperatores.

ASIA.

Aſiæ verſus Orientem ſita quatuor orbis terrarum partim maxima cenſetur. In finibus Moſcoviæ cum continente Europæ cohæret, & exiguo illo Iſthmo, qui mare Mediterraneum ſecernit a ſinu Arabico ſive mari rubro, annectitur Africæ, reliquam circumfluunt aquæ. A ſeptentrione eſt Oceanus ſeptentrionalis ſive mare glaciale, quod hic Tartaricum quoque appellatur, ab Oriente Oceanus Orientalis, ab Auſtro mare Indicum, ab Occidente ſinus Arabicus ſive mare rubrum, Mediterraneum & Pontus Euximus ſ. mare nigrum.

Aſia in VI. partes majores diſtinguitur:

I. Imperium Turcicum, mari Mediterraneo, Africæ & mari rubro proximum.

II. Imperium Perſicum ad dextram antecedentis infra mare Caſpium.

III. India, orientalis vulgo cognominata, circa Indum & Gangem flumina.

IV. Imperium Sinenſe, in litore Oceani Orientalis.

V. Tartaria magna ſive Aſiatica ſupra Indiam, & Sinam.

VI. Inſulæ circa Aſiam.

I. IMPERII TURCICI fines ſunt mare nigrum, Archipelagus, mare Mediterraneum, Ægyptus, mare rubrum & Arabicum, ſinus Perſicus, Perſia & Tartaria magna.

Duo hic inprimis notantur flumina majora: I. *Euphrates*, qui a ſeptentrione Meridiem verſus in ſinum Perſicum defluit. II. *Tigris*, qui cum Euphrate conjungitur.

Conſtat vero Imperium Turcicum ſex provinciis, quarum tres ſitæ ſunt in litore Euphratis occidentali. 1. Anatolia ſive Aſia minor, vulgo Nato-

H lia.

lia. 2. Soria f. Syria. 3. Arabia. Tres in litore hujus fluvii Orientali 1. Georgia. 2. Turcomannia. 3. Diarbecira.

1. *Natolia* Peninſula in litore orientali maris Mediterranei quatuor habet partes: a *Natolia in ſpecie*, in qua: *Cotyæum* (*Cutaye*) ſedes præfecti hujus provinciæ. *Smyrna* emporium ampliſſimum cum portu. *Chryſopolis* (*Scutari*) e regione Conſtantinopolis. *Iſnich* olim *Nicæa*, ex hiſtoria Eccleſiaſtica celebris. *Pruſia* (*Bruſia*) ſedes Imperatorum Turcicorum ante captam Conſtantinopolim. Præter has multæ in hiſtoria ſacra & profana celeberrimæ civitates hic obveniunt, quarum vero vel ruinæ tantum exiguæ vel ne veſtigium quidem ſuper ſunt. b. *Amaſia*, in qua: *Amaſia* (*Amaſan*) metropolis & ſedes præfecti. *Trapezus* (*Trebiſonde*) in litore maris nigri, ſedes Imperii quondam Trapezuntini. *Tocatum* (*Tocat*) & *Sebaſtopolis* (*Suvas*) oppida non ignobilia. c. *Aladulia* (*Alauduli*) in hac: *Malatia* (*Maras*) metropolis. d. *Caramania*, cujus metropolis eſt *Iconium* (*Cogni*) ſedes præfecti.

Ad Natoliam referuntur duæ inſulæ maris Mediterranei. 1. *Cyprus*, in qua: *Nicoſia* metropolis. *Fama Auguſta* (*Famagoſta*) urbs munitiſſima. 2. *Rhodus*, quam Equites d. Joannis olim tenuere, cujus metropolis eodem utitur nomine.

2. *Syria* nunc *Soria* ſive *Soriſtan* infra Natoliam in litore maris Mediterranei pro tribus civitatibus primariis in tres diſtinguitur ditiones: a. *Ditio Aleppenſis*, in qua: *Hierapolis* f. *Aleppum* (*Aleppo*) emporium amplitudine, caſtello munito & incolarum frequentia celeberrimum. *Alexandria* (*Scanderona*) portus. b. *Ditio Tripolitana*, in qua: *Tripolis Syriæ* (*Tripoli di Soria*) portus egregius. c. *Ditio Damaſcena*, in qua: *Damaſcus* (*Damas*) emporium pulcherrimum. *Joppe* (*Jaffa*) portus e S. Scriptura notus. *Hieroſolymæ* (*Jeruſalem*) metropolis quondam Palæſtinæ notiſſima. Reliqua loca, quorum in ſacris paginis fit mentio, dudum deleta ſunt.

3. *Arabia* inter mare rubrum & ſinum Perſicum peninſula, dividitur in petræam, deſertam & felicem. *In Petræa* notantur montes Sinai & Horeb, nihil enim urbium hic occurrit celebrium. *In deſerta: Anna* emporium amplum ad Euphratem. *Medina* f. *Methymna* (*Medina Talnabi*) ubi notatur ſepulchrum Muhamedis. *Mecca* f. *Mecha*, hic idem Muhamedes natus eſt. Hæc duo loca peregrinationibus Turcarum religioſis inſignia ſunt. *In felici: Zibithum* (*Zibith*) *Mocca*, & *Adenum* (*Aden*) emporia ſunt in litore maris rubri & Arabici. *Maſcatum* (*Maſcate*) & *Bahrenia* (*Bahrein*) in litore ſinus Perſici, piſcatura margaritarum celebres. In Arabia multi dominantur Principes, quos Emirs vocant; horum nonnulli abſolutam exercent poteſtatem, quidam Turcarum Imperatori fidem præſtare tenentur.

In litore Euphratis orientali ſunt:

1. *Georgia* inter mare nigrum & Caſpium, in diverſas regiones diſtinguitur, quarum Principes vel Turcarum Imperatoris, vel Regis Perſiæ Vaſalli ſunt; illi: Princeps Mingreliæ, Princeps Imeretiæ, in cujus ditione notatur *Cotatis* urbs munitiſſima, Turcis ſubjecta. Princeps Guriæ (Guriel); hi: Princeps Cardueliæ (Carduel) & Princeps Gaguetiæ (Gacheti).

2. In *Turcomannia: Arziris* (*Erzerum*) metropolis magna & munita. *Caræ* (*Cars*) urbs itidem munita.

3. In *Diarbecira:* metropolis ejusdem nominis. *Mauſilum* (*Moſul*) emporium magnum, e ruinis urbis antiquiſſimæ Ninive enatum creditur. *Orpha* munitionibus inſignis. *Bagdatum* (*Bagdad*) ad Tigrim, emporium amplitudine ac munitionibus celeberrimum, olim Seleucia dicebatur. *Balſora* in litore ſinus Perſici, emporium ditiſſimum.

II. PERSIA ab occidente habet Imperium Turcicum, ab Auſtro ſinum Perſicum, ab Oriente Indiam orientalem, a ſeptentrione Tartariam magnam & mare Caſpium.

In multas quidem provincias diſtincta eſt Perſia; quarum cum nunquam vel rariſſime apud nos fiat mentio, urbes tantum commemoratu digniores enarrabimus, hæ ſunt: *Armuza* f. *Ormudum* (*Ormus*) urbs & inſula ſinus Perſici, emporium quondam Luſitanorum longe celeberrimum, a Perſis expugnatum & deletum eſt. *Gamronum* (*Gamron*) emporium & portus magni nominis e regione Ormudi. *Schiraſium* (*Schiras*) vino, quod gignit, generoſiori celebre. Prope Schiraſium videntur ruinæ metropolis Perſiæ antiquæ Perſepolis, quam Alexander M. incendio delevit. *Aſpahanum* f. *Iſphahanum* (*Iſpahan*) ſedes Regum Perſiæ, quos Sophi ſalutant, inſignis amplitudinis incolis frequentiſſima. *Caſpinium* (*Casbin*) infra mare Caspium, antiqua ſedes Regum Perſiæ. *Tabriſium* (*Tauris* ſive *Tabris*) emporium ampliſſimum & locupletiſſimum, antiquorum eſſe dicitur Ecbatana. *Derbentium* (Derbent) locus munitus in anguſtiis Caucaſi montis, quæ Portæ Caſpiæ inde nominantur.

Perſia multis rebus, præſertim ſerico abundat, cujus magna vis quotannis inde in Europam advehitur. Incolæ religioni addicti ſunt Muhammedis, in quibusdam tamen a Turcarum placitis abhorrent; quare odio internecivo utraque natio ſeſe proſequuntur. Forma regiminis Perſarum, ut omnium Orientis populorum, Monarchica eſt. Regum antiquorum ſtirps regno detruſa, &, ut fertur, exſtirpata eſt. Qui nunc imperium uſurpat, Thamaskulikan vocatur.

III. INDIA ORIENTALIS continetur Perſia, Tartaria magna, Imperio Sinenſi & mari Indico.

Cum multis aliis duo hic illuſtres notantur fluvii, *Indus* ad dextram, & *Ganges* ad ſiniſtram, in mare Indicum defluentes.

Indiæ orientalis tres partes ſunt: 1. Imperium magni Mogolis, vulgo Indoſtan. 2. Peninſula Indiæ intra Gangem f. Occidentalis. 3. Peninſula Indiæ extra Gangem. f. Orientalis.

I. In *Imperio magni Mogolis* ſunt: *Ditio Agranenſis*, cujus metropolis *Agra* ſedes quondam fuit. *Genabad* in Regno *Dehliaco* (*Debly*) nunc ſedes eſt magni Mogolis. *Guzurata* regnum circa oſtium Indi, in quo: *Dium* (*Diu*) in inſula, munimentum Luſitanorum. *Cambaja* & *Suratta* portus & emporia celeberrima. *Bengala* regnum in litore ſinus inde cognominati. *Onglium* (*Ongly* f. *Ougely*) portus & emporium.

2. *In Peninſula intra Gangem*: *Regna Cuncanum* & *Decanum*. *Goa* primarius & optimus Luſitanorum in his terris portus & emporium. *Calecu-*

cutium, *Cananoria*, *Cochina* regna sunt & urbes Malabariensis litoris, sub clientela Batavorum. In litore *Coromandeliana: Negapatana*, urbs Batavorum munita. *Tranquebaria* (*Tranquebar*) oppidum & portus Danorum, missione, quam vocant, ministrorum Religionis Evangelicæ inclytus. *Pondicherium* (*Pondychery*) emporium Gallorum. *Madrasium* (*Madras*) præcipuum Anglorum emporium. *Golconda* regnum cum urbe ejusdem nominis, adamantibus, quorum magna vis in isto regno eruitur, celebratur.

In peninsula extra Gangem: regna Avanum, Aracanum, Peguanum, Siamense, cujus metropolis est *Udia*, peninsula *Malaca*, hujus locus primarius idem habet nomen, & Batavis subjectus est. Porro regna *Cambodia*, *Cochinchina* & *Tunchinum*.

Terras has multarum rerum esse feracissimas e navigationibus liquet Anglorum, Batavorum aliarumque nationum. Inprimis adamantes & reliqui hujus generis lapides maximi habentur pretii. Indorum pars Muhamedis, pars ethnicæ religionis asseclæ. Magnus Mogul reliquos Indiæ reges & Principes multum antecedit potentia, utpote cui ceterorum plerique fidem præstare tenentur.

IV. IMPERIO SINENSI cohærent India Orientalis, Tartaria magna, mare Indicum & Oceanus Orientalis.

Ingens fluminum & provinciarum, in quas amplissimum istud regnum distinctum est, deprehenditur numerus, quæ cum apud nos vix unquam allegentur, facile iisdem supersedere possumus. Eadem fere ratio est urbium, quæ utut quam plurimæ sint, tres tantum sequentes commemoratu dignæ nobis videntur, videlicet: *Pechinum* (*Pecking*) in finibus fere Tartariæ magnæ, caput regni & sedes Imperatoris Sinensis. *Nanquinum* (*Nancking*) amplitudine & omnibus aliis rebus antecedere Pechinum dicitur; sedes quondam fuit Imperatorum. *Macao* insula cum portu munito, quem Lusitanis solis intrare licet.

Soli fœcunditate reliquis Asiæ regnis præstat Imperium Sinense, quæ incolarum industria mirifice aucta, immensæ eorundem multitudini victum præbet. Sinenses omnes gentilium sequuntur sacra. Ad medium usque seculi proxime elapsi suæ gentis habuere Principes, qui plurimis retro seculis vastum istud regnum moderati sunt, & ut ab irruptionibus Tartarorum sese defenderent, in finibus murum immensi operis exstrui curarunt. Quo vero illi perrupto, universo regno potiti sunt, quod adhuc tenent. Proinde Imperator Sinensium nunc regnans e Tartaris oriundus est. Sinensibus tamen suæ leges & instituta salva manserunt.

V. TARTARIA MAGNA vastissima illa terra est, quæ a Persiæ, Indiæ Orientalis & Imperii Sinensis finibus borealibus ad mare usque glaciale extenditur. Nostratibus nondum satis pervestigata est: id tamen constat, magnam ejus partem subjectam esse Moscoviæ. Quare Geographi recentiores Moscoviæ fines longius in Asiam protendunt, quam quidem veteres: ut ad litus usque Asiæ orientale, ubi ad septentrionem vergit, pertingere contendant. Nec desunt, qui Tartariam Russicam, quam supra explicavimus, ad Asiam pertinere affirmant. Altera Tartariæ hujus pars a liberis incolitur populis, qui suos habent Principes seu Chanos; tales sunt Usbecki, quorum regio *Bukaria* sive *Usbeckia* dicitur, in qua: *Samarcanda* magni Tamerlanis quondam sedes. Tertia Tartariæ pars est Imperio Sinensi proxima, cui etiam paret, & ea ipsa est, cujus quondam incolæ Sinam sub potestatem suam redigerunt.

VI. INSULARUM circa Asiam magna vis est. In mari Indico notantur: 1. *Insulæ Maldivæ*, quarum etsi ingens numerus, eundem tamen venerantur Regem, cujus sedes est in insula *Male*. 2. *Ceylanum* (*Ceylon*) infra peninsulam Indiæ occidentalem. Batavi in ea possident *Colombo* & reliqua loca maritima, interiora vero insulæ sub ditione sunt Regis Candiensis. Insignem fert cinnamomi copiam. 3. *Sumatra* ulterius versus Orientem sub linea Æquinoctiali. 4. *Java* infra antecedentem, in hac: *Batavia* primarius Batavorum locus in his terris, & sedes præfecti generalis hujus nationis. 5. *Borneo* sub Æquatore admodum ampla est. 6. *Celebes* cum antecedentibus sub potestate Batavorum est. 7. *Insulæ Moluccæ*, hæ sunt: *Ternate*, *Tidor*, *Motir*, *Machiam* & *Bachiam*, parvæ admodum, sub Æquatore jacent: porro *Amboina*, caryophyllorum feracissima. *Banda* unde nuces afferuntur myristicæ earumque flores. Et his Batavi imperant. 8. Insulæ *Philippinæ*, Hispanis subjectæ, supra Æquatorem positæ sunt, magnus earum numerus, præcipuæ tamen: *Manilla* cum oppido ejusdem nominis & *Mindanao*. 9. *Insulæ furum*, Hispanis, quibus parent, *d. Mariæ insulæ* dictæ. 10. Insulæ *Japonicæ* versus septentrionem sitæ, tres sunt, quæ commemorari merentur: *Nipon* s. *Niphonia*, *Ximo* & *Xicoco*. Nipon maxima earum est, in qua metropolis & sedes Imperatoris Japonici *Jeddo* dicta. Seculo XVI. d. Franciscus Xaverius cum sociis suis magnam Japonensium multitudinem ad amplectendam Christianorum fidem sermonibus sacris permoverat; at seculo posteriori orta adversus Missionarios, quos vocant, & Japonenses Christianos persecutione trucissima, tanto rigore deletam esse religionem puriorem referunt, quibus has terras adiisse contigit, ut ne vestigium quidem ejus remanserit. Et hoc quidem Batavis culpæ datum fuit. Certe hi soli Christianorum nunc sunt, quibus statuto tempore portum præscriptum intrare, & mercium permutatione vacare licet. Quod dum fit, non Christianos, sed Batavos esse se contendere dicuntur.

AFRICA.

Africa meridiem versus sita est. Isthmus Ægypti connectit Asiæ, reliquam circumfluunt aquæ. A septentrione mare Mediterraneum, ab Occidente Atlanticum, ab Austro Æthiopicum, ab Ortu Indicum & Rubrum.

Fluvii notabiliores sunt duo 1. *Nilus* a meridie versus septentrionem per Ægyptum defluit in mare Mediterraneum. 2. *Niger* ab Oriente decurrens versus occidentem committitur mari Atlantico. A Geographis recentioribus ita dividitur Africa:

I. Ægy-

I. Ægyptus in finibus Asiæ & litore maris rubri.
II. Nubia infra Ægyptum.
III. Habessinia infra Nubiam.
IV. Barbaria in litore maris Mediterranei.
V. Æthiopia sive Nigritia circa Nigrum.
VI. Ora maritima Guinea supra Æquatorem.
VII. Ora maritima Congo infra Æquatorem.
VIII. Cafreria infima pars Africæ.
IX. Ora maritima Zanguebar in litore maris Indici.

I. *In Ægypto* sunt: *Alexandria* metropolis quondam splendidissima & amplissima, nunc diruta. *Alexandria nova* prope antecedentem emporium celebre cum portu duplici. *Rosetum* (*Rosette*) & *Damiata* s. *Tamiatis* (*Damiate*) oppida & portus. Regio ista antiquis dicebatur *Delta*. *Cairum* (*Cairo*) metropolis & sedes præfecti s. Bassæ, maxima telluris nostræ urbs a quibusdam esse perhibetur. *Suez* in litore maris rubri. Ægyptus est sub potestate Turcarum.

II. In *Nubia* duo sunt regna *Sennar* & *Dancala* cum urbibus præcipuis ejusdem nominis. Incolæ Muhamedis sequuntur placita.

III. *Habessinia* spatiosum quidem regnum est, in multas provincias distinctum; at urbibus carere a plurimis contenditur, incolis tentoria incolentibus. Idem ab Imperatore, qui magnus Neguz vulgo audit, fieri affirmant, licet aliis regni metropolis & sedes Imperatoris *Gondar* statuatur. Habessini Religionem profitentur Christianam; solum est feracissimum.

IV. In *Barbaria* notanda veniunt: 1. *Regnum Fessæ* (*Fetz*) in quo: *Fessa* metropolis. *Miquenesia* (*Mequinetz*) sedes principis. *Septa* (*Ceuta*) & *Melilla* loca munita Hispanorum. 2. *Regnum Maroccanum* (*Marocco*) cujus metropolis idem habet nomen. *Masaganum* (*Mazagan*) urbs munita Lusitanorum. 3. *Regnum Algesiranum* (*Algier*) in quo: *Algesira* metropolis munita cum portu, piraticam strenue exercet. *Oranum* (*Oran*) portus Hispanorum munitus. 4. *Regnum Tunetanum* (*Tunis*) metropolis ejusdem nominis re piratica potissimum insignis. 5. *Regnum Tripolitanum* (*Tripoli*) in hoc: *Tripolis Barbariæ* (*Tripoli di Barbaria*) æque rei piraticæ dedita. Reliqua Barbariæ, desertum *Saara* alias dicta, ob nimium solis æstum arida & arenis operta. Incolæ sacra Muhamedis peragunt.

V. *Æthiopia* sive *Nigritia* ea omnia complectitur, quæ infra Barbariam ultra Æquatorem in continente sita sunt. In superiorem & inferiorem dividitur. Superior dicitur continens circa Æquatorem, inferior quæ circa Nigrum fluvium. Multa ejus sunt regna, quorum nomina allegare necessarium non existimamus. In litore maris Atlantici est *Promontorium viride*. Et hic Religio valet Muhamedis.

VI. In ora maritima *Guineæ: Litus dentium elephantinorum* & *Litus aureum*, in quo: *Arx S. Georgii de Mina* (*S. Georgio della Mina.*) *Arx Nassovia* (*Fort Nassau*) & *Aximum* (*Assine*) sunt loca munita Batavorum. *Caput Carsum* (*Capo Carso*) Anglorum. *Friedericoburgum* (*Friederichsburg*) & *Christianoburgum* (*Christiansburg*) Danorum.

VII. In ora maritima *Congo: Regna Loango*, *Congo* in specie sic dicta, cujus metropolis est *Fanum Salvatoris* (*S. Salvator*) Lusitanis frequens. *Angola*, in quo: *Loanda S. Pauli.*

VIII. In *Cafreria: Caput bonæ spei*, celeberrimum Batavorum Promontorium in litore Africæ meridionali. Circa hoc habitant Hottentotti, gens horrida pecudum more victitans. *Monomotapa* regnum in litore Orientali suum habet regem.

IX. In ora maritima *Zanguebar: Mosambicum* (*Mosambique*) *Monbacia* (*Monbaza*) & *Melinda*, loca sunt munita Lusitanorum.

Insularum circa Africam quædam sitæ sunt in mari Atlantico: 1. *Madera*, Lusitanorum est. 2. *Canariæ* olim *Fortunatæ*, quas Hispani tenent. Inter has est insula *Ferro*, per quam Galli primum Meridianum ducunt. 3. Insulæ *Hesperides*, *Gorgones* s. *Promontorii viridis*, Regi Lusitaniæ subjectæ sunt.

In mari Æthiopico: 1. *Insula Principis*. 2. *S. Thomæ*. 3. *Anni boni* (*Annabon*) Lusitanorum sunt: 4. *S. Helena*, Anglorum.

In mari Indico: 1. *Madagascar*, maxima circa Africam, cujus incolæ nulli Europæ nationum sedem fixam concessere. 2. *Borbonia* (*Bourbon* sive *Mascaregne*) Gallorum est. *S. Mauritii*, Batavorum.

AMERICA.

America anno MCCCCXCII. a Christophoro Columbo Genuensi primum detecta, novus orbis vulgo cognominatur. Quarta est orbis terrarum partium, versus Occidentem posita, & alterum terraquei hæmisphærium occupat. Ab Oriente habet mare septentrionale, ab Occidente mare austrinum sive Pacificum, ab Austro mare Magellanicum, septentrionem versus nondum satis cognita, adeoque incertum, utrum cum Asia vel Europa cohæreat, an insula sit.

Proxime supra Æquatorem *Isthmus* est exiguus, *Panamicus* dictus, hic Americam in *septentrionalem* & *australem* distinguit. *Septentrionalis* sequentes habet provincias:

I. Hispania nova, sive Mexico, Isthmo proxima.
II. Mexico nova, supra antecedentem.
III. Florida ad dextram.
IV. Anglia nova supra Floridam in litore.
V. Canada supra Mexico novam & Floridam.

I. *Hispania nova* s. *Mexico* in tres divisa Audientias: 1. *Audientia Mexicana*, in quo: *Mexicum* (*Mexico*) metropolis omnium in America urbium

bium maxima & pulcherrima. *Portus aquæ pulchræ* (*Acapulco*) in litore maris austrini. *Vera Crux* f. *Fanum S. Johannis de Uloa* (*la Vera Crux* f. *S. Juan d' Ulloa*) in litore sinus Mexicani, portus sunt celebres. 2. *Guadalajara*. 3. *Guatimala*, quarum metropoles iisdem utuntur nominibus.

II. In *nova Mexico*, *Fanum S. Fidei* (*Santa Fe*) Borealis hujus provinciæ pars nondum satis peragrata est.

III. In *Florida*, *Fanum S. Matthæi* (*S. Mattheo*) & *Fanum S. Augustini* (*S. Augustin*) munita loca in Peninsula Tegestana. *Missisipi* fluvius permeat Floridam. Hæc cum antecedentibus sub potestate Hispanorum sunt.

IV. *Anglia nova* diversas continet provincias ab Anglis diverso tempore detectas vel occupatas. 1. *Carolina* Meridiem versus, in qua: *Carolipolis* (*Charlestovvn*) metropolis. *Eben-Ezer* Colonia exulum Salisburgensium. 2. *Virginia*, in qua: *Jacobipolis* (*Jamestovvn*) metropolis. 3. *Terra Mariæ* (*Maryland*) *S. Maria* est primarius ejus locus. 4. *Pensylvania* Quakerorum colonia, cujus metropolis est *Philadelphia*. 5. *Jerseja nova* (*Neu-Jersey*) alias *nova Suecia*. 6. *Eboracum novum* (*Neu-Yorck*) quondam *Hollandia nova*, metropolis est Eboracum novum. 7. Nova Anglia in specie dicta, cujus metropolis est *Boston*, præcipuus Anglorum in America locus 8. *Acadia* f. *Scotia nova* peninsula, in qua: *Annapolis*.

V. In *Canada*: magnus *fluvius S. Laurentii*, in cujus litore *Quebecum* (*Quebec*) præcipua Gallorum urbs in America. Orientem versus circa fluvium Missisipi est *Louisiana* provincia, in honorem Regis Galliæ Ludovici XIV. ita dicta. Has terras sibi subjecere Galli. Qui septentrioni propiora sunt circa fretum Hudsonum, *Nova Britannia* f. *Estotilandia* vocantur. At præter litora plurima adhuc incognita sunt.

Americæ australis provinciæ sunt:

I. Terra firma ad Isthmum Panamicum.

II. Peru infra Terram firmam in litore maris Austrini.

III. Terra circa fluvium Amazonum, infra Terram firmam.

IV. Brasilia ad dextram antecedentis.

V. Paraguay circa fluvium la Plata.

VI. Tucumannia ad sinistram præcedentis.

VII. Chili infra Peru in litore maris austrini.

VIII. Terra Magellanica infima pars.

I. *Terra firma* in tres distinguitur Audientias: 1. *Terra firma* in specie, sive *Panama*, in qua: *Panama* metropolis in litore maris Pacifici. *Portus pulcher* (*Porto bello*) in litore sinus Mexicani, portus munitus. 2. *S. Fidei* (*Santa Fe*) in hac: *Carthagena* regio & emporium munitissimum. *S. Martha* regio. 3. *S. Dominici* (*S. Domingo*) hunc pertinent regiones: *Venezuela*, *Andalusia nova*, & *Guiana*. In postrema Batavi coloniam habent circa flumina *Suriname* & *Berbice*. Pars meridionalis una cum insula *Cayenna* Gallorum est.

II. *Peru* ob auri argentique magnam vim celebris, in hac: *Quitum* (*Quito*) sub Æquatore. *Lima* metropolis Hispanorum in America australi. *Cuscum* (*Cusco*) in continenti, sedes quondam Regum indigenarum. *Argentea* (*la Plata*) *Potosium* (*Potosi*) ubi fodinæ argenti uberrimæ.

III. In *terra circa Amazonum fluvium* Europæi nondum consedere, quare nihil hic commemoratu dignum occurrit. Ceterum flumen inde nomen accepit, quod fœminæ armatæ ibi fuerunt inventæ.

IV. *Brasiliam* Lusitani detexerunt, & urbibus conditis ibi consederunt, hæ sunt: *Fanum Salvatoris* (*S. Salvator*) metropolis. *Olinda* f. *Pernambucum*. *Civitas Spiritus S.* (*Spiritu Santo*) emporia sunt & portus. *Promontorium S. Vincentii*.

V. In *Paraguay*: *Bonus Aer* (*Buenos Ayres*) ad flumen argenteum f. la Plata, portum habet. *Civitas Assumtionis* (*Assomtion*). Hujus provinciæ partem Jesuitæ tenent, quæ *terra missionis* vocatur.

VI. In *Tucumannia*: *Fanum S. Jacobi de Storea* (*S. Jago d' Estero*) & *Fanum S. Michaelis* (*S. Miguel*).

VII. In *Chili*: *Fanum S. Jacobi* (*S. Jago*) metropolis. *Civitas Conceptionis* (*la Conception*).

VIII. *Terra Magellanica* nomen habet a Ferdinando Magellano, qui detecto freto illo viam ex mari septentrionali in austrinum invenit. Hispani sedes ibi figere tentarunt, at frigus intentissimum relinquere easdem coegit. Incolæ immanis esse dicuntur magnitudinis.

Præterea circa Americam *magna insularum* apparet *multitudo*. Ad septentrionalem referuntur omnes, videlicet: 1. *Terra nova* ad ostium fluvii S. Laurentii cum quibusdam minoribus Anglorum est. 2. *Insulæ Accipitrum* f. Flandricæ (*Azores*) ad dextram, Lusitanorum. Præcipua earum est *Tercera*. 3. *Bermudes*, itidem Anglorum, multæ sunt; maxima *S. Georgii*. 4. *Antillæ* in sinu Mexicano, triplicis sunt generis: a. *Babama Lucayoneca* & *Guanahama*, quæ prima fuit Americæ terra, quam Columbus detexit. b. *Antillæ majores*: *Cuba*, maxima, in qua: *Havana* urbs & portus celeberrimus. *Hispaniola*, in qua: *Dominicopolis* (*S. Domingo*) urbs primaria. Partem litoris septentrionalis tenent Galli. *Jamaica* ad dextram, Anglorum est. *Portus dives* (*Porto Ricco*) ad sinistram Hispaniolæ, Hispanorum. c. *Antillæ minores* distinguuntur in insulas ad ventum (*Barlo Vento*); & infra ventum (*Sotto Vento*) Illæ versus Orientem sitæ sunt, e quibus Angli possident: *Barbuda*, *S. Christophori*, *Antigoa*, *Montserrat* & *Barbados* Galli *S. Martini*, *Guadalupa*, *Martinica* & *S. Lucia* (*Alouzie*). Batavi: *S. Eustachii*. Dani: *S. Thomæ*: Hæ proximæ

ximæ Terræ firmæ. Ex his Hiſpanorum ſunt: *inſula Trinitatis* (*la Trinidad*) & *Margarita*. Batavorum: *Curaſoa*. Reliquæ vel parvæ admodum vel non habitatæ.

TERRÆ INCOGNITÆ.

Terræ incognitæ dicuntur, quas Europæi invenerunt quidem, at non ſatis perſcrutati ſunt. Sitæ ſunt circa Polos.

Circa Polum borealem jacent: *nova Zembla* ſupra Moſcoviam, a Batavis anno MDXCIV. detecta. 2. *Spitzberga* ad ſiniſtram Novæ Zemblæ, ab iisdem MDXCVI. inventa. 3. *Grœnlandia* ſupra Iſlandiam. 4. Quæ in America ultra fretum Hudſonum verſus ſeptentrionem poſita 5. *Terra Jedſo* Aſiam inter & Americam.

Circa Polum auſtralem: 1. *Nova Guinea* infra Æquatorem juxta inſulas Moluccas. 2. *Carpentaria*, infra præcedentem. 3. *Hollandia nova*, juxta Carpentariam. 4. *Diemeni regio*. 5. *Terra ignis* (*Terra del Fuogo*) infra Americam. Et quædam aliæ.

Index

Index ATLANTIS MINORIS, quem ſtudio ſingulari congeſſit & excudit MATTHÆUS SEUTTER, SAC. CÆS. MAJEST. GEOGRAPHUS AUGUSTÆ VIND.

1. Titulus.
2. Introductio in Geographiæ ſtudium.
3. Globus terreſtris.
4. Europa.
5. Aſia.
6. Africa.
7. America ſeptentrionalis.
8. America meridionalis.
9. Regnum Portugalliæ.
10. Regnum Hiſpaniæ.
11. Regnum Galliæ.
12. Ducatus Lotharingiæ.
13. Italia.
14. Ducatus Sabaudiæ & Pedemontii.
15. Ducatus Mediolanenſis.
16. Reſpublica Veneta.
17. Status Eccleſiaſticus.
18. Regna Neapolis, Siciliæ & Sardiniæ.
19. Regnum Neapolitanum.
20. Anglia, Scotia & Hibernia.
21. Belgii Provinciæ XVII. olim Circulus Burgundicus.
22. X. Provinciæ Belgii Auſtriaci.
23. Comitatus Flandriæ.
24. Ducatus Luxenburgicus.
25. Ducatus Brabantinus.
26. Comitatus Hollandiæ.
27. Helvetia.
28. Germania.
29. Viæ Poſtarum per Germaniam.
30. Circulus Auſtriacus.
31. Auſtria ſuperior.
32. Auſtria inferior.
33. Comitatus Principalis Tirolenſis.
34. Circulus Bavaricus.
35. Archiepiſcopatus Salisburgenſis.
36. Circulus Suevicus.
37. Circulus Franconicus.
38. Fluvii Rhenus, Moſa & Moſella cum terris adjacentibus.
39. Circulus Rhenanus ſuperior.
40. Alſatia.
41. Circulus Rhenanus inferior.
42. Palatinatus Rheni.
43. Electoratus & Archiepiſcopatus Moguntinus.
44. Electoratus & Archiepiſcopatus Trevirenſis.
45. Electoratus & Archiepiſcopatus Colonienſis.
46. Circulus Weſtphalicus.
47. Epiſcopatus Paderbornenſis.
48. Circulus Saxonicus inferior.
49. Circulus Saxonicus ſuperior.
50. Marchionatus Brandenburgicus, Ducat. Mecklenburg. & Pomeran.
51. March. & Elector. Brandenburg.
52. Bohemia, Sileſia & Moravia.
53. Regnum Bohemiæ.
54. Ducatus Sileſiæ.
55. Marchionatus Moraviæ.
56. Regnum Boruſſiæ.
57. Suecia, Dania & Norvagia.
58. Regnum Daniæ.
59. Imperium Ruſſiæ.
60. Regnum Poloniæ.
61. Fluvius Danubius, Græcia & Archipelagus.
62. Regnum Hungariæ.
63. Ditio ſ. Bannatus Temesvvarienſis.
64. Imperium Turcicum.
65. Tartaria minor. ſ. Europæa.
66. Palæſtina ſ. Terra ſancta.

Register des kleinen ATLANTIS, davon die Charten in halb Bogen Grösse, und von TOBIAS CONRAD LOTTER Geogr. in Augsburg verfertigt zu haben sind.

1. Titul Blatt.
2. Geogr. Einleitung in 8. Bogen.
3. Erd - Globus.
4. Europa.
5. Asia.
6. Africa.
7. das mitternächtige America.
8. das mittägige America.
9. Königreich Portugall.
10. Königreich Spanien.
11. Königreich Franckreich.
12. Herzogthum Lothringen.
13. Italien oder Welschland.
14. Herzogth: Savoyen u: Piemont.
15. Herzogth: Mayland.
16. Venetianisches Gebiet.
17. Genuesisches Gebiet.
18. Königr. Neapoli, Sicil: u: Sardin:
19. Königreich Neapoli.
20. Kirchen - Staat.
21. Engelland, Schottl: u: Irrland.
22. XVII. Provinz od. Burgund: Creis.
23. X. Prov: od: Spanisch Niderland.
24. Grafschafft Flandern.
25. Herzogth: Luxemburg.
26. Herzogth: Brabant.
27. VII. Prov: od. Grafsch: Holland.
28. Schweitz.
29. Teutschland in X. Creisen.
30. Post-Charte von Teutschland.
31. Oesterreichischer Creis.
32. Ober - Oesterreich.
33. Unter - Oesterreich.
34. Gefürstete Grafsch: Tyroll.
35. Bayrischer Creis.
36. Ertz - Bistum Saltzburg.
37. Schwäbischer Creis.
38. Fränckischer Creis.
39. Rhein - Maas u: Mosel - Strom.
40. Ober Rheinischer Creis.
41. Elsass.
42. Nieder Rheinischer Creis.
43. Pfaltz am Rhein.
44. Chur-Fürstenthum Mayntz.
45. Chur-Fürstenthum Trier.
46. Chur-Fürstenthum Cöln.
47. Westphalischer Creis.
48. Bistum Paderborn.
49. Chur-Fürstenthum Hanover.
50. Herzogthum Braunschweig.
51. Nieder Sächsischer Creis.
52. Ober Sächsischer Creis.
53. Brandenburg Meckl: u: Pomern.
54. Marckt Brandenburg.
55. Herzogthum Pomern.
56. Böhmen Schlesien u: Mahren.
57. Königreich Böhmen.
58. Herzogthum Schlesien.
59. Marggrafschafft Mahren.
60. Königreich Preussen.
61. Schweden Dänemarck u: Norwegen.
62. Königreich Dännemarck.
63. Kayserthum Moscau.
64. Königreich Pohlen.
65. Donau Str. Griechenl: u: Archipel:
66. Königreich Ungarn.
67. Temeswarer Bannat.
68. Türckisches Reich.
69. Türckische Tartarey.
70. Heilig Land.
71. Herzogth: Schlesien mit seinen Fürstenth:
72. Fürstenthum Breslau.
73. - - - - - - - Schweidnitz. 76
74. - - - - - - - Iauer u: Lignitz. 75
75. - - - - - - - Brieg. 74
76. - - - - - - - Wohlau. 78
77. - - - - - - - Glogau. 79
78. - - - - - - - Oels. 73
79. - - - - - - - Sagan. 77
80. - - - - - - - Neiss. 80
81. Städt Zeiger.

3

A. C. Seutter delin. Andr. Silbereisen Sculps.

Anjezo im Verlag beÿ Tobias Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.

4

J. C. Seutter delin.

Anjezo in Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

5

ASIA
Cum omnibus
Imperiis Provinciis,
Statibus et Insulis
Correcta et adornata
per
Matthæum Seutter,
S.C.M. Geogr. Aug. Vind.
Com. Pr. S.R.I. Vicariat.

Scalæ.
Mill. Germanica communia
25 75 125 175 225 250
Mill. Italica et Turcica
300 600 900 1000
Milliaria Persiæ
100 200 300 340
Mill. magni Mogol. Imp.
120 240 360

Oceanus Septentrionalis
Mare Tartaricum Glaciale
Mare Danicum
Germanicum Mare
Mare Mediterraneum
Mare Caspium
Mare Persicum
Mare Indicum
Oceanus Orientalis
Oceanus Chinensis
Nova Hollandia
Compagnie Land
Carpentaria
Nova Britania
Novæ Phillippinæ Insulæ

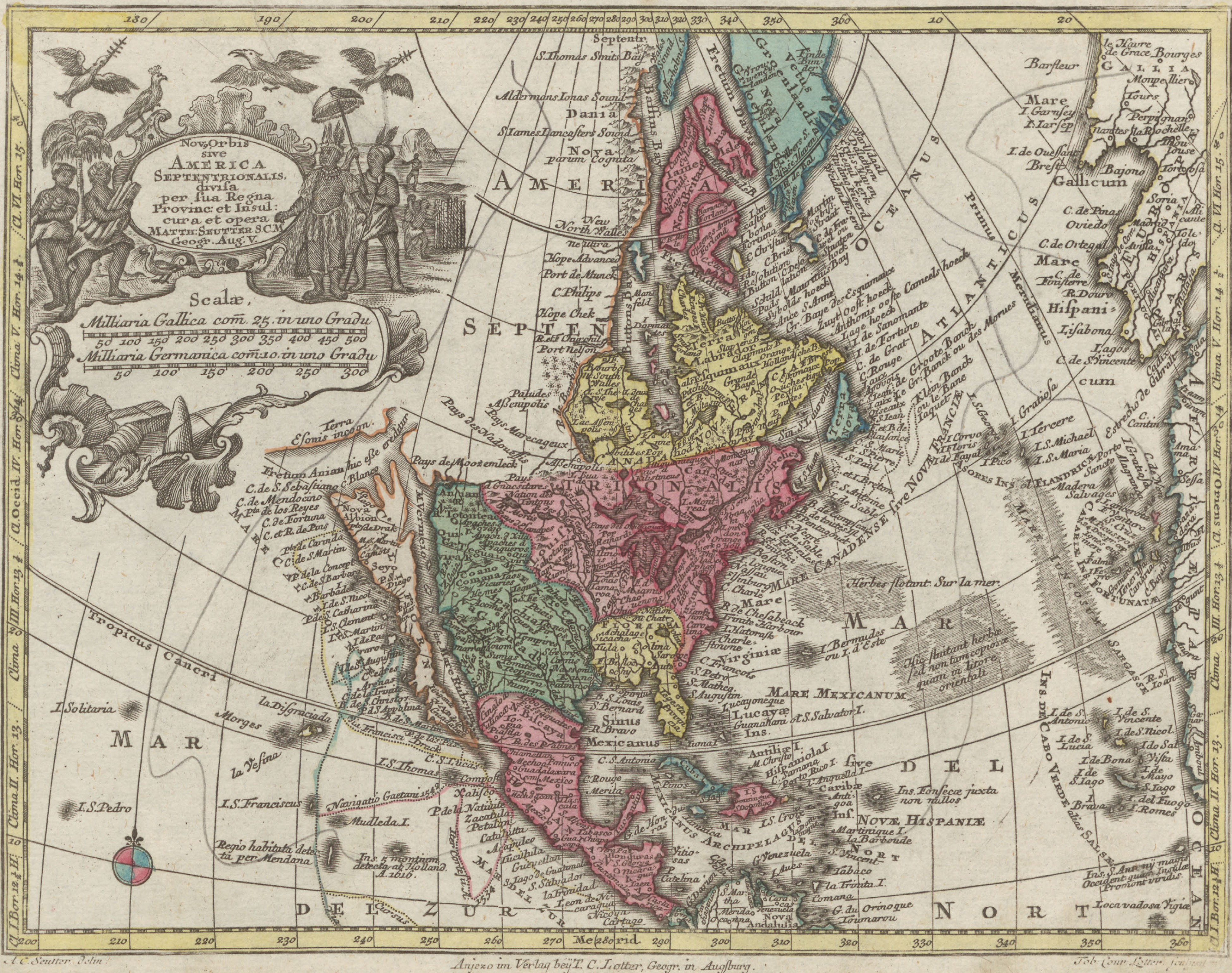
I. C. Seutter delin.
Anjezo im Verlag bey Tobias Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.
Tob. Conr. Lotter sc.

A. C. Schitter del.

Anjezo in Verlag bey Tob: Conr. Lotter Geogr. in Augsburg.

Tob. Conr. Lotter sc.

Novus Orbis
sive
AMERICA
SEPTENTRIONALIS,
divisa
per sua Regna
Provinc: et Insul:
cura et opera
MATTH: SEUTTER S.C.M.
Geogr. Aug. V.
Scalae,
Milliaria Gallica com. 25. in uno Gradu
50 100 150 200 250 300 350 400 450 500
Milliaria Germanica com. 10. in uno Gradu
50 100 150 200 250 300
AMERICA
SEPTENTRIONALIS
OCEANUS ATLANTICUS
MARE CANADENSE sive NOVA FRANCIAE
MARE MEXICANUM
MAR DEL NORT
MAR DEL ZUR
Tropicus Cancri
Dania
Nova parum Cognita
New North Wales
Terra Esonis incogn.
Pays des Nadouessis
Pays des Marecageux
Pays de Moozemleck
FLORIDA
Virginiae
Sinus Mexicanus
Mexicanus Archipelagus
Lucayae Ins.
Antilliae I.
Nova Albion
Herbes flotant Sur la mer.
Hic flutant herbae sed non tam copiose quam in litore orientali
Navigatio Gaetani 1542
Ins. 5 montium detecta ab Holland. A. 1616.
Regio habitata detecta per Mendana
I. Solitaria
I. S. Pedro
I. S. Franciscus
Mudleda I.
la Vesina
Morges
la Disgraciada
Ins. Bermudes ou I. de Este
Ins. de Cabo Verde alias Salsae
Ins. Fonsecae juxta non nullos
Gallicum
Hispani
Galli
Ins. Fortunatae
Mare
Meridianus Primus
Clima II. Hor. 13.
Clima III. Hor. 13 1/2
Clima IV. Hor. 14.
Clima V. Hor. 14 1/2
Clima VI. Hor. 15
Meridian
180 190 200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360 10 20
200 210 220 230 240 250 260 270 280 290 300 310 320 330 340 350 360
J. C. Seutter delin.
Anjezo in Verlag bey T. C. Lotter, Geogr. in Augsburg.
Tob. Conr. Lotter sculpsit

AMERICA MERIDIONALIS,

per sua Regna Provinc: et Ins: juxta observation: et descript recentis: divisa et adornata cura et opera MATTH SEUTTER, S.C.M.G. Aug: Vind:

Milliar: Gallica com: 25 in uno Gradu

50 100 150 200 250 300 350 400 450

Milliar: German: com: 15 in uno Gradu

50 100 150 200 250

LINEA ÆQUATORIS sive CIRCULUS ÆQUINOCTIALIS

MARE PACIFICUM

MARE ÆTHIOPICUS

MARE PARAGUAYE

MARE MAGELLANICUM

AMERICA MERIDIONALIS

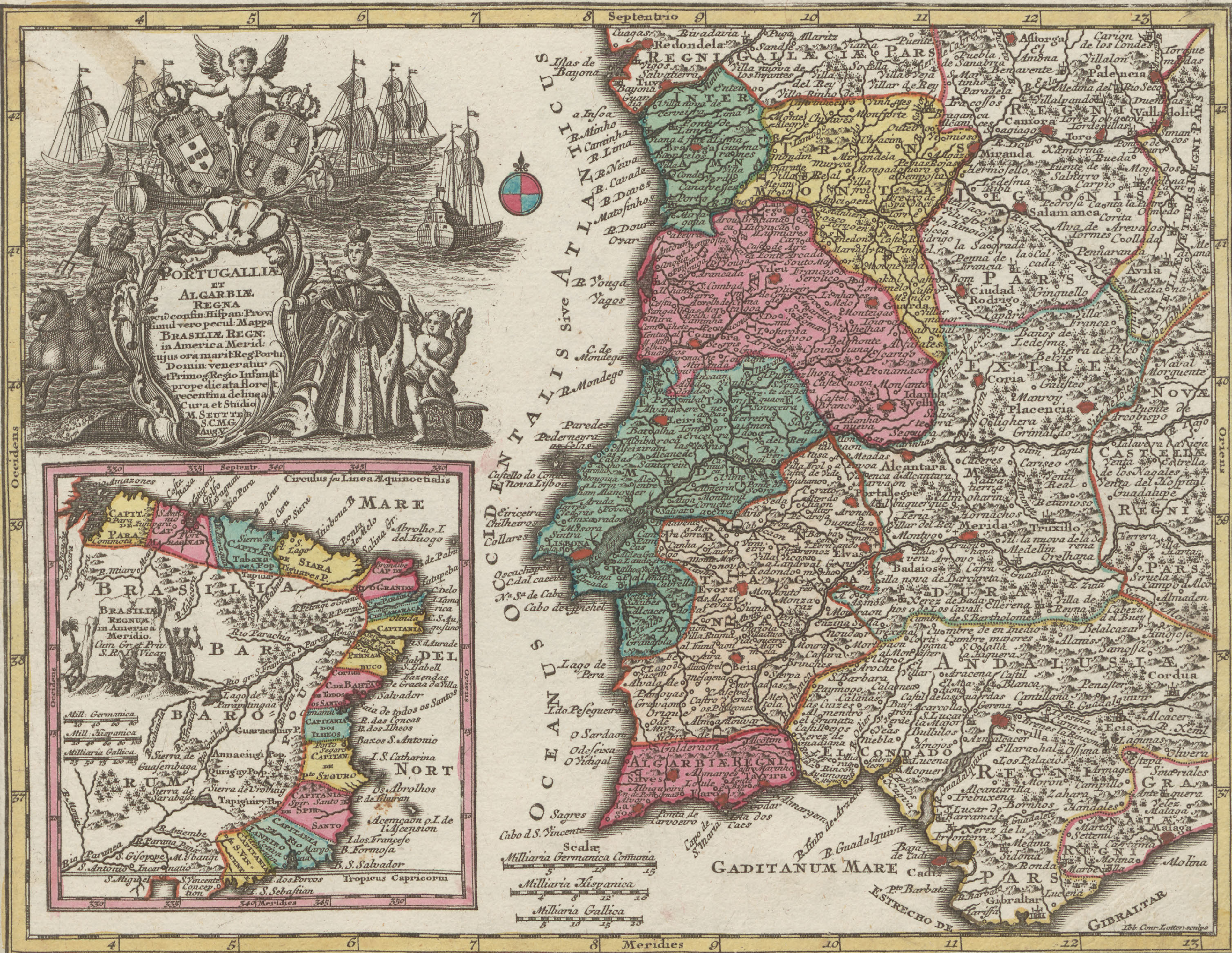
Tropicus Capricorni

Meridies

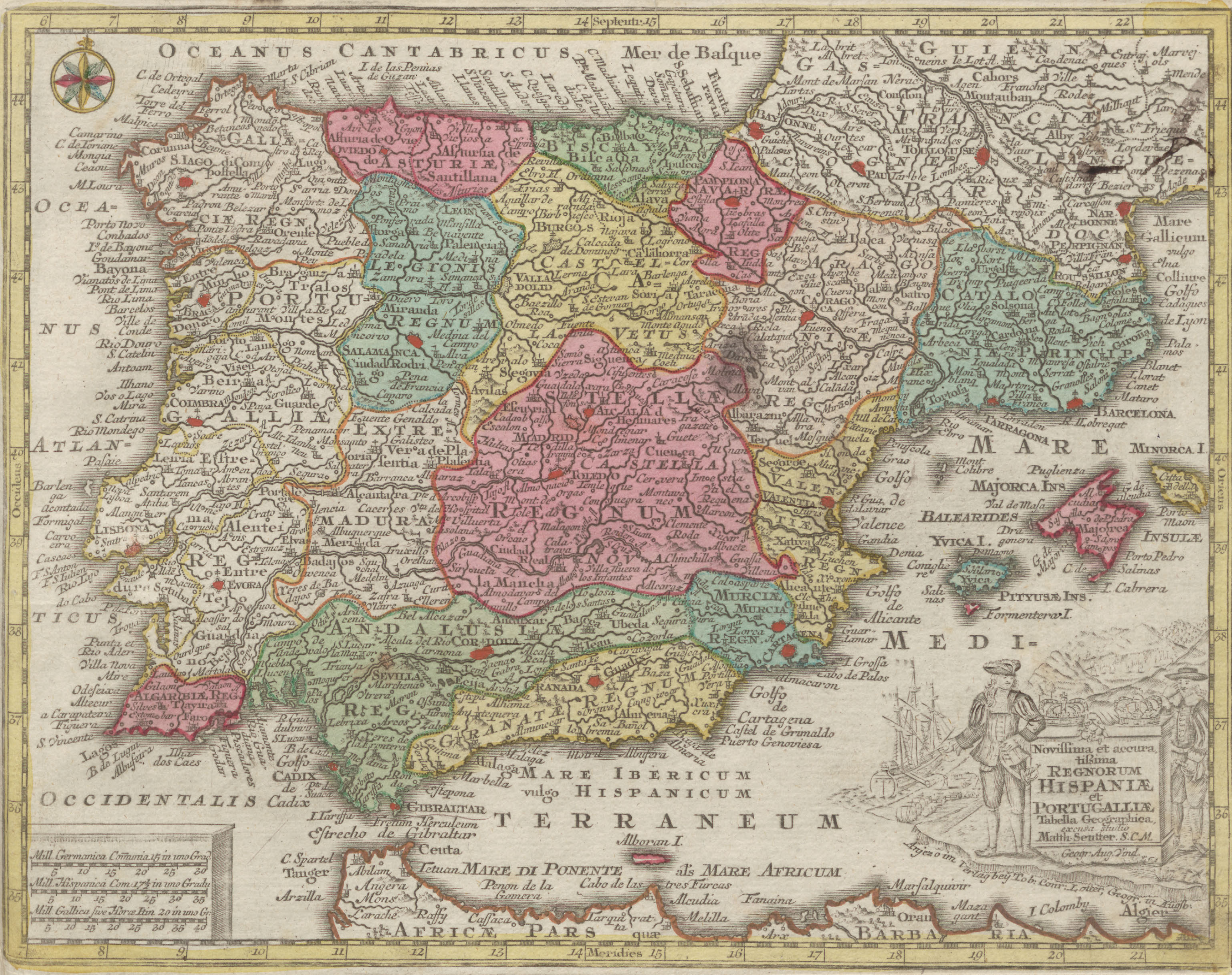
A. C. Seutter, delin.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

Tob: Conr: Lotter, sculps.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

Novissima et accuratissima
REGNORUM
HISPANIÆ
et
PORTUGALLIÆ
Tabella Geographica,
excusa studio
Matth. Seutter. S.C.M.
Geogr. Aug. Vind.
Anjezo in Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsb:
OCEANUS CANTABRICUS
Mer de Basque
OCEANUS ATLANTICUS OCCIDENTALIS
MARE MEDITERRANEUM
MARE IBERICUM vulgo HISPANICUM
Mare Gallicum vulgo Golfo de Lyon
MARE DI PONENTE als MARE AFRICUM
Estrecho de Gibraltar
Fretum Herculeum
AFRICÆ PARS
BARBARIA
GASCOGNE
GUIENNE
FRANCIÆ PARS
LANGUEDOC
GALLÆCIÆ REGN.
ASTURIÆ
BISCAYA
NAVARRA REG.
LEGIONIS REGNUM
CASTELLA VETUS
CASTELLA NOVA REGNUM
ARAGONIA REG.
CATALONIÆ PRINCIP.
VALENTIÆ REGN.
MURCIÆ REGN.
ANDALUSIA REG.
GRANATÆ REGNUM
EXTREMADURA
PORTUGALLIÆ
ALGARBIÆ REG.
MAJORCA INS.
MINORCA I.
BALEARIDES INSULÆ
YVICA I.
PITYUSÆ INS.
Formentera I.
Alboran I.
MADRID
TOLEDO
LISBONA
BARCELONA
CADIX
GIBRALTAR
Ceuta
Algier
Mill. Germanica Commun. 15 in uno Grad.
Mill. Hispanica Com. 17½ in uno Gradu
Mill. Gallica sive Horæ Itin. 20 in uno Gr.
Septentr.
Meridies
Occidens
Oriens

MAPPA GEOGRAPHICA, in qua DUCATUS LOTHARINGIÆ ET BAR ut et EPISCOPATUUM METENS. TULLENS. VERDUNENS. TERRITORIA, accuratissime designati per MATTH. SEUTTER, S.C. M.Geogr. Aug. Vind.

Cum Priv. S.R. I. Vicariat.

Septentrio — Merid. — Occid. — Oriens

DUCHE DE LUXEMBOURG — ARCHIEPISCOP. ELECTOR. TREVIRENS. P. — ELECTOR PALATINAT. PARS — ELECT. PALATINAT PARS — PAYS MESSIN — BALLIAGE DE BAR LE DUC — COMTE DE CLERMONT — COMTE DE BICHE — COMTE DE VAUDEMONT — BALLIAGE DE VAUGE — FRANCHE COMTE — CHAMPAGNE

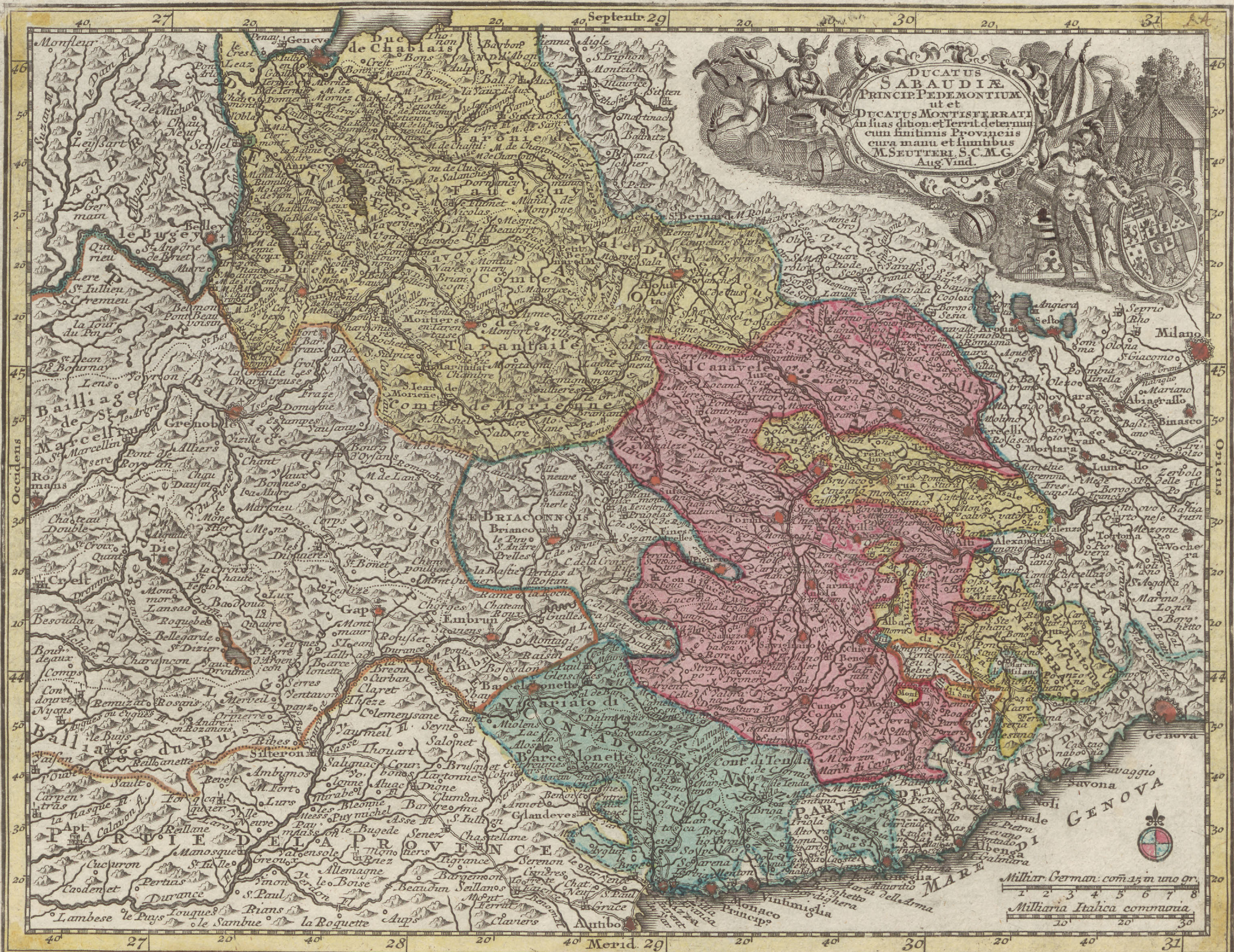
Scalæ.
Mill. Germanica 15 in uno Gr.
1 2 3 4 5 6
Mill. Gallica s. Horæ Itineris.
1 2 3 4 5 6 7 8

Anjezo im Verlag bey Tob: Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.

Andreas Silbereisen Sculps.

Anjezo im Verlag beÿ T. C. Lotter, Geogr. in Augsburg.

A.C. Seutter del.

Anjezo im Verlag bey Tobias Conrad Lotter, Geogr: in Augsburg.

T.C. Lotter sculpsit

15

A. C. Seutter del.

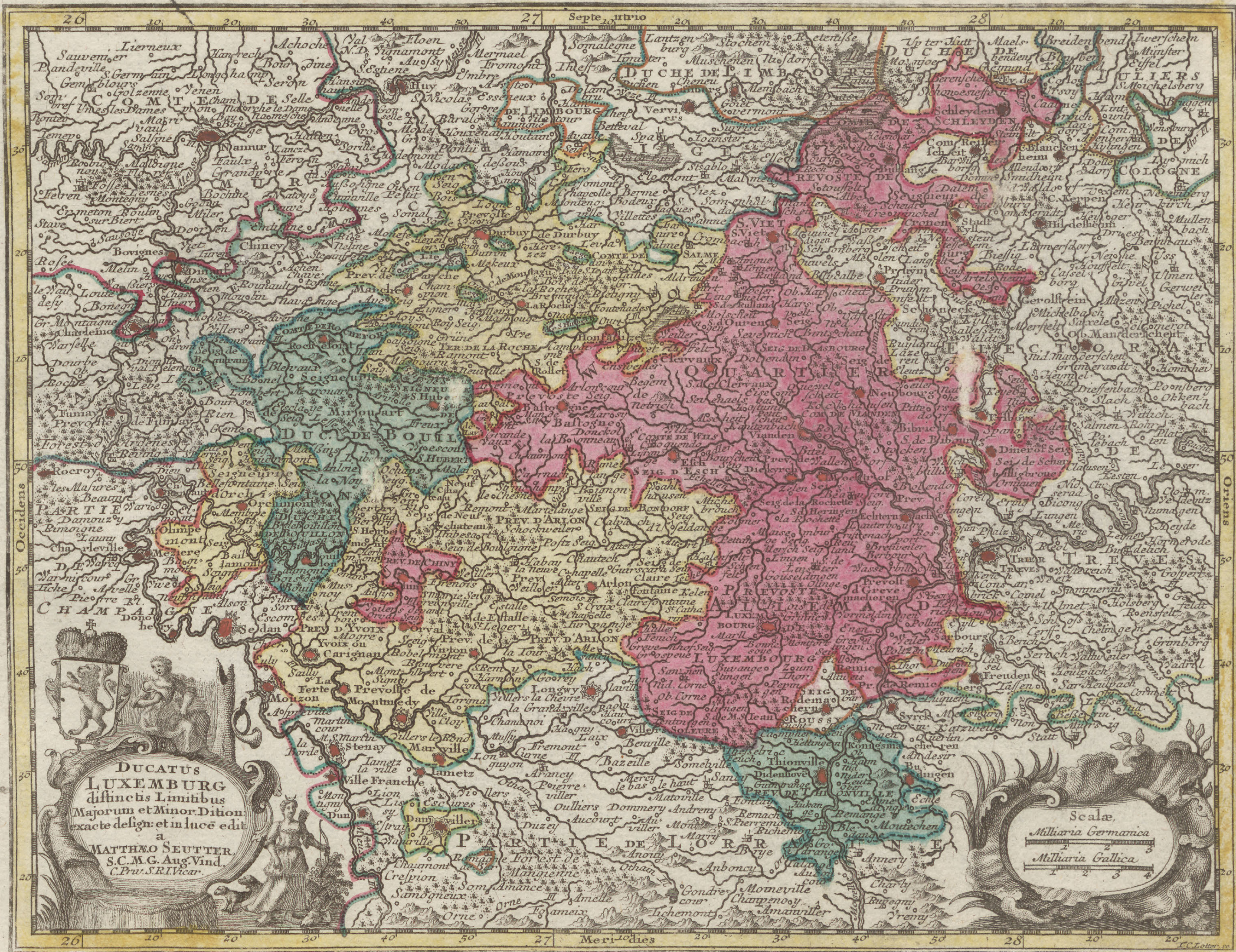
Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

T. C. Lotter sc.

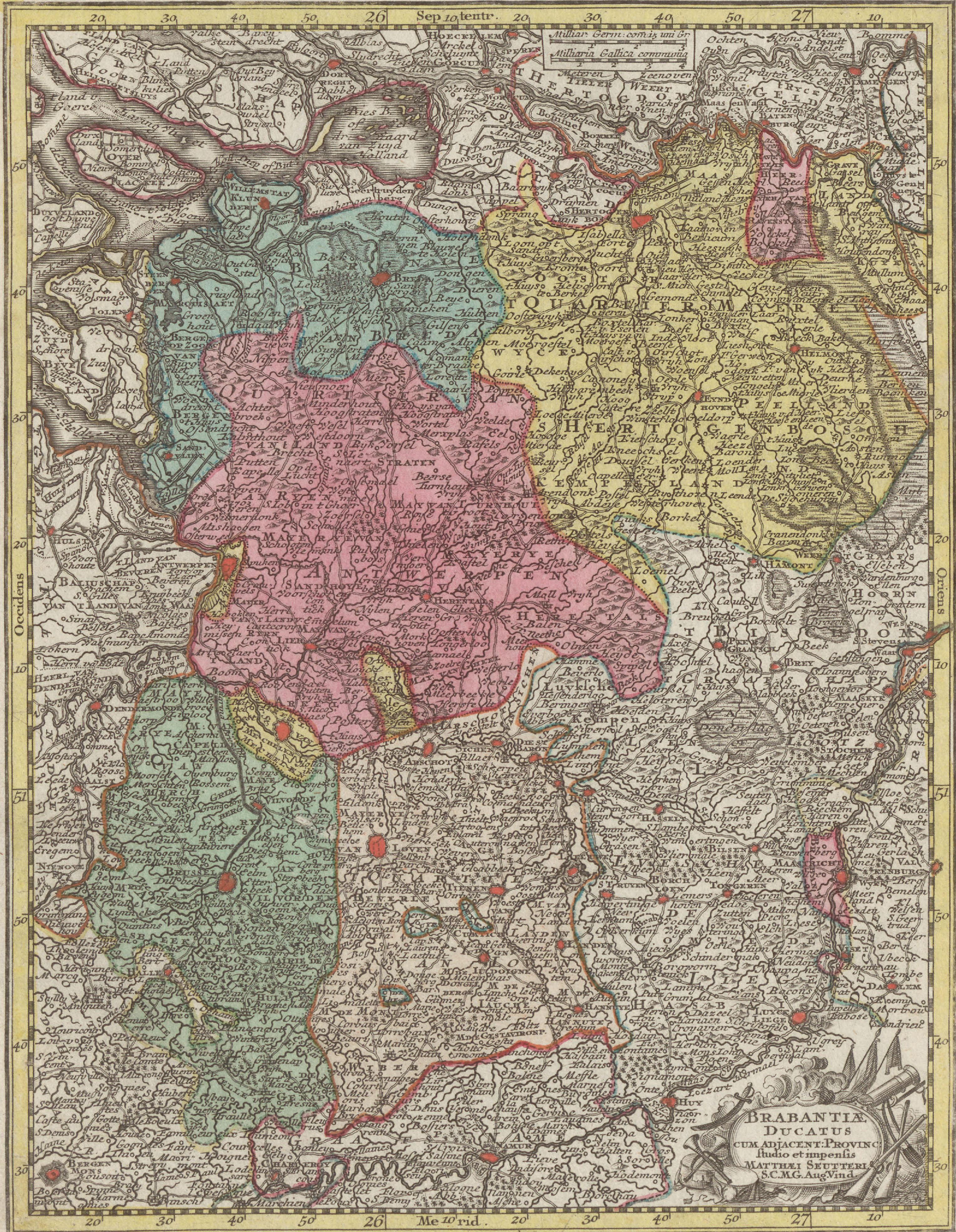
16

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg. Cum Priv. S.R.I. Vicariat. T.C.Lotter, sc.

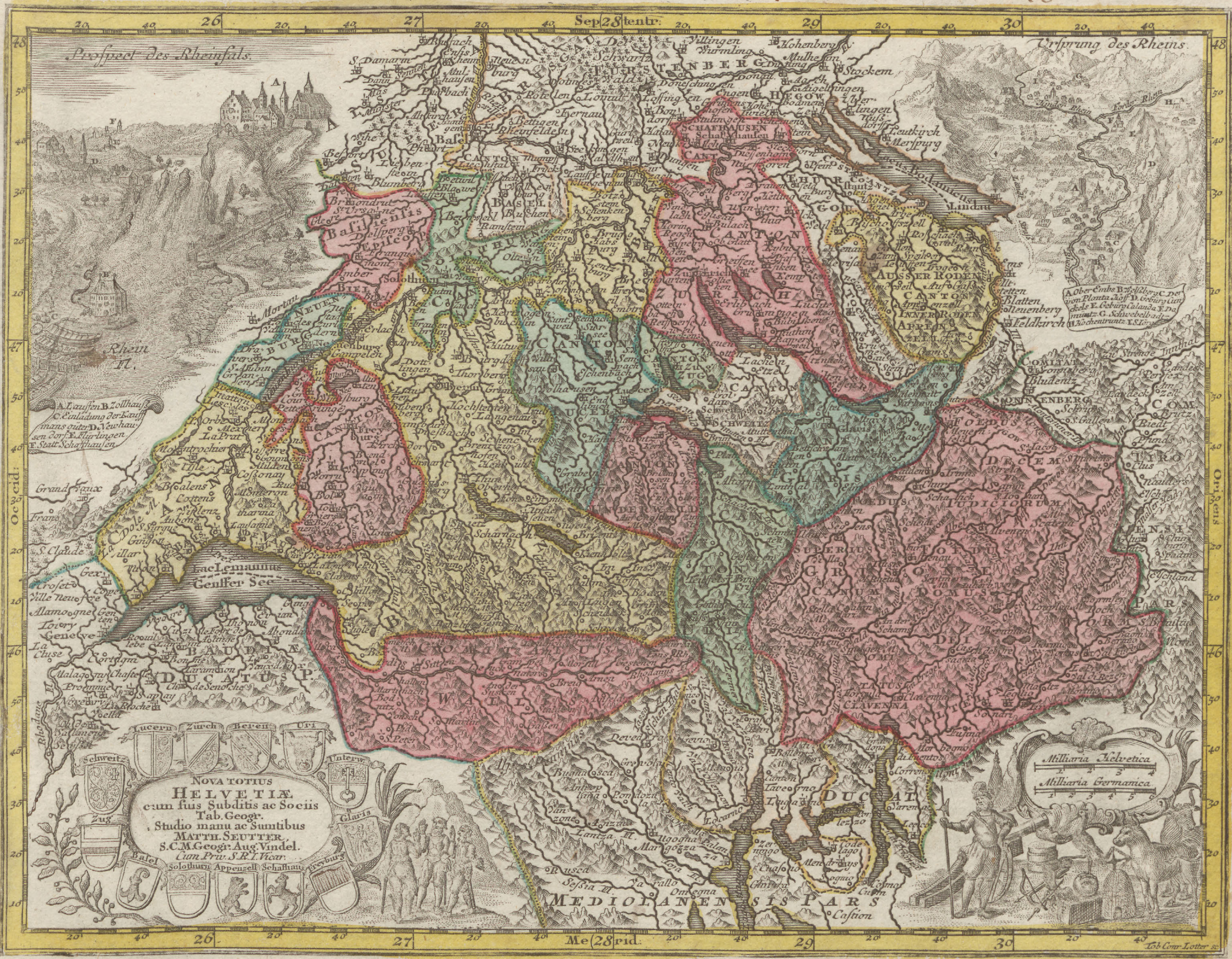
Augsburg im Verlag bey T. C. Lotter, Geogr. in Augsburg.

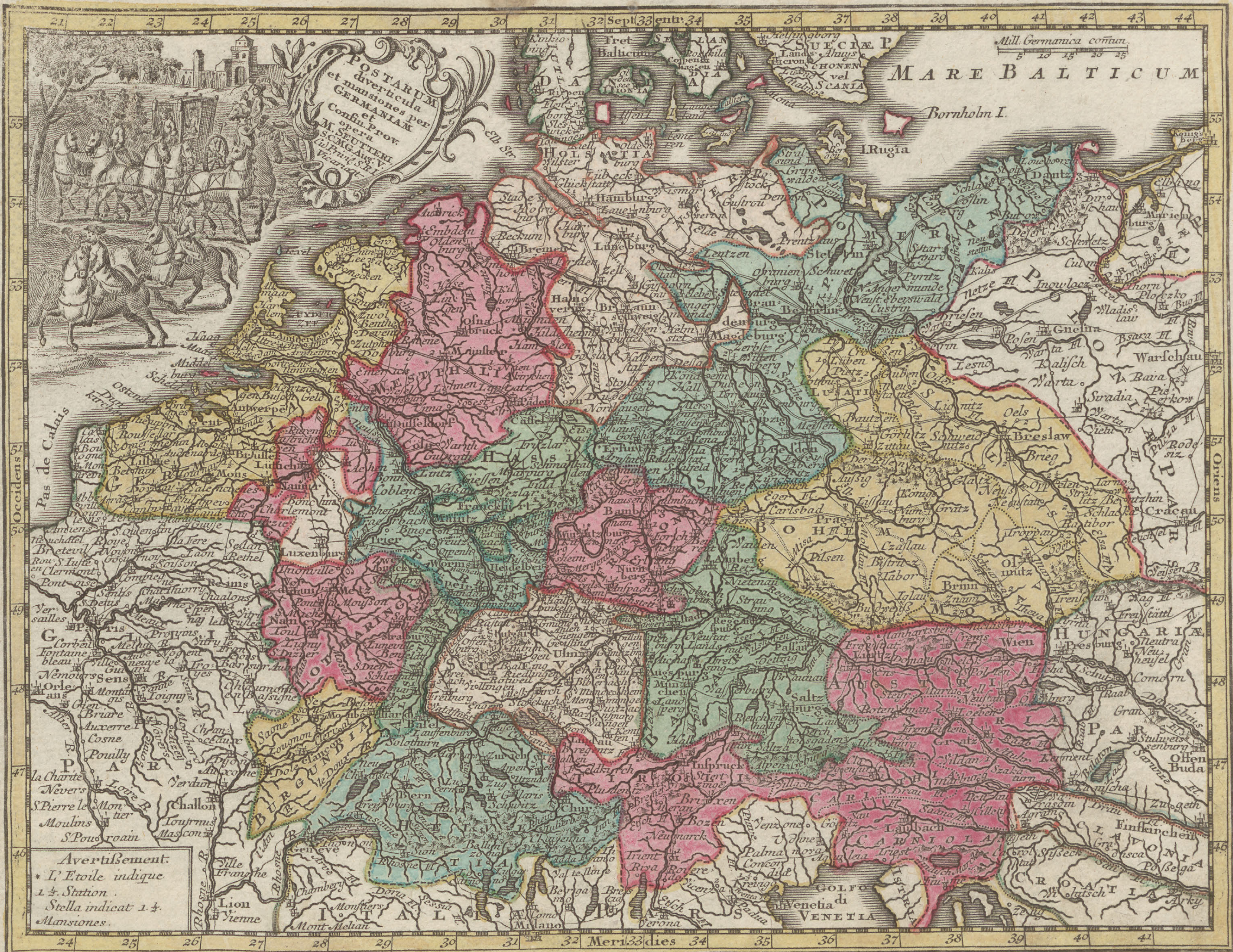
BRABANTIÆ DUCATUS
CUM ADJACENT: PROVINC
studio et impensis
MATTHÆI SEUTTERI
S.C.M.G. Aug. Vind.
Sep tentr.
Me rid.
Oriens
Occidens
Milliar. Germ. comm.
Milliaria Gallica communia
Anjezo im Verlag bey T. C. Lotter, Geogr: in Augsb.
Cum Priv: S.R.I. Vicariat.
T.C. Lotter sc.

Anjezo im Verlag bey T. C. Lotter, Geogr. in Augsburg.

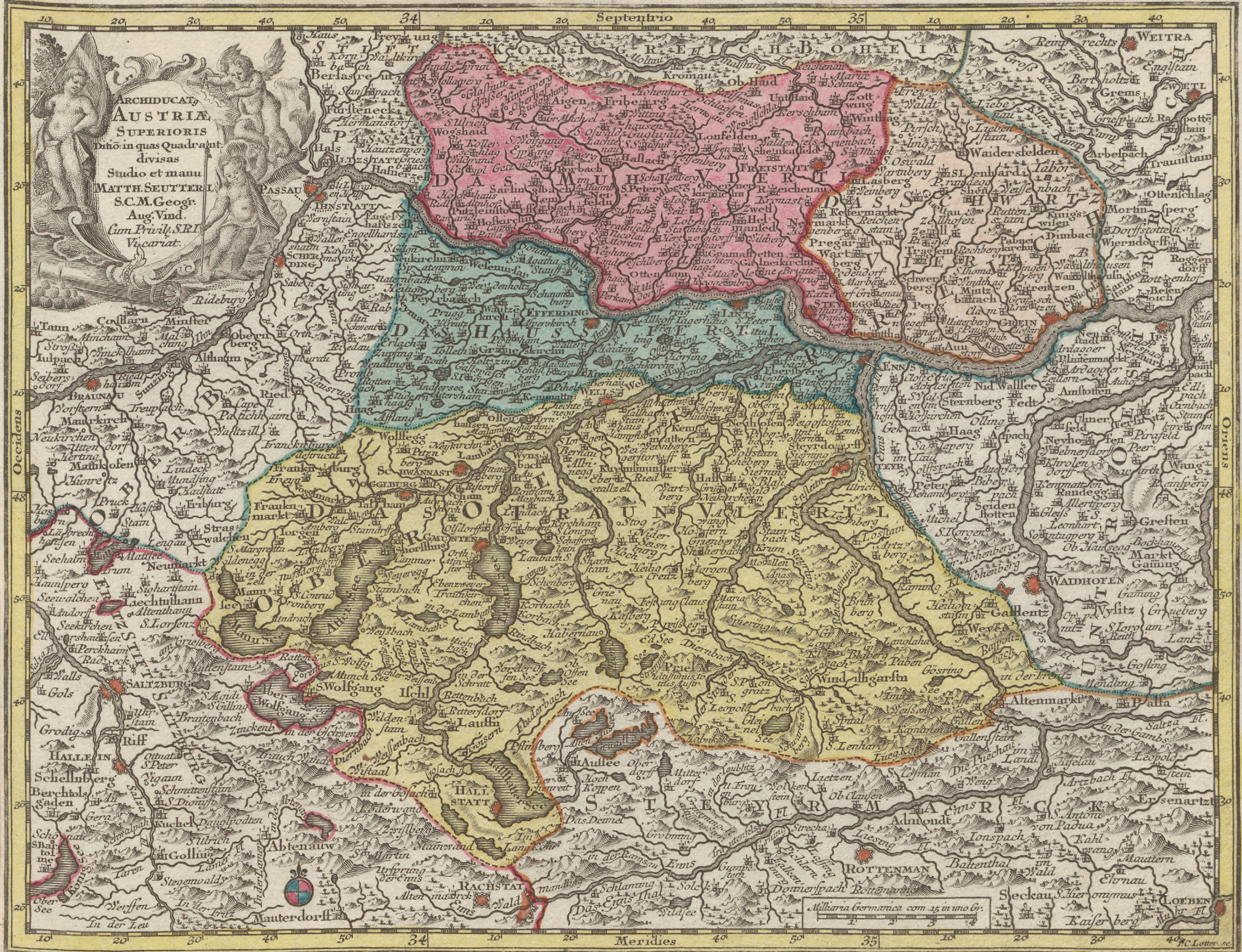
Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

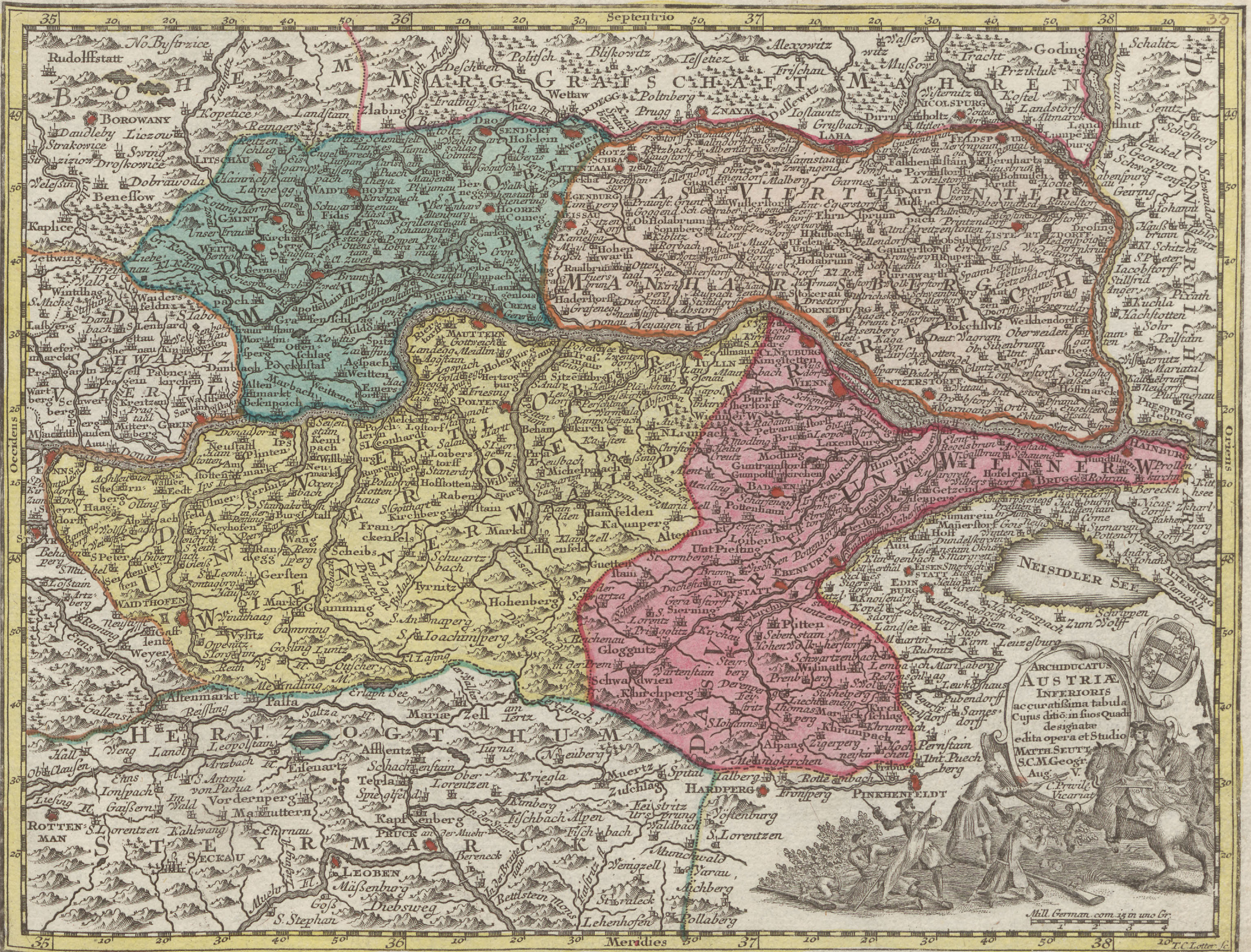
Anjezo in Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg. Tob. Conr. Lotter sculpsit.

Anjezo im Verlag bey Tobias Conrad Lotter, Geogr: in Augsburg.

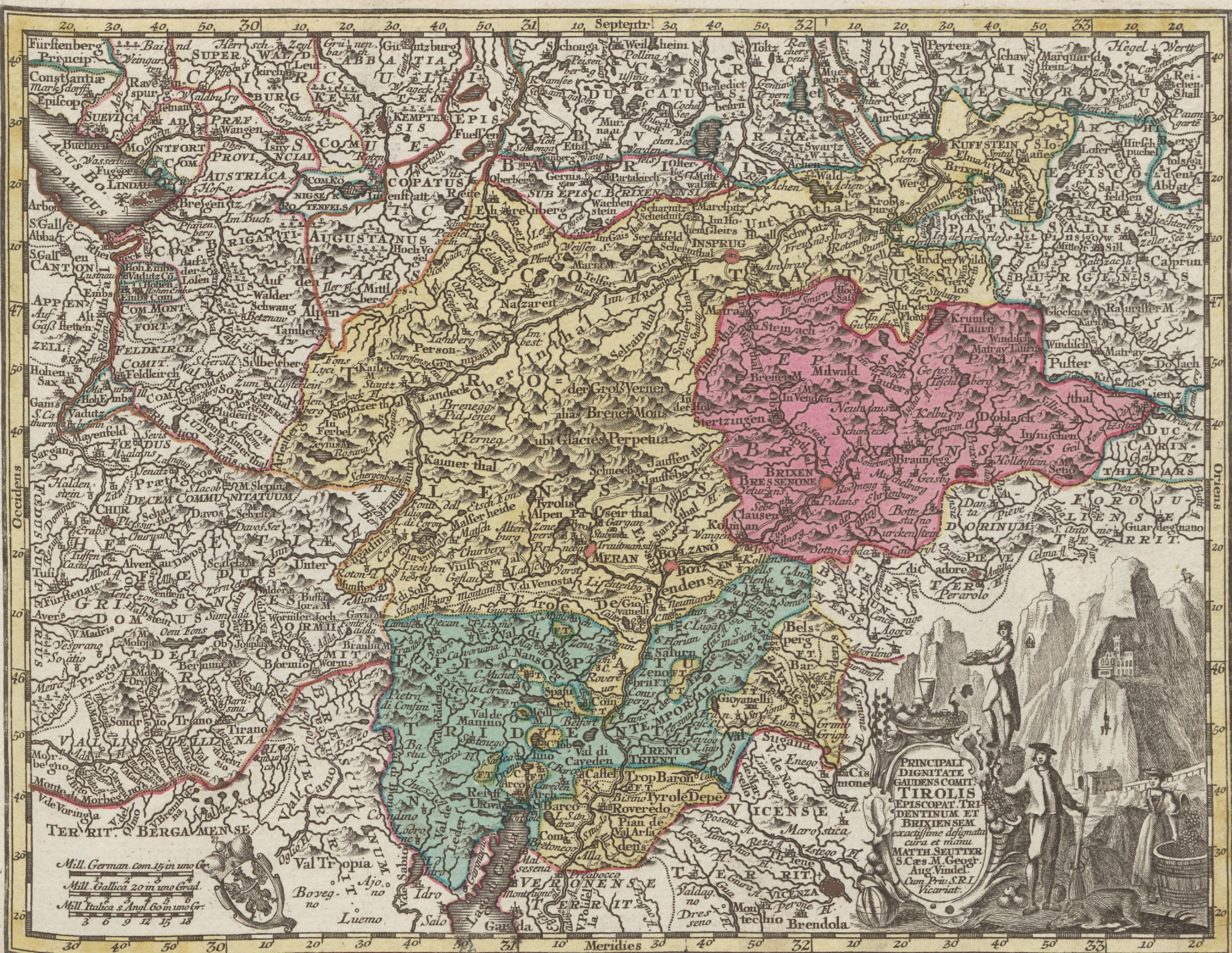

Anjezo im Verlag bey Tob: Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.

Augsb. im Verlag bey Tob: Conrad Lotter, Geogr: in Augsburg.

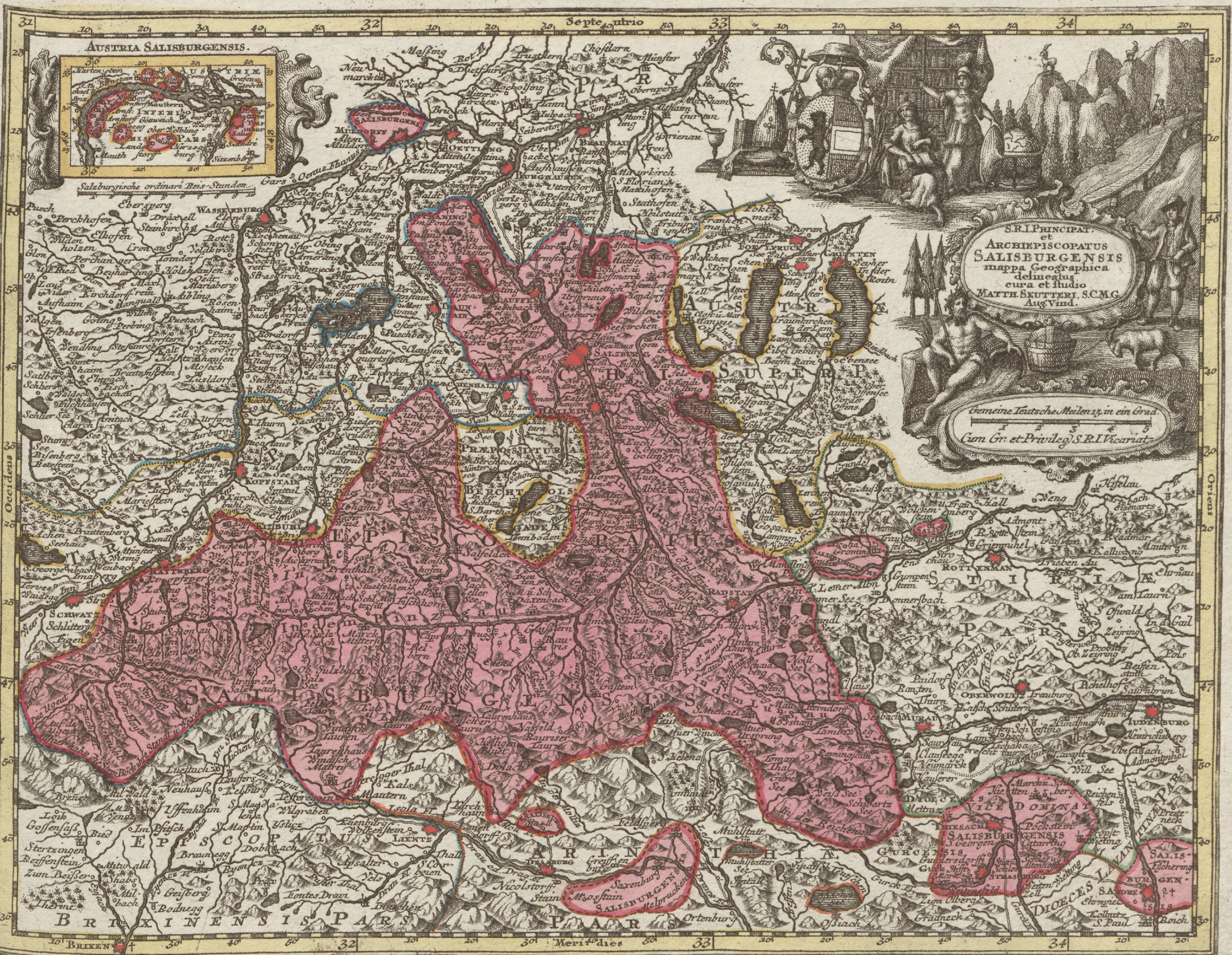
A.C. Seutter delineav.

Anjezo im Verlag bey Tobias Conrad Lotter, Geogr: in Augsburg. And: Silbereisen Sculps.

Augezo im Verlag bey Tob. Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

36

S.R.I. Principat. et Archiepiscopatus Salisburgensis mappa Geographica delineatus cura et studio Matth. Seutteri, S.C.M.G. Aug. Vind.
Gemeine Teutsche Meilen 15 in ein Grad.
1 2 3 4 5
Cum Gr. et Privileg. S.R.I. Vicariat.
Austria Salisburgensis.
Salzburgische ordinari Reis-Stunden
Septentrio
Meridies
Occidens
Oriens
Salisburgensis
Episcopatus
Tirol
Stiria
Brixinensis Pars
Salzburg
Brixen
A.C. Seutter delin.
Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.
Tob. Conr. Lotter sculpsit.

37

CIRCULUS SUEVICUS
in quo
DUCATUS
WIRTENBERGENSIS
cum reliquis
STATIBUS ET PROVINCIIS
curate designatus
proponitur
Studio et cælo
MATTH. SEUTTERI,
S.C.M. Geogr.
Aug. Vind.
Cum Privileg. S.R.I. Vicariat.

Mill. German. com. 15 in uno Gr.
1 2 3 4 5

Mill. Gallica quæ X. Itin. quor 20 Gr.
1 2 3 4 5 6 7 8

HERTZOGTHUM WURTEMBERG
OESTERREICHISCHEN CRAIS
SCHWEIZERLAND

Tob. Conr. Lotter sc.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.

Milliaria Germanica comm.

Milliaria Germanica magn.

CIRCULUS FRANCONICUS

in quo continentur
EPISCOPAT. WÜRTZBURGENSIS,
BAMBERGENS. ET AICHSTADIENSIS,
STATUS EQUITUM TEUTONICORUM.
accurate delineatus
per
MATTHÆUM SEUTTER,
S. Cæs. Maj. Geogr. Aug. Vind.
C. Pr. S. R. I. Vicariat.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

Andr. Silbereisen Sculpsit

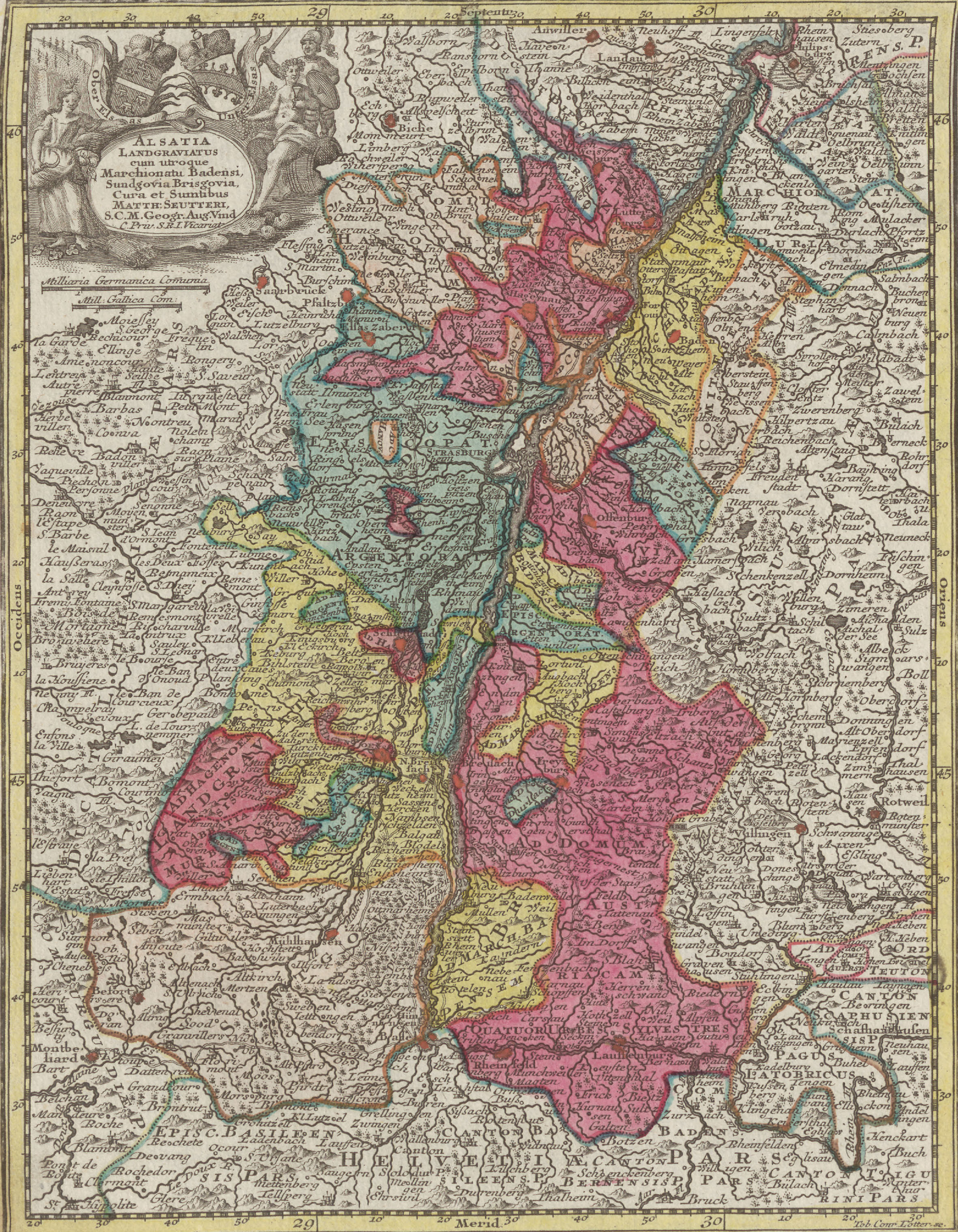

Septentr.
Meridies
Oriens
Occidens
GERMANICUM MARE
MARTIS AREA et ALEA per Tractum RHENI, MOSELLÆ ac MOSÆ Curatime designata cælo et studio MATTH. SEUTTER S.C.M. Geogr. Aug. V.
Milliaria Germanica Communia
Trium Fluvior. RHENI, MOSÆ ac MOSELLÆ compendiosa Designat. Cu. Pr. S. R. I. Vicariat.
Tob. Conr. Lotter sc.
Anjezo im Verlag bey Tob. Conr. Lotter, Geogr: in Augsburg.

40

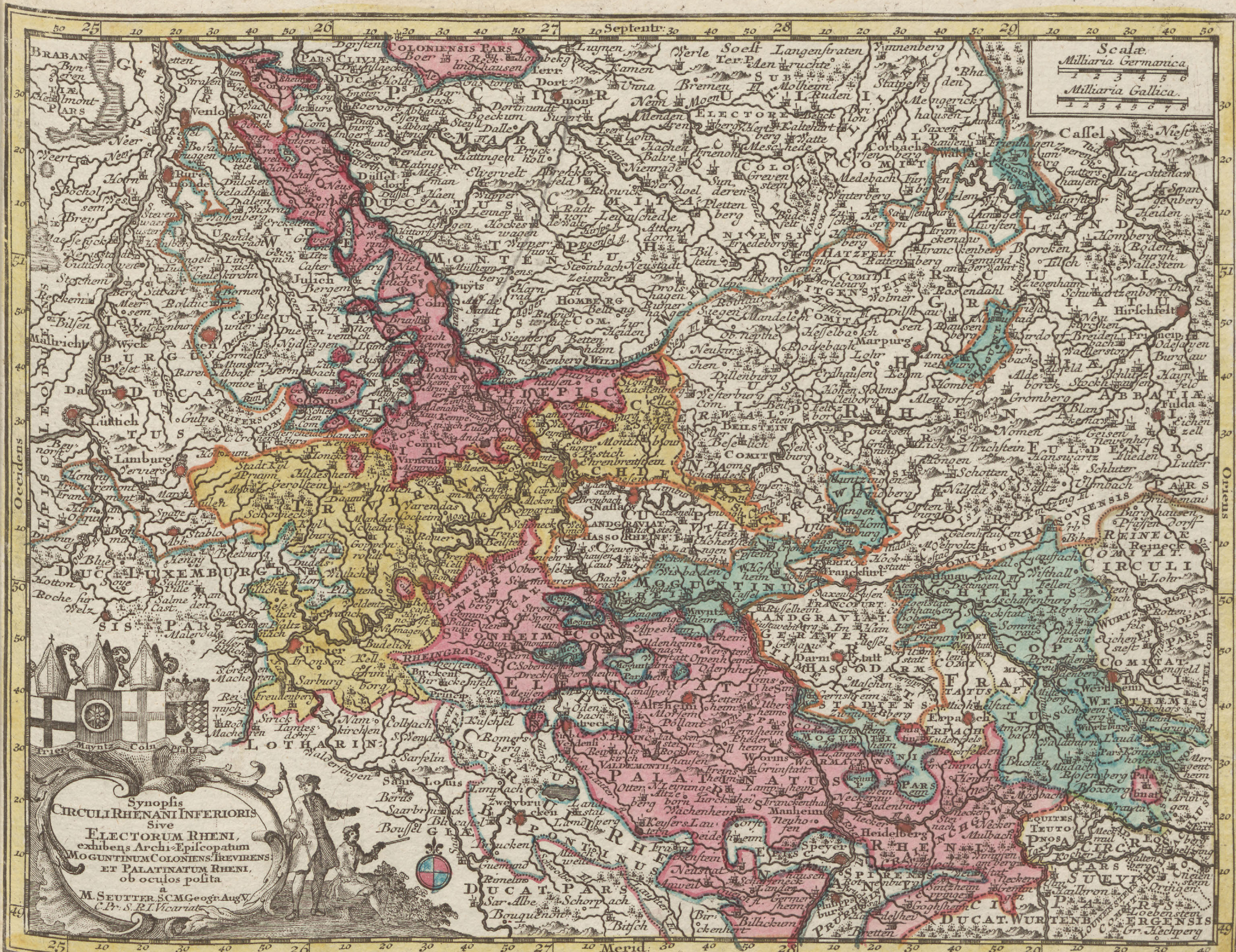

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

Tob. Conr. Lotter, sculpsit

Angezo im Verlag bey Tob: Conr. Lotter Geogr. in Augsburg.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

Tob: Conr: Lotter sculpsit.

Palatinatus Inferior,
sive
Electoratus Palatinus
ad Rhenum
cum adjacentibus
Archi-Episcopatu Moguntino,
Episcop: Spirensi, et Wormatiensi
Cura et Studio.
Matthæi Seutteri,
S.C.M. Geogr. Aug. Vind.
Cum Privileg: Sac. Rom. Imp: Vicariatus.

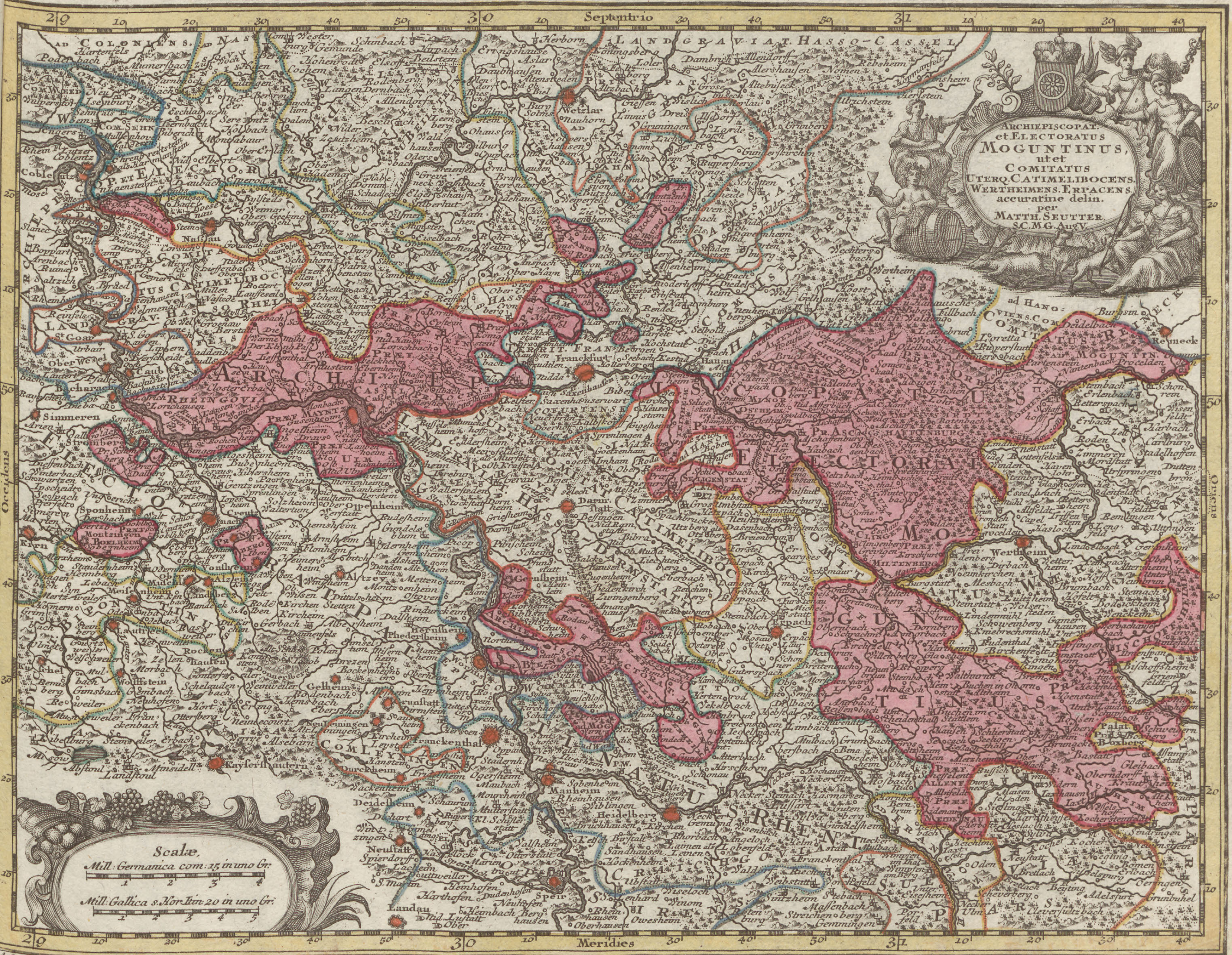

Mill. German. cum. 15 in uno Gradu

Mill. Gallica sive Horæ Itin. 20 in uno Gr.

T. C. Lotter sc.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter; Geogr: in Augsburg.

A.C. Seutter del.

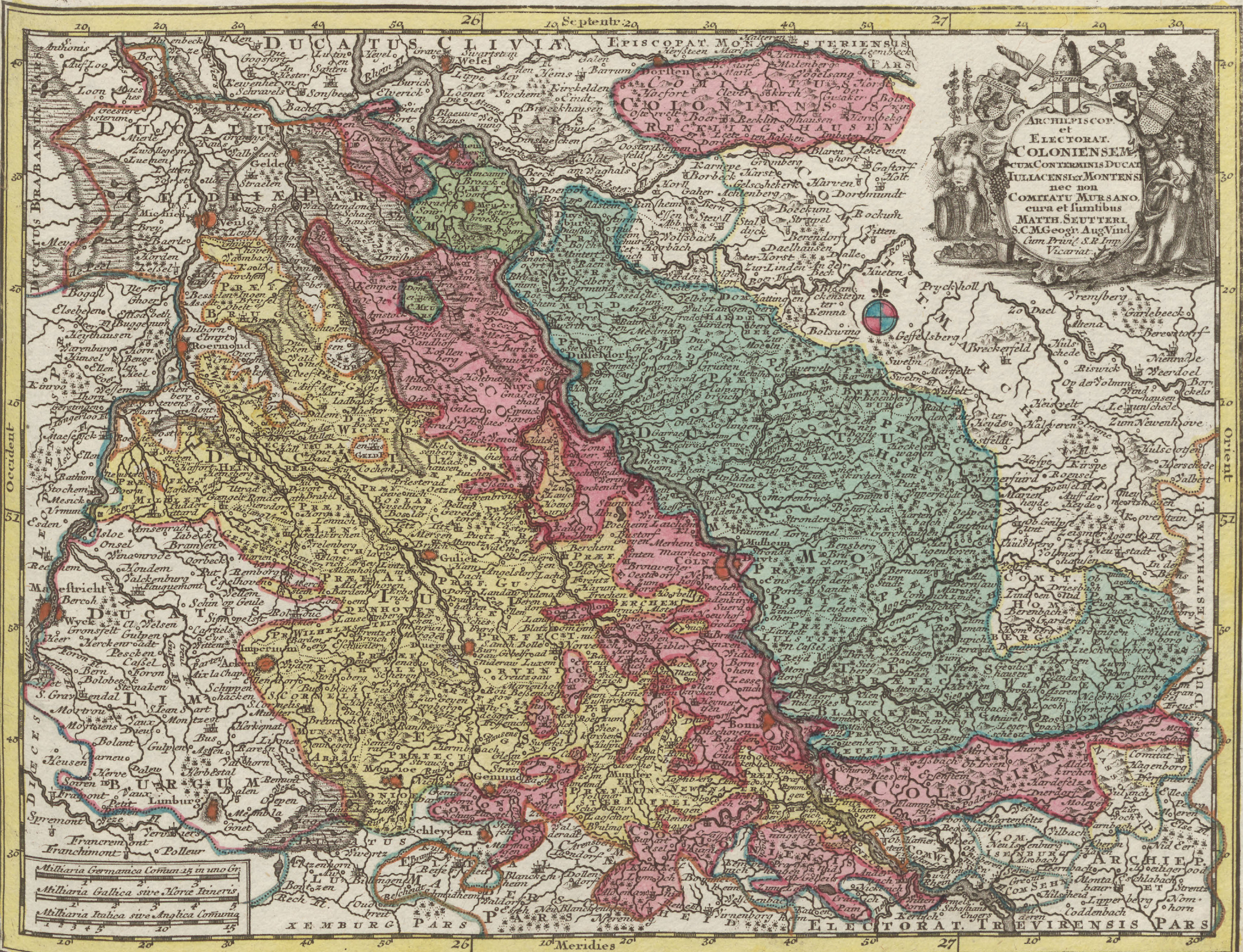
Anjezo im Verlag bey T. C. Lotter, Geogr: in Augsb.

T.C. Lotter sc.

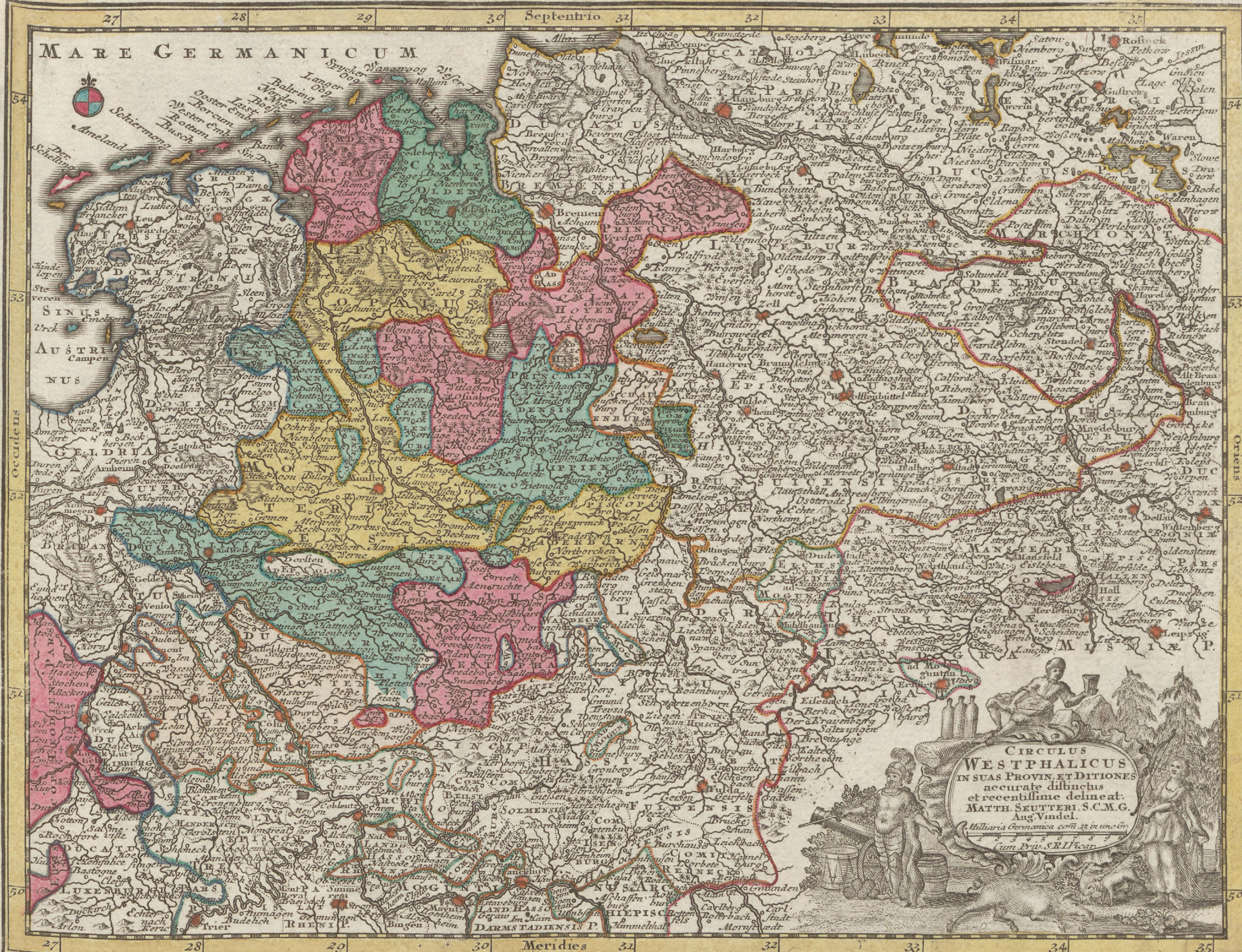
Anjezo im Verlag bey T. Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

T. C. Lotter sculps.

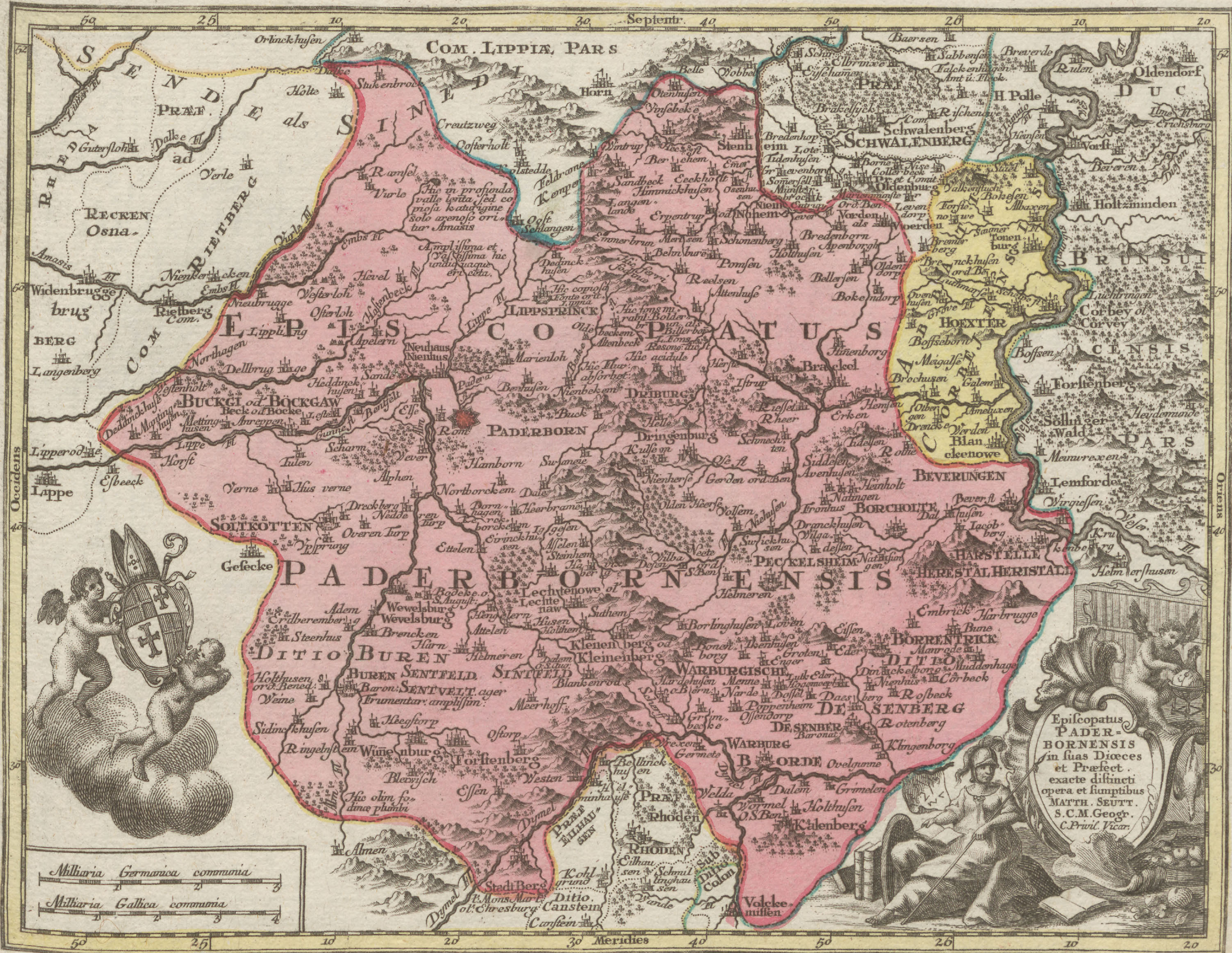
Anjezo im Verlag beÿ Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

Tob. Conr. Lotter sculpsit

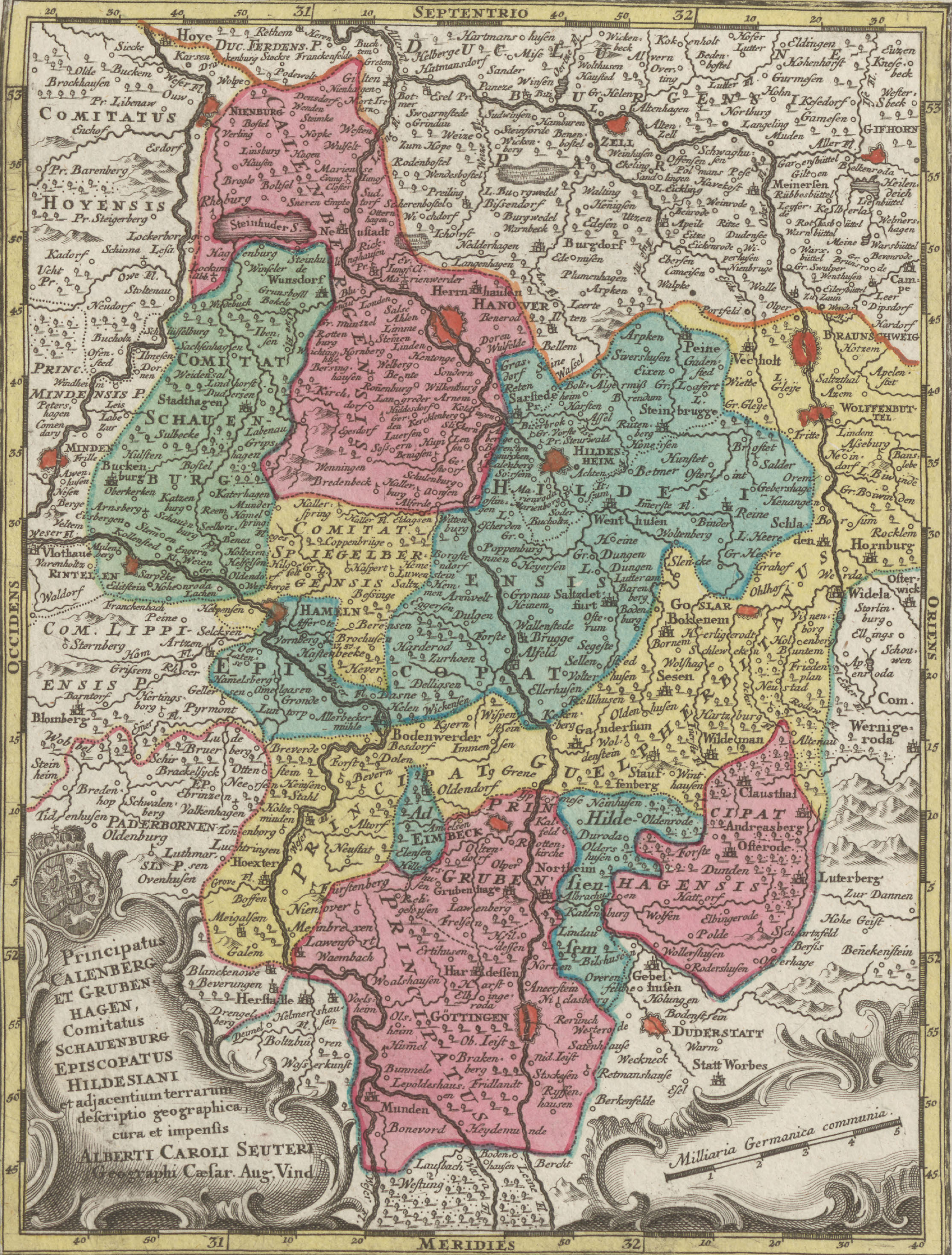
Anjezo im Verlag bey Tob. Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.

T.C. Lotter sc.

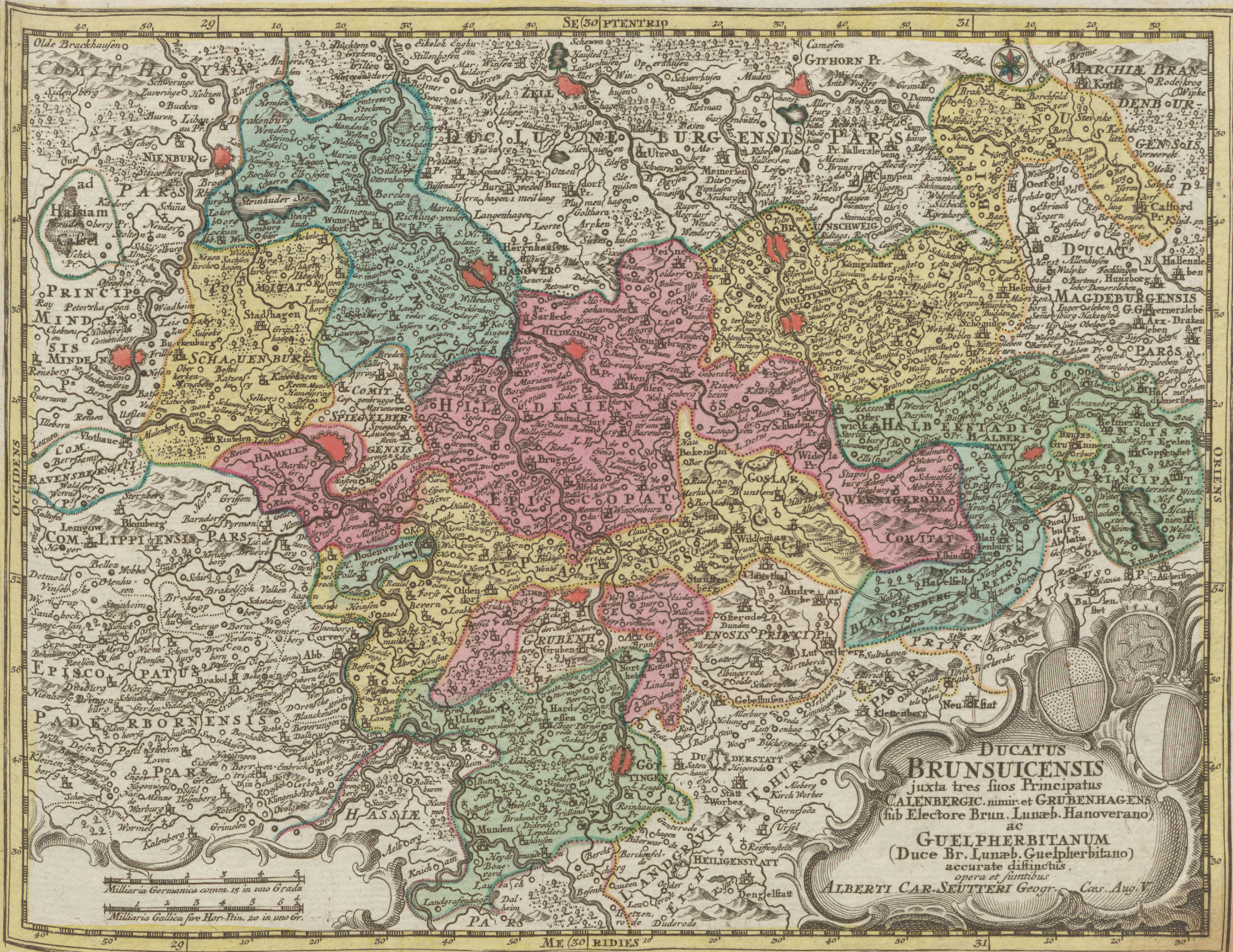

Anjezo in Verlag bey Tob: Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

Albr. Carl Seutter sculps.

Aufezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

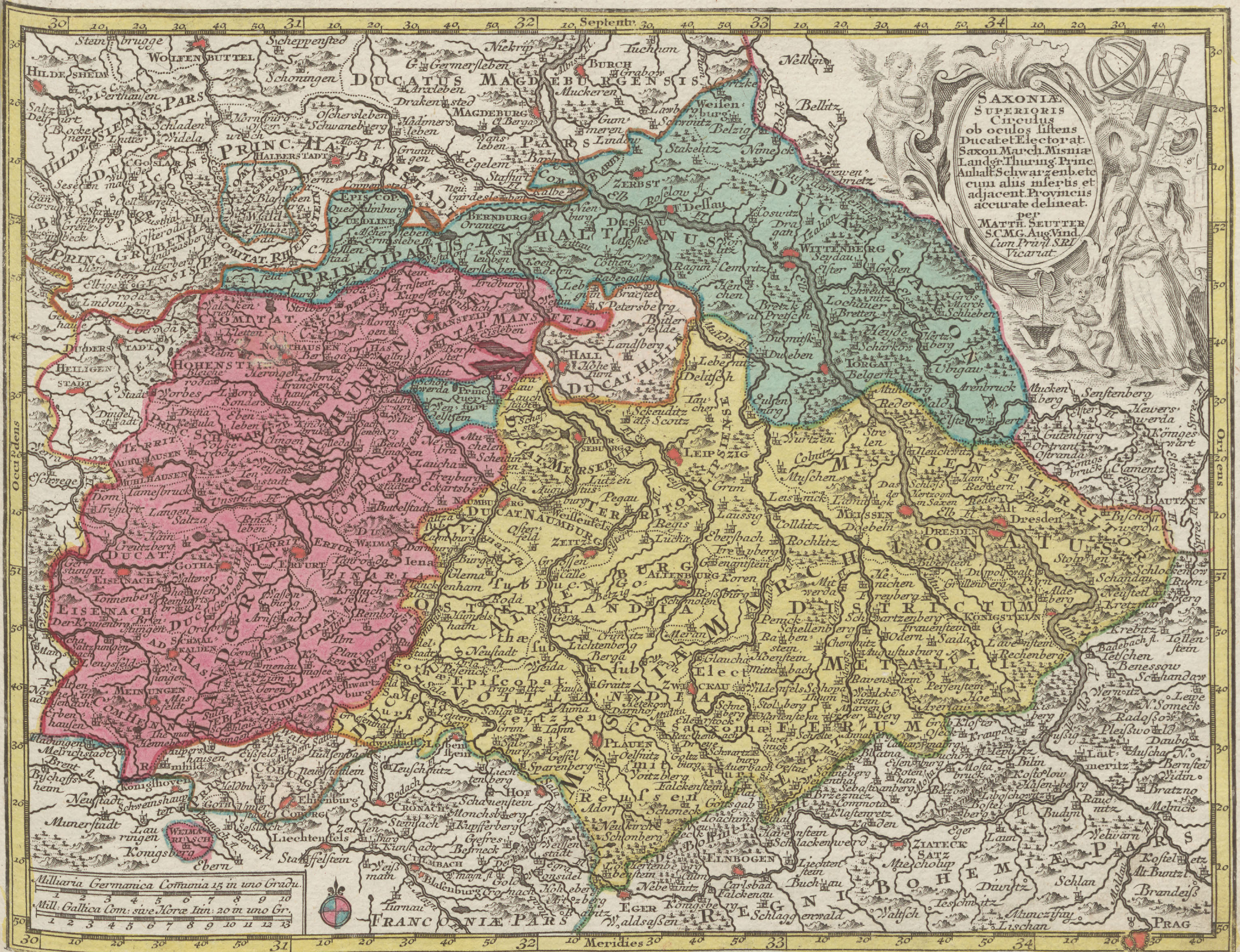

Anjezo im Verlag bey Ioh: Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

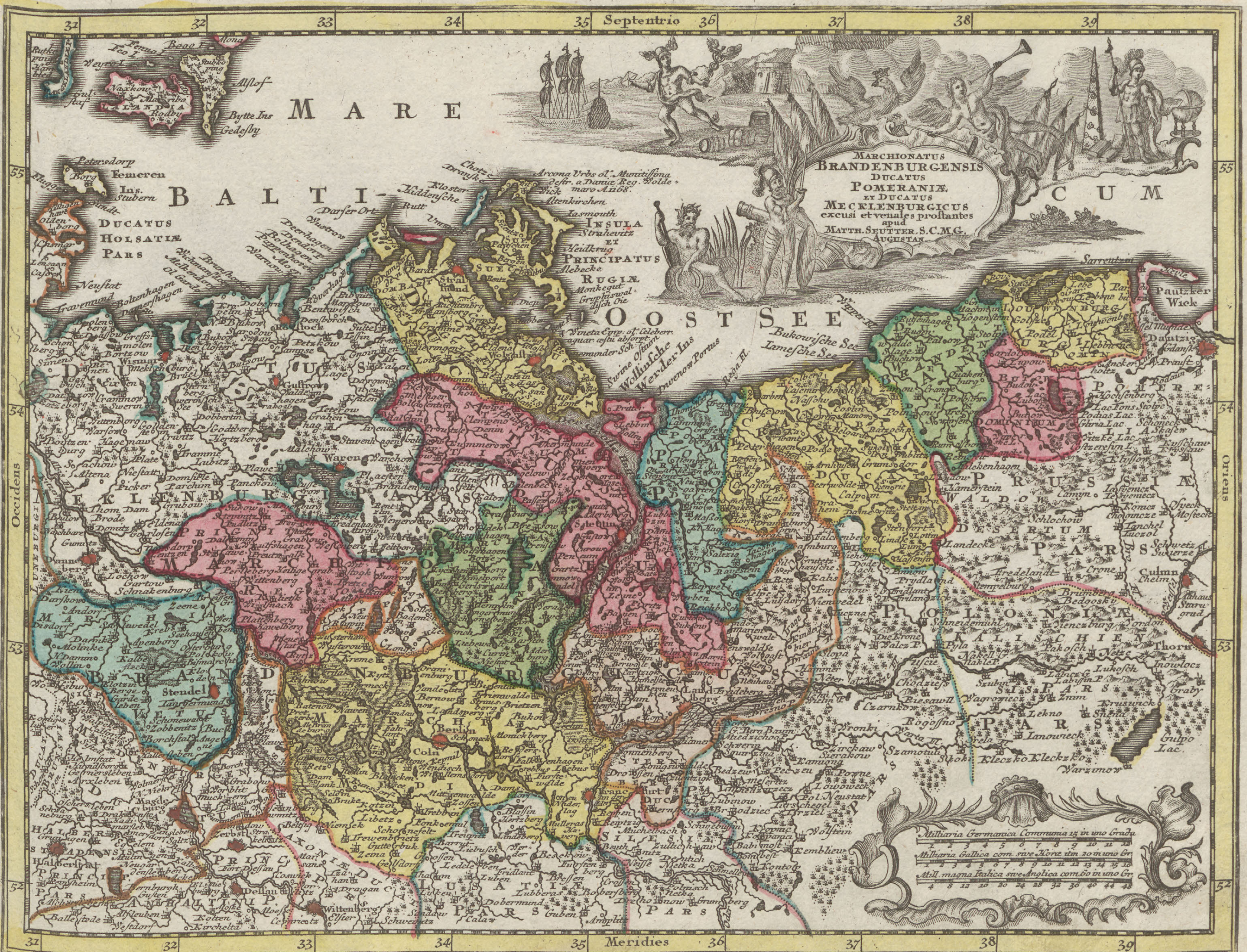
Anjezo im Verlag beij T. Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

52

Anjezo im Verlag bey Tob. Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

Tob. Conr. Lotter, sc.

Angezo im Verlag bey Tob: Conrad Lotter, Geogr: in Augsburg. Cum Gr. et Priv. S.R.I. Vicariat. T.C. Lotter fc.

54

Augezo im Verlag bey Tobias Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg Cum Priv. S.R.I. Vicariat. in part. Rheni Suev. et Francon. Juris. Albrecht Carl Seutter delin. et Sculps.

36 55

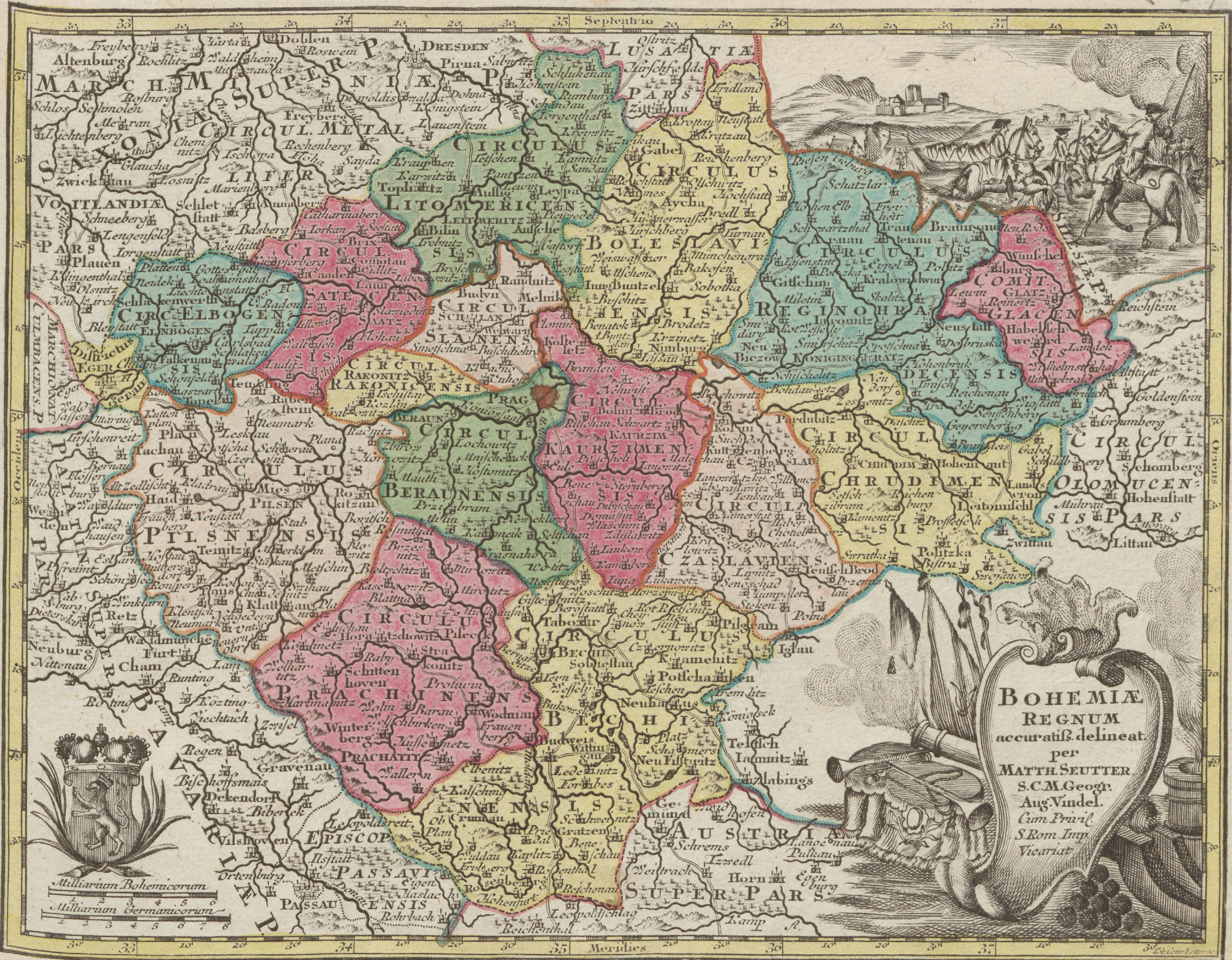

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

Anjezo im Verlag bey Tob. Conr. Lotter, Geogr. in Augsb.

57

Anjezo im Verlag bey Tob. Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

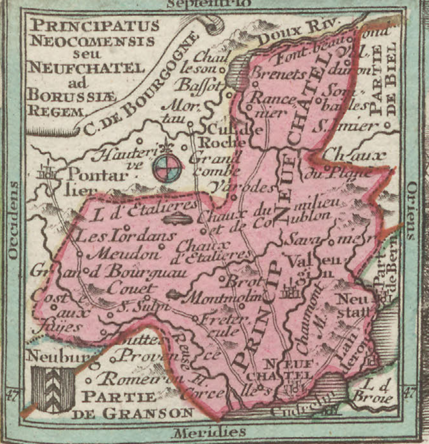
Angezeigt Verlag bey T. C. Lotter, Geogr. in Augsburg.

62 59

Anjezo in Verlag bey Tobias Conrad Lotter, Geogr: in Augsburg.

81 60

BORUSSIÆ REGNUM cum adjacentibus Regionibus mappa Geographica delineat. Cura et Sumptibus MATTH. SEUTTER S. C. M. Geogr. Aug. Vind.

MARE BALTICUM vulgo DIE OST SEE

Septentrio

Meridies

Occidens

Oriens

Borea flante hic Succinum colligitur

Flante Zephyro hic multum Succini colligitur

DANZIGER RHEDE

REGNI POLONIÆ PARS

Scalæ.
Mill. German. commun. 15 in uno Gradu
Mill. Gallica quæ et Polon. s. Horæ itin.
Mill. Italica s. Geometr. 60 in uno Gradu

Cum Privil. S. R. I. Vicariat.

Anjezo in Verlag bey T. C. Lotter Geogr. in Augsburg.

Andr. Silbereisen. Sculps.

62 61

Synopsis
Plagæ
Septentrionalis
SUECIÆ DANIÆ
ET NORWEGIÆ
REGN.
accuratissime delin:
Stilo et Studio
M. SEUTTERI
S.C.M.Geogr.
Aug.Vind.
C.Priv.S.R.I.
Vicariat.

Mill. Germanica com.
Mill. Suecica et Danica
Milliaria Norvegica
Milliaria Gallica

OCEANUS SEPTENTRIONALIS

MARE MOSCOVITICUM

MARE ALBUM

OCEANUS GERMANICUS Vulgo DIE NORD SEE

MARE BALTICUM Vulgo DIE OST SEE

SINUS BOTHNICUS

Septentrio

Meridies

Occidens

Oriens

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

Tob. Conr. Lotter sculps.

DANIÆ REG.
cum Ducatu Holsatiæ et Slesvici nec non Ins. Danicæ et Iutia cum part. Scaniæ excus Opera et Studio M. SEUTTERI S.C.M.G. Aug. V. C. Pr. S.R.I. Vicar.

Scalæ
Milliaria Germanica
Mill. Danica et Suecia

Septentr. — Meridies — Occidens — Oriens

OCEANUS SEPTENTRIONALIS
SINUS CODANUS
SCHAGERRACK
MARE GERMANICUM
MARE BALTHICUM Vulgo DIE OOST SEE
SCANIA
SCHONEN
SEELAND
FIONIA
DIE BELT
HOLSATIA DUCATUS
STORMARIA
DUCATUS BREMENSIS PARS
DUCAT. MEKLENBURGICI PARS
DUCAT. POMERANIA
INSULA ET PRINCIPATUS RUGIÆ
BLEKINGIA
BORNHOLM
Anhout I.
Lessow I.
Samsoe
Helgeland
Hamburg
Lubeck
Wismar
Rostock

Anjezo im Verlag bey Tob: Conrad Lotter, Geogr. in Augsburg.

Tob: Conr. Lotter: sc.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

64

POLONIÆ REGNUM ut et MAGNI DUCAT. LITHUANIÆ

Accuratiss: Delin. opera et studio M. SEUTTERI S.C.M. Geogr. Aug. Vind.

C. Privil. S.R.I. Vicariat.

MARE BALTICUM Vulgo DE OOST SEE

LITHUANIA

MAGNUS DUCATUS

RUSSIA

MOSCOVIA

HUNGARIA

TRANSILVANIA

MOLDAVIA

TARTARIA EUROPÆA

Mill. German. sive Polonica Magna
5 10 15 20 25 30

Mill. Polonica Com: siv. hora Itineris
5 10 15 20 25 30 35 40

Septentr.

Me(40)rid.

Occidens

Oriens

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr. Lotter, Geogr. in Augsburg.

Tob. Conr. Lotter, sculpsit

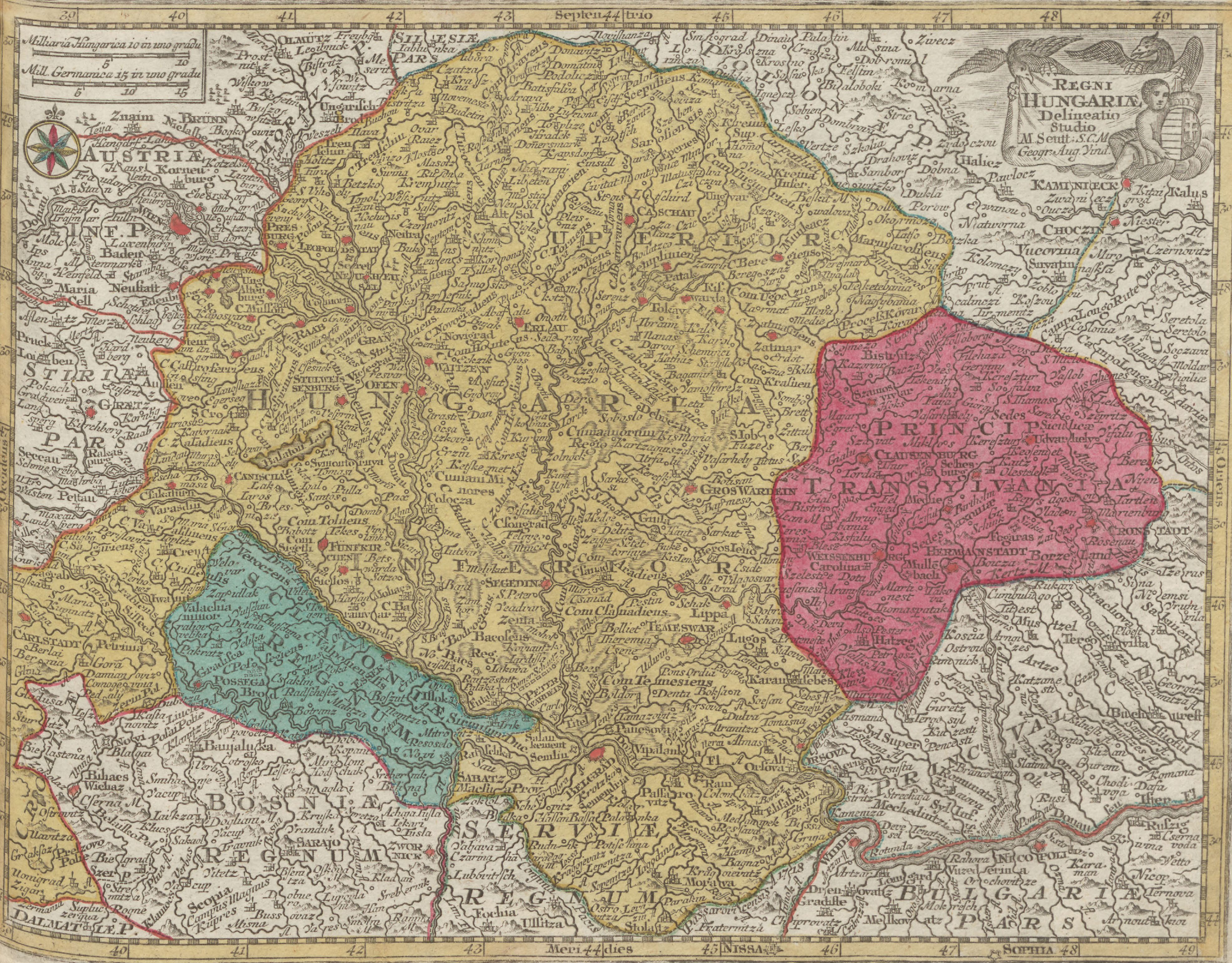
A. C. Seutter delin.

Anjezo im Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsburg.

T. C. Lotter sculps.

R

66

Anjezo im Verl. bey Tob: Conr: Lotter, Geogr. in Augsb.

Neu und verbessertes
UNGARISCHES KRIEGS-THEATRUM in SERVIEN und dem BANNAT TEMESWAR,
verfertigt und verlegt von
Matth. Seutter, S.C.M. Geogr.
in Augspurg.
Cum Priv: S. R. I. Vicariat.

Maasstab von 4 Ungarischen Meilen deren 12 einen Grad ausmachen
1 2 3 4

Mitternacht
Mittag
Abend
Morgen

NIEDER UNGARN
SCLAVONIEN
TEMESWARER BANNAT
SERVIEN
WALACHEY

TEMESWAR
Lugos
Karan Sebes
PETERWARDEIN
Carlovitz
Salankemen
Titul
BELGRAD
Pancsova
Semlin
SMENDRIA
Passaro
Paxis Congressus Ao. 1718.
Colombatz
Fort S. Elisabeth
Ins. u. Vest. Orsova
Alt Orsova
MEADIA
Almas
WIDDIN
Donau Fl.
Morava
Haemus M.
Karadaghu M.
ILLOK
Sau Fl.
SABATZ
Kragoievatz
Rudnick

C. Seutter del. Anjezo im Verlag bey T. C. Lotter, Geogr. in Augsburg. T. C. Lotter sc.

Nova et accurata
TURCICARUM et
TARTARICARUM
Provinciarum,
intra fluvios
Tyras s. Niester et Tanaim s. Don
ad Oram Ponti Euxini
et in Peloponneso Taurica
sitarum excudit
a
Math. Seuttero, S. C. M.
Geogr. Aug. Vindel.

PONTUS EUXINUS
Hodie MARE NIGRUM
MARE ASOVIENSE sive MARE DI ZABACHE
CRIMEA
TARTARIA MINOR PRECOP.
CUBANI
TARTARI
UKRANIA
PODOLIA
MOLDAVIA
BRACLAVIENSIS PALAT.
RUSSIA
TERR. COSAC.
ZAPOROVIENSIUM
CIRCASSIA

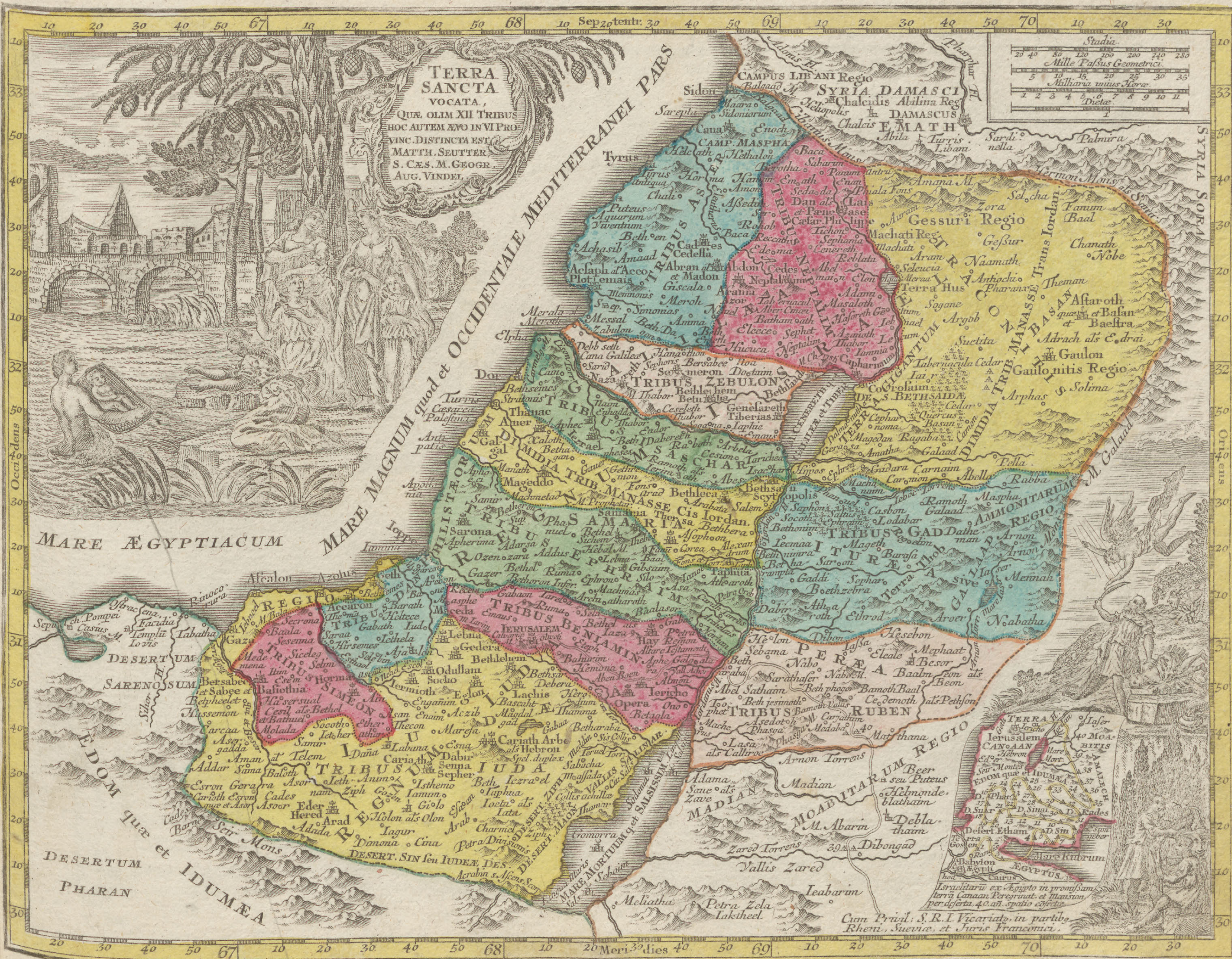
Werste
20 40 60 80 100 120 140
Meilen
1 2 3 4 5 10 15 20

Cum Privil: S. R. I. Vicariat:

Septen 57 trio
Meri 57 dies
Occidens
Oriens

Anjezo im Verlag bey T. C. Lotter, Geogr: in Augsb:

70

Anjezo in Verlag bey Tob: Conr: Lotter, Geogr: in Augsburg.

Andreas Silbereisen Sculps.

71

1.

SEPTENTR.

OCCID.

ORIENS

Silesia dividitur in Super. et Inferiorem Silesiam. Silesia Superior sequentes habet Principatus. Teschenensis. Troppavien. Jagerodorpiens. Ratibor. Oppolien. Grotkaviens. Münsterberg. et Dominat. liberos. Plesse. et Beuthen.

In Silesia inferiori inveniuntur Sequentes Principatus. Vratislaviensis. Suidnit. Lauriensis. Lignitiens. Brigensis. Olsnensis. Volaviensis. Glogaviensis. Sagan. Crosnen. et Dominatus liberi. Wartenbergensis. Militiensis. Trachenbergensis et Beuthenensis.

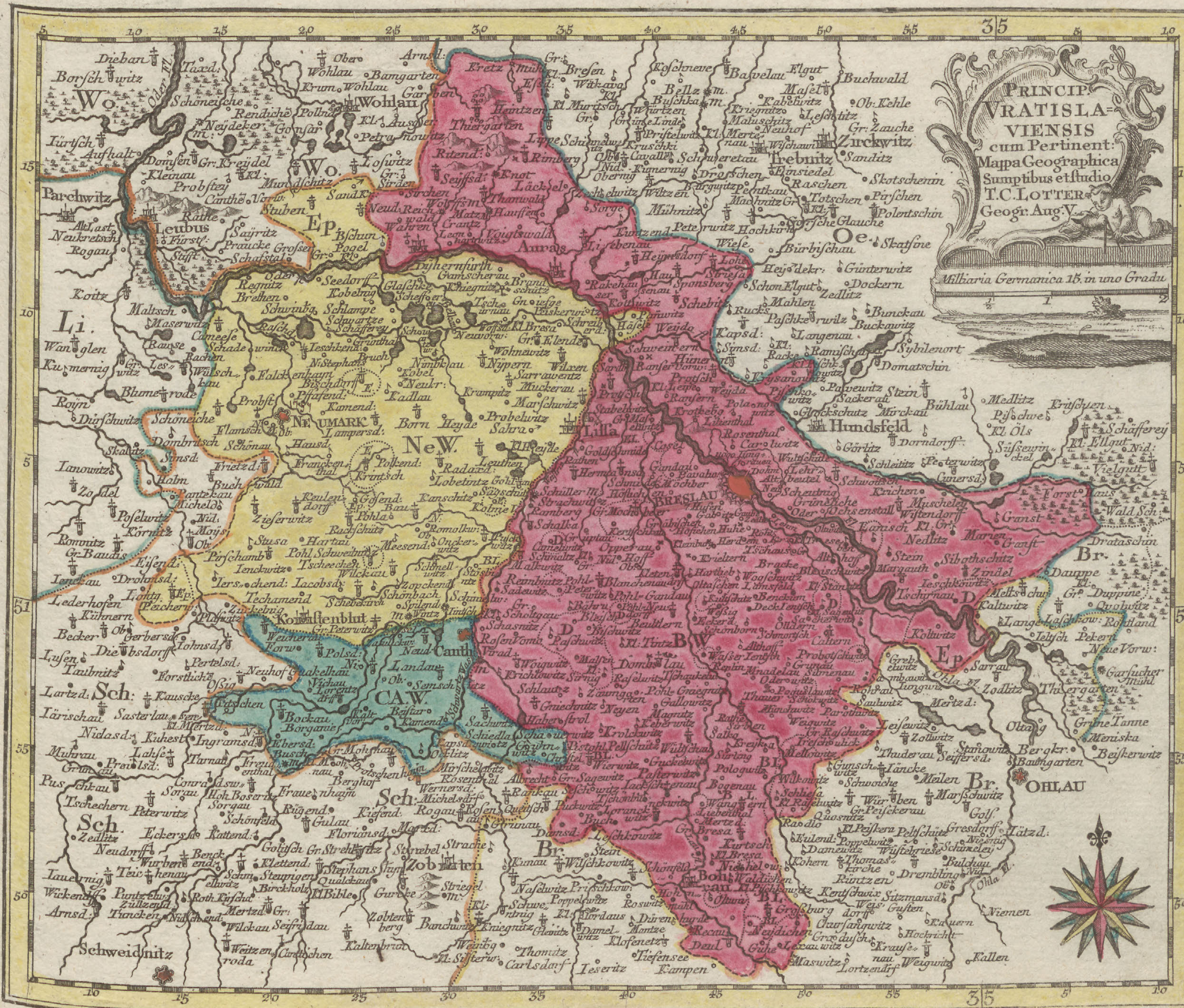
Milliaria Germanica 15. in uno Gradu.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

MERIDIES

Tob. Conr. Lotter, Sculpsit

2.

Erklærung
derer in dieser Carte vorkommenden grossen Buchstaben.
NeW. Neumarck: Weichbild.
BW. Bresslauer Weichbild.
D. Dom Capituls districk.
Ep. Ertz Bischöffl. Gebiethe.
BL. Zeiget was zum Königl. Burg-Lehn gehöret.
CAW. Canthisches Weichbild.

Angräntzende Fürstenthüm
Wo. Wohlau.
Oe. Oelsa
Br. Brieg
Sch. Schweidnitz.
Li. Liegnitz.

Explicatio.
NeW. Dioec: Neomarchiens.
BW. Dioec: Vratislaviensis.
D. District: Ecclesiæ Cathedral.
Ep. Ditio Archiepiscopalis.
BL. ad Feudum Regiu Burgense Pertinentia indicat.
CAW. Dioecesis Canthensis.

Principatus adjacentes.
Wo. Volaviensis.
Oe. Olsnensis.
Br. Brigensis.
Sch. Suidnitiensis.
Li. Lignitiensis.

Locorum Signa
Städte mit Mauren. Urbes moenibus cinctæ.
Kleine Städte. Urbes minores.
Marckt Flecken. Vici.
Clöster. Coenobia.
Ritter Güther. Bona equestria.
Dörfer mit Kirchen. Pagi cum templis.
Blosse Dörfer. Pagi.
Länge Dörfer. Pagi longi.
Einzelne Höfe. Insulæ.
Ruinirte Kirchen. Templa destructa.
Capellen. Sacella.
Post=Stationen. Postæ.
Mühlen. Molæ.
dieses Creuz zeigt die Bresslauer Raths Dörfer an.
Signum hoc indicat vicos Magistratus Vratislaviens.

Georg Frider. Lotter Sculps.

3.

PRINCIPAT. OLSNENSIS, cum liberis DOMINATIBUS MILITIENSI et WARTENBERGENSI

cura et sumptibus T. CONR. LOTTER Geogr. Aug. V.

Erklærung der grossen Buchstaben.

Tr.W. Trebnitzer Weichbild.
Oe.W. Oelsisches Weichbild.
B.W. Bernstädisches Weichb.
H.M. Herrschafft Militsch.
H.W. Herrsch: Wartenberg.

Angräntzende Länder.

K.P. Königreich Pohlen.
H.T. Herrsch: Trachenberg.
F.W. Fürstenthum Wohlau.
F.B. Fürstenthum Bresslau.
E.W. Ertz Bistum Bresslau.
F.Br. Fürstenthum Brieg.
N.W. Namslauer Weichbild.

Milliaria Germanica Communia
1 2 3 4

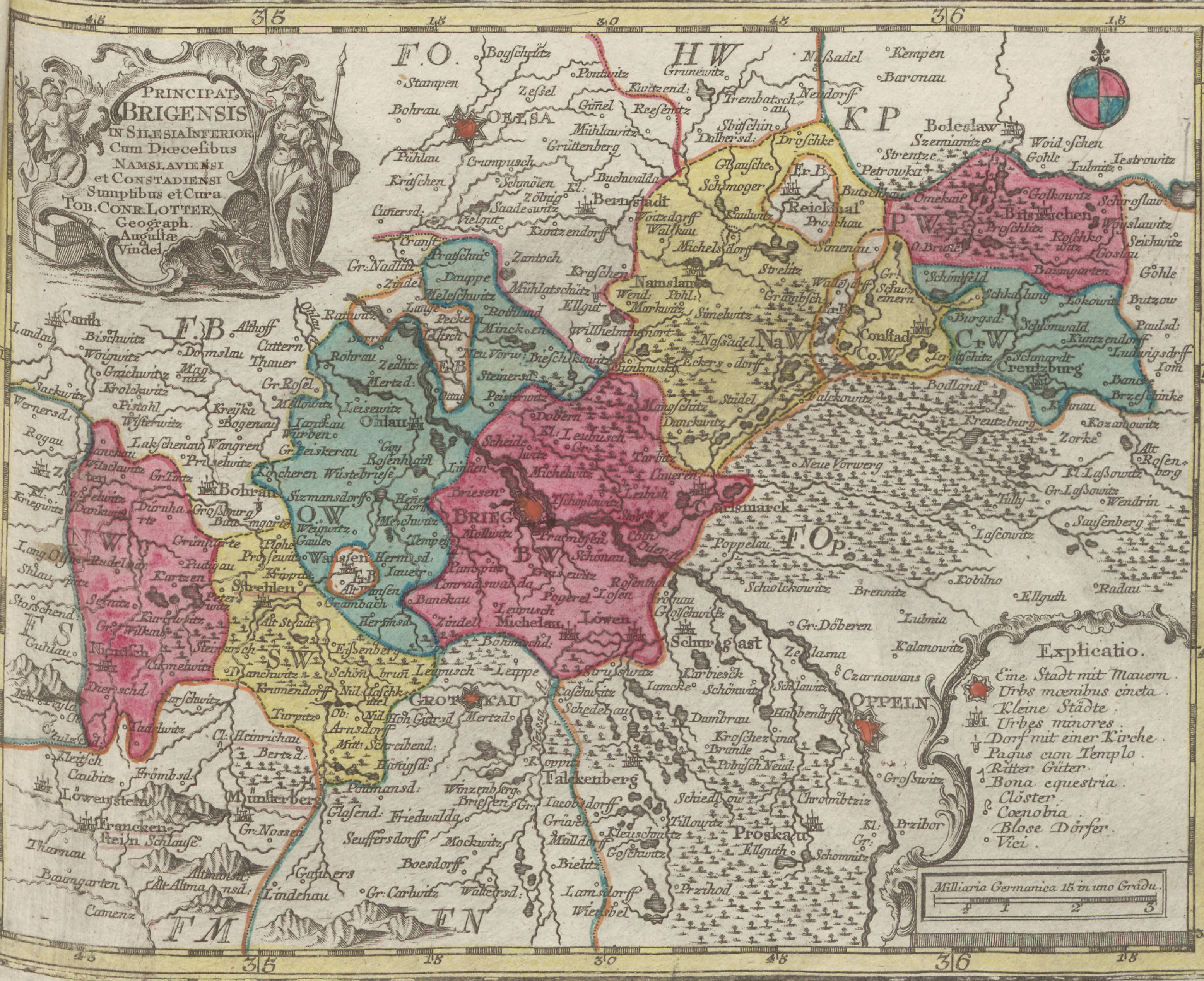
Explicatio.

Tr.W. Dioec: Trebnizensis.
Oe.W. Dioecesis Olsnensis.
B.W. Dioec: Bernstadiensis.
H.M. Domin: Militiensis.
H.W. Domin: Wartenberg.

Regiones adjacentes.

K.P. Regnum Poloniæ.
H.T. Domin: Trachenbergensis.
F.W. Principatus Volaviensis.
E.W. Archiepiscopatus Vratislaviensis.
F.B. Principatus Vratislaviensis.
F.Br. Principatus Brigensis.
N.W. Dioecesis Namslaviensis.

Gustav Conrad Lotter sculps.

Georg Friderich Lotter, sculps.

Erklærung der grossen Buchstaben

Das Fürstenthum Brieg bestehet aus folgende Weichbilderñ.

N.W. Nimtscher Weichbild.
S.W. Strehlner Weichbild.
O.W. Ohlauer Weichbild.
B.W. Briegisch Weichbild.
P.W. Pitschner Weichbild.
Cr.W. Creutzburger Weichb:
NaW. Namslauer Weichb: welches zum Fürst: Bresslau gehöret.
Co.W. Constädisches Weichb: so zum Fürst: Olsa gehöret.

Angräntzende Länder.

F.S. Fürstenth: Schweidnitz.
F.B. Fürstenth: Bresslau.
F.O. Fürstenthum Olsa.
H.W. Herrsch: Wartenberg.
K.P. Königreich Pohlen.
F.Op. Fürstenth: Oppeln.
F.N. Fürst: Neiss od: Grotkau.
F.M. Fürstenth: Münsterberg.
Er.B. Ertz Bischth: Bresslau.

Explicatio Principatus Brigensis. consistit ex sequentibus Dioecesibus

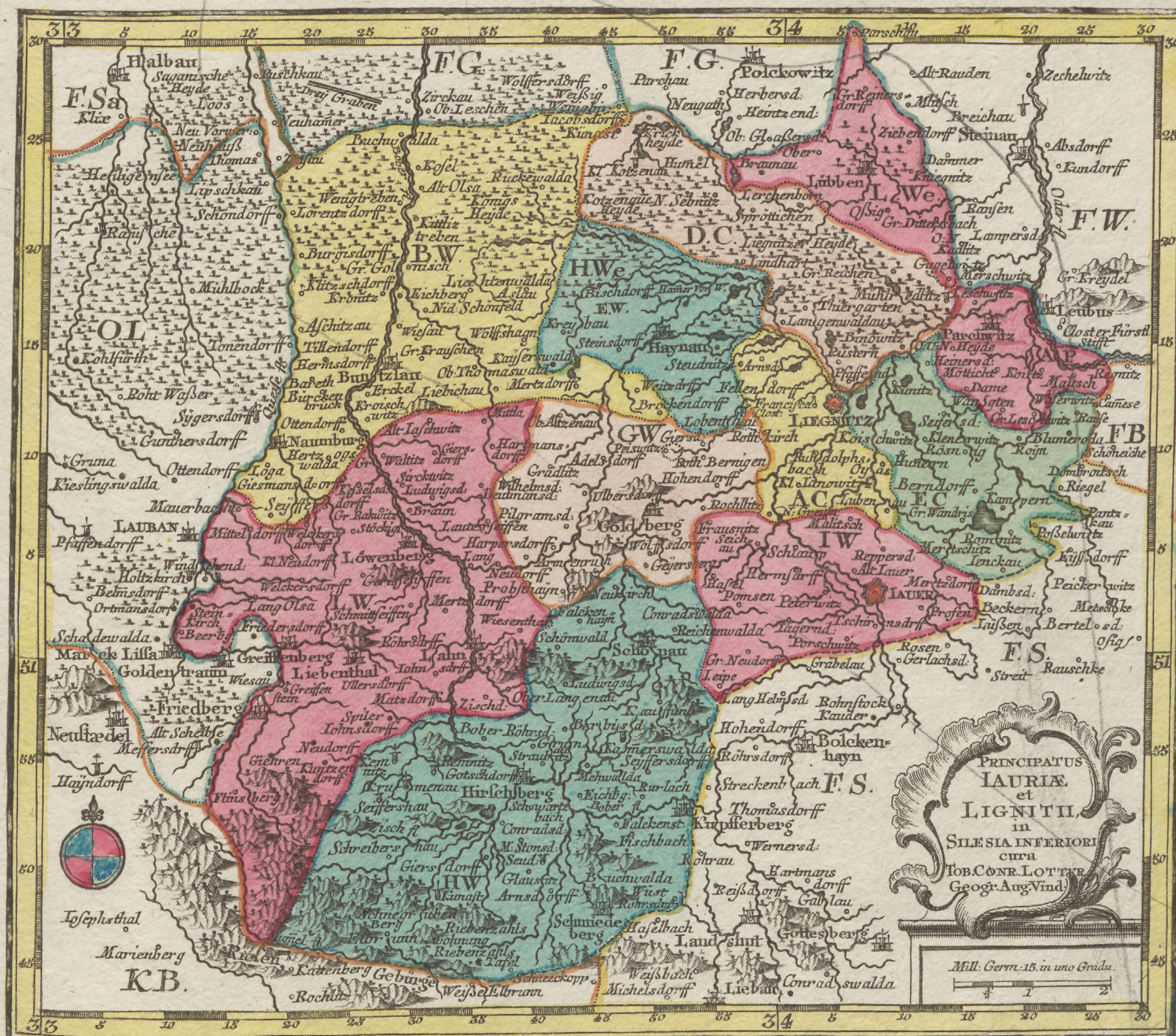
N.W. Dioecesis Nimptsch.
S.W. Dioecesis Strelensis.
O.W. Dioecesis Olaviensis.
B.W. Dioecesis Brigensis.
P.W. Dioec: Pitschnensis.
Cr.W. Dioec: Cruceburgensis.
NaW. Dioec: Namslav; ad Princ: Vratislaviensem pertinens.
CoW. Dioec: Constadiensis, ad Princip: Olsnensem pertinens.

Adjacent.

F.S. Principatus Suidnitiensis.
F.B. Princip: Vratislaviensis.
F.O. Princip: Olsnensis.
H.W. Dominat: Wartenberg.
K.P. Regnum Poloniæ.
F.Op. Princip: Oppoliensis.
F.N. Princ: Nissensis, sive Grotkav:
F.M. Princip: Münsterberg:
Er.B. Archiepisc: Vratislaviensis.

5.

G. F. Lotter, sculps.

Erklærung
Der grossen Buchstaben, welche auf dieser Charte vorkomen.

I. Das Fürstenthum Jauer.
bestehet aus folgenden Weichbildern, als,
B.W. *Das Buntzlauer Weichbild.*
L.W. *Das Löbenberger Weichbild.*
H.W. *Das Hirschberger Weichbild.*
I.W. *Das Jauerische Weichbild.*

II. Das Fürstenthum Liegnitz.
L.We. *Das Lübnische Weichbild.*
E.C. *Erster Creÿß für der Heÿde.*
A.C. *Ander Creÿß für der Heÿde.*
D.C. *Dritter Creÿß über der Heÿde.*
A.P. *Das Amt Parchwitz.*
H.We. *Das Haÿnisch Weichbild.*
G.W. *Das Goldberger Weichbild.*

III. Angräntzende Länder.
F.Sa. *Fürstenthum Sagan*
O.L. *Ober-Lausitz.*
K.B. *Königr: Böhmen.*
F.S. *Fürstenth: Schweidnitz.*
F.B. *Fürstenth: Bresslau.*
F.W. *Fürstenth: Wöhlau.*
F.G. *Fürstenth: Glogau.*

Explicatio.
Litterarum versalium in hac mappa.

I. Principatus Iauriensis,
consistit ex Sequentibus Dioecesis.
B.W. *Dioecesis Boleslaviensis.*
L.W. *Dioecesis Leobergensis.*
H.W. *Dioecesis Hirsbergensis.*
I.W. *Dioecesis Iauriensis.*

II. Principatus Lignitiensis.
L.We. *Dioecesis Lubnicensis.*
E.C. *Circ: primus ante Heÿde.*
A.C. *Circulus Secundus.*
D.C. *Circulus tertius.*
A.P. *Præfectura Parchwicensis.*
H.We. *Dioecesis Haÿnicensis.*
G.W. *Dioecesis Goldbergensis.*

III. Regiones adjacentes.
F.Sa. *Princip: Sagan:*
O.L. *Lusatia Superior.*
K.B. *Regnum Bohemiæ.*
F.S. *Princip: Svidnicensis.*
F.B. *Princip: Vratislav:*
F.W. *Princip: Wolaviens:*
F.G. *Princip: Glogaviens.*

PRINCIPATUS SUIDNITIENSIS

in Silesia inferior Cura et Sumptibus TOBIÆ CONR: LOTTER, Geogr. Aug: Vind.

Erklærung.
StW. Striegau: Weichb: B.u.L.W. Bolckehayn: u: Landshuth: Weichb: SW. Schweidnitzer Weichb: RW. Reichenbach Weichb:

Angräntzende Länder.
F.Br. Fürst: Breslau. F.Bri. Fürst: Brieg. F.M. Fürst: Münsterberg. G.G. Graffsch Glatz. K.B. Königreich Böhmen. F.I. Fürst: Iauer. F.L. Fürst: Liegnitz.

Explicatio.
StW. Dioecesis Strigaviensis. B.u.L.W. Dioec: Bolkenhaynens: et Landishutens: SW. Dioec: Suidnitien: RW. Dioecesis Reichenbacensis.

Regiones adjacentes.
F.Br. Princ: Vratislav: F.Bri. Princip: Brigens: F.M. Princ: Münsterbergen. G.G. Comit: Glacensis. K.B. Regnu Bohemiæ. F.I. Princip: Iauriensis. F.L. Principatus Lignitiensis.

Milliaria Germanica 15. in uno Gradu.

Andreas Lotter sculps.

Register derer in Fürstenth: Schweidnitz liegenden Orthe.

A	
Adelsbach Nid.	Bb
Albendorff	Ac
Altenburg	Eb
Arnsdorff	Cb
Arnsdorff	Dc
B	
Banchwitz	Db
Barlau	Bb
Baumgarten Ob. Nid.	Bb
Beckern	Ca
Belau	Db
Berthelsdorff	Ca
– – –	Ac
– – –	Cb
Bogendorff	Db
Bolckenhayn	Cb
Bornachen	Bb
Breitenhayn	Bb
Buchwalde	Cb
– – –	Ac
– – –	Ca
Burckersdorff	Cb
C	
Cantichen	Db
Conradswalda	Bc
– – –	Cb
D	
Dambsdorff	Ca
Dehndorff	Bb
Dittersbach	Ac
Dietzdorff	Da
Domantze	Db
Dombroitsch	Ca
Donnera	Cc
Dromsdorff	Ca
Dürrnhau	Cc
E	
Einsiedel	Ab
Ellguth Gr.	Db
Entersdorff	Db
Eyßdorff	Ca
F	
Falckenberg	Bb
Falebrucke	Db
Fegebeutel	Cb
Fellhamer	Bc
Förstchen	Ca
Forst	Bb
Freudenthal	Bc
Friedland	Bc
Fröhlichsdorff – Alt	Bb
Freyburg	Cb
G	
Gablau	Bb
Gerlachsdorff	Dc
– – –	Bb
Giesmansdorff	Bb
Gietmansdorff	Dc
Giebersdorff	Bc
Gölenau	Bc
Goglau	Db
Gollitsch	Db
Gorckau	Db
Gottesberg	Bc
Gröbelau	Bb
Groditz C	Db
Gr: Mertzdorff	Db
Gr: Strehlitz	Db
Gr: Wierau	Db
Grüßau	Bc
Guhlau	Db
– – –	Dc
Grana	Cb
H	
Habendorff	Dc
Häslich	Bb
Halbendorff	Bb
Hättendorff	Cb
Harthe	Bb
Harhau	Bb
Haselbach	Ab
Hartmansdorff	Bb
Haußdorff	Bb
Hauß Waltherd:	Cc
Hayn	Bc
Heßendorff	Dc
Heinrichau	Cc
Heyde	Cb
Helmsd. Lang:	Bb
Hennersd: Gr:	Ac
Hermsdorff	Ac
– – –	Bc
Hoh Friedberg	Bb
Hoh Giersdff	Cb
Hoh Poseritz	Db
Hulm	Ca
I	
Jägendorff	Ab
Jährischau	Cb
Jauernig	Cb
– – –	Cc
Ingramsdorff	Cb
Johnsdorff	Ca
K	
Kaltenbrun	Cb
Kauder	Bb
Kindeldorff	Bc
Kisendff:	Db
Klettendorff	Cb
Költschen	Db
Kriepelhoff	Ab
Kühnern	Ca
Kuntzendorff	Ab
– – –	Cb
Kynau	Cc
L	
Lahse	Cb
Landshut	Ab
Lang Bielau	Dc
– " Walthersd:	Bc
Lauterbach	Ab
– – –	Db
Lederhosen	Ca
Leitmansdorff	Cc
Leßig	Bb
Liebau	Ac
Lomnitz	Cc
Ludwigsdorff	Cb
Lübersdorff	Bb
M	
Marxdorff	Db
Mertzdorff	Bb
Metschke	Ca
Michelsdorff	Ac
– – –	Cc
Mirschelwitz	Db
Moys Ober	
– " – " Nider	Ca
N	
Neudorff	Cb
– – –	Db
– – –	Bc
Neuhoff	Da
Nimmersatt	Ab
O	
Olsa	Cb
Offenbur	Bb
Oppau	Ac
Ossig	Ca
P	
Palsdorff	Ab
Peterswalda	Dc
Peterwitz	Cb
Petersgrund	Ab
Peyla Ober	
– " Mittel	Dc
– " Nider	
Pfaffendorff	Db
Plaßdorff	Ac
Polckau	Bb
Polsnitz	Bb
Poselwitz	Ca
Preilsdorff	Cb
Protschgenhaym	Db
Pültzen	Cb
Puschkau	Cb
Q	
Qreitsch	Db
R	
Raben	Cb
Rauscke	Cb
Reichenbach	Dc
Reichenau	Bb
Reimswalda	Bc
Reißdorff	Ab
Reißendorff	Cb
Riegel	Ca
Rogau	Db
Röhrsdorff	Ab
Rohrau	Ab
Rohnstock	Bb
Rohsen	Ba
Rosenau	Db
Rudelswalda	Cc
Ruhebanck	Bc
Ruspenau	Bb
S	
Salzbrun Nid:	Bb
S: Andreas	Bc
S: Nicol:	Bb
Schenckendorff	Cc
Schlaupitz	Db
Schmellwitz	Cb
Schömberg	Bc
Schweidnitz	Cb
Schwarzenhauß	Bb
Schwenckfeld	Cb
Sebersdorff	Db
Seifriedau	Db
Seitendorff	Cb
Silsterwitz Kl:	Db
Stanowitz	Cb
Steingrund	Bc
– " Kuntzend:	Dc
– " Seiffersd.	Cc
Stephanshaym	Db
Streckenbach	Ab
Streit	Cb
Striegau	Cb
Stoschendorff	Db
T	
Tannhausen	Cc
Taschenwald	Cc
Taubnitz	Ca
Teichenau	Cb
Thomasdorff A	Bb
Trautlebersd:	Bc
Tschechern	Cb
Tuncken	Cb
U	
Ullersdorff	Ac
– – –	Bb
– – –	Db
V	
Vocksdorff	Bc
W	
Waitzenroda	Cb
Waldenburg	Bb
Wederau	Bb
Weigelsdorff	Dc
Weinstein	Bb
Weistritz	Cb
– " – " Pohln:	Cb
Weißbach	Ac
Wernersdorff	Db
Wickendorff	Cb
Wiese	Bb
Wilckau	Cb
Wolfframsdorff	Bb
Wüst Walthrsd:	Cc
Wiuben	Cb
Z	
Zedlich	Cb
Zirlau	Cb
Zobten	Db
Zuckelnig	Ca

Erklærung
Der großen Buchstaben.
Das Saganische Fürstenth: wird in 3. Weichb: eingetheilet.
SW. Saganische Weichbild.
PW. Pribusische Weichbild.
NW. Naumburg: Weichbild.

Angränzende Länder sind.
Gegen Morgen.
FG. Fürstenth: Glogau.
davon etwas zu sehen ist von dem
SW. Sprottauische Weichb:
FW. Freystædtisch. Weichb:
GW. Grünbergisch: Weichb:
Gegen Mittag.
OL. Ober Lausitz.
Gegen Abend.
NL. Nieder Lausitz.
davon absonderlich zu sehen
HS. Herrschaft Sorau.
AT. Amt Triebel.
S. Herrsch: Somerfeld.
AF. Amt Forste.
P. Herrsch: Pförten.
Gegen Mitternacht.
C. Hertzogth: Crossen.

Explicatio.
Principatus Saganensis dividitur in 3. Dioeces. sequentes.
SW. Dioecesis Saganensis.
PW. Dioec: Pribusiensis.
NW. Dioec: Naumburgensis

Regiones adjacentes.
Versus Orientem.
FG. Principat: Glogaviensis, et præsertim in hoc situ.
SW. Dioec: Sprottaviensis.
FW. Dioec: Freystædiensis.
GW. Dioec: Grunebergensis.
Versus Meridiem.
OL. Lusatia superior
Versus Occidentem.
NL. Lusatia inferior, et de hac præsertim.
HS. Dominatus Soraviensis.
AT. Præfectura Triebel.
S. Dominat: Somerfeldensis.
AF. Præfectura Forstensis.
P. Dominat: Pförtnensis.
Versus Septentrionem.
C. Ducatus Crosnensis.

Georg Friderich Lotter sculps.

8.

PRINCIPATUS VOLAVIENSIS cũ Dominatu TRACHENBERG: in Silesia inferiori Cura et Sumpt. T.C. LOTTER Geogr. Aug. Vind.

REGISTER
Derer in Fürstenthum Wohlau und Herrschafft Trachenberg befindliche Oerter.

A
Absdorff ---- Bb
Alt Wohlau Ob. Nied: Cb
Arnsdorff ---- Cb
Auffhalt ---- Bb
Ausgen ---- Cb
Austein ---- Ba
B
Babile ---- Ca
Bargen Gr. ---- Cb
Kl. ---- Db
Bartsch ---- Ba
Biskersine ---- Cb
Bonowitz ---- Ca
Borschwitz ---- Bb
Boschine ---- Cb
Bowitzke ---- Db
Bramse ---- Ba
Brani ---- Ca
Bredelwitz ---- Ba
Breichau ---- Bb
Briese ---- Aa
Brodelwitz ---- Aa
C
Cölln ---- Ba
Corsentz ---- Da
Cunnern ---- Bb
D
Dahme ---- Bb
Dambus ---- Da
Dammer ---- Ab
Damitsch ---- Bb
Deichslau ---- Bb
Diban ---- Bb
Dittersbach ---- Cb
Dobertowitz ---- Da
Domsen ---- Bb
F
Fröschen ---- Bb
G
Gaffron ---- Aa
Garten ---- Cb
Gleischen ---- Ca
Gimmel ---- Ba
Globitschen ---- Aa
Gonsar ---- Cb
Gorcke ---- Ca
Gr: Kaschitz ---- Db
Gr: Kreydel ---- Bb
Gr: Sürchen ---- Cb
Gr: Schäfferey ---- Cb
Großendorff ---- Bb
Guhren ---- Bb
H
Herrn Kaschitz ---- Da
Herrn Lauersitz ---- Ba
---- Motschelwitz ---- Cb
Herrn Stadt ---- Ca
Heyde Vorwerck ---- Ca
---- Ba
Hunern ---- B Ca
I
Iacobsdorff ---- Bb
Irsingen ---- Ba
Iürtsch ---- Bb
K
Kammelwitz ---- Aa
Kanitz ---- Ba
Kl: Beltsch ---- Ca
Kl: Koltwitz ---- Ba
Kl: Krehlau ---- Bb
Kl: Kreydel ---- Bb
Kl: Lescke ---- Ba
Kl: Wirsitz ---- Ba
Klitsche ---- Ba
Köben ---- Ba
Kotschen ---- Ca
Krietschitz ---- Bb
Krum Wohlau ---- Cb
Kundorff ---- Bb
L
Labschitz ---- Db
Lampersdorff ---- Bb
Lasewitz ---- Bb
Lauskwa ---- Da
Lendschitz ---- Ca
Lescke ---- Ba
Leubel ---- Ca
Leubel ---- Cb
Leubus Stadt ---- Bb
Leubus Stifft ---- Bb
Lubchen ---- Ba
Luft Garten ---- Ca
M
Mandschitz ---- Cb
Merschwitz ---- Bb
Militsch ---- Ab
Mühlgast ---- Ba
N
Nehrsin ---- Ba
Neudorff ---- Cb
Niscava ---- Cb
Nistitz ---- Ba
O
Oßig Gr: ---- Da
Ostrava ---- Ca
P
Pakoswitz ---- Cb
Pautke ---- Bb
Petranowitz ---- Cb
Pogel Gr: } ---- Cc
Pogel Kl: }
Polach ---- Ab
Pollendorff ---- Cb
Polsen ---- Cb
Porlewitz ---- Ca
Prausnitz ---- Db
Purschen ---- Bb
Q
Qualtwitz ---- Cb
Queißen ---- Aa
R
Raben ---- Ba
Radlitz Ob: ---- Bb
Radlitz Nied: ---- Bb
Radschitz ---- Ba
Radziunz ---- Da
Ransen ---- Bb
Rauden ---- Ab
Rauden Alt ---- Ab
Rendichen ---- Bb
Roschow ---- Db
Rostendorff ---- Aa
Rützen ---- Ba
S
Saborowitz ---- Ca
Sand Vorwerck ---- Ba
Saul Gr: ---- Ca
Saul Kl: ---- Ca
Schatz ---- Ca
Schmigroda ---- Db
Schmöger Gr: ---- Cb
Schmogerle ---- Ba
Schöneiche ---- Bb
Schwinare ---- Ca
Seyffrodau ---- Cb
Sitta ---- Cb
Strentz Gr: ---- Cb
Strentz Kl: ---- Cb
Strien ---- Cb
Stuben ---- Cb
T
Taxdorff ---- Bb
Thielau ---- Ab
Thiemendorff ---- Bb
Tombnitz ---- Cb
Trachenberg ---- Db
Triebusch ---- Ca
Tschesen ---- Ba
Tschillasen ---- Ca
Tscheskowitz ---- Ca
Tscisley ---- Ca
Tschuder ---- Ca
W
Wald Vorwerck ---- Ba
Wandritsch ---- Ab
Wangen Gr: ---- Cb
Wehle Fronze ---- Cb
Wendstädt ---- Aa
Werse ---- Ca
Wieschitz ---- Bb
Wintzig ---- Cb
Wohlau ---- Cb
Woidna ---- Ca
Wüst Lauersitz ---- Ba
Z
Zechelwitz ---- Bb
Zedlitz ---- Ab

Erklærung:
RüW. Das Rützenische Weichbild. RaW. Raudnische Weichb: SW. Steinauer Weichb: WiW. Wintziger Weichb: HW. Herrstädter Weichb: WoW. Wohlauer Weichb: HT. Herrsch: Trachenberg.
Angräntzende Länder.
FG. Fürst: Glogau. FL. Fürst: Liegnitz. FB. Fürst: Breslau: F Oe. Fürst: Oelsa HM. Herrsch: Militsch KP. Kön: Pohlen

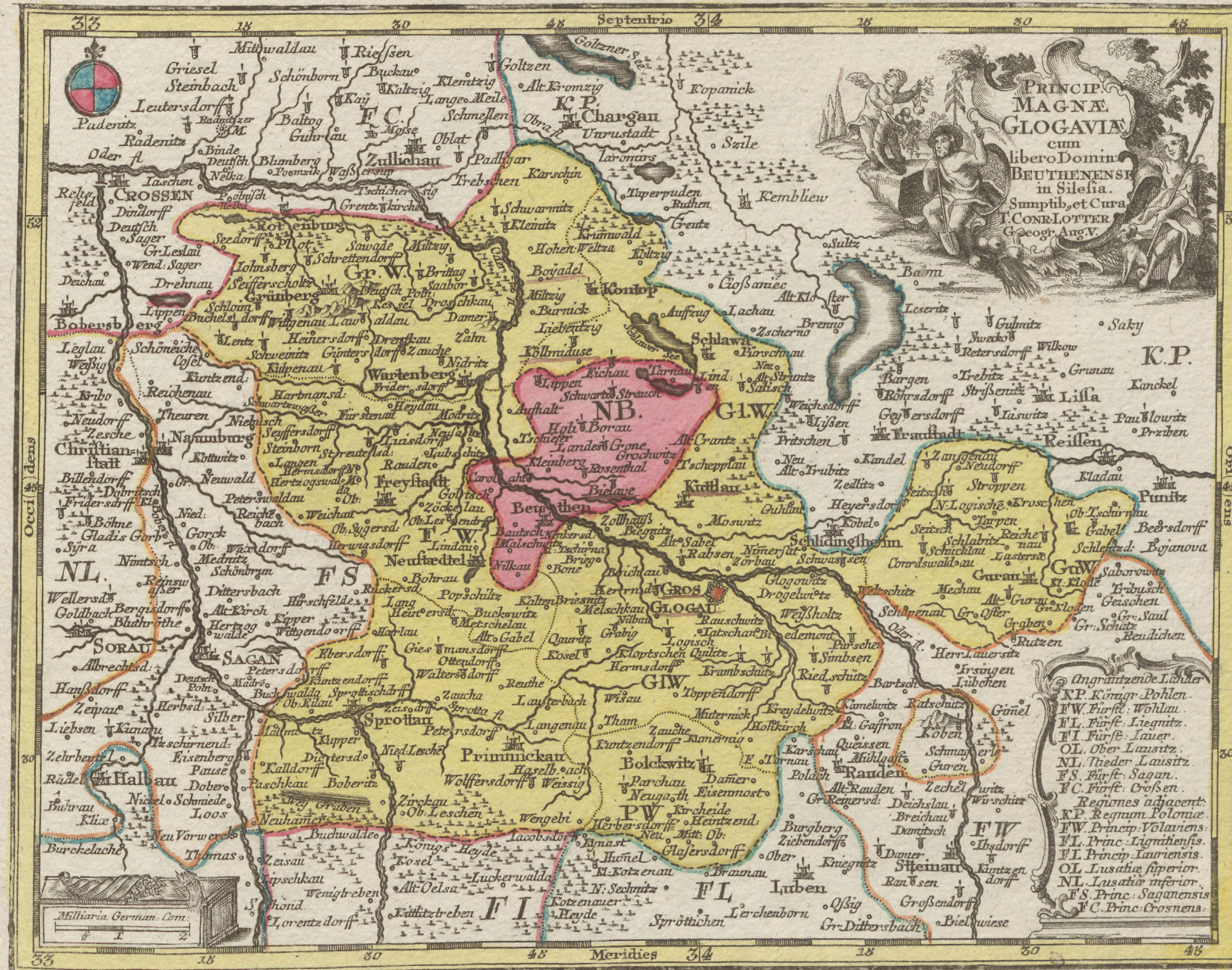
Explicatio
RüW. Dioecesis Rützenensis. RaW. Dioec: Raudenens. SW. Dioeces: Steinaviens. WiW. Dioec: Wintzigiens. WoW. Dioecesis Volaviensis. HT. Dominat: Trachenbergens.
Regiones adjacentes.
FG. Princ. Glogav: FL. Princ. Lignitiē. FB. Princ. Vratislav: F Oe. Princ: Oelsnē. HM. Dom: Militiens: KP. Reg: Poloniæ

Milliaria Germanica 1 2

Andr: Lotter, sculps:

79

9.

Erklærung
Der Grossen
Buchstaben.
Das Fürstenth:
Gros Glogau
wird in unterschiedene Weichbilder eingetheilet.
Gr.W. Grünberger Weichbild.
FW. Freystæder Weichbild.
SW. Sprottauer Weichbild.
GlW. Glogauer Weichbild.
PW. Polkowitzer Weichbild.
GuW. Gurauer Weichbild und die freye Standes Herrschafft
NB. Nied: Beuthen in dem Fürstenth: Glogau gelegen.

Explicatio.
Principatus
Magnæ Glogaviæ
in varias Dioeceses dividitur, ex: gr:
GrW. Dioec: Grünberg:
FW. Dioec: Freystadien:
SW. Dioec: Sprottav:
GW. Dioec: Glogavie:
PW. Dioec: Polkowiz
GuW. Dioecesis Guraviensis; et
NB. liber Dominatus Beuthenensis inferior.

G. F. Lotter, sculps:

Register derer in Fürstenthum Neissa liegenden Orthe

A	
Adelsdorff	Dd
Alt Grotka	Da
Alt Patschka	Cc
Alt Rotwasser	Cc
Alt Walde	Ec
Alt Wansen	Ca
Arnsdorff	Ed
	Dc
B	
Baucke	Cc
Bauschwitz	Eb
Behau	Cb
Beichwitz	Db
Bertzdorff	Cc
Beterwitz	Cc
Bielersdorff	Cb
Bilau	Dc
Bilitz	Eb
Bischoffwalda	Dc
Bismansdorff	Db
Bhonenthal	Dc
Börnischdorff	Dd
Borckendorff	Dc
Bosdorff	Db
Bottendorff	Cb
Breitenfurt	Dd
Brinschwitz	Cc
Brockendorff	Eb
Buchelsdorff	Cc
Buckelsdorff	Dd
C	
Camnig	Cb
D	
Deutsch Kamitz	Ec
Deutsch Wette	Ec
Domsdorff	Cc
Durr Guntzend.	Ec
Durckamitz	Ec
E	
Eckwertsheil	Db
Eilau	Dc
Einsidel	Ee
Elgol	Cb
Endersdorff	Ed
	Da
F	
Falckenau	Da
Freudenstadt	Ed
Freywalde	Dd
Friedeberg	BCc
Friedwald	Db
Fuchwinckel	Be
G	
Galtenau	Bb
Gauers	Cb
Geltendorff	Db
Georgsdorff	Cc
Gesesse	Bc
Giersdorff	Bc
Girau	Ca
Glasendorff	Cb
Glombitz	Cb
Gompenau	Db
Gondorff	Bb
Gosuitz	Bc
Greiß	Ec
Gr: Briesen	Eb
Gr: Carlewitz	Cb
Gr: Groß	Cc
Grieffen	Ea
Groschwitz	CDb
Grotckau	Da
Giersdorff	Dd
Grötz	Cb
Grunau	Dc
Gulau	Da
H	
Halbendorff	Ca
	Da
Hamer	Dd
Haugsdorff	Cc
Hausdorff	Db
Heide	Dc
Heidersdorff	Db
Heñersdorff	Eb
	Cc
Heñingsdorff	Da
Hentzdorff	Bc
Herbsdorff	Cb
Hermanstadt	Ed
Hermsdorff	Eb
	Cc
Hertwigswald	Bb
Hertzogswalda	Ea
Hertz Vorwerg	Da
Hohen Giersd:	Da
Holtzeplotz	Fd
Hoppendorff	Da
I	
Iaurnig	Bc
Ientsch	Db
Ierusalem	Db
Iohañsberg	Cc
Iohañisthal	Fd
Ionewitz	Ca
Ionsdorff	Cb
Iungferdorff	Cc
K	
Kalka	Cc
Kaltenstein	Cd
Karlau	Db
Kaindorff	Eb
Keindorff	Dc
Kl: Briesen	Dbc
Kl: Groß	Cc
Kl: Neudorff	Da
Klodwig	Cb
Kraischwitz	Ca
Kohlsdorff	Dd
Koppernig	Dc
Koppitz	Da
Koschdorff	Db
Koschperdorff	Cb
Kosel	Bb
Krautwalda	Bc
Kreckwitz	Cc
Krosch	Da
Kuhschmaltz	Da
Kunst	Ed
Kuntzendorff	Dc
Kupperhamer	Dbc
L	
Langendorff	Ec
Lassot	Eb
Laswitz	Cb
Leipe	Da
Lemsdorff	Eb
Leupusch	Da
Leutsch	Dc
Liechtenberg	Da
Lindenau	Cb

Lindewiese	Ec
	Cd
Lobedau	Cb
Lubenau	Cb
Ludwigsdorff	Ec
M	
Magdlberg	Fd
Mahlendorff	Eb
Mahlendorff	Cb
Mañsdorff	Eb
Maschwitz	Cc
Matzdorff	Cb
Merckersdorff	Dc
Mertzdorff	Da
Mögwitz	Cb
Mösen	Cc
Murau	Dc
N	
Nasdorff	Dc
Natschke	Db
Neuhaus	Bb
Neunitz	Eb
Neumühl	Db
Neundorff	Db
Neu Rotwasser	Ccd
Neissa	Db
Neuwalda	Ec
Niclasdorff	Ca
Nicolsdorff	Dc
Nied: Fraunsd:	Db
Nied: Grund	Ed
Nied: Kamitz	Bc
Nied: Kockwitz	Db
Nied: Leutritz	Eb
Nied: Pomsdorff	Cb
Nied: Tarna	Da
Niederwitz	Cb
Nowag	Db
O	
Ob: Frauñsdorff	Db
Ob: Grund	Ed
Ob: Kamitz	Bc
Ob: Kockwitz	Db
Ob: Leutritz	Eb
Ob: Pomsdorff	Bb
Ob: Tarna	Da
Ogen	Cb
Oppersdorff	Eb
Ossig	Da
Ottmachau	Cb
P	
Patschka	Bbc
Perschken	Db
Petersdorff	Bc
Petersheide	Db
Plotnitz	Bb
Poitzdorff	Db
Polraschwette	DEc
Prackstein	Bb
Preila	Dc
R	
Radmansdorff	Cc
Reiman	Db
Reinsdorff	Db
Renersdorff	Eb
Renseuitz	Cb
Riglitz	Db
Rimersid	Eb
Rogau	Ca
Rothaus	Eb
Rückerswalde	Eb
S	
Sandhübel	Dd
Sarlewitz	Cb
Satzdorff	Cd
Saupersdorff	Dd
Schlapitz	Db
Schlewitz	Cc
Schmeltzdorff	Db
Schmoltz	Db
Schoderwitz	Eb
Schönheide	Db
Schönwalda	Dc
Schuberts Groß	Cc
Schützendorff	Cb
Schwañelwitz	Cc
Schwandorff	Cc
Schwartzwasser	Cd
Seiffen	Dd
Seiffersdorff	Cb
	Ea
Sengwitz	Db
Siebenhuben	Bc
Soñenburg	Ea
Sorge	Da
	Eb
Sporwitz	Ca
Starwitz	Cb
Steffsdorff	Db
Steinhübel	Dc
Stibendorff	Cc
Straskratscha	Db
Stringendorff	Da
Strubitz	Db
T	
Tanneberg	Dc
Tarnau	Cb
Thomsdorff	Cc
Thonsdorff	Dd
Tieffensee	Da
Tschauswitz	Db
Tschesdorff	Cb
Tschiltz	Cb
V	
Vogts Groß	Cc
Völkmansdorff	Eb
W	
Waldeck	Bc
Waltersdorff	Eb
Wansen	Ca
Warta	Eb
Wasserberg	Db
Weidenau	Cc
Weidicht	Db
Weinberg	Db
Weisbach	Bc
Weiswasser	Bc
Wiesa	CDc
Wildschütz	Bc
Wilmsdorff	Cc
Wintzenberg	Ea
Wintz Vorwerg	Da
Wirben	Da
Woitz	Cb
Woske	DEb
Woyselwitz	Da
Würben	Cc
Wusseldorff	Da
Z	
Zaupitz	Db
Zaaritz	Cb
Zedlitz	Cb
Ziegenhals	Ec
Zilzendorff	Da
Zindel	Da
Zuckmantel	Ed

G.F. Lotter sculps.

GERMANIÆ ALIORUMQUE QUORUNDAM LOCORUM EUROPÆ POLIOMETRIA.

	Achen	Amsterdam	Anspach	Antwerpen	Augsburg	Bamberg	Bautzen	Braunschweig	Berlin	Breslau	Cassel	Cöln	Cracau	Dantzig	Dresden	Erfurth	Franckf. a/Main	Franckf. a.d.Oder	Genth	Hall in Sachsen	Halberstatt	Hamburg	Heidelberg	Hildesheim	Inspruck	Königsberg	Leipzig	Lintz	Lübeck	Lüneburg	Magdeburg	Maintz	Marburg	Merseburg	Naumburg	Nürnberg	Ofen	Ollmütz	Paris	Prag	Presburg	Regenspurg	Rostock	Saltzburg	Schwerin	Stettin	Stralsund	Strasburg	Trier	Ulm	Venedig	Weimar	Wittenberg	Wien	Zeitz	Zerbst
Achen
Amsterdam	24
Anspach	50	78
Antwerpen	33	15	69
Augsburg	70	83	19	101
Bamberg	52	89	10	70	27
Bautzen	78	89	42	95	54	35
Braunschweig	50	56	40	65	84	54	38
Berlin	75	89	50	88	73	48	20	25
Breslau	89	109	60	115	78	52	24	58	35
Cassel	35	47	28	51	49	24	44	26	41	65
Cöln	10	29	42	27	58	43	66	42	65	90	25
Cracau	136	145	93	152	97	88	60	91	70	30	102	126
Dantzig	133	134	107	145	120	100	67	33	62	58	102	125	57
Dresden	82	84	34	88	52	39	7	36	24	31	39	63	66	75
Erfurth	56	62	26	66	44	17	29	20	30	53	16	41	85	90	26
Franckf. a/Main	30	50	20	49	37	22	53	37	55	74	18	24	118	116	45	27
Franckf. a.d.Oder	82	88	54	90	70	46	17	33	10	28	48	73	64	52	21	37	66
Genth	24	31	74	8	84	75	100	70	93	124	57	32	158	150	94	73	55	102
Hall in Sachsen	58	68	33	73	50	25	20	16	19	41	24	50	80	78	16	11	37	25	80
Halberstatt	82	60	35	67	56	29	29	7	22	54	20	44	87	87	25	12	35	30	73	10
Hamburg	50	46	88	60	86	65	53	23	38	74	32	45	107	88	52	44	50	50	65	35	27
Heidelberg	33	57	19	52	38	25	58	45	63	78	27	28	115	122	50	34	12	68	56	45	43	58
Hildesheim	44	50	39	57	66	33	40	6	31	60	14	35	97	90	36	18	31	40	63	20	11	20	46
Inspruck	54	107	43	102	23	58	70	83	86	96	70	78	100	134	65	65	58	85	105	72	77	100	50	80
Königsberg	174	183	140	192	154	132	93	110	82	76	135	165	77	24	100	113	150	74	205	150	110	120	150	115	160
Leipzig	65	73	31	77	54	27	18	21	21	44	28	52	76	80	13	13	40	24	84	5	15	42	45	25	67	108
Lintz	93	110	43	110	32	42	42	68	62	45	65	84	63	100	40	53	63	58	115	54	65	94	61	70	40	120	48
Lübeck	55	56	60	68	80	54	48	26	31	65	36	53	100	80	48	38	54	44	74	38	26	10	64	23	100	112	44	85
Lüneburg	50	50	52	61	78	47	45	13	31	65	28	44	100	85	44	30	45	43	68	28	20	7	54	14	90	114	36	80	10
Magdeburg	55	65	39	72	60	31	25	11	16	45	25	50	82	76	25	16	40	28	80	10	6	29	48	16	77	100	14	66	32	22
Maintz	31	49	23	48	42	28	57	40	58	76	20	24	112	119	50	30	4	65	50	40	38	50	9	34	58	154	44	66	54	47	44
Marburg	27	43	28	45	43	26	62	29	50	73	10	18	110	110	45	24	12	57	50	33	28	39	20	33	67	140	36	70	54	35	35	12
Merseburg	58	69	13	74	50	23	20	17	70	42	25	50	78	80	16	10	37	25	80	2	11	37	43	20	70	107	3	52	30	31	10	39	32
Naumburg	53	67	27	70	48	21	24	18	24	40	22	47	80	83	18	7	34	30	78	6	12	40	40	20	50	114	6	50	40	32	14	37	30	4
Nürnberg	55	73	5	74	18	9	40	49	54	68	37	48	90	105	36	26	28	60	77	32	62	72	24	40	40	135	36	40	69	56	42	31	31	32	31
Ofen	164	186	105	184	90	106	90	130	115	62	135	156	45	118	93	115	130	104	190	112	120	158	128	135	90	112	108	60	158	150	116	134	135	112	113	104
Ollmütz	105	129	60	125	63	57	34	68	51	24	74	97	35	77	38	58	78	44	130	54	120	86	88	73	70	88	50	30	81	86	60	80	80	51	53	56	48
Paris	65	76	118	58	108	112	150	130	156	180	104	75	210	222	140	120	90	165	50	130	132	136	85	125	120	240	133	150	145	135	140	86	100	130	128	112	210	183
Prag	84	98	39	101	45	34	19	48	40	32	52	75	56	80	17	37	60	36	100	34	42	69	57	52	55	108	26	25	65	61	40	60	56	32	32	36	70	23	152
Presburg	120	135	71	137	78	60	53	85	72	42	90	110	99	88	55	74	96	65	142	72	80	115	60	90	67	107	66	38	101	98	77	92	93	70	70	82	25	22	190	38
Regenspurg	67	85	17	85	18	19	40	51	54	52	42	60	62	105	33	33	37	55	90	40	48	74	35	51	32	130	40	28	76	68	48	40	44	37	35	13	90	48	123	30	58
Rostock	75	71	64	84	89	61	46	30	26	58	48	67	90	65	48	45	65	34	90	36	32	25	75	35	194	95	48	86	16	23	30	68	56	38	41	67	145	76	55	63	45	75
Saltzburg	84	104	35	102	25	37	50	74	68	58	61	76	80	113	46	52	54	68	105	57	63	90	50	70	18	137	56	16	90	82	64	56	63	55	54	33	70	48	136	36	48	20	90
Schwerin	64	63	60	75	80	53	43	20	25	58	38	77	92	72	44	36	56	32	80	30	25	17	65	25	100	105	36	82	8	14	23	60	48	32	35	60	148	73	145	60	95	69	9	85
Stettin	89	90	70	100	85	62	35	40	20	40	58	86	68	45	40	48	73	70	107	38	40	45	81	46	104	65	40	70	37	40	35	77	67	40	43	68	122	61	180	53	80	72	23	85	20
Stralsund	84	82	76	94	93	68	48	40	29	75	58	78	83	55	52	52	75	33	100	43	41	39	84	55	112	86	47	90	26	35	34	78	67	45	50	75	138	76	160	66	96	82	10	96	20	18
Strasburg	40	64	30	57	30	37	72	62	80	90	43	37	120	136	63	48	30	83	60	60	60	74	18	56	45	173	61	66	84	70	64	24	37	59	55	30	140	88	70	67	96	41	90	52	80	90	100
Trier	18	42	40	34	48	45	67	55	75	95	36	18	130	136	68	50	23	83	36	58	55	60	22	50	86	172	60	82	68	60	60	20	27	57	55	45	150	100	68	77	110	50	81	72	72	93	92	23
Ulm	61	75	17	70	9	24	58	65	67	73	40	46	104	123	50	40	20	70	74	50	60	76	18	53	31	155	48	47	73	68	56	28	32	48	45	18	112	70	96	50	77	23	84	34	76	66	92	20	38
Venedig	128	146	82	144	66	86	182	120	120	104	110	118	141	158	96	102	98	117	143	107	116	140	96	120	43	175	122	60	140	133	115	100	108	106	103	86	82	87	144	85	75	70	143	52	137	135	148	84	108	72
Weimar	53	65	24	78	48	19	27	19	28	48	20	44	83	87	19	3	30	33	75	10	14	40	36	20	64	117	10	50	40	32	16	36	20	8	4	28	115	55	123	31	70	32	44	50	37	47	52	50	50	40	100
Wittenberg	31	75	38	82	50	36	16	20	13	40	32	57	72	72	15	19	45	18	87	8	15	40	51	25	47	100	8	52	36	32	16	48	40	9	13	40	110	42	140	32	67	43	35	57	30	31	40	66	66	55	110	16
Wien	112	128	65	130	70	62	47	84	66	44	84	103	42	87	50	68	82	60	135	65	73	106	82	83	53	105	60	30	96	92	70	62	86	64	64	72	35	20	183	36	10	60	94	35	90	76	92	90	103	70	70	65	60
Zeitz	57	70	26	74	50	18	21	22	26	43	24	49	78	87	15	9	35	29	80	10	15	43	40	24	63	113	5	47	46	36	18	38	32	6	3	28	110	50	130	29	66	31	45	50	39	45	51	54	55	42	100	6	13	58
Zerbst	62	70	34	74	57	39	23	15	14	46	28	54	77	74	20	16	42	20	85	8	19	35	50	20	75	105	9	56	32	27	5	45	36	7	12	40	113	53	142	35	72	44	32	63	27	32	39	65	63	55	112	15	6	64	14
Znaim	122	120	56	122	55	56	40	71	58	31	73	95	45	85	40	60	75	53	127	56	65	90	75	75	57	95	50	20	87	86	63	78	78	55	55	52	40	13	184	23	72	42	183	37	82	70	85	82	95	64	75	55	53	10	50	55

	Basel	Bergen	Breslau	Constantinopel	Cracau	Dantzig	Dublin	Edenburg	Genth	Lisabon	London	Madrit	Messina	Moscau	Paris	Prag	Presburg	Riga	Rom	Stockholm	Venedig	Wien
Amsterdam	90	120	109	363	145	134	135	90	24	285	66	190	240	270	76	98	135	250	205	246	146	128
Basel		193	90	240	90	120	180	165	75	240	105	132	165	300	75	60	90	195	90	195	60	75
Bergen			165	345	195	135	150	90	135	360	150	315	345	240	180	165	210	135	265	80	225	195
Breslau				236	30	58	225	180	124	363	184	280	195	295	180	32	42	152	166	172	104	44
Constantinopel					198	248	405	360	372	547	420	360	150	225	385	252	200	248	242	306	250	190
Cracau						57	245	195	132	410	230	270	180	195	210	56	99	145	160	378	141	42
Dantzig							225	165	150	447	216	300	225	163	222	80	88	100	220	115	158	87
Dublin								75	135	225	90	210	330	375	120	145	240	255	270	225	225	225
Edenburg									90	280	75	240	315	375	120	150	200	195	240	150	200	190
Genth										20	50	195	225	285	50	100	142	277	200	268	143	135
Lisabon											150	45	270	525	215	355	360	530	310	530	308	374
London												225	255	330	70	170	220	308	245	240	140	212
Madrit													210	450	145	225	225	360	195	345	195	240
Messina														345	210	180	160	285	75	330	255	150
Moscau															330	230	225	120	300	165	280	225
Paris																152	150	320	185	315	144	182
Prag																	38	180	146	200	85	36
Presburg																		186	126	215	75	10
Riga																			305	62	[illegible]	84
Rom																				336	55	125
Stockholm																					280	214
Venedig																						70
Wien																						

Man setzt zum Exempel den Zeige=Finger der linken Hand auf Augsburg und gehet damit bis an den Namen der Stadt Wien, fähret mit dem Zeige=Finger der rechten Hand in der Linie, bis er gerade unter Augsburg zu stehen komt, so findet sich die Zahl 70. und so viel Deutsche Meilen liegen beyde Städte von einander

38/137. 14.70